KIM STANLEY ROBINSON

Forty Signs of Rain

40 de SEMNE de PLOAIE

„Robinson ne arata ce nu merge
atunci cînd știința se întîlnește cu politica."
Washington Post

Kim Stanley Robinson

40 de semne de ploaie

Traducere de Mihai Samoilă

Cuprins

I. Soseşte Buddha
II. În Hiperputere
III. Merit Intelectual
IV. Ştiinţa în Capitală
V. Atena în Pacific
VI. Capitala în Ştiinţă
VII. Cui pe Cui
VIII. O schimbare de paradigmă
IX. Evenimentul declanşator
X. Impact Lărgit

I
Soseşte Buddha

Pământul e scăldat într-un potop de lumină solară. O inundaţie de fotoni – în medie, 342 de jouli pe secundă pe metrul pătrat. 4185 de jouli (o calorie) va ridica temperatura unui kilogram de apă cu un grad Celsius. Dacă toată această energie ar fi capturată de atmosfera Pământului, temperatura sa s-ar ridica cu zece grade Celsius într-o zi.

Din fericire, mare parte radiază înapoi în spaţiu. Cât de multă? Depinde de albedo şi de compoziţia chimică a atmosferei, ambele variind în timp.

O mare parte a albedoului terestru, a reflectivităţii sale, este creată de calotele sale glaciare. În cazul în care calota glaciară şi zăpada s-ar micşora semnificativ, mai multă energie solară ar rămâne pe Pământ. Lumina soarelui ar penetra oceanele acoperite până atunci cu gheaţă şi ar încălzi apa. Aceasta s-ar adăuga la căldură şi ar topi şi mai multă gheaţă, instaurând o buclă de feedback pozitiv.

Gheaţa Oceanului Arctic reflectă înapoi în spaţiu câteva procente din bugetul energetic solar anual. Când banchiza polară arctică a fost măsurată pentru prima oară de submarinele atomice în anii 1950, media grosimii ei era de zece metri în mijlocul iernii. Spre sfârşitul acestui secol, scăzuse la cinci metri. Apoi, într-un august, gheaţa s-a spart în iceberguri mari, luaţi de curenţi, ciocnindu-se şi despărţindu-se, lăsând cărări largi de apă în bătaia soarelui polar continuu de vară. În următorul an, fragmentarea a început în iulie şi, uneori, mai mult de jumătate din suprafaţa Oceanului Arctic era o întindere deschisă de apă. În al treilea an, fragmentarea a început în mai.

Asta a fost anul trecut.

ZILELE DE LUCRU întotdeauna încep la fel. Alarma porneşte şi tu sari din visul pe care-l uiţi pe loc. Lumină de dinaintea răsăritului într-o cameră obscură. Te împleticeşti spre duşul fierbinte şi încerci să te trezeşti din mers. Simţi apa caldă pe ceafă, ah, partea cea mai frumoasă a zilei, deja trecând din pricina ceasului inexorabil. Fragmente de vis, te aflai într-o situaţie care acum îţi scapă, tot aşa cum îţi doreai în vis să scapi

de ea. Se scurge pe tunelurile memoriei – a dispărut. Vise care nu vor să fie memorate.

Evaluează somnul de noapte. Anna Quibler hotărî că noaptea trecută nu fusese prea bună. Era deja epuizată. Joe plânsese de două ori, şi chiar dacă Charlie fusese cel care se ridicase din pat să-l liniştească, ca parte a planului lor comportamental care intenţiona să-l convingă pe Joe că Mama nu va mai veni niciodată noaptea să-l viziteze, Anna se trezise, fireşte, şi ea şi auzise vag vocea liniştitoare a lui Charlie:

– Hei, Joe. Ce-ai păţit? Dormi, băiete, e toiul nopţii. Nu se întâmplă nimic până dimineaţă, aşa că dormi. N-are rost să plângi, de ce faci asta, noapte bună mama măsii.

O ieşire bruscă de nervi la marginea patului, dar asta făcea parte din plan. După asta, se răsucise în pat minute întregi, încercând eroic să nu se gândească la lucru. În anii trecuţii recitase în gând poemul lui Edgar Allan Poe „Corbul”, pe care-l memorase din şcoală şi care avea un bun efect soporific, dar într-o noapte se gândise că ar fi trebuit să-i spună corbului „Livermore”[1] din cauza problemelor pe care le avea la servici cu Lawrence Livermore. După aceea, poemul nu mai avu valoare de somnifer, pentru că de fiecare dată când se gândea la „Corbul” se gândea la servici. În general, gândurile Annei aveau un tropism spre problemele de servici.

Duşul s-a terminat, din păcate. Se uscă şi se îmbrăcă în trei minute. Coborî şi făcu pacheţelul pentru băiatul cel mare. Lui Nick îi plăcea şi chiar insista ca pacheţelul să fie făcut exact la fel în fiecare zi, aşa că nu avea probleme să-l încropească. O tartină cu unt de arahide, cinci morcovi, un măr, lapte cu ciocolată, iaurt, un rulou de carne presată, un baton de brânză şi o prăjitură. Avea nevoie de două minute pentru asta, apoi aruncă înăuntru un pachet de gheaţă ca să-l păstreze rece. Pe când scotea pungile cu gheaţă din frigider, văzu rândurile bine aranjate de bidonaşe de plastic cu lapte congelat, pentru Charlie şi Joe cât avea ea să lipsească. Asta îi aminti, nu că ar fi uitat mult timp, având în vedere cât de plini îşi simţea sânii, că trebuia să alăpteze bebeluşul înainte să plece. Urcă din nou scările şi îl ridică pe Joe din leagăn, apoi se aşeză pe canapeaua de alături.

– Hei, iubire, e vremea să mâncăm, somnorosule.

Joe era obişnuit cu asta şi porni să sugă deşi era încă aproape

[1] În loc de „Nevermore” ca în original (N.T.)

complet adormit. Cu ochii închişi, semăna cu un înger. Crescuse, dar încă îl mai putea ţine în braţe şi-l vedea cum se ghemuieşte ca un nou născut. Mai apropiat de doi ani decât de unu, veşnic învineţit, un sălbatic care o obosea; dar nu şi acum. Senzaţia caldă de la piept o adormea, dar o parte din mintea ei se afla deja la servici, astfel că îl desprinse şi îl trecu la celălalt sân pentru alte patru minute. În primele luni, trebuise să-l ţină de nas ca să deschidă gura, acum era de ajuns un bobârnac, cel puţin pentru primul sân. La al doilea devenea mai recalcitrant. Privi minutarul de pe ceasul mare din camera lui. Când avea să termine, avea să adoarmă la loc şi să moţăie fericit până pe la vreo nouă, din câte spunea Charlie.

Îl aşeză înapoi în leagăn, se încheie la bluză şi îi sărută uşor pe frunte pe fiecare.

– Să mă suni, ai grijă, mormăi Charlie.

Apoi ea coborî şi ieşi pe uşă, cu geanta ei mare de lucru pe umăr.

Aerul răcoros care o lovi peste faţă şi peste părul ud o trezi complet pentru prima oară în ziua aceea. Erau în luna mai şi dimineţile de primăvară târzie mai aveau doar puţină răcoare rămasă, o senzaţie delicioasă având în vedere căldura umedă care avea să vină. Nori groşi cenuşii treceau chiar pe deasupra şirului de clădiri de pe Wisconsin Avenue. Traficul de camioane se îndrepta cu zgomot spre sud. Soarele abia răsărit lovea ici-colo albastrul metalic al ferestrelor zgârie-norilor din dreptul staţiei de metrou Bethesda, iar când Anna trecu grăbită pe alături, îi trecu prin minte, nu pentru prima oară, că acela era unul din momentele cele mai fericite ale zilei. Existau unele implicaţii tulburătoare ale acestui fapt, dar ea le alungă şi se bucură de senzaţia dată de aer şi de trecerea norilor peste oraş.

Trecu de liftul staţiei de metrou ca să-şi prelungească plimbarea cu cincizeci de metri, apoi coti şi coborî scările înguste spre staţia de autobuz. Apoi pe scările cele mari rulante, spre semi-obscuritatea marelui tub de beton striat care era staţia subterană. Introduse cardul în fanta barierei rotitoare, ţac, bariera se dădu la o parte, scoase cardul şi luă scările rulante în jos spre linie. Niciun tren acolo, niciunul care să vină imediat (le puteai auzi şi le simţeai curentul de aer cu mult timp înainte ca luminile de pe platformă să înceapă să clipească) aşa că nu avea nevoie să se grăbească. Se aşeză pe o bancă de beton care o plasa în aşa fel încât putea să urce direct în vagonul care avea s-

o lase la Metro Center direct în locul cel mai aproape de scările rulante ce coborau spre Orange Line East.

La această oră avea probabil să găsească un loc să se aşeze în vagon, aşa că îşi deschise laptop-ul şi începu să studieze sumarul lucrărilor propuse pentru bursa Fundaţiei Naţionale de Ştiinţă care oferea cincizeci de mii pe ani. „Analiza matematică şi algoritmică a codonilor palindromici consideraţi drept factori de previziune a expresiei proteinelor unei gene”. Proiectul spera să dezvolte un algoritm care avusese oarecare succes în calcularea căror proteine dintr-o secvenţă genetică dată a ADN-ului uman s-ar manifesta. Cum genele conţin o mare varietate de proteine, cu mecanisme necunoscute şi variaţii neînţelese, această operaţiune de prezicere avea să fie foarte folositoare dacă putea fi pusă la punct. Anna avea dubii, dar genetica nu era domeniul ei. Lucrarea era pentru Frank Vanderwal. O catalogă astfel şi o puse în coada de aşteptare pentru email, apoi deschise următorul sumar.

Sosirea unui tren, ridicarea şi găsirea unui loc, schimbarea trenului la Metro Center, coborârea în staţia Ballston din Arlington, Virginia: toate erau acţiuni îndeplinite fără să se gândească, în timp ce citea sau cântărea candidaturile pe care le avea în laptop. Pe prima dintre ele încă o considera cea mai interesantă din pachetul de dimineaţă. O interesa să audă ce părere avea Frank despre ea.

Ieşirea dintr-o staţie de metrou este cam peste tot la fel: în sus pe o scară rulantă spre un oval de cer cenuşiu şi căldura zilei. Intrarea bruscă într-o scenă urbană agitată.

Distinctiv pentru staţia Ballstoil era faptul că scara rulantă se termina într-un mare vestibul cu multe uşi de sticlă ale unei clădiri. Anna intră în această clădire fără să arunce priviri împrejur, se îndreptă spre o tarabă drăguţă ce vindea plăcinte mai bune decât majoritatea şi tartine la pachet şi îşi cumpără ceva de mâncare pentru birou. Apoi ieşi din nou să se oprească, la fel ca de obicei, la Starbucks-ul de peste drum.

Acest Starbucks anume era binecuvântat cu un personal complet devotat vitezei şi preciziei; parcă erau o fanfară. Anna era plăcut impresionată. Îi plăcea eficienţa oriunde o vedea, şi tot mai mult pe măsură ce înainta în vârstă. Faptul că un grup de tineri puteau transforma o slujbă potenţial plicticoasă într-un fel de spectacol atletic i se părea admirabil şi de apreciat. Acum se bucura din nou că se mişca repede la coada lungă, o văzu pe

femeia de la computer ridicând privirea spre ea când mai avea încă două persoane în faţă şi strigând spre colegii ei „Cafea mare cu lapte degresat, fără frişcă!”, apoi, când Anna ajunse la rând, o întrebă dacă mai dorea altceva astăzi. Îi zâmbi cu uşurinţă când clătină din cap.

Apoi din nou afară, cu paharul de carton cu cafea în mână, spre intrarea de vest a clădirii FNS. Înăuntru, îşi arătă insigna agentului de la intrare, apoi traversă holul ca să ajungă la lifturile de sud.

Annei îi plăcea interiorul clădirii FNS. Structura era goală pe dinăuntru, cu un hol gigantic central, un spaţiu octogonal care se întindea de la parter la luminatorul aflat la douăsprezece niveluri mai sus. Acest spaţiu gol, la fel de mare ca unele clădiri întregi, era mărginit de pereţii laterali de sticlă ai birourilor FNS. Partea de sus era ocupată de un uriaş telefon mobil făcut din bare de metal curbe vopsite în culori primare. Parterul era ocupat de diverse mici afaceri, toate cu vitrina spre hol – o pizzerie, un salon de coafură, o agenţie de turism, un ghişeu bancar.

Privirea Annei fu atrasă de o perturbare. La uşa din partea opusă a holului se văzu o fâlfâire de maroniu, o sclipire de alamă şi brusc se auzi o notă joasă rezonantă, umplând marele spaţiu cu un *blaaa* vibrant, de parcă holul însuşi ar fi un fel de corn uriaş.

Un grup de tibetani, se pare, intraseră în hol: femei şi bărbaţi îmbrăcaţi în robe maronii cu cingătoare şi pălării galbene, conice, cu palete. Unii cântau la cornuri lungi, antice, drepte, alţii băteau la tobe sau scuturau cădelniţe, împrăştiind nori de fum de santal. Ca şi cum o paradă s-ar fi rătăcit de pe stradă. Traversară holul cântând, sărind, răsucindu-se, totul cu o maiestuoasă lentoare.

Se îndreptară spre agenţia de voiaj şi pentru o clipă Anna se întrebă dacă intraseră ca să-şi cumpere bilete spre casă. Dar văzu apoi că vitrina agenţiei de turism era goală.

Asta o şocă pe moment, deoarece vitrina fusese întotdeauna plină cu afişe strălucitoare cu plaje tropicale şi castele europene, schimbându-se lunar ca fotografiile unui calendar, iar Anna stătuse de multe ori dinaintea lor cât timp îşi mânca pacheţelul, călătorind mental în ele, ca un fel de înlocuitor pentru călătoria adevărată la care ea şi Charlie renunţaseră când se născuse Nick. Uneori îi trecea prin minte că, având în vedere violenţa politică şi bacteriană care se afla de obicei în spatele scenei din acele imagini, călătoria mentală era poate cea mai bună.

Dar acum vitrina era goală, ca şi camera mică din spatele ei. Tibetanii cântăreţi se adunară în prag, într-o incantaţie din ce în ce mai accentuată şi mai însoţită de zăngăneli, notele incredibil de joase vibrând aproape vizibile în aer, ca notele ce ies din fagotul ce cântă în deschiderea desenului animat *Fantasia.*

Anna se apropie, alungându-şi micul regret pentru pierderea agenţiei de turism. Noi ocupanţi, înceţoşând aerul cu tămâie, cântând sau suflând din toţi rărunchii: era interesant.

În mijlocul petrecăreţilor se afla un bătrân cu chipul bronzat străbătut de un labirint de riduri adânci. Zâmbi, iar Anna văzu că ridurile erau rezultatul unei vieţi în care purtase acel zâmbet. Ridică mâna dreaptă şi muzica se încheie dezordonat cu o notă exagerat de joasă care o lovi pe Anna în stomac.

Bătrânul se îndepărtă de grup şi făcu plecăciuni spre cei patru pereţi ai holului, cu palmele împreunate în faţă. Îşi lăsă bărbia în piept şi începu să cânte, la fel de jos ca instrumentele de suflat, apoi trecu în două note, cu un ton de rezonanţă distinct ce se auzea peste basul curat, totul foarte surprinzător să iasă din asemenea om plăpând. Cântând astfel, se apropie de uşa agenţiei de voiaj şi atinse glaful vitrinei de fiecare parte, exclamând ceva ascuţit de fiecare dată.

– *Rig yal ba! Chos min gon pa!*

Ceilalţi exclamară în cor *„Jetsun Gyatso!”*

Bătrânul făcu o plecăciune spre ei.

Apoi strigară cu toţii *Om!* şi umplură spaţiul micului birou, cei care cântau la corn îşi aplecară instrumentele ca să le poată strecura pe uşă.

Un călugăr tânăr ieşi din nou afară. Scoase un carton dreptunghiular, nu prea mare, din mâneca largă a robei sale, scoase banda protectoare de pe spatele cartonului pe care îl fixă cu grijă pe vitrină, în dreptul uşii. Apoi se retrase înăuntru.

Anna se apropie de vitrină. Pe carton scria AMBASADA KHEMBALUNG

O ambasadă! Şi o ţară de care nu auzise, nu că asta ar fi deosebit de surprinzător, ţări noi apăreau tot timpul, era una dintre strategiile favorite ale Naţiunilor Unite pentru a rezolva disputele teritoriale. Poate că se făcuse vreun târg într-o zonă tulburată din Asia şi rezultase şi acest Khembalung.

Dar indiferent de unde erau, locul acesta era foarte ciudat pentru o ambasadă. Era foarte departe de zona ambasadelor de pe Massachusetts Avenue, unde arhitectura era ciudată, cu

flamuri necunoscute şi peisaje scumpe; departe de Georgetown, Dupont Circle, Adams-Morgan, Foggy Bottom, East Capitol Hill sau de oricare alt loc potrivit pentru a aşeza o ambasadă respectabilă. Nu numai că se aflau în Arlington, dar şi în clădirea FNS!

Poate că era o ţară de savanţi.

Plăcut impresionată de acest gând, mulţumită că avea ceva nou în clădire, Anna se apropie şi mai mult. Încercă să citească textul scris cu litere mici din partea de jos a cartonului.

Tânărul care aşezase cartonul reapăru. Avea un chip rotund, capul ras şi o gură mică, parcă a lui Betty Boop. Ochii lui negri expresivi se aţintiră direct în ai ei.

– Pot să vă ajut? spuse el cu un accent care părea a fi indian.

– Da, spuse Anna. V-am văzut ceremonia de sosire şi am fost curioasă. Mă întrebam de unde veniţi.

– Vă mulţumim pentru interes, spuse politicos tânărul, aplecându-şi fruntea şi zâmbind. Suntem din Khembalung.

– Da, am văzut asta, dar…

– Ah. Ţara noastră e o insulă. Trăim în Golful Bengalului, aproape de gurile Gangelui.

– Înţeleg, spuse Anna, surprinsă; crezuse că vin de pe undeva din Himalaya. N-am auzit de ea până acum.

– Nu este o insulă mare. Statutul naţiunii este foarte recent, am putea spune. Abia acum stabilim o reprezentanţă.

– Bună idee. Deşi, ca să vă spun adevărul, sunt surprinsă să văd aici o ambasadă. Nu mi s-a părut un loc potrivit pentru asta.

– L-am ales cu mare atenţie, spuse tânărul călugăr.

Se priviră în ochi.

– Ei bine, spus Anna, foarte interesant. Mult noroc la mutat. Mă bucur că vă aflaţi aici.

– Vă mulţumim.

Din nou tânărul se aplecă.

Anna făcu la fel şi se îndepărtă.

Dar când se întoarse să plece, ceva o făcu să privească în urmă. Tânărul călugăr încă mai stătea acolo în prag, uitându-se vizavi spre pizzerie, cu chipul marcat de o umbră de supărare.

Anna recunoscu expresia pe dată. Când fiul ei mai mare, Nick, se născuse, rămăsese acasă cu el şi acele prime câteva luni ale vieţii lui fuseseră oarecum înceţoşate pentru ea. Lipsise de la lucru şi nu avusese cum să-l facă de acasă. Până ce concediul de maternitate se terminase, era limpede că aveau nevoie de ea la

birou, aşa că începuse să lucreze din nou, împărţind cu Charlie şi cu câteva bone grija pentru Nick, uneori folosind şi un cămin din clădirea Bethesda din apropierea staţiei de metrou. La început, Nick plânsese furios când îl părăsea cu treabă, ceea ce îi producea Annei o suferinţă enormă; mai apoi se obişnuise cu asta. La fel şi ea, se obişnuise ca toată lumea cu micile dureri ale despărţirii zilnice. Aşa stătea treaba.

Apoi, într-o zi, îl dusese pe Nick la cămin – devenise deja o rutină – şi băiatul nu mai plânse când îşi luă rămas-bun de la el, nici măcar nu dăduse semne că i-ar fi păsat sau că ar fi observat. Dar, dintr-un motiv oarecare, se oprise să se uite în urmă prin vitrină, iar pe chipul lui văzu o expresie nefericită, o hotărâre stoică – hotărârea de a nu plânge, de a suporta lunga şi plicticoasa zi – o privire care, văzută pe chipul unui bebeluş, îţi rupea inima. Ei îi rupsese inima. Ţipase uşor fără să-şi dea seama, chiar dăduse să se întoarcă să-l ia în braţe şi să-l liniştească. Apoi se gândi cum avea să-l afecteze un alt rămas-bun şi, cu un sentiment sfâşietor, un fel de disperare, plecase.

Acum vedea aceeaşi expresie pe chipul tânărului. Anna se opri din mers, simţind din nou acelaşi junghi din urmă cu cinci ani. Cine ştia ce-i făcuse pe oamenii aceia să vină din celălalt capăt al lumii până aici? Cine ştia ce lăsaseră în urmă?

Se întoarse la el.

El o văzu venind şi îşi controlă expresia.

– Da?

– Dacă vrei, spuse ea, mai târziu, când se poate, aş putea veni să-ţi arăt unde se poate mânca bine în locul ăsta. Lucrez aici de multă vreme.

– Mulţumesc, spuse el. Ar fi foarte drăguţ.

– E vreo zi anume care ar fi mai potrivită?

– Păi – o să ni se facă foame şi astăzi, spuse el şi zâmbi.

Avea un zâmbet dulce, nu ca al lui Nick.

Zâmbi şi ea, plăcut impresionată.

– Am să cobor la ora unu şi am să vă duc într-un loc bun, dacă vrei.

– Ar fi un lucru binevenit. Sunteţi foarte drăguţă.

Ea dădu din cap.

– Atunci, la unu, spuse ea, deja recalculându-şi orarul pentru acea zi.

Pacheţelul pe care-l luase putea să aştepte în micul frigider din biroul ei.

Anna ajunse la capătul drumului spre lifturile de sud. În timp ce aştepta acolo, i se alătură Frank Vanderwal. Se salutară, apoi ea spuse:

– Hai, am o lucrare interesantă pentru tine.

El dădu ochii peste cap în glumă.

– Mai există aşa ceva pentru un terminat ca mine?

– O, cred că da.

Făcu un gest spre hol.

– I-ai văzut pe noii noştri vecini? Am pierdut agenţia de turism, dar am câştigat o ambasadă, dintr-o ţărişoară din Asia.

– O ambasadă aici?

– Nu cred să ştie prea multe despre Washington.

– Înţeleg.

Frank rânji în felul lui răutăcios, complet diferit de zâmbetul dulce al tânărului călugăr, sardonic şi cunoscător.

– Ambasadori din Shangri-La, aşa-i?

Una dintre săgeţile SUS se aprinse şi uşa liftului corespunzător se deschise.

– Ne-ar putea fi de folos.

* * *

PRIMATE în lifturi. Lumea aştepta în tăcere, urmărind, din obişnuinţă, numerele aprinse pe consolă.

Din nou experienţa îl făcu pe Frank Vanderwal să contemple natura speciei lor, în felul lui obişnuit de sociobiolog. Erau mamifere, primate sociale: un soi de cimpanzei fără blană. Trupurile lor, creierul, mintea şi societăţile au ajuns la stadiul curent în Africa Răsăriteană într-o perioadă de două milioane de ani, în vreme ce climatul se schimba, înlocuind pădurea cu savana.

Multe se explicau prin asta. Era natural să se simtă prinşi în capcană în acea cutie strâmtă mişcătoare. Nicio experienţă din savană nu se putea compara cu aceasta. Cel mai apropiat analog ar fi fost să se strecoare într-o peşteră, fără îndoială în spatele unui şaman ducând o torţă, toată lumea cuprinsă de un sentiment de evlavie şi foarte posibil sub influenţa drogurilor psihotrope şi a ritualurilor religioase. Un cutremur în timpul unei asemenea vizite în adâncuri ar fi fost tot ce mintea formată în savană ar fi găsit drept explicaţie pentru o călătorie modernă cu liftul. Nu era de mirare că domnea o tăcere stânjenitoare; era în prezenţa sacrului. Şi ultimii cinci mii de ani de civilizaţie nu fuseseră destul de mult timp pentru ca adaptările evolutive să

altereze aceste reacţii mentale. Erau încă buni doar la lucrurile la care fuseseră buni în savană.

Ann Quibler rupse tabuul vorbirii, aşa cum se întâmpla când pasagerii ceilalţi erau mulţi. Îi spuse lui Frank, continuându-şi povestea:

– M-am dus şi m-am prezentat. Sunt de pe o insulă din Golful Bengal.

– Au spus de ce au închiriat spaţiul ăsta?

– Au spus că l-au ales cu multă grijă.

– După ce criterii?

– N-am întrebat. După cum pare, criteriul principal a fost apropierea de FNS, nu crezi?

Frank pufni în râs.

– Asta e ca gluma cu starleta şi scenaristul de la Hollywood, nu?

Anna strâmbă din nas la asta, surprinzându-l pe Frank; deşi era o femeie decentă, nu era o pudibondă. Apoi înţelese: dezaprobarea ei nu se referea la glumă, ci la ideea că aceşti noi veniţi erau chiar atât de nenorociţi.

– Cred că sunt mai orientaţi decât crezi, spuse ea. Cred că o să fie interesant să-i avem aici.

Homo sapiens e o specie care demonstrează dimorfism sexual. Şi asta e o problemă ce depăşeşte partea trupească; dovezile arheologice i se păreau lui Frank să sprijine ideea că rolurile sociale ale celor două sexe deviaseră încă de timpuriu. Aceste roluri diferite ar fi putut duce la diferite procese de gândire, astfel că era posibil să se caracterizeze drept plauzibilă existenţa unor situaţii nefireşti chiar şi în cazul activităţilor nediferenţiate sexual, fie ele numai de ochii lumii, cum ar fi fost ştiinţa. Astfel că puteau exista practici savante masculine şi practici savante feminine, care să fie substanţial diferite.

Aceste gânduri îi treceau lui Frank prin minte când se sfârşi călătoria cu liftul şi el şi Anna păşiră pe holul din faţa birourilor lor. Anna era la fel de înaltă ca şi el, cu un chip drăguţ, dar dimorfismul ce îi diferenţia se extindea până la obiceiurile lor de gândire şi de practică ştiinţifică, iar asta putea explica de ce el nu se simţea în apele lui alături de ea. Nu pentru că asta l-ar fi caracterizat în întregime. Dar ea practica ştiinţa într-un fel pe care el îl găsea plicticos. Nu era o problemă legată de faptul că ea era o persoană caldă şi blândă, aşa cum ne-am putea aştepta de la o caracterizare obişnuită a gândirii feminine – dimpotrivă,

metoda ştiinţifică a Annei (încă mai participa în calitate de coautoare la lucrări de statistică, în ciuda birocraţiei cu care era încărcată) afişa deseori un perfecţionism care o făcea să fie o savantă foarte meticuloasă, o statisticiană de primă clasă – isteaţă, iute, competentă într-o serie de discipline şi cu adevărat excelentă în alte câteva. Fiind o savantă de cea mai înaltă calitate posibilă pentru postul ciudat de conducere a Diviziei de Bioinformatică de la FNS, calitate frizând exagerarea – prea precisă, prea interogativă – era ferită de a pune prea multă pasiune într-o singură acţiune. Dar poate că la FNS acesta era un avantaj.

În orice caz, Anna era foarte dedicată. Un fel de puritană a ştiinţei, raţională până la extrem. Şi totuşi, fireşte, era în acelaşi timp şi o provocatoare, ca şi în cazul primilor puritani; hiper-raţionalul coexista în ea cu toată deschiderea emoţională, intensitatea şi variabilitatea care reprezenta paradigma interacţională şi rolul social al femeii americane. Toate savantele erau de aceea un fel de doamnă Spock, cu partea raţională accentuată şi exagerată în vreme ce partea emoţională era negată, cele două părţi coexistând în conflict una cu cealaltă.

Pe de altă parte, judecând de pe această bază, Franck trebuia să recunoască faptul că Anna părea mai puţin afectată de dubla natură decât multe savante pe care le cunoscuse. Destul de bine integrată. Petrecuse multe ore anul trecut lucrând alături de ea, angajaţi în discuţii interesante în scopul lucrării lor comune. Nu, o plăcea. Disconfortul nu venea din partea vreunui obicei de-al ei enervant, nici măcar pedanteria sau despicatul firului în patru care aducea aminte de numele ei[2] (deşi nimeni nu îndrăznea să glumească pe seama asta), obiceiuri pe care ea nu şi le putea înfrâna şi nici măcar nu le sesiza – nu – era mai mult din pricina atitudinii ei hiper-ştiinţifice combinate cu expresivitatea ei feminină pasionată care sugera o ştiinţă completă sau chiar o umanitate completă. Îi amintea lui Franck de propria lui persoană.

Nu de sinele social pe care-l afişa de faţă cu ceilalţi intenţionat; ci de trăirile lui interioare, aşa cum le experimenta în sinea lui. Şi el era plin de aspecte extreme, atât raţionale cât şi emoţionale. Asta îl făcea să se simtă jenat: Anna îi semăna prea

---

[2] *quibbler* – pedant, chiţibuşar. Joc de cuvinte cu trimitere la numele ei, Anna Quibler (N.T.).

mult. Îi amintea de elemente ale lui la care nu voia să se gândească. Dar nu se putea abţine de la acest şir de gânduri. Asta era una dintre problemele lui.

La partea diametral opusă a nivelului al şaselea, ajunseră la birourile lor. Al lui Frank era un număr de încăperi mici adunate într-un spaţiu mai mare; al Annei era un birou adevărat, faţă în faţă cu al lui, o încăpere numai a ei, cu un vestibul pentru secretara ei, Aleesha. Ambele spaţii şi toate celelalte din labirintul de separaţii şi încăperi, erau pline cu calculatoare, mese, sertare cu dosare şi rafturi burduşite cu cărţi care se găseau în toate birourile ştiinţifice de peste tot. Decorul era standard, bej curat peste tot, indicând puritatea ştiinţei.

În acest caz, decorul căpătase căldură şi personalitate din pricina ferestrelor mari de pe toţi pereţii interiori, permiţând tuturor să vadă până în holul principal şi în toate celelalte birouri. Această combinaţie de spaţii deschise şi vederea a cincizeci sau o sută de oameni transforma fiecare birou într-un ecou al savanei. Ocupanţii se simţeau de aceea mai confortabil la nivelul de primată. Frank nu suferea de iluzia că efectul fusese plănuit conştient, dar admira intuiţia arhitectului referitoare la felul în care se putea obţine efectul maxim în favoarea ocupanţilor clădirii.

Frank se aşeză la biroul lui. Îşi întorsese ecranul calculatorului dinspre fereastră ca să se poată concentra când era cazul, dar acum stătea în scaun şi privea spre hol. Era aproape la capătul perioadei de un an de lucru la FNS, iar treaba pe care o avea, deşi niciodată mai puţină, devenise din ce în ce mai puţin importantă pentru el. Teancuri de articole şi dosare cu extrase zăceau pe toate suprafeţele orizontale, aranjate după sistemul complex al lui Frank. Avea o mulţime de treabă de făcut. În loc să se apuce de ea, se uita pe fereastră.

Decorul în formă de telefon mobil multicolor care umplea jumătatea superioară a holului principal era de o simplitate dureroasă, forme de bază în culori primare, semănând mai mult a decor de grădiniţă. Printre multele activităţi ale lui Frank se număra şi alpinismul şi de multe ori îşi ocupa mintea imaginându-şi ce serie de mişcări ar fi fost necesare pentru a urca pe acel telefon mobil. Existau unele părţi mai grele, dar ar fi fost distractiv.

Dincolo de mobil, putea să vadă în alte o sută opt încăperi (le numărase). În ele, oamenii scriau la calculator, vorbeau cu alţii

sau la telefon, citeau sau stăteau în săli de şedinţă în jurul meselor pline cu hârtii, privind diapozitive sau vorbind. Cel mai mult vorbind. Dacă interiorul Fundaţiei Naţionale Ştiinţifice ar fi fost singurul loc după care să judeci, ai fi ajuns la concluzia că activitatea ştiinţifică ar consta mai ales în a sta de vorbă.

Asta nu era nicidecum adevărat şi acesta era unul dintre motivele pentru care Frank se plictisea. Adevărata acţiune a ştiinţei se desfăşura în laboratoare şi în orice loc în care se întreprindeau experimente. Ceea ce se petrecea aici era diferit, un fel de metaştiinţă, s-ar fi putut spune, care coordona activităţile ştiinţifice, sau le conecta la alte acţiuni umane, sau le inaugura. Ceva de genul acesta; de fapt, îi venea greu să o caracterizeze.

Mirosul cafelei de Starbucks a Anei se insinua dinspre uşa biroului de alături şi deja o auzea pe Anna vorbind la telefon. Şi ea vorbea mult la telefon. „Nu ştiu, nu am nicio idee cum arată celelalte mostre... Nu, nu nesemnificative statistic, asta ar însemna că valorile ar fi mai mici decât marja de eroare. Ceea ce spui este lipsit de rost din punct de vedere statistic. Sigur, întreabă-l, e o idee bună."

În acest timp, Aleesha, asistenta ei, vorbea şi ea la telefon, explicând răbdătoare ceva cu accentul ei bogat de capitală şi cu glas de contralto. Descurcând o neînţelegere. Era un fapt evident, deşi rareori recunoscut, că majoritatea activităţii zilnice din FNS era dusă la îndeplinire de un număr de femei afro-americane din zonă, femei care păreau deseori lipsite de convingerea importanţei zdrobitoare pe care cei mai mulţi caucazieni o acordau lucrului lor. Aleesha, de pildă, afişa cea mai sceptică politeţe pe care o văzuse vreodată Frank; deseori încerca să o emuleze, dar, din păcate, fără prea mult succes.

Anna apăru în prag, bătând darabana cu degetele în geam cum făcea de fiecare dată, prefăcându-se că spaţiul lui era tot un birou.

– Frank, ţi-am trimis lucrarea aceea, una despre algoritm.

– Să vedem dacă a sosit.

Acţionă butonul VERIFICARE MAIL şi apăru un mesaj de la aquibler@fns.gov. Îi plăcea adresa asta.

– A venit, am să arunc o privire pe ea.

– Mersi.

Anna se întoarse, apoi se opri.

– Ascultă, când trebuie să te întorci la UCSD?

– La sfârşitul lui iulie sau la sfârşitul lui august.

– O să-mi pară rău că pleci. Ştiu că e drăguţ acolo, dar ne-ar face mare plăcere dacă te-ai gândi să mai stai un an aici, sau chiar să stai aici definitiv, dacă vrei. Fireşte, trebuie să te gândeşti bine.

– Da, spuse Frank pe un ton neutru.

Nici nu se punea problema să mai stea acolo încă un an.

– E drăguţ din partea ta să mă întrebi. Mi-a plăcut aici, dar probabil că am să mă întorc acasă. Totuşi, am să mă gândesc.

– Mulţumesc. Ar fi bine să te avem aici.

Mare parte din treaba de la FNS era făcută de savanţi aflaţi în trecere, care veneau în concediu de la instituţiile lor ca să ruleze programe FNS în aria lor de expertiză pentru o perioadă de un an sau doi. Cererile de burse veneau cu miile, iar directorii de programe asemenea lui Frank le citeau, le sortau, cereau părerea experţilor din afară şi conduceau întâlniri în care aceşti experţi clasificau după valoare tranşe de proiecte propuse în diverse domenii. Aceasta era o manifestare majoră a procesului de evaluare, un proces cu care Frank era cu totul de acord – în principiu. Dar un an de zile în care să facă numai asta îi era de ajuns.

Anna îl urmărise şi acum îi spunea:

– Presupun că te simţi oarecum prins în capcană.

– Ei, nu mai mult decât oricine altcineva. De fapt, dacă aş fi stat acasă ar fi fost mai rău.

Izbucniră în râs.

– Şi mai ai şi lucrul la revistă.

– Aşa-i.

Frank arătă spre teancul de lucrări printate: trei teancuri de *Revista de Bioinformatică,* două de *Jurnalul de Sociobiologie.*

– Tot timpul sunt în urmă. Din fericire, ceilalţi editori sunt mai buni în ceea ce priveşte respectarea termenelor.

Anna încuviinţă. Editarea unei reviste era un privilegiu şi o onoare, chiar dacă de obicei neplătită – într-adevăr, de multe ori trebuia să te abonezi continuu la o revistă doar ca să primeşti o copie a revistei pe care tot tu ai editat-o. Era încă una dintre activităţile ştiinţifice nerecompensate, parte a economiei sale extensive de credit social.

– Bine, spuse Anna. Am vrut doar să văd dacă te putem momi. Aşa facem noi, ştii asta. Când ne vin rezidenţi care sunt deosebit de buni, încercăm să-i păstrăm.

Da, fireşte.

Frank încuviinţă jenat. Sensibilizat fără să vrea; îi aprecia părerea. Frank îşi trase scaunul spre monitor ca şi cum ar fi vrut să se apuce de treabă, iar ea se întoarse şi plecă.

El selectă lucrarea pe care i-o trimisese Anna. Imediat recunoscu numele unuia dintre cercetători.

– Hei, Anna? strigă el.

– Da?

Anna îşi făcu din nou apariţia în prag.

– Îl cunosc pe unul dintre tipii din lucrarea asta. Îndrumătorul e un tip de la Caltech, dar lucrarea aparţine de fapt unuia dintre studenţii săi.

– Da?

Era o situaţie tipică, un savant mai tânăr folosindu-se de prestigiul îndrumătorului său ca să înainteze un proiect.

– Ei bine, îl cunosc pe acest student. Am fost un membru extern al comitetului său de prezentare, acum câţiva ani.

– Asta nu e de ajuns ca să reprezinte un conflict de interese.

Frank dădu din cap în timp ce continua să citească.

– Dar a mai lucrat şi într-un contract temporar la Torrey Pines Generique, care este o companie din San Diego la înfiinţarea căreia am pus şi eu umărul.

– Aha. Mai ai interese financiare în compania aceea?

– Nu. Mă rog, acţiunile mele se află într-un pachet anonim pe durata anului în care stau aici, aşa că nu pot spune sigur, dar nu cred că e cazul.

– Dar nu faci parte din comitetul director, nici nu eşti consultant?

– Nu, nu. Şi oricum, contractul lui de acolo se pare că a expirat între timp.

– Atunci e bine. Poţi continua.

Nicio parte a comunităţii ştiinţifice nu-şi putea permite să fie prea pretenţioasă în legătură cu conflictele de interese. Dacă ar fi fost, nu s-ar mai fi găsit nimeni care să analizeze vreo lucrare; hiper-specializarea făcea fiecare domeniu atât de mic încât cei angajaţi se cunoşteau între ei. Din această pricină, câtă vreme nu existau legături financiare sau instituţionale cu persoana în cauză, se considera că se putea trece la evaluarea lucrării acesteia prin variate sisteme de analiză.

Dar Frank voia să fie sigur. Yann Pierzinski fusese un foarte talentat biomatematician – era unul dintre acei doctoranzi priviţi

aproape cu certitudine ca fiind persoane despre care avea să se mai audă mai târziu în cariera lui. Şi iată-l acum, cu o lucrare de care Frank era în mod deosebit interesat.

– Bine, îi spuse el Annei. Am să-l studiez.

Închise fişierul şi se întoarse de parcă ar fi vrut să verifice altceva.

După ce Anna plecă, accesă din nou lucrarea. „Analiza matematică şi algoritmică a codonilor palindromici consideraţi drept factori de previziune a expresiei proteinelor unei gene”. O propunere de a finanţa continuarea studiului unui algoritm prin care să se prevadă ce proteine ale unei gene aveau să se exprime.

Foarte interesant. Acesta era un atac la adresa unui mister fundamental, un pas necunoscut în biologie care prezenta un blocaj considerabil oricărei biotehnologii serioase. Cele trei miliarde de perechi de bază a genomului uman codau câteva sute de mii de gene; şi majoritatea acestor gene conţineau instrucţiuni pentru asamblarea uneia sau mai multor proteine, cărămizile de bază ale chimiei organice şi a vieţii însăşi. Dar care gene exprimau care proteine şi cum o făceau exact şi de ce unele gene creau mai mult de o proteină, sau diferite proteine în diferite circumstanţe – toate aceste probleme erau puţin înţelese sau complet misterioase. Această ignoranţă transforma biotehnologia, în cea mai mare parte, într-un proces nesfârşit şi foarte scump de încercări orbeşti. O cheie a oricărei părţi a misterului putea fi foarte valoroasă.

Frank derulă paginile cu viteză de om care se pricepe. Yann Pierzinski, doctor în biomatematică, Caltech. Încă lucrând cu îndrumătorul lui de la diplomă, un om pe care Frank ajunsese să-l considere puţin cam dornic de merite, dacă nu şi mai rău. Fusese interesant atunci când Pierzinski plecase la Torrey Pines să lucreze cu un contract temporar, pentru un cercetător în bioinformatică despre care Frank nu auzise. Poate că fusese o încercare de a scăpa de îndrumător. Dar acum se întorsese.

Frank se concentră asupra descrierii lucrării. Algoritmul era cel la care lucrase Pierzinski încă de pe vremea comitetului de prezentare. Mecanica chimică a creaţiei proteinelor ca un fel de algoritm natural în manifestare. Frank evaluă ideea, operaţiune cu operaţiune. Aici era el cu adevărat expert; asta îl interesase pe el încă din copilărie, pe când enigmele pe care le rezolva erau simple cifruri. Îşi iubise întotdeauna munca şi acum poate că mai

mult ca niciodată, pentru că-i oferea o evadare totală din faţa conştiinţei de sine. De ce îşi dorea să evadeze era discutabil; indiferent de motiv, când termină se simţi împrospătat, ca şi cum fusese într-un loc plăcut.

De asemenea, îi plăcea să descopere modele în aparenta organizare întâmplătoare a lumii. De aceea devenise recent atât de interesat în sociobiologie; sperase că existau acolo algoritmi care aşteptau să fie descoperiţi, algoritmi care să descifreze codul comportamentului uman. Până acum, această aventură nu fusese foarte satisfăcătoare, mai ales din cauză că aşa de puţin din comportamentul uman era susceptibil de a se supune unui experiment controlat, astfel că nicio teorie nu putea fi testată. Era păcat. Voia cu îndârjire să găsească o lămurire în acest domeniu.

La nivelul celor patru compuşi chimici ai genomului, totuşi – în lungul dans al citozinei, adeninei, guaninei şi timinei – mult mai multe păreau a fi predispuse la o explicaţie matematică şi la experiment, cu rezultate care puteau fi preluate de alţi savanţi şi folosite. Oricine putea verifica ideile lui Pierzinski, cu alte cuvinte, şi să descopere dacă acestea funcţionau.

Când ieşi din transa gândurilor îi era foame şi avea vezica plină. Era aproape sigur că exista un adevărat potenţial în această lucrare. Iar asta îi dădea unele idei.

Se ridică înţepenit, merse la baie, se întoarse. Era deja ora prânzului. Dacă avea să plece acum, avea să reuşească să treacă prin trafic spre apartamentul lui, să mănânce la repezeală, apoi să plece la Great Falls. Până atunci, dogoarea zilei avea să înceapă să scadă, iar la parapeţii râului aveau să mai fie puţini căţărători. Avea să practice căţăratul până mult după apus şi să se mai gândească la acest algoritm, în locul pe care-l prefera cel mai mult acum, pe zidurile vechi de şist din singurul loc din zona Washington-ului unde mai supravieţuise o fărâmă de natură.

II
În Hiperputere

Matematica pare uneori un univers în sine. Dar ne apare nouă ca parte a interacţiunii creierului cu lumea, şi pare o parte a lumii, structura sau reţeta ei. De-a lungul istoriei, umanitatea a explorat tot mai departe în variatele domenii ale matematicii, printr-un proces cumulativ şi colectiv, o continuă conversaţie dintre specie şi realitate. Descoperirea calculului. Invenţia aritmeticii formale şi a logicii simbolice, ambele matematizând strategiile instinctive ale raţiunii umane, făcându-le la fel de distincte şi solide ca nişte demonstraţii matematice. Încercarea de a conţine întregul sistem şi de a-l face auto-consistent. Invenţia teoriei mulţimilor şi finisarea variatelor paradoxuri determinate de considerarea mulţimilor drept membri în sine. Descoperirea imposibilităţii de a completa toate sistemele. Mecanica pas cu pas a programării noilor maşini de calcul. Toate acestea au rezultat într-un amalgam de matematică şi logică, simbolurile şi metodele extrase din ambele domenii combinându-se în operaţiuni deseori lungi şi complicate pe care le numim algoritmi.

În timpul dezvoltării algoritmului, am făcut de asemenea descoperiri în lumea reală: elicea dublă din celulele noastre. ADN. În jumătate de secol, întregul genom a fost citit, pereche cu pereche. Trei miliarde de perechi de baze, părţi pe care le numim gene şi care servesc drept pachete de instrucţiuni pentru creaţia de proteine.

Dar în ciuda explicitării complete a genomului, detaliile expresiei sale şi ale creşterii sunt încă foarte misterioase. Perechi în spirală de citozină, guanină, adenină şi timină: ştim că acestea sunt instrucţiuni de creştere, pentru dezvoltarea vieţii, toate codate în secvenţe de elemente perechi. Cunoaştem elementele; vedem organismele. Codul dintre ele trebuie aflat.

Matematica se dezvoltă în continuare în inerţia propriei logici interne, părând independentă de tot restul. Dar de câteva ori în trecut, descoperiri pur matematice s-au dovedit mai târziu că sunt descrieri puternice de operaţii din natură care erau fie necunoscute fie inexplicabile la momentul descoperirii matematice. Acesta este un fapt ciudat, ridicând un semn de

întrebare asupra a tot ce credem noi că ştim despre relaţia dintre matematică şi realitate, dintre minte şi cosmos.

Poate că nicio explicaţie a acestei aderenţe misterioase a naturii la matematica de mare subtilitate nu va fi descoperită vreodată. În acest timp, operaţiunile denumite algoritmi devin tot mai întortocheate şi mai interesante pentru cei care le construiesc. Fac ei portrete, reţete, vrăji? Realitatea oare foloseşte algoritmi, dar genele? Matematicienii nu pot spune asta şi mulţi dintre ei par să nu fie interesaţi. Le place ceea ce fac, indiferent de problemă.

LEO MULHOUSE îşi sărută soţia, Roxanne, şi ieşi din dormitor. În sufragerie, lumina era între noapte şi răsărit. Ieşi pe balcon: pescăruşi guralivi, zgomotul valurilor ce se loveau de stânca de dedesubt. Platoul cenuşiu al Oceanului Pacific.

Leo se căsătorise cu casa aceea spectaculoasă, ca să spunem aşa; Roxanne o moştenise de la mama ei. Panorama de la marginea falezei din Leucadia, California, era pe placul lui Leo, dar gazonul de sub veranda înaltă până la al doilea etaj avea numai cinci metri lăţime, iar dincolo de el era prăpastia şi spuma oceanului, la douăzeci şi cinci de metri mai jos. Iar faleza nu era chiar atât de stabilă. Şi-ar fi dorit ca această casă să fie aşezată ceva mai în spate.

Ajuns înapoi înăuntru, îşi umplu termosul cu cafea şi coborî la maşină. Pe Europa, pe lângă Pannikin, făcu la dreapta şi se îndreptă spre servici.

Autostrada Pacific Coast din districtul San Diego oferea o privelişte frumoasă la răsărit. Arăta bine pe orice vreme: în soarele de dimineaţă cu ceaţa albăstrie ridicându-se din mare, pe vreme cu nori răsfiraţi printre care treceau raze orizontale de soare, sau în dimineţile ploioase sau ceţoase când paleta bogată de griuri umpleau ochii cu nuanţe subtile. Răsăriturile cenuşii erau cele mai frecvente, climatul regiunii se stabiliza într-un fel de El Niño permanent – Hiperniño, cum i se spunea de către localnici. Climatul mediteranean dispărea încetul cu încetul, chiar şi în Mediterana, aşa spunea lumea. Aici, rezidenţii de pe coastă căpătau afecţiuni legate de lipsa de soare, luau vitamina D şi antidepresive ca să combată efectele, chiar dacă la cincisprezece kilometri în interiorul ţinutului se afla un deşert arzător, lipsit de nori pe toată perioada anului. Vremea mohorâtă de iunie se aciuase din nou acasă.

Leo Mulhouse străbătea autostrada de coastă în fiecare dimineaţă spre servici. Îi plăcea să privească oceanul şi să simtă efectul uşor de scrânciob atunci când cobora spre lagune, apoi tura motorul ca să urce dealurile scunde spre Cardiff, Solano Beach şi Del Mar. Aceste oraşe arătau cel mai bine la ora aceea, părăsite de parcă ar fi fost date la spălat pentru noua zi. Şuierat de roţi pe strada udă, scârţâitul slab al ştergătoarelor de parbriz, bubuitul depărtat al valurilor care se spărgeau – toate se combinau, dând o experienţă acvatică, şofatul se transforma într-un fel de surfing, în sus şi-n jos pe aceleaşi denivelări de fiecare dată, călăritul valului perpetuu de pământ care stătea gata să se prăvălească în mare.

Sus pe dealul mare spre Torrey Pines, pe lângă terenul de golf, dreapta scurt în Torrey Pines Generique. Jos în garaj, coborând în pântecele clădirii. În fiara biotehnologică.

Ca să intri însemna să treci printr-un examen complet de securitate. Dacă nu se ştia cu ce intri, nu puteau să îşi dea seama cu ce ieşi. Astfel, detectoare de metale, inspecţia echipei de securitate plictisite cu cănile lor uriaşe cu cafea, computer pornit, verificare hardware şi software de către experţi, adulmecatul lui Clyde, câinele de dimineaţă, dresat să detecteze molecule anume: toate erau standard în biotehnologie acum, după câteva incidente faimoase de spionaj industrial. Miza era prea mare ca să mai fie cineva de încredere.

Apoi Leo intră în sediu, traversând pe jos holurile lungi şi albe. Puse cafeaua pe birou, deschise calculatorul, verifică experimentele în desfăşurare. Cel mai important ajungea la capăt, iar Leo era deosebit de interesat de rezultate. Folosise metode precise de urmărire pentru unele dintre miile de proteine listate în Baza de Date a Proteinelor de la UCSD, încercând să identifice unele care să activeze anumite celule în aşa fel încât acele celule să secrete mai mute lipo-proteine de mare densitate decât în mod normal – poate de zece ori mai mult. De zece ori mai mult HDL, „colesterolul cel bun", ar fi însemnat o minune pentru oamenii suferind de o serie de boli – arteroscleroză, obezitate, diabet, chiar şi sindromul Alzheimer. Oricare dintre aceste boli stăpânite (sau vindecate!) ar fi valorat miliarde; o terapie care să le elimine pe toate – ei bine... Asta explica securitatea intensă din jurul sediului.

Experimentul era în desfăşurare, încă nu se încheiase, aşa că Leo se întoarse la biroul lui şi bău cafeaua, citind pe monitor

Biolumea Astăzi. Mecanisme robotizate de urmărire, protocoale de analiză pentru hormoni artificiali, analize proteomice – fiecare articol putea să descrie ceva ce se petrecea deja la Torrey Pines Generique. Întreaga industrie căuta căi să îmbunătăţească vânătoarea de proteine terapeutice şi de metode de a pune la dispoziţia lumii aceste proteine. Jumătate dintre articolele zilei erau devotate unei probleme sau alteia, aşa era conceput fiecare număr al buletinului de ştiri. Erau probleme importante, recalcitrante, la graniţa dintre ideea de biotehnologie şi medicină. Dacă nu rezolvau aceste probleme, ideea şi industria care se baza pe ea puteau să alunece pe panta pe care o luase energia atomică şi să se transforme în ceva care să nu funcţioneze cum ar trebui. Dacă le rezolvau, atunci aveau să se transforme în ceva asemănător cu industria de calculatoare din punct de vedere financiar – ca să nu mai menţionăm impactul asupra sănătăţii!

Când Leo intră din nou în laborator, doi dintre asistenţii săi, Marta şi Brian, stăteau la masa de lucru, amândoi îmbrăcaţi în halate şi cu mănuşi de cauciuc, manevrând pipetele pe un lot de eprubete ce ocupau o masă întreagă.

– Bună dimineaţa, băieţi.

– Bună, Leo.

Marta ţintea cu pipeta ca un cursor de PowerPoint spre fereastra micuţă a unui frigider de laborator.

– Eşti gata să verificăm rezultatele?

– Fireşte. Mă ajuţi?

– Într-o clipă.

Se îndepărtă de bancul de lucru.

– Ar fi bine să funcţioneze, spuse Brian, pentru că Derek tocmai a spus presei că este cea mai promiţătoare terapie auto-imună a deceniului.

Leo se arătă surprins de asta.

– Nu. Tu glumeşti.

– Nu glumesc.

– Nu chiar aşa.

– Ba chiar aşa.

– Cum a putut să facă asta?

– Comunicat de presă. Şi-a chemat reporterii favoriţi şi a lansat-o şi pe internet. În forumuri deja se discută despre consecinţe. Se pune pariu că una dintre marile industrii farmaceutice ne va cumpăra în mai puţin de o lună.

– Te rog, Bri, nu mai spune chestii din astea.

– Îmi pare rău, dar tu îl ştii pe Derek.

Brian gesticulă spre unul dintre monitoarele de pe masa de vizavi.

– Toată lumea ştie.

Leo se chiori la ecran.

– Nu scria nimic în *Biolumea Astăzi.*

– O să scrie mâine.

Butonul secţiunii ULTIMELE ŞTIRI din site-ul companiei clipea. Leo se aplecă şi îl selectă. Da – articolul principal. Factorul HDL, potenţial pentru obezitate, diabet, Alzheimer, boli de inimă…

– O, Doamne, mormăi Leo în timp ce citea. O, Doamne.

Se înroşise la faţă.

– De ce a făcut asta?

– Vrea să creadă că e adevărat.

– Şi ce? Noi nu ştim asta încă.

– Te forţează să reuşeşti, Leo, spuse Marta cu un surâs viclean. El e ca Road Runner, iar tu eşti Wile E. Coyote. Te face să ajungi la marginea prăpastiei, apoi să construieşti podul înainte să cazi.

– Dar nu reuşeşte niciodată! Întotdeauna cade!

Marta râse. Îi plăcea de el, dar era o femeie dură.

– Haide, spuse ea. De data asta o să reuşim.

Leo încuviinţă, încercă să se calmeze. Aprecia spiritul Martei şi îi plăcea să fie cât putea de pozitiv în orice situaţie. Ultimele zile fuseseră mai dure, dar zâmbi cât reuşi de mult şi spuse:

– Bine, eşti tare.

Începu să-şi tragă mănuşile de cauciuc.

– Îţi mai aduci aminte când a anunţat că am eradicat hemofilia A? spuse Brian.

– Te rog.

– Îţi mai aduci aminte când a dat un comunicat de presă în care a spus că a decapitat şoareci la o mie de rotaţii pe minut ca să arate cât de bine funcţionează tratamentul?

– Experimentul cu ghilotina în serie?

– Te rog, imploră Leo. Termină.

Luă o pipetă şi încercă să se concentreze asupra lucrului. Retrage, injectează, retrage, injectează – din nefericire, lucrul în această etapă era automat, lăsând mintea liberă să zburde, chiar dacă nu voiau. După o vreme, Leo se opri şi se întoarse la birou să-şi verifice e-mail-ul, apoi nu se putu abţine să nu citească

părţile pe care le suporta din comunicatul de presă al lui Derek.

– De ce face asta, de ce?

Era o întrebare retorică, dar acum Marta şi Brian se aflau în prag, iar Marta era implacabilă:

– Îţi spun – crede că ne poate forţa să reuşim.

– Doar nu noi o facem, protestă Leo, ci gena. Nu putem face nimic dacă gena alterată nu intră în celula spre care încercăm să ţintim.

– Trebuie doar să te gândeşti la o metodă care funcţionează.

– Adică să încerc, că o să reuşesc?

– Mda. Spune-o şi o să se facă.

În laborator sună un ceas, semănând cu sunetul scos de Road Runner. *Mip-mip! Mip-mip!* Se îndreptară spre incubator şi citiră graficul care se desfăşura din maşină, ca un bon de casă – ca banii dintr-un automat, de fapt, dacă rezultatele erau bune. Un mare fişic de bani ieşind de nicăieri, dacă cifrele erau bune.

Erau. Erau foarte bune. Ar fi trebuit să le studieze ca să fie siguri, dar făceau această serie de experimente de prea mult timp ca să ştie cum ar fi trebuit să arate valorile. Datele erau bune. Aşa că acum erau ca şi Wile E. Coyote, rămas în aer, privind uimit spre spectatori, pentru că un pod apăruse magic peste prăpastie şi îi salvase. Îi salvase de calvarul de a retrage afirmaţia din presă şi de a produce o cădere la bursa NASDAQ.

Numai că Wile E. Coyote era invariabil prematur în impresia lui că scăpase. Road Runner avea întotdeauna o altă manevră devastatoare de făcut. Mâna lui Leo tremura.

– La naiba, spuse el. Aş fi în al nouălea cer acum dacă n-ar fi fost Derek. Uitaţi-vă la asta – arătă el – e mai bine ca înainte.

– Vezi, Derek a ştiut că o să se termine aşa.

– Pe naiba a ştiut.

– Bune cifre, spuse Brian cu un rânjet. Lucrarea e aproape scrisă deja. Nu mai rămâne decât să introducem valorile astea şi să tragem o concluzie.

– Concluzia este simplă, spuse Marta, dacă vrem să spunem adevărul.

Leo încuviinţă.

– Singura problemă este că adevărul trebuie să admită că, deşi această parte funcţionează, tot nu avem un tratament, pentru că nu avem un mecanism de plasare la ţintă. Putem crea substanţa, dar nu o putem introduce în organism acolo unde e nevoie.

– N-ai citit tot articolul de pe site, îi spuse Marta, zâmbindu-i din nou furioasă.

– Cum adică?

Leo nu mai avea niciun chef de glumă. Deja stomacul i se strânsese cât o nucă.

Marta râse, era felul ei de a arăta simpatie fără să o recunoască.

– Vrea să cumpere Urtech.

– Ce e Urtech?

– Ei au o metodă de ţintire care funcţionează.

– Ce vrei să spui? Care e aceea?

– E una nouă. Abia şi-au luat patentul.

– O, nu.

– O, da.

– O, Doamne. Nu a fost validată încă?

– Numai patentul, iar Derek se oferă să-l cumpere.

– O, Doamne. De ce face el chestii din astea?

– Pentru că are intenţia să devină preşedintele celei mai mari industrii farmaceutice din istorie. Cum a spus şi celor de la revista *People.*

– Da, bine.

Torrey Pines Generique, la fel ca majoritatea companiilor de biotehnologie aflate la început, deţinea mai puţine fonduri decât ar fi avut nevoie şi de aceea nu-şi permitea decât puţine încercări. Una dintre ele trebuia să fie destul de promiţătoare ca să atragă capitalul care să-i permită să se dezvolte în continuare. Asta încercaseră ei să realizeze în cei cinci ani de când exista compania, iar efortul abia începea să arate rezultate cu aceste experimente. Ceea ce aveau nevoie acum era să poată introduce gena croită cu succes în celulele pacientului, astfel ca, după aceea, corpul pacientului să fie cel care să producă în cantitate mare proteinele de care avea nevoie. Dacă metoda funcţiona, nu mai avea să existe răspuns imun din partea sistemului imunitar al organismului, iar proteina fiind produsă în cantităţi terapeutice, pacientul nu numai că era ajutat, ci şi vindecat.

Uimitor.

Dar (şi acesta era un mare „dar”) problema introducerii ADN-ului modificat în celulele pacientului nu fusese rezolvată. Leo şi oamenii lui nu erau specialişti în fiziologie şi nu reuşiseră să-i dea de capăt. Nimeni nu reuşise. Sistemele imune existau tocmai pentru a preveni asemenea intruziuni. Într-adevăr, o metodă de

introducere a ADN-ului modificat în organism era să fie introdus într-un virus şi apoi pacientul să fie infectat cu acesta, cu efect benign până la urmă pentru că ADN-ul modificat ajungea la ţintă. Dar cum organismul lupta cu infecţiile virale, nu era o soluţie bună. Nimeni nu dorea compromiterea sistemului imunitar al celor ce erau deja bolnavi.

Deci, de multă vreme se aflau în aceeaşi barcă cu toată lumea, căutând Pocalul Sfânt al terapiei genetice, un „sistem ne-viral de eliberare la ţintă”. Orice companie care avea să prezinte un astfel de sistem, care avea să patenteze unul, avea să vândă licenţa metodei pentru o mulţime de proceduri, şi ar fi fost foarte probabil ca una dintre industriile farmaceutice mari să cumpere compania, îmbogăţind pe toată lumea şi păstrându-le în continuare locul de muncă. În timp, cumpărătorul poate că avea să dezmembreze noua achiziţie, păstrând doar metoda, dar în acel moment angajaţii companiei iniţiale aveau să fie destul de bogaţi să nu le pese – să se retragă şi să se apuce de surfing sau să pornească o altă afacere şi să încerce din nou să dea lovitura. În acel moment, asta ar fi mai mult un hobby filantropic decât o luptă îndârjită aşa cum părea deseori înainte de a atinge marele succes.

Deci vânătoarea pentru un sistem non-viral de eliberare la ţintă era în plină desfăşurare în sute de laboratoare din toată lumea. Şi acum Derek cumpărase unul dintre aceste laboratoare. Leo se holba la noul anunţ de pe site-ul companiei. Probabil că Derek îl cumpărase numai la inspiraţie, pentru că, dacă metoda ar fi fost dovedită, nu ar fi avut el atâţia bani să-şi permită. O firmă de biotehnologie, chiar mai mică decât Torrey Pines – Urtech, cu baza în Bethesda, Maryland (Leo nu auzise niciodată de ea) – îl convinsese pe Derek că descoperise o cale de a plasa ADN-ul modificat în organismul uman. Derek făcuse tranzacţia fără să-l consulte pe Leo, şeful cercetării. Expertiza fusese făcută probabil de vice-preşedinte, doctorul Sam Houston, un vechi prieten şi partener de la început. Un om care nu mai făcuse muncă de laborator de un deceniu.

Deci era adevărat.

Leo se aşeză la birou, încercând să se calmeze. Aveau să asimileze această nouă companie, să-i înveţe tehnica, să o testeze. Fusese patentată, îşi sublinie Leo, ceea ce însemna că metoda le aparţinea acum în exclusivitate, ca un fel de secret comercial – un concept pe care mulţi savanţi nu reuşeau să-l

accepte. O metodă ştiinţifică secretă? Nu era aceasta o contradicţie? Fireşte că un patent era o problemă oficială şi avea să ajungă până la urmă în domeniul public. Deci nu era un secret propriu-zis. Dar în această etapă era destul de secretă. Şi nu era o certitudine. Nu se publicase mult despre ea, din câte îşi dădea seama Leo. Unele lucrări în pregătire, altele depuse, una acceptată – trebuia să se uite peste cea acceptată cât mai curând – şi un patent. Uneori se acordau aşa de repede. Una sau două lucrări erau singurele fapte care sprijineau întreaga metodă.

Ştiinţă secretă.

– La naiba, vorbi Leo singur.

Derek cumpărase un pachet cu surprize. Iar Leo trebuia să deschidă pachetul şi să se descurce cu ceea ce găsea înăuntru.

Se auzi o bătaie timidă în uşă, iar el descuie.

– Bună, Yann, ce mai faci?

– Bine, Leo, mersi. Am trecut numai să-mi iau rămas-bun. Mă întorc în Pasadena acum, mi-am terminat treaba aici.

– Păcat. Ne-ai fi putut ajuta să ne descurcăm cu surpriza pe care tocmai am cumpărat-o.

– Chiar?

Chipul lui Yann se lumină ca al unui copil. Era un matematician adevărat şi avea ceea ce Leo considera a fi o personalitate standard de matematician: isteţ, deschis la minte, entuziast, plin de noţiuni. Toate aceste calităţi erau relativ ascunse, asta până ce ajungeai să-l cunoşti puţin. Cum remarcase Marta, nu cu răutate (venind din partea ei), dacă n-ar fi aplecat capul şi nu ar fi vorbit repede, nu l-ai fi crezut matematician. Oricum, Leo îl plăcea şi cercetările lui legate de identificarea proteinelor fuseseră foarte interesante şi poate chiar foarte folositoare.

– De fapt, nici nu ştiu unde am ajuns, recunoscu Leo. S-ar putea să fie o problemă de biologie, dar cine ştie? Tu ne-ai ajutat mult la protocoalele noastre de selecţie.

– Mulţumesc. Poate că am să mă întorc, am un proiect în desfăşurare cu echipa de matematicieni a lui Sam. Dacă proiectul se pune pe picioare, vor încerca să mă angajeze cu un alt contract temporar, aşa spune el.

– Îmi pare bine să aud asta. Ei, să te distrezi în Pasadena între timp.

– Aşa am să fac. Ne mai vedem.

Şi cel mai bun biomatematician al lor ieşi pe uşă.

* * *

CHARLIE QUIBLER abia se trezise când Anna plecase la lucru. Se ridică o oră mai târziu când sună ceasul, îl trezi cu greu pe Nick, îl făcu să se îmbrace şi să mănânce, îl puse pe Joe, încă adormit, pe scaunul maşinii în vreme ce Nick urca pe cealaltă uşă.

– Ţi-ai luat ghiozdanul şi pacheţelul?

Întreba asta pentru că nu se întâmpla întotdeauna să le ia pe amândouă. Plecară spre şcoala lui Nick. Îl lăsă, se întoarse acasă şi adormi din nou pe canapea. În tot acest timp, Joe nu se trezi. Peste o oră avea să se trezească, să plângă de foame şi abia atunci avea să înceapă ziua, ca un vis neplăcut care se repeta de fiecare dată.

– Joey şi Tata! avea să spună Charlie, sau: Joe şi Tata acasă, hopa!, sau: Vrei să mănânci? Uite, stai în ţarc o clipă cât mă duc să-ţi încălzesc *lăpticul lui Mama. Lăpticul lui Mama.*

Asta funcţionase de fiecare dată pentru Nick şi uneori Charlie uita şi îl punea pe Joe în ţarcul vechi de plastic albastru, dar când făcea asta Joe scotea scandalizat un urlet în clipa în care vedea unde se află. Joe refuza să folosească lucruri pentru copii; chiar şi aşezarea lui în scaunul special din maşină sau în cărucior era o problemă invariabilă. Acolo unde existau alternative, Joe respingea obiectele ca pe un afront la demnitatea sa.

Aşa că Charlie îl luă pe Joe în bucătărie, îl lăsă să se târască printre picioarele lui şi să cerceteze portiţa care bloca accesul la treptele spre beci. Se mişca asemenea unei bile de pinball. Anna capitonase toate colţurile; bucătăria arăta de parcă ar fi fost abia descărcată din camion şi încă nu fusese complet despachetată.

– Ai grijă, stai, nu. Nu! Biberonul e gata într-o clipă.

– Bi!

– Da, biberonul.

Joe era satisfăcut şi se aşeză în fund direct între picioarele lui Charlie. Charlie păşi peste el, scoase nişte lapte congelat de-al Annei şi îl puse într-o oală pe aragaz. Anna îşi stoca laptele în cantităţi precise de o sută şi de trei sute de grame, în cilindri de plastic mari sau mici în care punea o pungă de plastic şi îi închidea cu tetine maronii pe care Charlie le înţepa de multe ori cu acul, iar peste tetine punea capace de plastic ca să le ferească de contaminare. Contaminare în frigider? Charlie voia s-o întrebe pe Anna despre asta, dar nu o făcuse până acum. Pe

masa din bucătărie se afla un registru de laborator în care Charlie trebuia să completeze de câte ori şi în ce cantitate mâncase Joe. Annei îi plăcea să ştie astfel de lucruri, ca să ştie cât lapte să pompeze atunci când se afla la servici. Aşa că Charlie completă rubrica în timp ce apa începea să bolborosească, gândind ca întotdeauna că scopul principal al acestui lucru era să-i facă plăcerea Annei de a însemna tot felul de cantităţi.

Tocmai testa temperatura laptelui încălzit, sugând scurt din tetină, când sună telefonul. Smulse receptorul şi răspunse.

– Bună, Charlie, e Roy.

– Bună, Roy, ce s-a întâmplat?

– Păi am ultima ta lucrare aici şi sunt pe cale să o citesc, m-am gândit că ar trebui să verific întâi să văd la ce ar trebui să mă uit, să te întreb cum ai rezolvat problema CISC.

– A, da. Partea care contează e în secţiunea a treia.

Moţiunea pe care o lucrase Charlie pentru Phil avea să oblige Statele Unite să se conformeze unor recomandări ale Consiliului Interguvernamental al Schimbărilor Climatice.

– Ai încercat să îngropi partea aceea în care trebuie să ne conformăm ultimelor descoperiri ale CISC?

– Nu cred că există o groapă atât de adâncă să poţi îngropa asta. Am încercat să o pun într-un context care să o facă să pară inevitabilă. Organismul internaţional din care facem parte, modificările climatice ca realitate, Naţiunile Unite ca organismul cel mai calificat de a rezolva problemele globale, suportul acordat lor ca o chestie obligatorie pentru noi dacă nu vrem ca întreaga lume să se coacă în suc propriu, lucruri din astea.

– Da, dar aşa n-am reuşit niciodată, nu? Haide, Charlie, asta e moţiunea lui Phil cea mare de dinaintea alegerilor, iar tu eşti omul de la climă, dacă nu poate trece moţiunea de comitet suntem în mare rahat.

– Da, ştiu. Aşteaptă puţin.

Charlie mai încercă o dată laptele din biberon. Acum era aproape de temperatura corpului.

– E cam devreme ca să bei, Charlie, ce faci acolo?

– Păi, beau din laptele de la sânul nevestei, dacă vrei să ştii.

– Ce-ai spus?

– Verific temperatura laptelui din biberonul lui Joe. Trebuie să fie la temperatura exactă, altfel se supără.

– Deci tu bei acum lapte de la sânul soţiei dintr-un biberon?

– Da.
– Cum e?
– Bun. Subţire, dar dulce. Un amestec puternic de proteine, grăsimi şi zahăr. Fără îndoială, hrana perfectă.
– Te cred, se hlizi Roy. L-ai încercat vreodată direct de la sursă?
– Fireşte că am încercat, cine n-a făcut-o, dar Annei nu-i place. Spune că e un lucru tendenţios şi că dacă nu sunt atent, când o să-l înţarce pe Joe, o să mă înţarce şi pe mine.
– Aha. Deci trebuie să vezi problema în perspectivă.
– Da. Deşi am încercat o dată când Joe a adormit în timp ce sugea şi ea nu se putea mişca fără să-l trezească. Ea s-a apucat să şuiere la mine şi eu am încercat să trag, dar se pare că trebuie să sugi mult mai tare decât îţi închipui, e o şmecherie pe care n-am apucat să o prind înainte ca Joe să se trezească şi să mă vadă. Anna şi cu mine am îngheţat, ne-am aşteptat să turbeze, dar el n-a făcut decât să întindă mâna şi să mă mângâie pe cap.
– A înţeles!
– Da. Ca şi cum ar fi spus: Ştiu ce simţi, Tata, şi am să împart cu tine prada asta nemaipomenită. Nu-i aşa, Joe? spuse el înmânându-i biberonul încălzit.
Îl privi cu zâmbetul pe buze cum luă biberonul cu o mână, îl aplecă spre spate, cu cotul ridicat ca Popeye cu cutia cu spanac. Din pricina tuturor găurilor pe care Charlie le făcuse în cauciucul tetinei, Joe putea da gata un biberon în câteva minute şi părea să fie foarte satisfăcut de asta. Fără îndoială, o creştere bruscă a nivelului de zahăr în sânge.
– Bine, eşti un tip ciudat, amice, şi cufundat bine în lumea casnică, dar tot ne bazăm pe tine şi asta e probabil cea mai importantă moţiune pe care Phil o introduce în această sesiune.
– Haide, e mult mai mult de-atât, tinere, e una dintre puţinele şanse rămase de a evita un dezastru global, adică…
– Ce faci, vinzi pepeni grădinarului?
– Sper.
– Bine, bine. Am să citesc lucrarea şi am să revin imediat cu un telefon. Vreau să termin cu asta şi discuţia din comisie este programată pentru marţi.
– Bine, am să stau lângă telefon toată ziua.
– Sună bine, ţinem legătura, dar între timp să te gândeşti cum strecurăm mai bine treaba cu CISC.

– Bine, dar vezi mai întâi ce am făcut.

– Sigur, pa.

– Pa.

Charlie puse jos receptorul şi închise aragazul. Joe îşi termină biberonul, îl inspectă şi îl aruncă plictisit într-o parte.

– Băiete, ce iute mai eşti, spuse Charlie ca de fiecare dată.

Una dintre satisfacţiile comune ale zilei era să facă aceleaşi lucruri iar şi iar şi să emită aceleaşi păreri despre ele. Joe nu era atât de insistent asupra consecvenţei ca Nick, de fapt îi plăcea un fel de variabilitate structurată, după cum o denumea Charlie, dar rămăsese o plăcere a lucrurilor repetate.

Era limpede că băieţii lui erau diferiţi. Când Nick avea vârsta lui Joe, Charlie încă mai trebuia să-l ţină în braţe, cu capul în încheietura braţului ca să-l facă să ia biberonul, pentru că Nick avea un curios moment de aversiune, chiar şi atunci când îi era foame. Scâncea şi refuza tetina, poate pentru că nu era obiectul original, poate pentru că îi trebuiseră lui Charlie luni de zile să înveţe să găurească tetinele de multe ori. În orice caz, refuza şi se întorcea, clătina din cap dintr-o parte în alta, şi cu cât era mai flămând cu atât se chinuia mai tare, până ce se repezea ca un peşte asupra insectei şi începea să sugă furios. Era o rutină frustrantă, o parte din Şocul Pierderii Libertăţii Adultului care-l chinuise atât de mult pe Charlie prima dată, deşi acum abia îşi mai amintea de ce. Acele sute de şedinţe cu Nick cel nehotărât şi biberonul său erau imaginea perfectă a tuturor bucuriilor compromise şi iritărilor Domnului Mamă.

Cu Joe, treaba era mult mai simplă. Charlie era mult mai obişnuit, iar Joe, deşi dificil în anumite aspecte, nu refuza niciodată biberonul.

Acum se hotărâse să încerce din nou să treacă peste portiţa pusă pentru copii şi să se arunce pe treptele beciului, dar Charlie îl prinse iute şi îl alungă în sufragerie în timp ce ştergea masa din bucătărie, nebăgând în seamă plânsetele de nemulţumire.

– Bine, bine! Taci! Hai să ne plimbăm! Hai să ne plimbăm!

– Nu!

– Ei, haide. Stai puţin, e ziua în care mergem la Gymboree, apoi mergem în parc şi mâncăm şi ne plimbăm!

– NU!

Dar aşa ştia Joe să fie de acord.

Charlie se luptă cu el să-l bage în port-bebe, problemă care privea mai ales dirijarea picioarelor, ceea ce nu era un lucru

uşor. Joe era puternic, un animal compact cu muşchi duri, şi chiar dacă nu ţipa chiar aşa de tare cum obişnuise Nick, era greu de stăpânit.

– Gymboree, Joe! Îţi place acolo! Apoi ne plimbăm, băiete, ne plimbăm până în parc!

Plecară.

Mai întâi la Gymboree, plasat într-o clădire mare chiar la ieşirea din Wisconsin. Gymboree era o ocazie pentru copiii foarte mici să se adune când nu aveau grădiniţă sau cineva care să se ocupe de ei peste zi. Era un curs de o oră şi întotdeauna uşor deprimant, după cum simţea Charlie, să plătească să-şi pună copilul într-o situaţie de joacă cu alţi copii, dar asta era; fără Gymboree fiecare ar fi fost pe cont propriu.

Joe dispăru în tunelul mare de plastic gonflabil din sală. Era un fel de simulacru comercial al unei comunităţi adevărate, dar Joe nu ştia asta; nu vedea decât că are o mulţime de lucruri cu care să se joace şi pe care să se caţere, aşa că se tăvălea peste structurile colorate, se târâia prin tuburi şi urca, nebăgând în seamă ceilalţi copii, tratându-i ca pe nişte părţi mobile ale aparatului care putea provoca probleme.

– Vai, cere-ţi scuze, Joe. Pardon!

Şi iar dispărea, evitându-l pe Charlie. Nu voia să piardă nicio clipă. Din nou, contrastul cu Nick nu putea fi mai acut. Nick abia dacă se mişca la Gymboree. Odată, găsise o minge uriaşă roşie şi rămăsese cu mingea în braţe ore întregi. Toate mamele îl priviseră cu simpatie (sau nu), iar instructoarea, Ally, îşi dăduse toată silinţa să-l ajute pe Charlie să-l intereseze în altceva; dar Nick nici nu se mişcase de lângă miraculoasa lui minge roşie.

Jenant. Dar Charlie se obişnuise cu asta. Problema nu era numai imobilitatea lui Nick sau hiperactivitatea lui Joe, ci faptul că Charlie era întotdeauna singurul tată de acolo. Fără el, ar fi fost un spaţiu exclusiv al mămicilor, şi de aceea confortabil. Ştia că prezenţa lui acolo deranja acest confort. Asta se întâmpla în toate situaţiile în care trebuia să se ocupe de ţânc. Din câte vedea Charlie, nu exista niciun bărbat din zona Beltway care să petreacă vreo zi de lucru din mijlocul săptămânii cu un preşcolar. Nu se făcea. Nu de aceea se mutau oamenii la Washington. Nici Charlie nu se mutase de aceea, dar el şi Anna discutaseră înainte de a se naşte Nick şi ajunseseră la concluzia că Charlie era în stare să-şi facă treaba (cu normă redusă) şi să aibă grijă în acelaşi timp de bebeluş, folosind e-mail-ul şi telefonul ca să ţină

legătura cu biroul senatorului Chase. Phil Chase însuşi perfecţionase metoda de lucru la distanţă de pe vremea când fusese Avocatul Poporului, permanent pe drumuri; şi fiind un tip de treabă, acceptase planul lui Charlie, de vreme ce serviciul Annei necesita în mod absolut prezenţa ei la birou cel puţin cincizeci de ore pe săptămână, şi uneori mai mult. Astfel că Charlie se oferise bucuros voluntar ca părinte casnic. Avea să fie o aventură.

Şi fusese, într-adevăr, o aventură. Dar prima dată nu se pune; acum se ocupa de peste un an de copilul numărul doi, şi tot ce fusese şocant şi obositor cu copilul numărul unu acum devenise o simplă rutină. Repetiţia începea să-i devină a doua natură. Joe începea să-i devină a doua natură.

Aşa că acum Charlie stătea acolo la Gymboree, printre mămici şi bone. Teoretic, o situaţie plăcută, dar practic o provocare diplomatică de cel mai înalt nivel. Nimeni nu voia să fie prost înţeles. Nimeni nu privea ca pe o coincidenţă faptul că ajungea să discute cu cea mai atrăgătoare femeie de acolo sau cu cineva anume în mod regulat. Charlie se descurca, dar Joe scăpat de sub control era cu totul altceva. Iată-l pe Joe din nou – atacând-o pe fetiţa cu părul negru şi trăsături perfecte de model. Charlie fu obligat să se ducă acolo şi să se asigure că Joe nu avea s-o lovească, şi da, fetiţa avea o mămică atrăgătoare, sau, în acest caz, o bonă – o tânără blondă din Germania cu care Charlie mai vorbise până acum. Charlie simţea privirile celorlalte femei aţintite asupra lui; niciun adult din încăpere nu credea în inocenţa sa.

– Bună, Asta.

– Bună, Charlie.

Chiar şi el începea să se îndoiască. Asta era una dintre femeile europene pline de viaţă de vreo douăzeci şi ceva de ani care dădea impresia că se află cu zece ani înaintea femeilor americane în privinţa experienţelor de om adult – nu uşoară, având în vedere stilul tinerilor americani din acele zile. Charlie simţi un uşor protest: Nu eu sunt cel care se dă la gagici, voia el să strige, e fiul meu! Fiul meu, golanul hiperactiv afemeiat! Fireşte că nu o făcu şi acum până şi Asta îl privea cu grijă, poate pentru că prima oară când vorbiseră despre copii el făcuse un compliment la adresa părului copilului ei. Îi veni să roşească din nou, amintindu-şi privirea surprinsă şi amuzată a ei când îl corectase.

Copiii care cântau împreună cu adulţii îl salvară din situaţia aceea. Exerciţiul avea drept scop să-i liniştească puţin pe copii înainte de terminarea orei când trebuiau duşi cu arcanul la maşină şi legaţi de scaun ca să fie duşi acasă. Joe interpretă anunţul lui Ally ca pe un semnal să plonjeze în adâncimile structurii tubulare, unde era imposibil de urmărit şi de scos. Ieşi numai atunci când Ally începu să cânte „Faceţi cerc în jurul Rozei" care îi plăcea. Se învârtiră în cerc, iar Charlie încercă să evite orice altă privire în afară de a lui Joe. Ally, care era din New Jersey, conducea toţi copiii şi mămicile i se alăturară într-un cor final:

„Toţi, toţi, cădem, JOS!"

Şi toţi căzură.

Apoi plecară în parc.

Parcul lor era unul mic, localizat chiar la apus de Wisconsin Avenue, la câteva blocuri spre sud de casa lor. O zonă îngustă cu iarbă ce conţinea o groapă cu nisip şi construcţii de joacă pentru copii mici. Terenurile de tenis mărgineau partea de sud a parcului. Pe partea cealaltă se găsea o staţie de pompieri, iar spre vest, un câmp care se prelungea până la un pârâu care încă se mai strecura printre reţeaua de străzi.

La prânz, groapa cu nisip şi băncuţele de pe margine erau întotdeauna ocupate de ţânci şi mămici, cele mai multe de origine indiană de vest, dacă judecai după aspectul şi vocile lor. Stăteau pe bănci împreună, odihnindu-se în căldura umedă şi vorbind. Copiii rătăceau în voie, absorbiţi sau plictisiţi.

Joe îl ţinea pe Charlie încordat. Nick fusese mulţumit să stea într-un loc mult timp, iar când se juca, era patologic de atent; pe balansoarul de lemn, i se albeau pumnii de atâta strâns. Joe, dimpotrivă, localizase repede locul de pe balansoar unde ar fi ajuns în poziţia cea mai înaltă – nu pe mijloc, ci la jumătatea distanţei faţă de capăt. Se aşeza acolo şi sărea odată cu oscilaţia balansoarului până ajungea sus de tot, expresia lui de nefericire fiind total diferită de a lui Nick, cauzată de insatisfacţia că nu putea ajunge mai sus. Aceasta făcea parte din obiceiul lui de a se folosi de trup ca de un obiect experimental, care includea şi trecerea prin faţa copiilor care se dădeau în leagăne. De nenumărate ori, Charlie fusese obligat să-l scoată din situaţii primejdioase, situaţii care deveniră mai rare pentru că lui Joe nu-i plăcea cât de tare ţipa Charlie după aceea. „Mai lasă-mă!" striga

Charlie. „Ce crezi, că eşti făcut din oţel?”

Acum Joe zbura în sus şi-n jos pe balansoar. Fetiţa tristă a cărei bonă vorbea cu orele la telefon se plimba în cercuri lente în jurul caruselului. Charlie evită să se uite în ochii ei vii, se uită în schimb la bonă şi se gândi că ar fi o idee bună să bage un bileţel în hainele fetiţei: *„Fiica dumitale rătăceşte plictisită şi singură la vârsta de doi ani – RUŞINE!”*

Dacă ar fi fost un virtuos. Dacă ar fi avut vreun rost biletul acela, şi ca urmare nu-l scrise. Era virtuos, dar plictisit. Nu, nu era chiar aşa. Era un stereotip dezagreabil. De aceea încercă să se concentreze la joaca celui de-al doilea născut. Era nedrept cât de puţină atenţie primea al doilea copil. Cu primul, deşi recunoştea că trebuise să-şi revină dintr-un uriaş Şoc al Pierderii Libertăţii de Adult, beneficiase de experienţa captivantă de a-şi privi propriul lui vlăstar – o fiinţă umană ale căror gene erau un amestec în proporţie egală a partenerilor. I se părea, sincer, greu de crezut ca un astfel de proces să funcţioneze cu adevărat, dar iată copilul, mergând prin lume deghizat temporar în animal de companie, un mic animal fără grai extraordinar de fascinant.

La al doilea copil se întâmplase ceea ce se spunea: ai grijă numai să nu mănânce din farfuria pisicii. Nu reuşeşte de fiecare dată în privinţa lui Joe. Dar nu te îngrijora. O să supravieţuiască. S-ar putea chiar să-i priască. Între timp, ai de citit ziarul.

Dar acum era în parc, Joe şi Tata, aşa că ar fi putut profita puţin. Era adevărat că Joe era mai distractiv decât Nick la aceeaşi vârstă. Fugea după Charlie ore întregi, cerea să fie fugărit, se lupta, se arunca pe tobogan şi urca din nou ca un perpetuum mobile. Toate astea la ora prânzului într-o zi de mai din Washington, cu aer încins, cu soarele izbindu-se prin aerul umed şi difuzând până ce lumina îi exploda într-o pată uriaşă spre zenit. Joacă şi sudoare, da, dar niciun moment de plictiseală. Niciodată.

După o altă repriză de alergătură, se aşezară pe iarbă să mănânce. Ambilor le plăcea partea asta. Sucuri de fructe, variate preparate pentru copii luate cu linguriţa şi introduse cu grijă în guriţa lui Joe, nişte piure de mere, un iaurt sau două cu fructe din care ar mânca şi el. Era încă un sugar.

Când terminară, Joe se luptă să plece din nou la joacă.

– O, Doamne, Joe, nu putem să ne mai odihnim puţin?

– Nu!

Îngreunat de mâncare, se ridică totuşi, de parcă ar fi băut.

Ora de somn, iute de parcă l-ar fi lovit cineva în moalele capului, avea să-l doboare curând.

Telefonul lui Charlie sună. Îşi puse casca şi lăsă firul să-i atârne prin dreptul feţei.

– Alo.

– Bună, Charlie, unde eşti?

– Bună, Roy, sunt în parc ca de obicei. Ce s-a întâmplat?

– Păi, ţi-am citit lucrarea şi mă întrebam dacă nu putem discuta câteva probleme acum, pentru că trebuie s-o trimitem la biroul senatorului Winston ca s-o studieze şi ei.

– Crezi că e o idee bună?

– Phil crede că trebuie s-o facem.

– Bine, despre ce vrei să vorbim?

Se făcu linişte cât timp Roy căută un pasaj din lucrare.

– Aşa. Citez: „Congresul, fiind îngrijorat profund de încetineala conversiei Americii de la o economie bazată pe hidrocarburi la una pe bază de carbohidraţi duce rapid la o schimbare climatică haotică cu impact profund negativ asupra economiei Statelor Unite”. Am încheiat citatul. Ni s-a spus că Ellington este doar îngrijorat, nu profund îngrijorat. Putem schimba?

– Nu, suntem profund îngrijoraţi. Şi el este, numai că nu-şi dă seama.

– Bine, apoi la al treilea paragraf, la clauze, citez: „Statele Unite va stabili o reducere a hidrocarburilor într-un raport de doi la unu, ca şi China şi India, şi va furniza fonduri pentru toate uzinele eoliene şi mareice din acele ţări şi în toate ţările care se înscriu în categoria a cincea din indexul ţărilor dezvoltate ale Naţiunilor Unite, aceste uzine trebuind să funcţioneze sub controlul unei agenţii mixte energetice în care Statele Unite vor fi membru permanent; patru, aceste metode se vor combina cu producţia de energie neutră din punct de vedere climatic…”

– Stai, nu „producţia”, spune „generarea”.

– Bine, generarea, „astfel ca toate economiile create din aplicarea metodelor ecologice ale ţărilor participante după cum au fost determinate de CISC vor fi şi meritul în cotă egală al Statelor Unite, şi nu mai puţin de cincizeci de milioane de dolari pe an din aceste economii să fie dedicate specific construcţiei de asemenea uzine energetice neutre din punct de vedere climatic; şi nu mai puţin de cincizeci de milioane de dolari pe an din aceste economii să fie dedicate specific construcţiei de aşa-zise „absorbante de carbon”, prin care se înţelege orice proiect de

inginerie ecologică gândit să capteze şi să reţină dioxidul de carbon din atmosferă, în păduri, paturi de turbă, oceane sau alte locaţii…”

– Mda, ştii, absorbantele de carbon sunt *atât* de importante, curăţarea CO_2-ului din aer s-ar putea să fie până la urmă singura noastră opţiune, aşa că ar fi mai bine să inversezi cele două clauze. Lasă absorbantele de carbon pe primul loc şi uzinele energetice ecologice pe al doilea loc în paragraful acela.

– Crezi?

– Da. Sigur. Absorbantele de carbon s-ar putea să fie singura cale pentru copiii noştri, şi încă pentru o mie de ani de acum încolo, ca să nu ajungă să trăiască în Lumea Mlaştinii. Să nu ajungă ca pe Venus.

– Sau ca în Washington D.C.

– Te rog.

– Bine, atunci le inversez. Deci asta e cu paragraful ăsta, hm, gata cu textul. Cred că următoarea întrebare este ce îi putem oferi lui Winston şi alor lui ca să accepte această versiune.

– Fă-l pe Winston să-ţi dea lista cu susţinătorii lui, apoi alege pe doi dintre cei mai slabi şi spune-le că ei sunt cei mai buni pe care i-a ales Phil, dar că mai întâi trebuie să accepte modificările noastre.

– Crezi că o să cadă în plasă?

– Nu, dar – aşteaptă – Joe?

Charlie nu-l vedea nicăieri pe Joe. Se aplecă să vadă pe sub tobogan până în partea cealaltă. Nici urmă de Joe.

– Hei, Roy, te sun eu mai târziu. Trebuie să-l găsesc pe Joe.

– Bine, sună-mă.

Charlie închise şi îşi smulse casca din ureche, apoi o îndesă în buzunar.

– JOE!

Se uită împrejur la bonele indience – niciuna nu se uita, niciuna nu-l privi. Nu îi erau de niciun ajutor. Alergă spre partea de sud să vadă până la staţia de pompieri. Aha! Uite-l pe Joe, alergând cât îl ţineau picioarele spre Wisconsin Avenue.

– JOE! OPREŞTE-TE!

Charlie ţipă cât putea. Văzu că Joe îl auzise şi acum fugea şi mai tare spre strada aglomerată.

Charlie porni în fugă spre el.

– JOE! ţipă el şi alunecă pe iarbă. STAI! JOE! STAI PE LOC!

Nu credea că Joe s-ar fi oprit, dar era posibil să se grăbească

şi mai tare şi să cadă până la urmă.

Nu avu noroc. Joe alerga ca o răţuşcă ce încerca să scape de urmăritori fără să-şi ia zborul. Era pe trotuarul de lângă staţia de pompieri şi avea cale liberă spre Wisconsin Avenue, unde camioanele şi automobilele treceau în goană ca de obicei.

Charlie se apropie, trecu de staţia de pompieri şi văzu apropiindu-se nişte camioane mari. Până ajunse să-l prindă din urmă pe Joe era atât de aproape de bordură încât Charlie fu nevoit să-l agaţe de tricou şi să-l ridice de la pământ, să-l răsucească prin aer într-un cerc larg şi să cadă cu el pe o movilă de lângă trotuar.

Joe urlă surprins.

– CE FACI! îi strigă Charlie în faţă. CE FACI? SĂ NU MAI FACI ASTA NICIODATĂ!

Joe, uimit, se opri din urlat pentru o clipă. Se holbă la tatăl său cu faţa roşie ca un rac. Apoi începu din nou să urle.

Charlie se aşeză turceşte şi îl puse pe băieţel în poală. Tremura, inima îi bătea nebuneşte; o simţea zbătându-i-se în mâini şi în piept. Cu un vechi reflex, puse degetul mare peste încheietura celeilalte mâini şi privi secundarul ceasului timp de cincisprezece secunde. Înmulţi cu patru. Imposibil. O sută optzeci de bătăi pe minut. Era cu siguranţă imposibil. Sudoarea îi ţâşni brusc prin toţi porii. Gâfâia.

Parada de camioane şi automobile continua să gonească pe lângă ei, la câţiva centimetri distanţă. Wisconsin Avenue era un drum important pentru camioane între Beltwaz şi oraş. Majoritatea camioanelor umpleau complet banda din dreapta şi multe circulau cu şaizeci de kilometri la oră.

– De ce faci asta? şopti Charlie cu gura îngropată în părul băiatului.

Brusc se umplu de teamă şi de un soi de groază şi disperare.

– E o nebunie.

Joe continua să urle.

Amândoi erau scuturaţi de oftaturi grele.

Telefonul lui Charlie sună. Deschise şi ţinu casca la ureche.

– Alo?

– Bună, iubitule.

– A, bună, iubito!

– Ce s-a întâmplat?

– A, nimic, nimic. Mă alerg cu Joe. Suntem în parc.

– Vai, probabil că vă prăjiţi. Nu e partea cea mai caldă a zilei?

– Da, aşa-i, dar ne distram şi am mai rămas. Eram pe cale să plecăm acum.

– Bine, nu te reţin. Voiam doar să verific dacă avem planuri pentru sfârşitul de săptămână viitor.

– Nu, din câte ştiu eu.

– Bine. Pentru că s-a întâmplat un lucru interesant în dimineaţa asta, am întâlnit un grup la parter, noi veniţi în clădire. Sunt ca tibetanii, numai că trăiesc pe o insulă. Au preluat spaţiul pe care-l folosea agenţia de turism.

– Drăguţ.

– Da. Mă duc cu ei la masă şi dacă ţi se pare o idee bună am să-i invit la cină odată, dacă nu te superi.

– Nu, e bine, iubito. Cum îţi place. Sună interesant.

– Grozav. Mă întâlnesc cu ei curând, am să-ţi povestesc după aceea.

– Bine.

– Te sărut, porumbelule.

– Te sărut, vorbim mai târziu.

Charlie închise.

După ce trase de zece ori puternic aer în piept, se ridică cu Joe în braţe. Joe îşi îngropă faţa în gâtul lui Charlie. Tremurând, Charlie refăcu traseul înapoi spre parc. Erau între cincizeci şi o sută de metri. Pârâiaşe de sudoare îi curgeau pe coaste şi de pe frunte în ochi. Se şterse de tricoul lui Joe. Joe transpira şi el. Când ajunseră la bagajul lor, Charlie îl răsuci pe Joe şi-l strecură în port-bebe. De data asta Joe nu opuse rezistenţă. Scânci în chip de scuză şi adormi în timp ce Charlie îl punea la spate.

Charlie plecă la pas. Capul lui Joe se odihnea pe gâtul lui, o senzaţie care-i făcuse întotdeauna plăcere. Uneori, copilul se apuca să-i sugă tendonul. Acum era o atingere cu un înţeles atât de măreţ încât abia suporta, învăluită într-o uriaşă aură de primejdie şi dragoste. Începu să plângă, îşi şterse ochii şi se scutură ca dintr-un coşmar. Prizonieri ai norocului, gândi el. Te căsătoreşti, ai copii, renunţi să te mai supui norocului. Nici nu îl ocoleşti, nici nu faci nimic să-l ajuţi. Acesta e preţul pe care-l plăteşti pentru asemenea iubire. Fiul lui era un maniac şi asta îl făcea să-l iubească şi mai mult.

Merse apăsat timp de vreo oră, prin toate împrejurimile pe care ajunsese să le cunoască aşa de bine în anii petrecuţi singur în chip de Domnul Mamă. Vestigiile unui vechi stil de viaţă zăceau sub copaci ca o reţea de linii de forţă: urme de şine,

canale, urme de indieni, chiar şi urme de căprioare, toate puteau fi observate. Charlie trecu peste ele fără să le vadă. Lumea ductilă se scurgea în jurul lui dogorită. Sudoarea îi lubrifia fiecare mişcare.

Încet, reveni la normal. Încă o zi obişnuită cu Joe şi Tata.

Străzile rezidenţiale din Bethesda şi Chevy Chase erau din multe privinţe chiar frumoase. Asta mai mult din pricina copacilor imenşi şi a ierbii. Verdeaţă peste tot. Într-o după-amiază ca asta, din mijlocul săptămânii, aproape că nu se vedea nimeni. Panta uşoară era perfectă pentru plimbare. Copacii înalţi şi bătrâni mai scuteau din dogoare; deasupra lor, cerul era alb incandescent. Copacii erau, fără îndoială, a doua sau a treia generaţie, nu puteau fi mulţi copaci bătrâni la răsărit de Mississippi. Cu toate acestea, erau destul de bătrâni şi de înalţi. Charlie nu se dezobişnuise niciodată de California, în care spaţiile deschise erau ceva normal şi dorit, aşa că, pe de o parte, pădurea omniprezentă i se părea claustrofobică – îşi dorea un câmp vizual larg – dar, pe de altă parte, i se părea un peisaj exotic, chiar uşor înfricoşător. Frunzele de la fiecare nivel, de jos până la coroana cea mai înaltă, erau o perpetuă revelaţie pentru el; nimic din locurile în care crescuse sau din cărţile pe care le citise nu-l pregătiseră pentru această vastă şi delicată secţionare a aerului. Cu toate acestea, îi era dor să vadă munţi îndepărtaţi, ca şi cum ei ar fi o expresie a oxigenului însuşi. Mai ales în acea zi, simţea că se sufocă şi gâfâia.

Telefonul îi ţârâi din nou, îşi scoase casca şi o strecură în ureche, apoi deschise.

– Alo.

– Hei, Charlie, nu vreau să te necăjesc, dar tu şi Joe sunteţi bine?

– O, da, mersi, Roy. Mersi că ai sunat tu, am uitat să te sun înapoi.

– Deci l-ai găsit.

– Da, l-am găsit, dar a trebuit să-l opresc să nu intre în trafic şi el s-a supărat şi am uitat să te sun.

– Nu-i nimic. Numai că mă întrebam dacă poţi termina de discutat lucrarea cu mine.

– Cred că da, oftă Charlie. Ca să-ţi spun adevărul, amice, nu sunt convins că-mi prieşte lucrul acasă zilele astea.

– O, te descurci bine. Eşti un exemplu pentru Phil. Dar, uite, dacă nu e un moment potrivit...

– Nu, nu, Joe a adormit în spatele meu. E bine. Numai că m-am speriat.

– Sigur, îmi închipui. Ascultă, putem s-o facem mai târziu, deşi trebuie să-ţi spun că trebuie să ne lămurim repede altfel Phil o să întârzie. Doctor Strangelove (aşa îi spuneau ei consilierului ştiinţific al preşedintelui) a cerut să vadă şi el lucrarea.

– Ştiu, bine, hai să vorbim. Pot să-ţi spun ce gândesc, oricum.

Astfel, pentru un timp, se plimbă şi îl ascultă pe Roy citindu-i fraze din lucrare, apoi le discută cu el şi făcu unele modificări. Roy fusese şeful personalului lui Phil de când Wade Norton plecase şi devenise consilier în absenţă, iar după ani de zile de participare la personalul Comisiei de Resurse Locale (numită Comisia de Mediu până ce Congresul Gingrich îi schimbase numele) dobândise pricepere şi isteţime; unul dintre oamenii favoriţi ai lui Charlie. Iar Charlie însuşi era atât de cufundat în moţiunea despre climat încât o vedea cu ochii minţii, era suficient să o audă, fără să o vadă printată. Ca şi cum cineva i-ar fi spus o poveste de noapte-bună.

Până la urmă, totuşi, unele probleme ridicate de Roy nu puteau fi rezolvate decât cu textul în faţă.

– Îmi pare rău. Te sun eu când ajung acasă.

– Bine, dar nu uita, trebuie să terminăm.

– Nu uit.

Închiseră.

Plimbarea spre casă îl duse prin sud, spre capătul vestic al districtului Bethesda Metro, un cartier cu restaurante şi blocuri de locuinţe construite în jurul găurii din pământ de unde ieşeau uimitor de mulţi oameni şi bani, schimbând totul: străzile ocoleau, casele se modificau, un pâlc de zgârie-nori ţâşnea printre coroanele arborilor, delimitând o altă zonă pur urbană în codrul nesfârşit.

Se opri la Second Story Books, anticariatul cel mai mare şi mai bun din zonă. Era doar un obicei; îl vizitase atât de des cu Joe adormit în spate că ştia rafturile pe de rost, acum nu mai cotrobăia decât după cărţile ascunse pe rândurile din spate sau prin secţiunile alfabetizate care îi plăceau. Nimeni din magazinul arogant şi neglijent nu-l băga în seamă. Asta îl făcea să se simtă bine.

În sfârşit, renunţă să se mai prefacă a fi într-o stare de spirit normală şi trecu pe lângă casierie şi se îndreptă spre casă. Nu ştia dacă să dea jos hamul şi să spere că Joe nu se va trezi

prematur, sau să-l ţină în continuare în spate şi să se aşeze la lucru pe băncuţa pe care o aşezase lângă birou special în acest scop. Disconfortul greutăţii lui Joe era mai mult decât compensat de linişte şi, ca de obicei, alese să-l lase pe Joe să moţăie pe spatele lui.

Când deschise lucrarea şi citi despre costurile/beneficiile generării energiei mareice din studiul Naţiunilor Unite, îl sună înapoi pe Roy şi termină treaba. Lucrarea revizuită era gata să fie predată lui Phil şi, în scurt timp, arătată senatorului Winston sau doctorului Stragelove.

– Mulţumesc, Charlie. Acum arată bine.

– Şi mie îmi place. O să fie interesant să vedem ce are de spus Phil despre ea. Mă întreb dacă nu-l împingem prea tare în faţă.

– Cred că el o să fie bine, dar mă întreb ce-o să spună personalul lui Wilson.

– O să se sperie.

– E adevărat. Sunt mai răi chiar decât Wilson. O adunătură de încrezuţi.

– Nu ştiu, eu cred că sunt doar nişte nepricepuţi fundamentalişti.

– Adevărat, dar le arătăm noi.

– Sper.

– Charles, băiete, pari obosit. Presupun că Joe e gata să se trezească.

– Mda.

– Nu te lasă nicio clipă, nu?

– Cam aşa ceva.

– Dar tu eşti cel mai bun, cel mai grozav Domn Mamă din Beltway!

Charlie râse.

– Cu aşa o concurenţă!

Roy râse şi el, mulţumit că-l mai înveselise pe Charlie.

– Oricum, e o realizare.

– Mersi de compliment. Majoritatea nici nu observă. Li se pare ciudat ceea ce fac.

– Ei, şi asta e adevărat. Dar lumea nu ştie cât e de greu.

– Nu ştie. Singurele care ştiu cu adevărat sunt mămicile, dar nici ele nu mă bagă în seamă.

– Şi când te gândeşti că ele ar fi singurele care ar trebui să aprecieze.

– Într-un fel, ai dreptate. Nici n-ar trebui să fie ceva special ceea ce fac eu. Poate că am vrut şi eu să mă dau mare. Am descoperit că e mai greu decât îmi închipuiam. Un adevărat şoc psihic.

– Pentru că…

– Păi, aveam treizeci şi opt de ani când a apărut Nick şi tocmai făceam exact ceea ce-mi dorisem de pe vremea când aveam optsprezece ani. Douăzeci de ani de libertate de adult american de rasă albă, ca tine, tinere, şi brusc a apărut Nick şi m-am trezit supus unui tiran nebun fără grai. Ia gândeşte-te. Diseară tu poţi pleca unde vrei, poţi ieşi să te distrezi, nu?

– Aşa-i, mă duc la o petrecere a unora din Brookings, cred că o să fie tare de tot.

– Bine, nu-mi da detalii. Pentru că eu o să fiu în timpul ăsta în aceeaşi încăpere în care stau de şapte ani de zile.

– Deci până acum te-ai obişnuit, nu?

– Cam da. E adevărat. A fost mai greu cu Nick, pe vremea când îmi mai aduceam aminte cum arăta libertatea.

– Te-ai transformat într-o mămică.

– Da, dar transformarea doare, ca în *X-Men.* Îmi amintesc de prima Zi a Mamei după naşterea lui Nick, atunci am fost profund şocat, iar Anna a trebuit să plece în ziua aceea, poate ca să-şi viziteze mama, nu-mi mai aduc aminte, iar eu încercam să-l fac pe Nick să ia biberonul, iar el refuza ca de obicei. Şi mi-am dat seama brusc că nu o să mai fiu niciodată liber, tot restul vieţii, dar dacă n-aş fi fost pe post de mămică nu aş fi avut niciodată o zi care să sărbătorească eforturile mele, pentru că Ziua Tatălui nu-i la fel, iar Nick dădea din cap deşi era disperat să ia biberonul, iar eu am intrat în criză, Roy. Am intrat în criză şi am trântit biberonul de pământ.

– L-ai trântit?

– Da, l-am aruncat jos şi a căzut prost şi pur şi simplu a *explodat.* Punga dinăuntru s-a spart şi a împroşcat cu lapte peste tot. Nu am crezut că un biberon poate avea atât de mult lapte înăuntru. Chiar şi acum, când fac curăţenie în sufragerie, mai dau de pete albe de lapte uscat pe ici pe colo, pe poliţa de deasupra căminului sau pe pervaz. Un memento al zilei în care am luat-o razna.

– Aha. Momentul transformării. Charlie, eşti într-adevăr un specimen patetic de mascul american, jinduind după felicitarea de Ziua Mamei, dar ai şi tu răbdare – încă şaptesprezece ani şi ai

să fii din nou liber!

– O, futu-ţi, foarte frumos! Până atunci nici n-am să mai vreau să fiu.

– Nici acum nu vrei să fii. Îţi place, ştii bine. A, uite, trebuie să plec, a venit Phil, pa.

– Pa.

* * *

DUPĂ CE A VORBIT cu Charlie, Anna se concentră la lucru în felul ei obişnuit şi era cât pe ce să uite de întâlnirea de prânz cu cei din Khembalung; dar din pricină că asta era o problemă eternă a ei, îşi pusese ceasul să sune la ora unu şi când porni alarma, salvă fişierul şi coborî. Văzu prin vitrină că personalul ambasadei încă despacheta, stârnind norişori vizibili de praf sau de tămâie în aer. Tânărul călugăr cu care vorbise şi tovarăşul lui cel mai în vârstă stăteau pe podea, cercetând o cutie conţinând coliere şi alte asemenea.

O observară şi ridicară privirea curioşi, apoi cel tânăr dădu din cap, amintindu-şi de conversaţia de dimineaţă de după ceremonie.

– Încă mai eşti interesat de pizza? întrebă Anna. Dacă vrei pizza.

– O, da, spuse tânărul.

Cei doi bărbaţi se ridicară în picioare, bătrânul urmând o serie de mişcări distincte; avea un picior înţepenit.

– Ne place pizza.

Bătrânul salută politicos din cap, aruncând o privire spre tânărul asistent care îi spuse ceva repede, într-o limbă care, deşi nu guturală, părea mai degrabă generată din fundul gâtului.

Când traversară holul spre Pizzeria Uno, Anna îi spuse şovăitoare:

– Mâncaţi pizza acolo de unde veniţi?

Tânărul zâmbi.

– Nu. Dar în Nepal am mâncat pizza în ceainării.

– Eşti vegetarian?

– Nu. Budiştii tibetani nu au fost niciodată vegetarieni. Nu există destule legume.

– Deci sunteţi tibetani! Dar spuneai că sunteţi o naţiune insulară.

– Suntem. Dar venim din Tibet. Cei bătrâni, cum e Rudra Cakrin aici de faţă, au plecat atunci când au năvălit chinezii. Restul suntem născuţi în India sau chiar în Khembalung.

– Înţeleg.

Intrară în restaurantul în care separeurile erau despărţite cu plăci mari de lemn. Cei trei se aşezară într-unul, Anna faţă în faţă cu cei doi.

– Eu sunt Drepung, spuse tânărul, iar dânsul, rimpoche, ambasadorul nostru pentru America, este Gyatso Sonam Rudra Cakrin.

– Eu sunt Anna Quibler, spuse ea şi strânse mâna cu cei doi.

Mâinile bărbaţilor erau pline de bătături.

Apăru chelneriţa. Nu părea să fi remarcat adunarea neobişnuită, ci luă comanda cu o sublimă indiferenţă. După câteva consultări în şoaptă, Drepung îi ceru Annei părerea şi la sfârşit comandară o pizza cu de toate.

Anna luă o gură de apă.

– Mai povesteşte-mi despre Khembalung şi de noua voastră ambasadă.

Drepung dădu din cap.

– Aş vrea ca Rudra Cakrin să-ţi spună el însuşi, dar încă mai învaţă limba engleză, din păcate. Se pare că ne merge foarte prost. Oricum, ştiai că Tibetul a fost invadat de China în 1950 şi că Dalai Lama a fugit în India în 1959?

– Da, asta ştiam.

– Bine. În această perioadă, mulţi tibetani s-au mutat în India ca să scape de chinezi şi să fie mai aproape de Dalai Lama. India ne-a primit foarte bine, dar când guvernele chinez şi indian au avut neînţelegeri la graniţă în 1960, situaţia a devenit foarte jenantă pentru India. Se afla deja în conflict cu Pakistanul şi o controversă serioasă cu China ar fi fost…

Îşi căută cuvintele, dând din mână.

– Prea mult? sugeră Anna.

– Da. Mult prea mult. Deci, sprijinul Indiei acordat tibetanilor în exil…

Rudra Cakrin scoase un mic şuierat.

– S-a redus, ca să spunem aşa, deşi a rămas foarte important, adăugă Drepung, şi s-a redus şi mai tare. S-a cerut comunităţii tibetane din Dharamsala să devină foarte discretă. Dalai Lama şi guvernul lui a făcut tot ce puteau şi mulţi tibetani au fost mutaţi în alte locuri din India, cei mai mulţi în sudul îndepărtat. Dar şi în alte părţi. Au mai trecut câţiva ani şi au apărut, cum să spun, unele divergenţe în comunitatea tibetană în exil, prea complicate ca să intrăm în detalii, te asigur. Şi eu abia le înţeleg. Dar până la

urmă, un grup numit Şcoala Pălăriei Galbene a acceptat oferta de a pleca pe această insulă a noastră şi s-a mutat acolo. Asta s-a întâmplat chiar înainte de războiul dintre India şi Pakistan din 1970. Din nefericire, momentul a fost prost ales şi totul a fost trecut sub tăcere pentru o vreme. Dar insula ne aparţinea din acel moment, ca un fel de protectorat al Indiei, ca Sikkim, numai că nu atât de formal.

– Khembalung e numele original al insulei?

– Nu. Nici nu cred că a avut un nume înainte. Cei mai mulţi din secta noastră au trăit la un moment dat în valea Khembalung. Aşa că am păstrat numele şi ne-am îndepărtat oarecum de guvernul lui Dalai Lama din Dharamsala.

La auzul cuvintelor „Dalai Lama”, bătrânul călugăr făcu o grimasă şi spuse ceva în tibetană.

– Dalai Lama este încă primul dintre noi, lămuri Drepung. E o problemă de controversă religioasă cu asociaţii lui. O problemă asupra celei mai bune metode de a-l sprijini.

– Credeam că gurile Gangelui sunt în Bangladesh, spuse Anna.

– Mare parte a lor, da. Dar trebuie să ştii că e o deltă foarte mare şi partea ei apuseană se află în India. Parte din Bengal. Multe insule. De Sundarban nu ai auzit?

Sosi pizza şi Drepung începu să vorbească printre înghiţituri mari.

– Insule slab populate, Sundarban. Cel puţin unele. A noastră era nelocuită.

– Ai spus nelocuibilă?

– Nu, nu, nelocuită, fireşte.

Un alt sunet din partea lui Rudra Cakrin.

– Cei care au multe variante ar putea spune că este nelocuibilă, continuă Drepung. Şi s-ar putea să devină aşa. Sunt bune pentru tigri. În ani de zile am construit un oraş drăguţ. O mică potala pe malul mării pentru Gyatso Rudra şi ceilalţi lama. Şcoli, case – spital. De toate. Şi diguri la mare. Toată insula a fost îndiguită. O mulţime de treabă. Muncă grea.

Dădu din cap de parcă ar fi făcut personal cunoştinţă cu această muncă.

– Ne-au ajutat consilierii olandezi. Foarte drăguţi. Casa noastră, înţelegi? Khembalung a trecut de la o epocă la alta. Dar acum…

Dădu din nou din mână, luă o altă felie de pizza şi muşcă din

ea.

– Încălzirea globală? riscă Anna.

El încuviinţă şi înghiţi.

– Prietenii noştri olandezi au sugerat să ne stabilim o ambasadă aici, să ne alăturăm campaniei lor care să influenţeze politica americană în această privinţă.

Anna muşcă repede din felia ei de pizza ca să nu rostească gândul care-i trecuse prin cap, că olandezii erau într-adevăr disperaţi să ajungă să aibă nevoie de un astfel de ajutor. Se gândea în timp ce mesteca.

– Şi uite aşa aţi ajuns aici, spuse ea. Aţi mai fost în America până acum?

Drepung clătină din cap.

– Niciunul dintre noi.

– Probabil că e copleşitor.

El se încruntă la auzul acestui cuvânt.

– Am fost la Calcutta.

– Înţeleg.

– E foarte diferit, fireşte.

– Da, sunt sigură.

Anna îl plăcea: engleza lui indiană, muzicală, chipul rotund şi ochii mari şi umezi, zâmbetul lui. Cei doi bărbaţi contrastau: Drepung era tânăr şi înalt, cu faţa rotundă, cu aspect de copil; Rudra Cakrin era bătrân, mic şi veşted, cu chipul brăzdat de un milion de riduri, cu pometţii proeminenţi şi bărbia îngustă, cu faţa aproape lipsită de carne.

Ridurile erau totuşi expresii de râs, combinate cu o expresie mirată ce i se exprima pe frunte. În ciudat zgomotelor şi şoaptelor adresate lui Drepung, părea destul de vesel. Oricum, ataca felia de pizza cu acelaşi entuziasm ca şi tânărul lui asistent. Din pricina capetelor rase, căpătau un fel de asemănare de familie.

– Presupun că plecarea din Tibet spre o insulă tropicală a fost un şoc mai mare decât venirea de pe insulă aici, spuse ea.

– Cred că da. Eu m-am născut în Khembalung, aşa că nu ştiu sigur. Dar cei mai bătrâni, cum e Rudra, care au fost primii, par să se fi aclimatizat foarte bine. E o binecuvântare să ai o casă, cred că eşti de aceeaşi părere.

Anna încuviinţă. Cei doi răspândeau un fel de calm. Stăteau în separeu de parcă nu s-ar fi grăbit să plece nicăieri. Anna nu-şi putea închipui o astfel de stare. Era întotdeauna într-o grabă

teribilă. Încercă să se impregneze cu starea lor. Liberi în Arlington, Virginia după o viaţă petrecută pe o insulă din Gange. Climatul era poate acelaşi. Dar restul era complet diferit.

Şi, la o examinare mai atentă, descoperi o oarecare reţinere din partea lor. Drepung arunca priviri furişe spre chelneriţă; privea trecătorii; o privea chiar pe Anna, cu grijă, amintindu-i de expresia îndurerată pe care o remarcase mai devreme.

– Cum de aţi ajuns să închiriaţi un spaţiu chiar în această clădire?

Drepung făcu o pauză şi se gândi la întrebare surprinzător de mult timp. Rudra Cakrin îl întrebă ceva şi el răspunse, iar Rudra mai spuse ceva.

– Şi în această problemă am fost sfătuiţi, spuse Drepung. Centrul Pew pentru Schimbările Globale ale Climei ne-a ajutat, iar birourile lor sunt situate pe bulevardul Wilson, în apropiere.

– N-am ştiut asta. V-au ajutat să vă întâlniţi cu alţii?

– Da, cu olandezii şi cu unele naţiuni insulare, ca Fiji şi Tuvalu.

– Tuvalu?

– O ţărişoară din Pacific. Au fost poate mai puţin folositori cauzei, spunând lumii că nivelul oceanului s-a ridicat numai în zona lor şi nicăieri în altă parte şi cerând compensaţii financiare pentru asta din partea Australiei şi altor ţări.

– Numai în zona lor de Pacific?

– Măsurătorile nu au confirmat această pretenţie, zâmbi Drepung. Dar pot să te asigur, dacă eşti în calea furtunilor şi vin peste tine mareele de primăvară, ţi s-ar părea că nivelul apei a crescut destul de mult.

– Sunt sigură.

Anna reflectă la asta în timp ce mânca. Era bine de ştiut că nu închiriaseră primul birou pe care-l găsiseră liber. Cu toate acestea, eforturile lor în Washington păreau inutile în acest moment.

– Ar trebui să vă întâlniţi cu soţul meu, spuse ea. Lucrează pentru un senator, unul care se ocupă cu astfel de lucruri, un tip care poate fi de ajutor, preşedintele Consiliului de Relaţii Externe.

– Ah, senatorul Chase?

– Da. Ştiţi despre el?

– A vizitat Khembalung.

– Chiar? Bine, nu sunt surprinsă, a fost foarte… A vizitat multe locuri. Oricum, soţul meu Charlie lucrează pentru el în calitate de

consilier pe probleme de politică ecologică. Ar fi bine pentru voi să vorbiţi cu Charlie şi să vedeţi părerea lui asupra acestei probleme. Ar putea să vă dea multe sfaturi.

– Ar fi o onoare.

– Nu ştiu dacă e chiar o onoare. Dar va fi util.

– Util, da. Poate că veţi veni la cină la reşedinţa noastră.

– Mulţumesc, ar fi drăguţ. Dar avem doi băieţi mici şi nicio bonă, aşa că, de-adevăratelea, ar fi mai uşor dacă aţi veni voi la noi acasă. De fapt, am şi vorbit cu Charlie despre asta şi el de abia aşteaptă să vă întâlnească. Locuim în Bethesda, chiar dincolo de graniţa Washington-ului. Nu e departe.

– Red Line.

– Da, exact. Red Line, staţia Bethesda. De acolo vă pot îndruma.

Îşi scoase calendarul, verifică săptămânile care urmau. Foarte pline, ca întotdeauna.

– Ce-aţi spune de vinerea viitoare? Vineri ne putem relaxa puţin.

– Mulţumesc, spuse Drepung, aplecând capul.

El şi Rudra schimbară câteva cuvinte în tibetană.

– Ar fi foarte drăguţ din partea voastră. Şi ar fi şi lună plină.

– Chiar? Mi-e teamă că nu ţin socoteala.

– Noi da. Mareea, înţelegi.

III
Merit Intelectual

Apa curge prin ocean după modele circulare stabile, determinate de forţa Coriolis şi de poziţia precisă a continentelor în acel moment Curenţii de suprafaţă se pot mişca în direcţie opusă celor de pe fund şi de multe ori aşa fac, formând sisteme ca nişte benzi rulante gigantice de apă. Cel mai mare este deja celebru, cel puţin în parte: Curentul Golfului este un segment de curent cald de suprafaţă care curge spre nord de-a lungul Atlanticului până în Norvegia şi Groenlanda. Acolo, apa se răceşte şi se scufundă şi începe o lungă călătorie spre sud pe fundul Oceanului Atlantic, spre Capul Bunei Speranţe şi apoi spre est spre Australia şi până în Pacific, unde apele se ridică şi ajung din nou la suprafaţă, îndreptându-se spre vest, spre Atlantic şi reluând lungul drum spre nord. Închiderea cercului pentru o moleculă de apă durează o mie de ani.

Apa sărată rece se scufundă mai uşor decât apa dulce. Vânturile alungă norii formaţi în Golful Mexic spre vest, peste America Centrală, ca să-şi lase ploaia în Pacific, lăsând restul de apă din Atlantic mult mai sărată. Astfel că apa rece din Atlanticul de Nord se scufundă bine, ajutând la împingerea Curentului Golfului. Dacă suprafaţa Atlanticului de Nord ar pierde repede concentraţia de sare, nu s-ar mai scufunda atât de repede şi ar putea bloca banda rulantă. Curentul Golfului nu ar mai avea unde să se ducă şi ar încetini şi s-ar scufunda mult mai la sud. Clima de peste tot s-ar schimba, ar deveni mai vântoasă şi mai uscată în emisfera nordică şi mai rece pe alocuri, cum ar fi în Europa.

Brusca desalinizare a Atlanticului de Nord poate părea un fenomen improbabil, dar el s-a mai petrecut şi înainte. La sfârşitul ultimei ere glaciare, de pildă, vaste lacuri puţin adânci s-au creat prin topirea calotei glaciare. Până la urmă, aceste lacuri au spart barajele lor de gheaţă şi s-au scurs în oceane. Scutul canadian încă mai poartă cicatricile a trei sau patru potopuri cataclismice; unul a pornit spre Mississippi, unul spre râul Hudson, unul spre St. Lawrence.

Aceste potopuri au blocat banda rulantă a oceanului global şi climatul întregii lumi s-a schimbat, în unele locuri în numai trei

ani.

Dar dacă gheaţa din Marea Arctică s-ar sparge şi icebergurile ar pluti spre sud pe lângă Groenlanda, vărsând destulă apă dulce în Atlanticul de Nord ca să blocheze iar Curentul Golfului?

FRANK VANDERWAL ţinea evidenţa ştirilor despre climă ca un fel de hobby morbid. Prietenul lui, Kenzo Hayakawa, un vechi partener de alpinism şi coleg de cameră la facultate, petrecuse timp la NOAA înainte de ajunge la FNS să lucreze cu echipa mare de meteorologi de la etajul nouă, aşa că Frank avea ocazia să-l caute din când în când, să-l salute şi să afle ultimele ştiri. Lucrurile o luau razna; fenomene meteo extreme se petreceau peste tot în lume, cele violente şi scurte aproape în fiecare zi, problemele cronice adunându-se una peste alta, aşa că nu aveau niciodată pauză între două evenimente. Hiperniño, seceta gravă din India şi Peru, furtunile electrice nesfârşite din Malaezia. Apoi, în fiecare zi, ba un taifun distrugea aproape complet Mindanao, ba un val de frig culca recolta şi spărgea ţevile din Texas. Ceva în fiecare zi.

Ca mulţi climatologi pe care îi întâlnise Frank, Kenzo prezenta ştirile cu o expresie expertă, de parcă ar fi vindecat vremea. Îi plăceau extremele şi se bucura să le împărtăşească, mai ales dacă păreau să sprijine convingerea lui că emisia de căldură antropologică în atmosferă fusese suficientă ca să schimbe definitiv comportamentul musonilor din Oceanul Indian, declanşând repercusiuni la nivel global; aceasta însemna, practic, aproape tot ce se petrecea. În săptămâna aceea, de pildă, apăruseră tornade, până atunci rezervate în întregime Americii de Nord, din pricina topografiei şi latitudinii la care se afla continentul, de această dată în Africa de Est şi Asia Centrală. Cu o săptămână în urmă, Marele Curent Oceanic Global slăbise în Oceanul Indian, şi nu în Atlantic.

– De necrezut, spunea Frank.

– Ştiu. Nu-i aşa că e grozav?

Dar plecând spre casă la sfârşitul zilei, Frank trecea deseori pe la o altă sursă de informaţii, o cămăruţă plină cu sertare şi copiatoare, numită neoficial „Departamentul de Statistici Nefericite”. Cineva începuse să lipească pe pereţii bej ai camerei cópii ale paginilor care conţineau statistici interesante sau alte fragmente de informaţii recente. Nimeni nu ştia cine pornise tradiţia, dar ea devenise una a întregii comunităţi.

Cele mai vechi aveau titluri ca:

PREŞEDINTELE BĂNCII MONDIALE SPUNE CĂ PATRU MILIARDE DE OAMENI TRĂIESC CU MAI PUŢIN DE DOI DOLARI PE ZI sau

AMERICA: CINCI LA SUTĂ DIN POPULAŢIA LUMII, CINCIZECI LA SUTĂ DIN AFACERI

Paginile mai recente aveau grafice sau tabele scoase din jurnale, sau articole de analiză din literatura ştiinţifică.

Când Frank trecu pe acolo în ziua aceea, Edgardo se afla la automatul de cafea, cum se întâmpla deseori, citind ultimele ştiri. Era un alt titlul:

CEI 352 CEI MAI BOGAŢI OAMENI DIN LUME AU ACEEAŞI AVERE CÂT CELE DOUĂ MILIARDE DINTRE CEI MAI SĂRACI, DECLARĂ PROIECTUL CANADIAN PENTRU HRANĂ

– Nu cred că se poate asta, declară Edgardo.

– Cum aşa? spuse Frank.

– Pentru că cele două miliarde dintre cei mai săraci nu au nimic, în vreme ce acei 352 de bogaţi au un mare procent din capitalul mondial. Cred că e nevoie de vreo patru miliarde de săraci să echilibreze balanţa celor 352.

Anna intră în timp ce el spunea asta, strâmbă din nas şi se îndreptă spre copiator. Nu-i plăcea acest tip de conversaţie, Frank ştia asta. Părea că avea o problemă să pălăvrăgească despre probleme evidente. Sau nu avea încredere în date. Poate că era un dintre acelea care aveau principiul: *72,8% dintre statistici sunt inventate pe loc.*

– Ce părere ai, Anna? spuse Frank, încercând să o necăjească.

– Despre ce?

Edgardo arătă spre titlu şi îşi explică obiecţia.

– Nu ştiu, spuse Anna. Poate dacă aduni două miliarde de gospodării, ajungi la acelaşi acelaşi nivel cu primii trei sute.

– Nu şi la aceşti trei sute. N-ai văzut ultimul raport *Forbes 500?*

Anna clătină iritată din cap, ca şi cum ar fi vrut să spună „Fireşte că nu, de ce să pierd vremea?” Dar Edgardo era un fan înveterat al bursei şi al lumii financiare în general. Ciocăni o altă foaie. „Media plusvalorii creată de muncitorii americani este de treizeci şi trei de dolari pe oră.”

– Mă întreb cum definesc ei plusvaloarea, spuse Anna.

– Profitul, spuse Frank.

Edgardo clătină din cap.

– Poţi arde registrele şi scăpa de profit, dar plusvaloarea,

valoarea creată dincolo de plata salariilor, rămâne.

– Mai e o pagină aici, remarcă Anna, care spune că muncitorul american lucrează în medie 1950 de ore pe an. Şi asta mi se pare problematic, pentru că ar însemna să lucreze patruzeci de ore pe săptămână timp de patruzeci şi nouă de săptămâni.

– Trei săptămâni de vacanţă pe an, arătă Frank. Normal.

– Da, dar asta e media? Nu se iau în calcul muncitorii cu jumătate de normă?

– Probabil că sunt echivalentul celor care fac ore suplimentare.

– Oare? Credeam că orele suplimentare sunt o chestiune aparţinând trecutului.

– Tu lucrezi peste programul obişnuit.

– Da, dar nu sunt *plătită* pentru asta.

Bărbaţii râseră.

– Ar fi trebuit să folosească mediana, spuse ea. Media este o măsură imprecisă a tendinţei centrale. Oricum, asta înseamnă…

Anna făcu nişte calcule în minte.

– 64350 dolari pe an generaţi de muncitorul mediu ca plusvaloare. Dacă te iei după cifrele astea.

– Care e venitul mediu? întrebă Edgardo. Treizeci de mii?

– Poate chiar mai puţin, spuse Frank.

– Habar n-avem, obiectă Anna.

– Hai să zicem treizeci de mii; şi care ar fi media impozitelor?

– Cam zece mii? Sau mai puţin?

– Să zicem zece, făcu Edgardo. Să vedem. Munceşti în fiecare zi a anului, mai puţin în alea trei săptămâni nenorocite. Faci cam o sută de mii de dolari. Şeful tău ia două treimi şi îţi dă ţie o treime, iar tu dai o treime din banii tăi la stat. Statul foloseşte banii la construit străzi, şcoli, puşcării şi pensiuni, iar şeful tău îşi ia partea şi-şi construieşte o vilă pe o insulă oarecare. Deci, fireşte, tu te plângi de grija proastă pe care o are statul pentru tine şi de aceea votezi de fiecare dată în favoarea patronilor.

Rânji către Frank şi Anna.

– Cât de stupid vi se pare?

Anna clătină din cap.

– Lumea nu vede aşa lucrurile.

– Dar uite statisticile!

– Lumea nu le interpretează aşa. În plus, jumătate din calculele tale sunt aproximate.

– Sunt destul de aproape de realitate ca să se înţeleagă

ideea! Dar oamenii nu sunt învăţaţi să gândească! De fapt, sunt învăţaţi să *nu* gândească. Şi sunt, în cazul cel mai bun, proşti.

Nici măcar Frank nu avea chef să meargă atât de departe.

– E o problemă de viziune, sugeră el. Îl vezi pe şeful tău, îţi vezi cecul pe care-l primeşti de la el. L-ai căpătat. Apoi eşti forţat să dai ceva statului. Nu cunoşti plusvaloarea pe care ai creat-o, pentru că a dispărut din prima clipă. Din contabilitate.

– Dar bogătaşii apar peste tot la ştiri! Toată lumea vede că au mai mult decât au câştigat, pentru că nimeni nu *câştigă* atât de mult.

– Singurul lucru pe care-l înţeleg oamenii sunt senzaţiile, insistă Frank. Suntem programaţi să înţelegem viaţa din savană. Cineva îţi dă carne, înseamnă că-ţi este prieten. Cineva ţi-o ia, duşman. Concepte abstracte ca plusvaloare sau statistici asupra valorii muncii într-un an nu sunt reale, nu sunt tangibile. Oamenii se pricep să judece lucrurile pe care le percep cu simţurile. Aşa am evoluat noi.

– Asta şi spun, se înveseli Edgardo. Suntem proşti!

– Trebuie să plec, spuse Anna şi părăsi încăperea.

Nu era stilul ei de discuţie.

Frank o urmă afară şi în sfârşit se îndreptă spre casă. Conduse micuţa lui Honda cu carburant şi celule solare din parcarea Old Dominion care era deja aglomerată, prin Beltway, apoi spre un bloc de locuinţe numit Swink’s New Mill, unde închiriase un mic apartament pe perioada de un an cât lucra la FNS.

Parcă în garajul subteran al complexului şi luă liftul spre etajul paisprezece. Apartamentul lui dădea spre râul Potomac – o vedere largă şi un apartament drăguţ, închiriat pe un an de la un tânăr din Departamentul de Stat care se afla într-un schimb de experienţă în Brazilia. Era mobilat foarte puţin, ceea ce arăta că individul locuise acolo foarte puţin. Dar bucătăria era bună, spaţiile funcţionale, totul comod şi de cele mai multe ori când era acasă Frank dormea, aşa că nici nu prea îi păsa.

Luase de la servici unul dintre ziare şi acum mânca nişte brânză cu lingura şi citea din nou rubrica de matrimoniale, un obicei regretabil pe care îl avea de ani de zile, fascinat fiind de ocheada pe care aceste pagini îi permitea să o arunce asupra unei subculturi de o diversitate sexuală radicală – una care înţelesese implicaţiile îndepărtării constrângerilor biologice din

peisajul tehno-urban şi, de aceea, capabilă şi dornică de a crea un fel de amestec polimorf. Existau oare cu adevărat acei oameni sau nu era decât o fantezie colectivă a unui grup de singuratici precum el? Nu contactase niciodată pe cei care dădeau anunţuri acolo ca să afle. Suspecta varianta cea mai proastă şi de aceea prefera să rămână singur. Deşi secţiunea devotată celor ce căutau RTL, adică „relaţii pe termen lung” depăşea mult fantezia sexuală şi uneori îl impresiona. ICDRTL: „în căutare de relaţie pe termen lung”. Specia evoluase de mult timp spre relaţii monogame, erau programaţi în acest fel, toate culturile manifestau aceeaşi tendinţă copleşitoare spre împerechere. Nu o impunere culturală, ci un instinct biologic. Din punctul ăsta de vedere, oamenii semănau cu berzele.

Aşa că citea anunţurile, dar nu răspundea niciodată. Avea de stat acolo doar un an; San Diego era casa lui. Nu avea niciun rost să acţioneze pe vreun front anume, indiferent de ceea ce simţea sau citea.

Chiar şi anunţurile aveau tendinţa să-l oprească.

Caut soţ, singură, asistentă medicală, caut bărbat muncitor, chipeş, singur, pentru RTL. Probabil o martoră a lui Iehova.

Bărbat singur, 1,63, timid, liniştit, cam serios, caut femeie, fără vârstă. Nu sunt arătos, nici bogat, dar bun. Îmi plac filmele străine, opera, teatrul, muzica, cărţile, serile liniştite.

Astfel de anunţuri nu puteau primi multe răspunsuri, dar era destul de explicite pentru nevoile fundamentale ale unei primate. Frank ar fi putut scrie şi el un anunţ, şi o dată chiar o şi făcuse şi îl trimisese la un ziar, în chip de glumă, fireşte, pentru cei care citeau aceste confesiuni cu acelaşi spirit critic ca şi el – anunţul lui ar fi stârnit râsul acestora. Deşi, fireşte, dacă vreunei femei care ar fi citit i-ar fi plăcut gluma şi ar fi sunat, atunci ar fi fost un semn.

„Mascul *Homo sapiens* doreşte companie femelă *Homo sapiens* pentru ritualuri de conversaţie şi îngrijire reciprocă, posibil împerechere şi reproducere. Trebuie să fie veselă şi să alerge repede.”

Dar nu răspunsese nimeni.

Ieşi pe balconul îngust în soarele de după-amiază târzie. Încă două luni şi avea să plece acasă, să-şi reia viaţa adevărată. De abia aştepta. Voia să înoate în Pacific. Voia să se plimbe în jurul UCSD, să mănânce cu colegii lui vechi printre eucalipţi.

Gândindu-se la asta îşi aminti de lucrarea lui Yann Pierzinski.

Deschise calculatorul şi intră pe Google să încerce să afle mai multe despre el. Apoi îi deschise lucrarea şi găsi secţiunea ce trata algoritmul de dezvoltat. Reducerea primitivei la limita de zero… era interesant.

După mai multă cugetare, îl sună pe Derek Gaspar la Torrey Pines Generique.

– Ce s-a întâmplat? spuse Derek după ce trecură de introducere.

– Am primit o lucrare a unuia dintre oamenii voştri şi mă gândeam că poate îmi poţi spune ceva despre ea.

– Unul dintre oamenii mei, cum adică?

– Unul, Yann Pierzinski, îl cunoşti?

– Nu, n-am auzit niciodată de el. Zici că lucrează aici?

– Avea un contract temporar şi lucra cu Simpson. E un doctorand de la Caltech.

– Aşa, mai vii de-acasă. Matematician, are o lucrare de biomatematică despre algoritmi.

– Da, asta am aflat din prima de pe Google.

– Fireşte. Doar nu te aştepţi să-i cunosc pe toţi cei care au lucrat aici, sunt sute, ştii bine.

– Sigur, sigur.

– Deci ce propune el? Vreţi să-i daţi o bursă?

– Ştii că nu depinde de mine. O să vedem ce spune consiliul. Dar, între timp, ar trebui să arunci un ochi peste ea.

– Deci ţi-a plăcut.

– Cred că e interesantă, e greu de spus în această etapă. E bine să nu-l uiţi.

– Dosarele noastre spun că e deja înapoi la Pasadena, ca să termine treaba acolo, presupun. Cum ai spus tu, poziţia lui aici a fost temporară.

– Aha. Băiete, grupul tău de cercetători a fost sugrumat.

– Nu sugrumat, Frank, suntem în pielea goală în anumite domenii, dar i-am păstrat pe cei de care aveam nevoie. Au fost nişte alegeri dificile de făcut. Kenton voia rezultate profitabile şi momentul nu putea fi mai prost ales. După evenimentele din India, a fost greu, foarte greu. E unul dintre motivele pentru care ai să mă faci fericit când ai să te întorci aici.

– Nu mai lucrez pentru Torrey Pines.

– Ştiu că nu, dar poate că te întorci la noi când vii acasă.

– Poate. Dacă aveţi din nou finanţare.

– Încerc, crede-mă. De aceea aş vrea să te am din nou la

bord.

– O să mai vedem. O să vorbim despre asta când ajung acolo. În timpul ăsta, nu mai redu din eforturile altor cercetători. S-ar putea ca ei să-ţi aducă finanţarea.

– Sper. Fac şi eu ce pot, crede-mă. Încercăm să rezistăm până apare ceva.

– Mda. Rezistă. Am să vin să caut o locuinţă cam în două săptămâni, ne întâlnim atunci.

– Bine, fă-ţi o programare la Susan.

Frank închise telefonul, se aşeză din nou în scaun gânditor. Derek semăna mult cu cei din prima generaţie de directori de la începuturile biotehnologiei. Ieşise din departamentul de biologie de la UCSD, iar priceperea în afaceri o căpătase la locul de muncă. Unii se descurcau cu asta, alţii nu, dar toţi aveau tendinţa să rămână în urma descoperirilor ştiinţifice şi trebuiau să meargă pe încredere pentru cele ce se puteau face în laborator. Cu siguranţă, Derek avea nevoie de ajutor în politica lui de la Torrey Pines Generique.

Frank se întoarse la studiul lucrării. Lipseau elemente ale algoritmului, era un caz tipic. Dar pentru asta era nevoie de bursă, să se plătească lucrul până la sfârşitul proiectului. Şi unii îşi făcuseră obiceiul să descrie aspecte cruciale ale lucrării lor în termeni generali încă din stadiul incipient, ca şi cum ar fi precauţi. Adică nu putea fi sigur despre asta, dar întrezărea potenţialul unei metode foarte valoroase. Ceva mai devreme i se păruse că poate completa un gol din lucrarea lui Pierzinski şi dacă ideea lui ar fi funcţionat…

– Hmmm, spuse el spre încăperea pustie.

Dacă situaţie era încă fluidă când pleca la San Diego, poate că reuşea să aranjeze bine lucrurile. Existau câteva probleme potenţiale, fireşte. Regulile FNS erau clare, deşi drepturile de autor, patentele sau veniturile din proiecte aparţineau celui care oferă bursa, FNS rezerva dreptul autorului pentru toate lucrările depuse. Astfel se ocolea situaţia în care un individ sau o companie câştiga mult de pe urma unui asemenea proiect dacă i se acorda o bursă. Controlul pur privat putea fi păstrat numai dacă nu era implicată şi o finanţare publică.

De asemenea, titularul lucrării era îndrumătorul lui Pierzinski de la Caltech, profitând de munca studenţilor ca de obicei. Fireşte, era un schimb – îndrumătorul dădea credibilitate studentului, un fel de licenţă pentru depunerea lucrării,

contribuind cu numele şi prestigiul său. Studentul oferea munca, uneori toată munca, alteori doar o parte. În cazul de faţă, lui Frank i se părea că toată.

Oricum, lucrarea venea de la Caltech. Caltech şi titularul aveau să capete toate drepturile pentru acest proiect, împreună cu FNS, chiar dacă Pierzinki pleca după aceea. Deci, dacă de exemplu se încerca vreun efort pentru a-l aduce pe Pierzinki la Torrey Pines Generique, ar fi fost mai bine să nu primească bursa. Şi dacă algoritmul funcţiona şi se putea patenta, iarăşi, se putea păstra controlul proiectului numai dacă nu primea bursă.

Acest raţionament îl făcea să se simtă agitat. De fapt, sărise deja în picioare şi se plimba până la balcon şi înapoi. Apoi îşi aminti că oricum plănuise să meargă la Great Falls. Termină iute de mâncat brânza, îşi scoase echipamentul de căţărare din dulap, se schimbă şi coborî din nou la maşină.

Zona Great Falls a râului Potomac era complicată, o cădere mare de apă peste câteva insuliţe. Complexitatea cascadei era principala atracţie vizuală, deşi nu era mare lucru ca înălţime sau ca volum de apă. Mugetul ei era chestia cea mai mare pe care o producea.

Jetul de picături pe care-l arunca în sus părea să consolideze şi să tragă umezeala, aşa că umiditatea de aici era, paradoxal, mai mică decât în altă parte, deşi terenul era ud şi acoperit cu muşchi. Frank merse în aval de-a lungul marginii prăpastiei. Sub cascadă, râul se aduna şi se scurgea printr-un defileu numit Mather Gorge, o prăpastie cu un perete sudic atât de abrupt încât căţărătorii erau atraşi de el. Secţiunea numită Carter Rock era favorita lui Frank. Nu trebuia decât să legi o frânghie de un obstacol de sus, de obicei ciotul unui copac solid din apropierea marginii, apoi să cobori în rapel până la capăt, apoi să urci, fie liber, fie pe frânghia pe care ai coborât, cu o carabină.

Te puteai căţăra şi în echipă, fireşte, şi mulţi făceau asta, dar erau la fel de mulţi singuratici ca Frank câţi şi în pereche. Unii chiar urcau liberi pe perete, lipsiţi de orice protecţie. Lui Frank îi plăcea să aibă oarecare asigurare, dar se căţărase aici de atâtea ori încât uneori cobora în rapel şi urca liber pe lângă frânghie, păcălindu-se singur că s-ar putea agăţa de ea dacă ar fi căzut. Cele câteva trasee disponibile erau zgâriate şi unsuroase de atâta utilizare. Hotărî ca de data asta să se prindă cu carabina de frânghie.

Râul şi prăpastia lui creau o bandă de cer liber care era neobişnuit de mare pentru o zonă metropolitană. Asta îi dădea lui Frank senzaţia că se afla într-un loc bun: pe o stâncă, lângă apă şi sub cerul liber. Scăpat de claustrofobia marelui codru, unul dintre lucrurile pe care Frank îl ura cel mai mult la Coasta de Est. Avea momente când şi-ar fi dat un deget să vadă un câmp deschis.

Acum, după ce coborâse în rapel până la bolovanii de pe fundul râpei, cu palmele date cu cretă, începu să urce traseul de şisturi fine şi privi în sus. Se concentră la cele din imediata vecinătate cu o profunzime de care altfel nu ar fi fost capabil. Era ca matematica, numai când o lucra era la fel de complet absent. Aici, nu făcea altceva decât să existe lângă stânca aceea.

Urcase pe acel traseu de multe ori. De dificultate 5.8 sau 5.9 în partea cea mai dificilă, mult mai uşor în rest. Nu prea găseai locuri primejdioase, dar nu conta. Nu conta nici măcar că urca o râpă în loc să escaladeze un vârf. Mugetul constant al apei, jetul de stropi, nici acestea nu contau. Numai căţăratul în sine conta.

Picioarele îi făceau cea mai mare parte din treabă. Să găsească locuri de sprijin, să strecoare bocancii în crăpături, apoi să caute loc de sprijin pentru mâini; şi sus, sus din nou, folosindu-se de mâini doar pentru echilibru şi un fel de asigurare tactilă că vedea ceea ce vedea, că picioarele se sprijineau destul. Căţăratul era plăcerea concentrării perfecte, un soi de rugăciune sau adoraţie. Sau pur şi simplu un refugiu în suprema competenţă a cerebelului primitiv. O mare parte fusese păstrată acolo.

Dar acum era seară. O seară înăbuşitoare de vară, aproape de asfinţit, iar aerul se îngălbenea. Ajunse sus şi se aşeză pe margine, simţindu-şi transpiraţia de pe faţă încercând să se evapore fără succes.

Iată pe cineva cu caiacul pe râu în jos. O femeie, îşi spuse el, deşi purta cască, era lată în umeri şi fără piept – ar fi avut de furcă să explice de unde ştia asta, şi totuşi era sigur. Un alt meşteşug de savană; într-adevăr, unii antropologi postulau că această metodă rapidă de identificare a oportunităţii reproductive a fost motivul pentru care s-a dezvoltat neocortexul. Creierul crescând cu asemenea viteză evolutivă numai pentru a comunica cu celălalt sex. Un gând deprimant, având în vedere rezultatele de până acum.

Femeia aceea vâslea uşor contra curentului, prin apa

şuierătoare care părea că se condensează numai în jurul ei şi devine lichidă. În amonte se găsea o vîltoare care se întindea până la spuma albă de la baza cascadei.

Femeia intră în zona mai largă, vâslind din răsputeri împotriva curentului, apoi îşi menţinu poziţia până ce studie cascada din faţă. Apoi porni tare, atacând un şuvoi alb din partea cea mai joasă, un fel de rampă prin vârtej, până sus pe o terasă din apa înspumată. Când ajunse pe porţiunea îngustă şi dreaptă, se odihni din nou, vâslind doar ca să-şi menţină poziţia, adunându-şi forţele pentru alt salt.

Părăsind ciudatul refugiu plan, atacă o altă rampă care ducea spre un platou mai mare cu apă neagră, un bazin care părea să conţină un vârtej care ducea apa în sens invers şi-i permitea să se odihnească. De acolo nu mai avea spaţiu să prindă din nou viteză pentru un alt salt, aşa că părea să se fi blocat; dar poate că nu făcea altceva decât să-şi studieze drumul sau să aştepte un moment cu debit mai mic, pentru că brusc atacă apa cu o furie de lovituri de vâslă şi ajunse pe următoarea rampă numai prin puterea voinţei. Cinci sau şapte secunde disperate mai târziu ajunse din nou pe o porţiune dreaptă, pe un refugiu care nu avea contra-curent, judecând după intensitatea cu care vâslea. După numai câteva secunde se văzu nevoită să încerce o rampă de la dreapta ei sau să se lase împinsă înapoi, aşa că porni şi luptă cu curentul, mişcând pumnii ca un boxer, cu caiacul într-un unghi imposibil, părând un miracol – până ce, brusc, fu măturată de val şi trebui să facă o întoarcere iute şi să accepte un traseu abrupt, sărind la vale pe un traseu mai aspru decât cel pe care urcase, pierzând în câteva secunde terenul pe care-l câştigase într-un minut sau două de muncă grea.

– Măiculiţă, spuse Frank, cucerit.

Femeia ajunsese aproape jos pe tapiseria şuierătoare a râului de sub el şi simţi nevoia să-i facă din mână, sau să se ridice şi să aplaude. Se abţinu, pentru că nu voia să dea buzna peste un alt atlet în mod evident concentrat la propria activitate. Dar smulse telefonul celular şi încercă o căutare GPS, închipuindu-şi că şi ea avea un telefon celular cu transponder în caiac şi ştiind că poziţia ei era foarte aproape de cea a telefonului lui. Îşi verifică poziţia, adăugă treizeci de metri nord; niciun rezultat. La fel cu poziţia mai depărtată cu douăzeci de metri spre est.

– Ei, nu-i nimic, spuse el şi se ridică să plece.

Soarele apunea acum şi râul căpătase o nuanţă portocalie.

Era timpul să plece acasă şi să se culce.

„În căutarea fetei din caiac, văzută vâslind în amonte la Great Falls. Grozavă cursă, te iubesc, te rog răspunde.”

Nu avea să trimită un asemenea anunţ la ziar, ci numai îl rosti ca un fel de rugăciune în apus. Jos, caiacul se întorcea să pornească din nou în amonte.

* * *

SE PUTEA spune că ştiinţa era plicticoasă, sau chiar că ştiinţa voia să fie plicticoasă, ca să fie dincolo de orice dispută. Voia să înţeleagă fenomenele lumii într-un fel în care toată lumea să fie de acord sau să înţeleagă; voia să facă afirmaţii de pe o poziţie obiectivă, afirmaţii care, dacă ar fi fost testate din punct de vedere al acurateţei de către orice fiinţă gânditoare, ar fi făcut acea fiinţă să fie de acord cu afirmaţiile în cauză. Acordul complet; lumea descrisă – definită astfel, începea să sune interesant.

Şi într-adevăr este. Nimic din ce este omenesc nu este plictisitor. Cu toate acestea, detaliile mărunte ale lucrului zilnic implicat în orice părticică a practicii ştiinţifice pot fi plicticoase chiar şi pentru practicanţi. O mare parte, ca mai în toate treburile de pe lumea asta, implică pierdere de vreme, căi false, fundături, echipament defect, tehnici dubioase, date greşite şi o cantitate imensă de detalii. Numai după ce este colectată într-o lucrare, spune o poveste despre lucruri care funcţionează bine, pas cu pas, în detalii meticuloase şi replicabile, ca o teoremă euclidiană. Această etapă este un rezultat foarte artificial al unei lungi corvezi.

În cazul lui Leo şi al laboratorului său şi în problema noului sistem non-viral de plasare la ţintă din Maryland, câteva sute de ore de muncă umană şi mult mai multe de calcul computerizat erau devotate unei repetări a experimentului descris în lucrarea crucială „Inserţia *in vivo* a cADN 1568rr la şoareci CBA/H, BALB/c şi C57BL/6”.

La sfârşitul acestui proces, Leo confirmase teoria pe care o formulase în clipa în care citise lucrarea ce descria experimentul.

– E un nenorocit de artefact.

Marta şi Brian stăteau acolo şi se uitau la printuri. Marta ucisese vreo două sute dintre şoarecii cei mai buni din laboratorul lui Jackson în timpul confirmării teoriei lui Leo, iar acum arăta mai ucigaşă ca niciodată. Nu voiai să ai de-a face cu Marta în zilele când trebuia să sacrifice nişte şoareci, nici măcar

să-i vorbeşti.

Brian oftă.

– Merge numai dacă pompezi substanţă în şoareci până sunt gata să explodeze, spuse Leo. Uită-te la ei. Arată ca hamsterii. Sau ca porcuşorii de guineea. Mai că le sar ochii din cap.

– Nici nu-i de mirare, spuse Brian. Şoarecele are numai doi mililitri de sânge şi noi injectăm un mililitru de substanţă.

Leo clătină din cap.

– Cum naiba au reuşit să scape fără să fie prinşi?

– Şoarecii din lotul CBA sunt cam rotunjori şi pufoşi.

– Ce vrei să spui, că au fost crescuţi ca să ascundă artefacte?

– Nu.

– E un artefact!

– Oricum, e inutil.

Un artefact era numele pe care-l dădeau ei unui rezultat experimental care era specific metodologiei experimentului, dar nu ilustra nimic dincolo de acesta. Un fel de accident sau de rezultat fals, iar în câteva cazuri celebre, parte a unei înşelătorii deliberate.

Aşa că Brian încerca să fie atent când folosea acest cuvânt. Era posibil să nu fie mai grav decât un rezultat real ce se întâmpla să fie generat într-un fel care-l făcea inutil pentru scopul său. Încercarea de a transforma cunoştinţele despre procesele biologice în medicamente avea darul să conducă la astfel de rezultate. Se întâmpla tot timpul, iar acele rezultate experimentale nu erau în mod necesar artefacte. Pur şi simplu erau inutile.

Oricum, nu încă. De aceea existau atât de multe experimente şi atât de multe stadii până la testarea pe om; atât de multe studii la dublu orb, implicând cât mai mulţi pacienţi posibil, pentru a căpăta date statistice de calitate. Sute de asistente suedeze, toate cu aceleaşi obiceiuri, studiate timp de jumătate de secol – dar acest tip de studii serioase pe termen lung erau foarte rar posibile. Niciodată, când substanţele testate erau absolut noi – în sensul că se aflau încă sub patent şi aveau mărci diferite de denumirea lor ştiinţifică.

Aşa că toate firmele de biotehnologie şi farmaceutice abia deschise cumpărau cele mai bune studii de stadiul unu pe care şi le puteau permite. Scormoneau literatura şi făceau experimente pe computer şi pe mostre de laborator, apoi pe şoareci şi alte animale de laborator, căutând date care să poată fi supuse unor

analize ferme care să le spună ceva despre felul în care un potenţial nou medicament ar funcţiona la oameni. Urmau apoi testele pe om.

De obicei asta însemna o perioadă de doi până la zece ani de muncă, costând până la cinci milioane de dolari, deşi proiectele cele mai ieftine erau preferate. Dacă durau mai mult sau erau mai scumpe, noile medicamente sau metode erau aproape sigur abandonate; banii se terminau, iar savanţii implicaţi trebuiau să treacă la altceva.

În acest caz, totuşi, unde Leo avea de-a face cu o metodă pe care Derek Gaspar o cumpărase cu cincizeci şi unu de milioane de dolari, nu se putea declanşa un test de stadiul unu la om. Ar fi fost imposibil.

– Nimeni n-o să se lase umflat ca un balon! Umflat ca un cauciuc! Rinichii vor fi inundaţi sau cine ştie ce edem i-ar ucide.

– Trebuie să-i spunem lui Derek vestea proastă.

– Lui Derek n-o să-i placă.

– Să nu-i placă! Cincizeci şi unu de milioane de dolari? O să facă o criză!

– Gândiţi-vă câţi bani pe apa sâmbetei. Ce idiot e.

– Ce e mai rău, să ai un savant care e prost afacerist pe post de director sau un afacerist care este un prost savant?

– Ce te faci când e la fel de prost în ambele domenii?

Stăteau pe bancă şi priveau cuştile cu şoareci şi rolele cu date. O caricatură cu Dilbert râdea de ei la capătul mesei, de pe un abţibild care se desprindea. Era un semn profund că acest laborator avea imagini cu Dilbert, în loc de cele cu Far Sides.

– O întâlnire în persoană pentru acest comunicat e contraindicată, spuse Brian.

– Nu mai spune, spuse Leo.

Marta pufni.

– Oricum, nu poţi aranja o întâlnire cu el.

– Ha ha.

Dar poziţia lui Leo era destul de îndepărtată de nucleul de conducere al firmei Torrey Pines Generique, astfel că ar fi fost cu adevărat dificil să capete o întrevedere cu Derek.

– E adevărat, insistă Marta. Mai uşor capeţi o şedinţă privată cu un medic.

– Ceea ce este stupid, observă Brian. Compania este total dependentă de ceea ce se petrece în acest laborator.

– Nu total, spuse Leo.

– Ba este! Dar cursurile de afaceri nu-i învaţă asta pe indivizii de acolo. Laboratorul e doar un loc de producţie. Managementul spune producţiei ce să producă, iar locul de producţie produce. Informaţiile de la agenţia de producţie ar fi dăunătoare.

– Ca o linie de asamblare care decide ce să construiască, spuse Marta.

– Corect. De unde şi tâmpenia teoriei managementului din vremurile noastre.

– Am să-i trimit un e-mail, hotărî Leo.

Astfel că Leo îi trimise lui Derek un e-mail referitor la ceea ce Brian şi Marta insistau să numească problema şoarecilor explodaţi. Derek (conform rapoartelor pe care le auziră mai târziu) se umflă asemenea unuia dintre subiecţii experimentali. Parcă fusese injectat intravenos cu jumătate de litru de indignare modificată genetic.

– Lucrarea e deja tipărită! se aflase că ţipase la doctorul Sam Houston, vice-preşedintele însărcinat cu cercetarea şi dezvoltarea. A fost în *Jurnalul de Imunologie,* unde au apărut două lucrări care au fost pre-testate, apoi a căpătat *un patent!* De acolo s-a dus la Maryland şi am verificat-o eu însumi! Acolo a funcţionat, la naiba. Aşa că *fă-o să funcţioneze şi aici.*

– Fă-o să funcţioneze? spuse Marta când auzi povestea. Acum vedeţi ce spuneam?

– Ei, ştii şi tu, spuse Leo mohorât. Asta e partea de tehnologie din biotehnologie, nu?

– Hmmm, spuse Brian, interesat fără să vrea.

Până la urmă, manipulările de gene şi celule pe care le făcuseră abia dacă mai fuseseră făcute vreodată „numai aşa, să se vadă”, iar ei făcuseră acelaşi lucru. Reuşiseră să facă anumite lucruri în celulă şi, cu ceva noroc, mai târziu, să le reproducă într-un organism viu. Biotehnologia, bio tehno logos; cuvântul care pune unealta în organism. Ingineria genetică însemna planificarea şi construirea unui lucru nou în ADN-ul organismului, cu efect asupra unei părţi a metabolismului.

Terminaseră cu genetica; acum rămăseseră la partea de inginerie.

Aşa că Leo şi Brian şi Marta, precum şi restul laboratorului lui Leo şi unii din alte laboratoare de prin clădire începură să lucreze la această problemă. Uneori, la sfârşitul unei zile, când soarele străpungea lateral prin spărturile din norii de peste mare, lucind

slab în ferestrele colorate şi iluminându-le feţele în timp ce stăteau în jurul a două birouri acoperite cu printuri, vorbeau despre problemele apărute şi comparau cele mai recente rezultate şi încercau să priceapă ceva. Uneori, unul dintre ei se ridica şi folosea tabla ca să schiţeze nişte diagrame ilustrând concepţia sa referitoare la cele ce se petreceau la nivelul acela veşnic ascuns simţurilor lor. Restul comentau, beau cafea şi cugetau.

Pentru o vreme, se gândiră la presupunerile pe care le făcuseră primii experimentatori:

– Poate că doza nu trebuie să fie chiar atât de mare.

– Poate că soluţia poate fi mai concentrată, se pare că au folosit o diluţie prea mare.

– Dar asta din pricină că…

– Vedeţi, grupul de la Universitatea din Wisconsin a descoperit asta când lucrau la…

– Da, ai dreptate. La naiba.

– Chestia este că funcţionează dacă faci exact cum au făcut şi ei. Transferul se petrece *in vitro* şi la şoareci.

– Dar dacă scoatem sânge, îl tratăm şi îl introducem la loc?

– Sau să folosim hepatocitele?

– Preluarea se face în sânge.

– Avem nevoie de fapt să acoperim inserturile cu un ligand specific celulelor ţintă. Dacă descoperim acea specificitate, dintre toate proteinele posibile, fără să mai trecem prin calvarul de teste…

– Păcat că nu-l mai avem aici pe Pierzinski. Ar putea calcula o matrice de posibilităţi ale operaţiunii.

– Păi, am putea să-l sunăm şi să-l rugăm să încerce.

– Sigur, dar cine are timp de asta?

– Încă mai lucrează cu Eleanor în campus, spuse Marta, referindu-se la UCSD. Am să-l întreb când o să vină.

– Poate că ar trebui să faceţi inserţia într-un membru, spuse Brian aproape glumind, la distanţă de organe. Izolaţi un picior sau un antebraţ, umflaţi-l cu doza nominală, aşteptaţi să perfuzeze în statul endotelial din structura vaselor de sânge ale membrului, apoi eliberaţi circulaţia. Au să elimine prin urină apa în surplus, dar vor rămâne cu o serie de celule modificate. Nu e mai rău decât o beţie cu bere, nu?

– Te-ar durea mâna.

– Mare lucru.

– Ai putea căpăta flebită dacă o facem la picior. Nu aşa se declanşează?

– O să folosim mâna atunci.

– Interesant, spuse Leo. La naiba, hai măcar să încercăm. Celelalte opţiuni mi se par mai proaste. Deşi ar trebui probabil să încercăm pe şoareci diferite limite de volum şi dozaj ale experimentului original, ca să fim noi siguri.

Astfel, şedinţa se termină şi plecară spre casă sau înapoi la birourile şi la bancurile lor de lucru, făcând planuri pentru alte experimente. Să capete şoareci, să capete timp alocat la maşinării, să izoleze gene, să facă un orar al procedurilor; când te ocupi de ştiinţă orele trec în zbor, şi zilele şi săptămânile. Aceasta era atmosfera generală: niciodată nu era destul timp pentru toate. Se petreceau oare diferit lucrurile în alte sectoare de activitate? Lucrări aproape terminate erau refăcute, verificate, refăcute din nou – în sfârşit trimise. Lucrări acoperite cu alte lucrări descriind problemele apărute la cele dintâi. De multe ori, laboratorul era ca un ziar de modă veche cu un termen limită apropiindu-se, cu toţi jurnaliştii aceia morţi de foame scriind la ziarul care a doua zi devenea hârtie de ambalat peşte. Numai că lumea nu învelea peşte în lucrările lor; le punea deoparte, le clasifica, le verifica afirmaţiile, le cita – şi raporta orice eroare autorităţilor.

Lista de lucruri de făcut a lui Leo creştea şi se micşora, creştea şi se micşora, apoi crescu şi refuză să se mai micşoreze. Petrecea mult mai puţin timp decât ar fi vrut acasă în Leucadia cu Roxanne. Roxanne înţelegea, dar el era necăjit, chiar dacă ea nu se supăra.

Sună la laboratoarele Jackson şi comandă loturi de şoareci noi şi diferite, fiecare cu numărul lui şi cod de bare şi genom. Îşi planifică accesul la aparatele de laborator şi numi tehnicieni care să le folosească, acordând prioritate unor probleme, trecând altele pe planul secund, pentru a regla specificul proiectului.

În anumite zile, intra în laboratorul unde erau păstrate cuştile cu şoareci şi deschidea uşiţa uneia. Scotea un şoarece, mic şi alb, care se foia şi adulmeca în felul şoricesc, verificând împrejur cu mustăţile. Îl întorcea repede ca să-l prindă de gât cu degetele de la ambele mâini. O răsucire bruscă şi îi rupea gâtul. Curând, şoarecele murea.

Asta nu era ceva neobişnuit. În timpul acestei runde de experimente, el şi Brian şi Marta şi restul aplicară garouri şi

injectară cam trei sute de şoareci, luară probe de sânge, apoi îi uciseră şi îi analizară. Era un aspect al procesului despre care nu vorbeau, nici măcar Brian. Marta mai ales se înnegrea de dezgust; era mai rău ca înainte de ciclu, după cum glumise Brian (o dată). Stătea cu căştile pe urechi toată ziua, cu muzica dată aşa de tare că şi ceilalţi din laborator o puteau auzi. Un hip-hop sau un rap îngrozitor, ultraprofan. Dacă nu aude, nu simte, glumi Brian aflat chiar lângă Marta care nu era atentă şi tremura furioasă.

Dar nu era o glumă, chiar dacă şoarecii erau acolo ca să fie ucişi, chiar dacă erau ucişi cu milă şi de obicei la numai câteva luni înainte de moartea lor naturală. Nu aveau niciun motiv să se simtă vinovaţi, cu toate acestea nu se glumea pe această temă. Poate că Brian mai glumea despre Marta (dacă nu-l putea auzi), dar nu despre asta. De fapt, el insistase să se folosească în lucrare cuvântul „ucidere” în loc de „sacrificiu”, ca să se înţeleagă clar ce făceau ei. De obicei trebuia să le rupă gâtul chiar de la ceafă; nu-i puteau injecta ca să-i „adoarmă”, pentru că probele de ţesut trebuiau să fie necontaminate. Deci le rupeau gâtul pur şi simplu, ca nişte tigri care se repezeau la pradă. Marta avea chipul alb ca o mască, cu toată îndemânarea ei. Dacă o făceau cum trebuie, moartea venea repede şi fără durere – sau cel puţin repede. Nu mai simţeau nimic de la gât în jos, nu mai respirau, îşi pierdeau imediat conştiinţa, sau cel puţin aşa sperau. Rămâneau numai ucigaşii să se gândească la fapta lor. Victimele erau moarte, iar trupurile lor erau donate ştiinţei generaţie după generaţie. Laboratorul aveau pedigriul cu care putea dovedi asta. Savanţii implicaţi mergeau acasă şi se gândeau la altceva, de cele mai multe ori. De obicei, şoarecii mureau dimineaţa, ca ei să poată lucra la probe. Până ce savanţii ajungeau acasă, uitau deja experienţa şi nu mai vorbeau despre efectele ei. Dar cei ca Marta se duceau acasă şi se îndopau cu calmante – ea aşa spunea că face – şi ascultau muzica cea mai ostilă, 110 decibeli pentru a uita. Sau mergeau la surfing. Nu vorbeau despre asta cu nimeni, cel puţin majoritatea – de aceea Marta ieşea în evidenţă, ea vorbea – dar cei mai mulţi nu o făceau pentru că ar fi părut prostesc şi oarecum ruşinos în acelaşi timp. Dacă îi deranja atât de mult, de ce o mai făceau? De ce mai lucrau în domeniul ăsta?

Dar domeniul ăsta însemna ştiinţă. Însemna biologie, studiul vieţii, îmbunătăţirea vieţii, îmbogăţirea vieţii! Iar în cele mai

multe laboratoare, uciderea şoarecilor era îndeplinită de tehnicienii de pe treapta cea mai de jos, aşa că nu era decât o slujbă urâtă temporară în drumul spre o slujbă mai bună.

Cineva trebuia s-o facă, aşa gândeau ei.

În acest timp, cât lucrau la rezolvarea problemei, rezultatele bune cu celulele producătoare de HDL fuseseră introduse în lucrarea pe care o scriseseră despre proces şi o trimiseseră sus la departamentul legal al firmei Torrey Pines, unde rămăsese blocată. Apelurile repetate ale lui Leo primeau acelaşi răspuns pe e-mail: în revizie – a nu se publica încă.

– Vor să ştie ce pot patenta de acolo, spuse Brian.

– Nu ne vor lăsa să o publicăm până ce nu avem o metodă de distribuţie şi un patent, prezise Marta.

– Dar asta s-ar putea să nu se întâmple niciodată! strigă Leo. E un studiu bun, e interesant! Ar putea ajuta la o revoluţie!

– Exact asta nu vor ei, spuse Brian.

– Nu vor o revoluţie dacă nu e revoluţia noastră.

– La naiba.

Asta se mai întâmplase şi înainte, dar Leo nu se obişnuise încă. Să stea cu rezultatele în mână, să facă ştiinţă privată, ştiinţă secretă – era împotriva principiilor lui. Nu era ştiinţa aşa cum o înţelegea el, care făcea descoperiri şi le publica să le vadă toată lumea şi să le testeze, să le critice, să le găsească o utilizare.

Dar asta devenea procedura standard. Securitatea din clădire rămânea intensă; chiar şi e-mail-urile ce plecau erau verificate, ca să nu mai menţionăm laptop-urile, servietele şi cutiile ce ieşeau din clădire.

– Trebuie să-ţi verifice şi creierul când pleci, cum spusese Brian.

– Pe mine nu mă deranjează, spuse Marta.

– Eu vreau doar să public, insistă mâhnit Leo.

– Ar fi bine să găseşti un sistem de eliberare la ţintă dacă vrei să publici lucrarea asta, Leo.

Aşa că îşi văzură de lucru la metoda Urtech. Noile experimente îşi dezvăluiră încet rezultatele. Volumul şi dozajul erau urmărite strict. „Injectarea sub garou” nu introducea prea multe fragmente modificate de ADN în celulele endoteliale ale animalelor de test, iar o mare cantitate de substanţă introdusă se altera în timpul procesului şi era eliminată de organism.

Pe scurt, metoda Maryland rămânea un artefact.

Trecuse, totuşi, destul timp pentru ca Derek să se prefacă a nu se fi întâmplat nimic. Era un nou trimestru financiar; erau alţi proşti de păcălit şi deocamdată se putea folosi pretextul că metoda e în lucru, fără să se afle că e un eşec total. De fapt, nimeni altcineva nu rezolvase problema eliberării non-virale la ţintă. Era o problemă dificilă. Sau cel puţin aşa spunea Derek, şi avea dreptate, şi o spunea de fiecare dată când cineva era destul de nepoliticos ca să atace subiectul. Cei care se plângeau în forumul de pe site-ul companiei nici nu erau băgaţi în seamă, ca de obicei.

Cu toate astea, analiştii de pe Wall Street şi cei din marile companii farmaceutice, ca şi cei din marile firme de capital, nu puteau fi ignoraţi. Şi chiar dacă nu spuneau nimic direct, investiţiile începură să ia alte drumuri. Acţiunile Torrey Pines scăzură şi din cauza asta scăzură şi mai mult, apoi şi mai mult. Biotehnologia era un joc de noroc, iar până acum Torrey Pines nu generase nicio sursă potenţială de venit. Rămăsese în stadiul incipient. Cincizeci şi unu de milioane de dolari se pierduseră, fuseseră strecuraţi sub covor ca un gunoi, dar umflătura îl dădea de gol oricui îşi amintea despre el.

Nu. Torrey Pines Generique era la ananghie.

În laboratorul lui Leo se făcea tot ce era posibil. Treaba lor fusese să creeze celule capabile să devină producătoare de proteine nenatural de prolifice, şi ei făcuseră asta. Sistemul de distribuţie nu făcuse parte din înţelegere şi ei nu erau fiziologi, şi acum nu aveau nici cea mai mică idee cum să rezolve şi această parte a problemei. Torrey Pines avea nevoie de un alt departament pentru asta, pentru un domeniu ştiinţific complet diferit. Nu era o expertiză pe care o puteai cumpăra cu cincizeci şi unu de milioane de dolari. Sau poate că da, însă Derek cumpărase o expertiză defectuoasă. Şi din această cauză, o metodă valorând mai multe miliarde de dolari era blocată; întreaga companie putea să fie terminată.

Leo nu putea face nimic în această privinţă. Nici măcar nu-şi putea publica rezultatele.

* * *

Căsuţa familiei Quibler era aşezată la capătul unei străzi cu case asemănătoare. Toate erau liniştite, cu storurile trase, fără să dea de înţeles că locuia cineva acolo. Pentru un străin, puteau să pară nelocuite: nicio maşină pe alee, niciun copil în curţi, nicio

activitate pe peluză sau în faţa casei. Parcă erau cazemate din Arabia Saudită care fereau pe cei vii de deşertul de afară.

Plimbându-se pe aceste străzi cu Joe în spate, Charlie presupunea că aceste case aveau ca proprietari pe unii care lucrau în Washington, oameni care erau întotdeauna fie la servici, fie în vacanţă. Casele lor erau locuri de dormit. Charlie fusese şi el aşa până se născuseră băieţii. Aşa trăia lumea în Bethesda, la vest de Wisconsin Avenue – la vest, până la Pacific, asta nu mai ştia. Dar nu credea asta; avea tendinţa să creadă că asta se întâmpla numai în Bethesda.

Se îndreptă spre băcănie clătinând din cap ca întotdeauna.

– E ca un oraş fantomă, Joe, ca episodul acela din *Zona Crepusculară* în care mai rămăseseră doar doi oameni pe pământ.

Trecură de colţul străzii şi toate gândurile despre oraşul fantomă deveniră ridicole. Magazinul universal. Trecură prin uşile automate de sticlă şi intrară într-o gigantică băcănie. Joe, entuziasmat ca întotdeauna de acest loc, se încordă în ham, cu genunchii pe umerii lui Charlie şi îl trase pe Charlie de urechi ca şi cum ar fi mânat un elefant. Charlie întinse mâna, îl ridică şi îl puse în scaunul pentru copii din cărucior, apoi îl prinse cu cureaua roşie a scaunului. O adaptare foarte folositoare a căruciorului de cumpărături.

Bine. Budiştii vin la cină, asiatici de la gurile Gangelui. Habar n-avea ce să gătească. Presupunea că sunt vegetarieni. Nu era ceva neobişnuit pentru Anna să invite lume de la FNS la cină şi să dea chix la capitolul mâncare. Dar lui Charlie îi plăcea provocarea. Îi plăcea să gătească, deşi nu era chiar bun la asta şi devenise şi mai nepriceput de la venirea copiilor. Timpul se scurtase şi, împreună cu Anna, găteau aceleaşi reţete până se plictiseau de ele, însă nu învăţau altele noi. Aşa că deseori luau mâncare gata preparată sau mâncau ca şi Nick, acelaşi lucru; Charlie încercase lucruri noi şi eşuase. Oaspeţii la cină erau un motiv să mai încerce.

Acum se hotărâse să reînvie o veche reţetă din anii studenţiei, paste cu sos de măsline şi busuioc pe care o gătise pentru prima dată un prieten în Italia. Rătăci pe aleile familiare ale magazinului, căutând ingredientele. Ar fi trebuit să facă o listă. Într-o şedinţă tipică de cumpărături, s-ar fi întors acasă uitând ceva crucial, dar astăzi voia să evite asta, însă se mai gândea şi la alte lucruri şi făcea comentarii cu glas tare din când

în când. Prezenţa lui Joe deghiza tendinţa lui de a vorbi singur în spaţii publice.

– Bine, roşii decojite întregi, kalamatas, ulei de măsline extra virgin la prima presare – numai prima presare contează, să ştii – (apoi trecând la un accent italian) şi ce am uitat, hm, hm, o, pasta! Nu trebuie uitat pasta niciodată! O, şi pâinea. Şi vin, dar nu mai mult decât putem duce acasă, nu, Joe?

Cu marfa îndesată în buzunarul hamului lui Joe, sub fund, cu plase în ambele mâini, Charlie îl duse pe Joe înapoi pe strada pustie spre casă, cântând „Nu-ţi pot oferi decât dragostea mea”, una dintre melodiile preferate ale lui Joe. Urcară treptele şi intrară.

Strada lor se înfunda într-un mic triunghi de copaci lângă Woodson Ave, o autostradă secundară care îşi răsturna încărcătura de maşini la sud de Wisconsin. Era un loc drăguţ, cu vedere peste Wisconsin şi liniştit. Un bloc vechi cu patru etaje se înfăşura în jurul curţii lor din spate, ca o barieră sonoră uriaşă de cărămidă, cu ferestrele suprapuse ca o sută de camere ascunse transmise în direct de pe internet simultan, vieţi casnice care erau prea parţiale şi obişnuite ca să fie interesante. Zidul apartamentelor era ca un Screensaver plicticos, ar fi putut să fie şi copaci, deşi copacii ar fi fost mai drăguţi. Lumea dinafară nu avea nicio însemnătate. Fiecare nucleu de familie în domiciliul său se afla în propriul univers de buzunar, iar când se adunau toţi membrii, treceau într-un fel de bulă izolatoare: nimeni nu-i vedea şi nu vedeau pe nimeni. Milioane de universuri de buzunar împrăştiate pe suprafaţa planetei ca punctele de lumină din fotografiile nocturne luate din satelit.

În această noapte, însă, bula conţinând familia Quibler se spărgea. Vizitatori de departe, străini! Când se auzi soneria, aproape că nu recunoscură sunetul.

Anna era ocupată cu schimbatul scutecelor lui Joe la etaj, aşa că Charlie părăsi bucătăria şi se grăbi să deschidă uşa. Patru bărbaţi în pantaloni de bumbac alb şi cămăşi aşteptau pe verandă, ca nişte vizitatori din Calcutta; numai vestele le erau maronii, culoare pe care Charlie o asocia cu călugării tibetani. Joe fugi până în capul scărilor şi se apucă de balustradă ca să-şi menţină echilibrul, uluit de apariţie, în sufragerie, Nick stătea ruşinat, cu nasul în carte, dar aruncând ocheade cât putea de des străinilor care intraseră şi se făceau comozi în jurul lui. Charlie le oferi de băut, iar ei acceptară berea, iar când se

întoarse cu sticlele, Anna şi Joe coborâseră şi se alăturaseră distracţiei. Doi dintre vizitatori se aşezaseră pe podea, râzând la oferta Annei de a lua nişte perne şi cu toţii puseră sticlele de bere pe măsuţă.

Cel mai în vârstă călugăr şi cel mai tânăr se sprijineau cu spatele de calorifer, la nivelul lui Joe şi curând fură antrenaţi în vasta colecţie de cuburi a lui – o movilă de cuburi pictate, romboizi, cilindri şi alte poligoane pe care le asamblară iute sub formă de ziduri şi turnuri, lucrând cu şi în jurul lui Joe care se comporta precum Godzilla.

Tânărul, Drepung, răspundea direct întrebărilor Annei şi traducea pentru cel în vârstă, numit Rudra Cakrin. Rudra era ambasadorul oficial din Khembalung, dar în timp ce el nu cunoştea, aparent, limba engleză, cei doi asociaţi de vârstă mijlocie, Sucandra şi Padma Sambhava, o vorbeau destul de bine – nu atât de bine precum Drepung, dar suficient.

Aceştia doi îl urmară pe Charlie în bucătărie şi rămaseră acolo, cu berea în mână, discutând cu el cât timp gătea. Amestecară pastele ca să nu dea în foc, verificară mirodeniile de pe raft şi-şi băgară nasul adânc în oala în care fierbea sosul, adulmecând cu mare interes şi apreciere. Charlie descoperi că îi era surprinzător de uşor să vorbească cu ei. Erau cam de vârstă lui. Amândoi fuseseră născuţi în Tibet şi amândoi petrecuseră ani de zile, fără să le spună numărul, închişi de către chinezi, ca atât de mulţi alţi călugări budişti tibetani. Se întâlniseră în închisoare şi, după eliberarea lor, traversaseră Himalaya şi fugiseră în Tibet amândoi, după care plecaseră în Khembalung.

– Uimitor, tot spunea Charlie pe parcursul povestirii lor.

Nu se putea abţine să compare viaţa lor cu cea pe care o trăise el, relativ normală şi liniştită.

– Şi acum, după toate astea, aveţi de-a face cu inundaţiile.

– De multe ori, spuseră ei într-un glas.

Padma, încă adulmecând sosul lui Charlie de parcă ar fi fost ambrozie, dezvoltă subiectul.

– Se întâmpla de obicei o dată la optsprezece ani, cu mareele lunare. Ne puteam pregăti din timp. Dar acum, orice muson ne loveşte tare.

– Şi în fiecare lună, la mareea lunară, adăugă Sucandra. Cu siguranţă de trei, patru ori pe an. Nimeni nu poate trăi aşa mult timp. Dacă se înrăutăţeşte situaţia, insula nu va mai fi locuibilă. Aşa că am venit aici.

Charlie scutură din cap şi încercă să glumească.

– Locul ăsta s-ar putea să fie mai puţin înalt decât insula voastră.

Râseră politicos. Nu fusese o glumă bună.

– Uite, spuse Charlie, vorbind de înălţime, aţi discutat cu alte ţări de joasă altitudine?

– O, da, spuse Padma, facem parte din Liga Naţiunilor Inundate, fireşte. În consiliul de conducere.

– Cu cartierul general la Haga, lângă Tribunalul Mondial.

– Foarte bun loc, spuse Charlie. Iar acum vă stabiliţi o ambasadă aici…

– Să ne prezentăm cazul, da.

– Trebuie să vorbim cu hiperputerea, spuse Sucandra.

Cei doi zâmbiră vesel.

– Foarte interesant.

Charlie verifică pastele să vadă dacă sunt gata.

– Lucrez şi eu la problemele de climă pentru senatorul Chase. Trebuie să vă duc la el să discutaţi. Şi va trebui să angajaţi o firmă bună de lobby.

– Da? spuse Padma, privindu-l pe celălalt cu interes. Crezi că ar fi cel mai bine?

– Da. Absolut. Aţi venit să faceţi lobby faţă de guvernul Statelor Unite, la asta se rezumă totul. Şi există în oraş profesionişti care ajută guvernele din străinătate să facă asta. Obişnuiam şi eu să o fac, şi mai am încă un prieten bun care lucrează pentru una dintre firmele cele mai bune. Am să vă pun în legătură cu el şi o să vedem ce ne spune.

Charlie îşi trase mănuşile şi ridică oala cu paste, ducând-o la chiuvetă, o vărsă într-o strecurătoare până dădu pe dinafară. Întotdeauna aveau probleme cu strecurătoarea, era prea mică şi nu se gândea niciodată să o înlocuiască decât în astfel de momente.

– Cred că firma prietenului meu deja reprezintă interesele olandezilor în această problemă – au! – deci e numai bine. Problema voastră e cunoscută, o să vă potriviţi de minune.

– Fac lobby pentru Tibet?

– Asta nu ştiu. Cred că sunt probleme separate. Dar au o mulţime de ţări cliente. O să vedeţi cât de mult vi se potrivesc după ce o să discutaţi cu ei.

Ei încuviinţară.

– Îţi mulţumim pentru asta. O să ne facă plăcere.

Duseră mâncarea în sala de mese, un fel de colţ dintre bucătărie şi sufragerie şi, după ceva foială, reuşiră să încapă toţi în jurul mesei. Joe consimţi să stea pe un scaun special ca să ajungă cu bărbia deasupra mesei, de unde îndesa voiniceşte mâncare în gură, dădea pe jos, comentând procesul în limba lui. Sucandra şi Rudra Cakrin se aşezaseră de o parte şi de alta a lui şi priveau spectacolul cu plăcere. Amândoi erau atenţi la ce vorbea de parcă ar fi crezut că folosea o limbă adevărată. Şi ei mâncau într-un fel nu foarte diferit de al lui, absorbiţi, fericiţi, cu chef. Sosul era o surpriză pentru toţi, cu excepţia lui Nick, care-şi mânca pastele fără adaosuri. Joe aruncă o pâiniţă peste masă spre Nick, care se feri cu pricepere şi toţi călugării râseră.

Charlie se ridică şi o urmă pe Anna în bucătărie să aducă salata. Îi spuse şoptit:

– Pun pariu că bătrânul vorbeşte şi el engleza.

– Ce?

– E ca în filmul acela cu Ang Lee, îţi mai aduci aminte? Bătrânul pretinde că nu înţelege engleza, dar o cunoaşte. Pariez că aşa e şi aici.

Anna clătină din cap.

– De ce ar face asta? E aşa o bătaie de cap cu traducerea. Nu-i dă niciun avantaj.

– Nu ştii asta! Uită-te la ochii lui, să vezi că înţelege tot.

– E atent, atâta tot. Nu fi prost.

– Ai să vezi, spuse Charlie şi se aplecă spre ea conspirativ. Poate că a învăţat engleza într-o viaţă anterioară. Să fii atentă când vorbeşti în preajma lui.

– Termină, spuse ea, râzând. Tu să fii atent. În felul ăsta poate înveţi ceva.

– Şi atunci ai să crezi că înţeleg engleza?

– Cam aşa ceva.

Se întoarseră în sala de mese râzând şi îl găsiră pe Joe pălăvrăgind într-o limbă pe care toată lumea o înţelegea, o limbă cu gesturi imperioase şi priviri poruncitoare, de parcă ar fi fost stăpânul lumii. Lucru care funcţiona de minune pentru toţi, chiar dacă stâlcea cuvintele.

După salată şi încă o porţie de paste, se întoarseră în sufragerie şi se aşezară din nou în jurul măsuţei. Anna aduse ceai şi fursecuri.

– Data viitoare o să avem ceai tibetan, spuse ea.

Călugării încuviinţară uşor nedumeriţi.

– E un gust învăţat, sugeră Drepung. Nu e ceai adevărat.
– E amar, spuse Padma cu apreciere.
– Poate fi folosit ca coagulant al sângelui, spuse Sucandra.
– Şi adăugăm unt de yac, învechit până ce devine uşor rânced.
– Untul trebuie să fie rânced?
– Asta e tradiţia.
– Un fel de fermentaţie, explică Sucandra.
– Păi să facem şi noi rost. Lui Nick o să-i placă.
Nick se strâmbă: Nu mai spune, tată.
Rudra Cakrin se aşeză din nou pe podea cu Joe. Clădi cuburile sub forma unor turnuri elaborate. Când începeau să se legene, Joe se apleca şi le dărâma. Lemnul colorat se răsturna, catastrofă instantanee: amândoi dădeau capul pe spate şi râdeau exact la fel. Suflete pereche.
Ceilalţi priveau. De pe canapea, Drepung îl observa pe bătrân, zâmbind cu drag, deşi Charlie crezu că vede şi privirea aceea pe care Anna i-o descrisese când îi explicase de ce îi invitase la cină: un fel de îngrijorare care venea poate dintr-o iubire intensă. Charlie cunoştea sentimentul. Fusese o idee bună că îi invitase. Mârâise când îi spusese Anna, era prea ocupat ca să mai adauge ceva. Sau aşa i se păruse; deşi, în acelaşi timp, tânjea după compania unor adulţi. Acum se simţea bine, privindu-i pe Rudra Cakrin şi Joe jucându-se pe jos de parcă n-ar mai exista ziua de mâine.
Anna era adâncită în conversaţie cu Sucandra. Charlie îl auzi pe Sucandra spunându-i:
– Dăm pacienţilor cantităţi foarte mici, le notăm, fireşte, şi interpretăm rezultatele. Medicamentele au efecte diferite de la o persoană la alta, după cum ştii. Oamenii vorbesc despre cum se simt. Se poate face o medie, ştiu că voi aşa faceţi, dar senzaţiile subiective rămân aceleaşi.
Anna încuviinţă, dar Charlie ştia că ea interpreta acest aspect al medicinei ca fiind neştiinţific şi că o deranja. Avea grijă să păstreze obiectivitatea în tot ce făcea, încercând să evite aceste reziduuri subiective.
– Dar sprijiniţi încercările de a face studii obiective în asemenea probleme, nu? spuse ea.
– Fireşte, răspunse Sucandra. Ştiinţa budistă este foarte asemănătoare ştiinţei din Vest în această privinţă.
Anna încuviinţă, încruntată ca un uliu. Definiţia ei asupra

ştiinţei era foarte îngustă.

– Studii reproductibile?

– Da, exact asta e budismul.

Acum, sprâncenele Annei se întâlniră într-o linie verticală ce separa ridurile orizontale de pe frunte.

– Eu credeam că budismul e un fel de sentiment, adică – meditaţie, compasiune…

– Acesta e scopul final. Pentru asta se fac cercetările. Ca şi la voi, nu? De ce faceţi ştiinţă?

– Păi – ca să înţelegem mai bine lucrurile, aşa cred.

La asta nu se gândise Anna niciodată. Ca şi cum ar fi întrebat-o de ce respiră.

– Şi de ce? insistă Sucandra, cu privirile aţintite asupra ei.

– Păi – de aia.

– Din curiozitate.

– Da, cred că da.

– Dar dacă curiozitatea e un lux?

– Cum aşa?

– Mai întâi trebuie să ai burta plină. Sănătate bună, ceva timp liber, ceva linişte. Lipsa durerii. Numai atunci poţi fi curios.

Anna încuviinţă gânditoare.

Sucandra observă asta şi continuă.

– Deci, dacă curiozitatea este o valoare – o calitate valoroasă – o formă de contemplare sau rugăciune – atunci trebuie să reduci suferinţa pentru a ajunge la acea stare. Deci, în budism, înţelegerea lucrează pentru reducerea suferinţei, iar prin reducerea suferinţei se capătă mai multă cunoaştere. Ca şi ştiinţa.

Anna se încruntă. Charlie o privea fascinat. Asta era o parte de bază a ei, dar pe care nu o lua prea mult în seamă. Auto-definirea după funcţii. Era un savant. Iar ştiinţa era ştiinţă, cu totul diferită de celelalte lucruri.

Rudra Cakrin se aplecă în faţă să spună ceva lui Sucandra, care îl ascultă, apoi îl întrebă ceva în tibetană. Rudra răspunse, făcând un gest spre Anna.

Charlie îi aruncă o privire fulgerătoare – vezi, urmăreşte discuţia! Dovada!

Rudra Cakrin insistă asupra unui lucru până ce Sucandra se întoarse şi-i spuse Annei:

– Rudra vrea să spună: „În ce crezi tu?”

– Eu?

– Da. „În ce crezi tu?”, aşa a spus el.

– Nu ştiu, spuse ea surprinsă. Cred în studiul dublu orb.

Charlie râse, nu se putea abţine. Anna roşi şi îl lovi peste braţ, strigând:

– Termină! Aşa e!

– Ştiu că e adevărat, spuse Charlie, râzând şi mai tare, până ce începu şi ea să râdă, împreună cu toţi ceilalţi. Călugării păreau încântaţi – toată lumea era atât de amuzată încât Joe se înfurie şi bătu din picior să înceteze. Dar asta îi făcu să râdă şi mai tare. Până la urmă, trebuiră să se oprească, nu cumva să înceapă să plângă.

Rudra Cakrin îşi reveni la starea iniţială trecând din nou la clăditul cuburilor. Curând, el şi Joe erau pe jumătate îngropaţi între ele, absorbiţi de joacă. Le clădeau, le dărâmau. Vorbeau, cu siguranţă, aceeaşi limbă.

Ceilalţi îi urmăreau, sorbind ceai şi oferind anumite cuburi în anumite momente ale procesului de construcţie. Sucandra, Padma, Anna şi Charlie şi Nick stăteau pe perne, vorbind despre Khembalung şi Washington D.C. şi despre asemănările lor.

Apoi, unul dintre turnurile de cuburi se înălţă mai mult decât celelalte. Rudra Cakrin îl construise cu grijă, iar repetarea culorilor era drăguţă: albastru, roşu, galben, verde, albastru, galben, roşu, verde, albastru, roşu, verde, roşu. Era destul de înalt pentru ca Joe să fi fost tentat să-l dărâme, dar acesta părea să-i placă. Se uita la el, cu gura deschisă într-o expresie nu prea inteligentă. Rudra Cakrin se uită spre Sucandra şi spuse ceva. Sucandra răspunse iute, părând neplăcut impresionat, ceea ce îl surprinse pe Charlie. Drepung şi Padma deveniră brusc atenţi. Rudra Cakrin culese un cub galben, îl arătă lui Sucandra şi mai spuse ceva. Îl puse în vârful turnului.

– Ooo, spuse Joe, aplecând capul într-o parte, apoi în cealaltă ca să observe mai bine.

– Îi place, remarcă Charlie.

La început, nimeni nu răspunse, apoi Drepung spuse:

– E un model vechi tibetan. Se poate vedea în mandala.

Se uită spre Sucandra, care rosti ceva tăios în tibetană. Rudra Cakrin răspunse cu uşurinţă, se întoarse în aşa fel încât genunchiul să lovească un cilindru albastru din turn, făcându-l să se prăbuşească. Joe tresări de parcă auzise un zgomot în stradă.

– Ah ga, declară el.

Tibetanii îşi reluară conversaţia. Nick îi explica acum lui

Padma diferenţa dintre balene şi delfini. Sucandra se ridică şi îl ajută pe Charlie să facă ordine în bucătărie; în sfârşit, Charlie îl alungă, simţindu-se jenat că până la urmă cratiţele aveau să ajungă mai curate după această vizită decât fuseseră înainte.

Sucandra le frecase cu mână de expert cu ajutorul unui burete de sârmă găsit sub chiuvetă.

Pe la nouă şi jumătate plecară. Anna se oferi să le cheme un taxi, dar ei spuseră că metroul era suficient. Nu aveau nevoie de îndrumare înapoi spre staţie.

– Foarte uşor. Şi interesant. Sunt multe covoare fine la ferestrele din această parte a oraşului.

Charlie era gata să le explice că asta era mâna iranienilor care veniseră în Washington după căderea şahului, dar se răzgândi. Nu era un precedent fericit: iranienii nu plecaseră niciodată.

În loc de asta îi spuse lui Sucandra:

– Am să-i dau un telefon prietenului meu Sridar, să-l rog să se întâlnească cu voi. O să vă fie de ajutor, chiar dacă nu veţi ajunge să-l angajaţi.

– Sunt sigur. Multe mulţumiri.

Şi plecară în noaptea răcoroasă.

IV
Ştiinţa în Capitală

Ce noutăţi din partea Departamentului de Statistici Nefericite?

Rata extincţiei în oceane acum mai mare decât pe uscat. Bariera de corali se prăbuşeşte ducând la extincţii în masă; se estimează că treizeci la sută din speciile de apă caldă au dispărut. Sursele de pescuit s-au epuizat, ONU declară necesară reducerea exploatării, altfel speciile cu valoare comercială vor dispărea.

Stratul de sol se pierde în ritm de o sută cincizeci de mii de hectare pe an. Despădurirea e acum mai rapidă în zona temperată decât în cea tropicală. Doar 35% din pădurile tropicale au mai rămas.

Indianul mediu consumă 200 de kilograme de grâne pe an; americanul mediu, 800 de kilograme; italianul mediu, 400 de kilograme. Dieta italiană este cotată cel mai bine în lume pentru prevenirea bolilor de inimă.

300 de tone de uraniu şi plutoniu de calitate militară sunt de negăsit. Rată ridicată de mutaţii a microorganismelor în apropiere de amplasamentele de tratament al deşeurilor radioactive. Antibioticele din hrana animală reduc eficienţa antibioticelor de uz uman. Estrogenii din mediu suspectaţi pentru reducerea numărului de spermatozoizi.

Două miliarde de tone de carbon aruncate în atmosferă anul acesta. Unul dintre cei cinci ani înregistraţi ca fiind cei mai calzi din istorie. Guvernul speră că economia SUA va creşte cu patru procente în ultimul trimestru.

ANNA QUIBLER se afla în biroul ei şi pompa lapte. Uşa îi era închisă, draperiile (instalate special pentru ea) erau trase. Pompa lucra în cei trei timpi ai ei: ofta, şuiera, pocnea. Cupa mare de sucţiune făcea ca vacuumul să soarbă în timpul şuieratului, trăgând de sânul ei stâng şi făcându-l să picure laptele alb de la capătul sfârcului. Laptele se scurgea apoi printr-un tub transparent în săculeţul de plastic introdus într-un tub de protecţie pe care trebuia să-l umple până la gradaţia de 300 de grame.

Devenise o activitate inconştientă şi Anna lucra la computer în tot acest timp. Trebuia doar să-şi amintească să nu umple recipientul prea mult şi să schimbe sânul. Cel drept producea mai mult deşi amândoi aveau aceleaşi dimensiuni, un mister pe care încetase să mai încerce să-l dezlege. Explorase demult detaliile biologice şi inginereşti ale procesului şi nu că se plictisise dar nici nu o interesa mai mult şi se obişnuise cu rutina. Nu era nimic nou de investigat, aşa că se preocupa de celelalte lucruri. Annei îi plăcea să cerceteze lucruri noi. Asta o făcea să continuie să colaboreze la lucrări cu colaboratorii ei de la Duke şi să rămână în redacţia *Jurnalului de Biologie Statistică,* în ciuda faptului că slujba ei de la FNS ca director al Diviziei de Bioinformatică îi ocupa mai mult decât timpul de lucru; dar mare parte din treaba ei era administrativă şi, ca şi pomparea laptelui, explorată pe de-a-ntregul. Numai în celelalte proiecte ale ei mai descoperea lucruri noi.

Acum, noutatea pe care o cerceta era capacitatea FNS de a ajuta Khembalung-ul. Navigă prin reţeaua de instituţii ştiinţifice cu uşurinţa dată de experienţă, clic cu clic.

În matricea de departamente ale FNS se afla un Birou de Ştiinţă şi Inginerie Internaţională şi Anna fusese impresionată să descopere că reuşise să colecteze zece la sută din bugetul total al FNS. Acolo rula un Program Biologic Internaţional, care sponsoriza un proiect numit OTAG – Oceane Tropicale, Atmosferă Globală. OTAG finanţa programe de studiu, multe incluzând un element de dispersie de infrastructură, în care infrastructura ştiinţifică folosită era cedată instituţiei la sfârşitul perioadei de studiu.

Anna mai urmărise programul FNS de dispersie a infrastructurii şi pentru un alt proiect, aşa că îl adăugă la lista ei şi pe acesta. Astfel de proiecte erau motivul pentru care oamenii glumeau pe seama telefonului mobil atârnat deasupra holului care ar fi însemnat semnul secerii şi ciocanului modificat pentru ca străinii să nu recunoască natura socialistă a FNS care avea tendinţa de a împărţi capitalul şi de a acţiona ca şi cum toată lumea ar fi stăpânit lumea în mod egal. Annei îi plăceau aceste tendinţe şi proiectele care rezultau, deşi nu le interpreta în termeni politici. Îi plăcea doar felul în care FNS se concentra asupra practicii în loc s-o facă asupra teoriei sau discuţiilor. Şi ea prefera practica. Prefera soluţiile cantitative în faţa problemelor cuantificate.

În acest caz, problema era micuţa insulă Khembalung (cincizeci şi doi de kilometri pătraţi, din câte spunea site-ul lor), care era în mod clar o locaţie perfectă pentru a contribui la studiile debitului Gangelui şi furtunilor mareice din Oceanul Indian. Anna scrise la tastatură, trimiţând un e-mail lui Drepung şi, în acelaşi timp, o copie la Institutul de Studii Superioare din Khembalung, despre care el îi povestise. Site-ul institutului indica faptul că era dedicat studiilor medicale şi religioase (oricare ar fi fost ele, nu voia să le ştie), dar avea să fie totul în regulă – dacă cei din Khembalung puteau găsi o propunere bună, nevoia de un spectru mai larg de cercetare pentru savanţii lor putea deveni o parte din elementul de „impact larg”, de unde şi avantajul.

Căută mai departe pe internet. PCSUMG, „Programul de Cercetări al Statelor Unite pentru Modificări Globale”, două miliarde de dolari pe an; Centrul Regional de Cercetări pentru programul START din Asia de Sud (CRC-SAS, cu cartierul general în Laboratorul Naţional de Fizică din New Delhi, cu staţii în Bangladesh, Nepal şi insulele Mauritius… China şi Tailanda, studiul aerosolilor… INDOEX, Experimentul Oceanului Indian, şi el preocupat de aerosoli, ca şi vlăstarul lui, Proiectul Norul Brun Asiatic. Acestea studiau ceaţa tot mai groasă care acoperea Asia de Sud şi deregla musonul, cu rezultate dezastruoase. Cu siguranţă, Khembalung era bine situat pentru a se alătura acestor studii. De asemenea, SACCRFS, „Strategia Asiatică de Combatere cu Costuri Reduse a Fenomenului de Seră”; şi IUOZC, „Interacţiunea Uscat-Ocean din Zonele de Coastă”. Asta era perfectă. Sri Lanka era ţara conducătoare, cu o mulţime de estuare de modelat – Khembalung era o locaţie perfectă de studiu. Specializare, conlucrare, finanţarea ciclului bio-geo-chimic, modelare socio-economică, impact asupra sistemelor de coastă din Asia de Sud. Selectează site-ul, adaugă-l în e-mail. Un centru de cercetări la gurile Gangelui putea fi foarte folositor pentru aceste probleme.

– Ah, la naiba.

Umpluse prea mult sticla cu lapte. Nu era prima dată când făcea această greşeală. Opri pompa, vărsă o parte din lapte din sticla plină într-o pungă de o sută de grame. Întotdeauna umplea câteva punguţe din acestea, ca să fie de o gustare sau ca supliment când Joe se simţea mai flămând decât de obicei; nu-i spusese niciodată lui Charlie că majoritatea erau rezultatul neatenţiei ei. Şi cum Joe deseori era mai înfometat decât ar fi

trebuit, pungile suplimentare erau folositoare.

În ceea ce o privea, Anna era hămesită. Aşa i se întâmpla de fiecare dată după o şedinţă de pompare. Fiecare şase sute de mililitri erau rezultatul arderii a o mie de calorii din ziua precedentă, din câte reuşise ea să calculeze; analizele pe care le găsise fuseseră destul de neclare. Oricum, putea cu sufletul împăcat (şi mare plăcere) să se repeadă la pizzerie şi să mănânce până avea să pocnească. Avea nevoie de hrană, altfel ar fi ameţit.

Dar, mai întâi, trebuia să stoarcă şi celălalt sân, măcar puţin, pentru că stimularea se petrecea în amândoi atunci când folosea pompa şi avea să se simtă rău dacă nu o făcea. Aşa că puse recipientul de trei sute de mililitri în frigider, apoi montă unul de o sută de mililitri şi porni pompa, în timp ce printa o listă cu toate site-urile vizitate, astfel ca în timpul mesei să poată scrie notiţe pe marginea lor înainte să uite ceea ce aflase despre ele.

Îl sună pe Drepung care răspunse la numărul lui de celular.

– Drepung, ne putem întâlni la masa de prânz? Am câteva idei despre cum ai putea găsi sprijin ştiinţific pentru Khembalung. Şi din partea FNS, şi din altă parte.

– Da, sigur, Anna, mulţumesc foarte mult. Ne întâlnim la Food Factory în douăzeci de minute, dacă eşti de acord. Eu încerc să cumpăr nişte încălţăminte pentru Rudra din oraş.

– Perfect. Ce fel de încălţăminte îi iei?

– Adidaşi. O să-i placă la nebunie.

În drumul ei spre ieşire dădu peste Frank, şi el îndreptându-se spre lift.

– Ce-i acolo? întrebă el, arătând spre listă.

– Ceva pentru cei din Khembalung, spuse ea. Diferite programe pe care le rulăm noi sau la care participăm şi care s-ar putea să le folosească.

– Ca să studieze cum să se adapteze la nivelul ridicat al oceanului?

Ea se încruntă.

– Nu, mai mult decât atât. Putem să le facem rost de o mulţime de echipament dacă se face un studiu corect.

– Bine. Dar, ştii, până la urmă vor avea nevoie mai mult decât studii. Iar FNS nu se ocupă de remedieri. Nu face decât să-şi servească clienţii. Plăteşte pentru studiile lor.

Comentariul lui Frank o necăjise pe Anna şi, după un prânz

plăcut cu Drepung, urcă în birou şi o chemă pe Sophie Harper, omul de legătură dintre FNS şi Congres.

– Sophie, a făcut vreodată FNS vreo cerere de ofertă?

– N-a mai făcut de mult timp. În general, politica este de a funcţiona pe bază de propuneri.

– Există oare o cale de a face FNS să-şi schimbe viziunea?

– Nu ştiu ce vrei să spui. Noi cerem Congresului finanţare într-un mod foarte specific, iar ei monitorizează banii care se dau pentru scopuri foarte precise.

– Deci am putea cere finanţare pentru diverse lucruri?

– Da, aşa facem. Ştiinţa are propria ei agendă. Ca să spun adevărul, de aceea comitetele de alocare nu ne prea agreează.

– De ce?

– Pentru că ei ţin de băierile pungii, dragă. Şi sunt foarte geloşi pe această putere. Am avut de-a face cu senatori care credeau că pământul e plat şi-mi spuneau „încerci să spui că tu ştii mai bine ce-i bun pentru ştiinţă decât mine?” Şi fireşte că exact asta încercam să le spun, pentru că e adevărat, dar ce să-i faci? Trebuie uneori să ai de-a face şi cu persoane din acestea. Chiar şi cele mai bune comitete au fond de antipatie pentru autonomia ştiinţei.

– Dar suntem liberi să studiem lucrurile.

– Nu înţeleg ce vrei să spui.

Anna oftă.

– Nici eu. Ascultă Sophie, mulţumesc. Am să te sun din nou când o să mă lămuresc ce vreau să-ţi cer de fapt.

– Oricând pentru tine. Verifică pe site paginile cu istoricul FNS, vei afla lucruri pe care nu le ştiai.

Anna închise, apoi făcu exact asta.

Nu intrase niciodată pe paginile cu istoricul companiei; nu era stilul care să se uite în urmă. Dar aprecia sfatul Shophiei şi, pe măsură ce citea, îşi dădu seama că Sophie avusese dreptate; pentru că lucrase acolo de atâta timp, avusese impresia că ştia istoricul Fundaţiei. Dar nu era aşa.

În principiu, era o poveste despre ştiinţa care lupta să se împrăştie în lume, cu succes limitat. După cel de-al doilea război mondial, Vannevar Bush, şeful pe timp de război al Biroului de Ştiinţă şi Tehnologie, desemnase o agenţie federală permanentă pentru a sprijini cercetarea ştiinţifică de bază. Argumentase prin aceea că tocmai această cercetare îi făcuse să câştige războiul

(radarul, penicilina, bomba) şi Congresul fusese convins şi acceptă moţiunea care crease FNS.

După aceea se duseră lupte peste lupte, atât cu Congresul cât şi cu preşedintele, care contestau importanta savanţilor în aplicarea politicii naţionale. Preşedintele Truman impusese cu forţa un comitet director ales de preşedinţie la conducerea Fundaţiei încă de la început. Preşedintele Nixon desfiinţase Biroul de Ştiinţă şi Tehnologie, din care făcea parte şi FNS, înlocuindu-l cu un singur „consilier ştiinţific". Congresmanul Gingrich desfiinţase Biroul lui de Evaluare a Tehnologiei. Administraţiile Bush desfiinţaseră toate programele ştiinţifice majore din toate bugetele. Şi tot aşa.

Numai ocazional în această bătălie politică mai câştigase câte ceva şi ştiinţa. După Sputnik, savanţii fură imploraţi să revină; bugetul FNS se umflase. Apoi, în anii ’60, când toţi erau activişti, FNS crease un program numit „Cercetarea Interdisciplinară Relevantă pentru Problemele Societăţii Noastre". Ce denumire pentru vremurile acelea!

Deşi, dacă te gândeai bine, fraza descria foarte bine ceea ce Anna avusese în minte când o sunase pe Sophie. Cercetare interdisciplinară, relevantă pentru problemele societăţii noastre – chiar era asta o glumă de anii ’60?

La vremea aceea, CIRPSN se transformase în CANN, „Cercetarea Aplicată la Necesităţile Naţionale". CANN fusese oprită pentru că era prea aplicată; preşedintelui Nixon nu-i făcuseră plăcere obiecţiile sale referitoare la apărarea cu rachete antibalistice. În acelaşi timp, crease preventiv EPA care răspundea direct de el şi nu de Congres.

Bătălia pentru controlul ştiinţei continuase. Multe administraţii şi Congrese nu doriseră ca tehnologia şi industria să fie cenzurate, din câte vedea Anna. Asta era o piedică în calea afacerilor. Nu voiau să ştie.

Pentru Anna nu exista o crimă intelectuală mai mare. Nu reuşea să înţeleagă: *nu voiau să ştie.* Cu toate astea, voiau să stăpânească. Pentru Anna, asta era definiţia nebuniei. Chiar şi logica lui Joe era mai sănătoasă. Cum puteau exista astfel de oameni, ce gândeau ei? Pe ce bază îşi construiseră un asemenea amestec incoerent de dorinţe, ca să vrea să rămână neştiutori şi puternici în acelaşi timp? Erau acestea două părţi ale aceleiaşi nebunii?

Îşi abandonă şirul gândurilor şi citi în partea de jos a paginii.

„Nicio agenţie nu operează în vid”, se spunea. Era un fel de a pune problema. FNS fusese sufocat, crescuse, stagnase, se adaptase – făcuse tot ce putea. De-a lungul timpului, scopurile sale de bază şi metodele rămăseseră aceleaşi: să sprijine cercetarea de bază; să ofere burse în loc să cumpere contracte; să decidă prin metode operative, nu birocratice; să angajeze savanţi pricepuţi ca personal permanent; să angajeze personal temporar dintre experţii de mare clasă din toate domeniile.

Anna credea în toate astea şi mai credea că puteau să demonstreze utilitatea lor. Cincizeci de mii de propuneri pe an, optzeci de mii de oameni să studieze aceste propuneri, zece mii de noi propuneri aprobate, douăzeci de mii de burse care continuau să fie active. Toate funcţionând pentru a lărgi cunoaşterea ştiinţifică şi influenţa ştiinţei în activităţile omeneşti.

Se lăsă pe spate în scaun, gânditoare. Atâta cercetare de bază, atâta muncă de calitate: şi totuşi – gândindu-se la starea lumii – tot nu fusese de ajuns. Poate că ar trebui să facă şi mai mult.

* * *

PRIMATE în scaunul şoferului. Păreau toate moarte. Accidente între mai multe maşini, incidente sângeroase ale furiei şoselei. Maşinile se ciocniseră una de alta ca într-un raliu cu demolări, ca într-un global auto-da-fe.

Dar erau primate, deci creaturi sociale. Creierul li se mărise la asemenea dimensiune tocmai pentru a le permite să facă toate calculele necesare pentru a se integra în grup. Acelea erau părţile din creier ce funcţionau când oamenii conduceau în trafic. De aceea, odată cu goana şi frustrarea venea şi satisfacţia subliminală a câştigării unei competiţii sau solidaritatea cooperării spre un avantaj comun. Lasă-l pe idiotul ăla să intre înainte să-i dispară ocazia; avea să ajute la viteza generală a traficului. De aici compasiunea primatelor.

Asta când lucrurile mergeau bine. Dar de multe ori se juca murdar. Era ca un joc gigantic de-a dilema prizonierilor, jocul clasic în care doi prizonieri sunt separaţi şi puşi să spună poveşti unul despre celălalt, cu oferta de eliberare dacă o făceau. Modelul computerizat standard spunea că, dacă prizonierii cooperau unul cu celălalt şi tăceau, amândoi căpătau trei puncte; dacă amândoi trădau, fiecare căpăta un punct; dacă unul trăda şi celălalt nu, trădătorul căpăta cinci puncte, iar victima zero. Folosind această metodă de punctaj pentru a juca de mai multe

ori, primul impuls era să devii trădător. Aceasta era strategia care, pe termen lung, îţi asigura cele mai multe puncte, din câte spunea simularea pe calculator – asta dacă jucai cu străini pe care nu-i mai vedeai după aceea. Şi, fireşte, traficul semăna cu o astfel de situaţie.

Dar umbra viitorului era cea care crea problema. În fiecare zi conduci prin acelaşi trafic, cu acelaşi lot de jucători. De aceea, dacă spui că joci cu acelaşi adversar, ceea ce într-un fel e adevărat, tu învăţând de la ei şi ei de la tine, atunci strategiile mai elaborate ajung să valoreze mai multe puncte decât trădarea constantă. Prima versiune a unei strategii mai bune se numeşte cui pe cui, în care îi faci adversarului ceea ce ţi-a făcut el ultima dată. Incompetentul trădează de fiecare dată, ceea ce într-un fel e încurajator. Dar cui pe cui nu e întotdeauna o strategie perfectă, pentru că are două tăişuri, şi bun şi rău, iar partea rea e o vendetă nesfârşită. De aceea au apărut alte încercări încununate de succes, ca variante la cui pe cui, de pildă cuiul „generos” pe cui, în care dai voie adversarului să te trădeze primul înainte să te arunci asupra lui, sau metoda generozităţii permanente, care funcţionează bine în condiţii limitate. Sau, cea mai puternică strategie pe care o cunoştea Frank, un cui „generos dar neregulat” pe cui, în care îţi ierţi adversarul o dată înainte să ataci, dar numai într-o treime dintre situaţii, la întâmplare, ca să nu se profite de tine în mod regulat de către un adversar care foloseşte o strategie mai puţin cooperantă, în acelaşi timp rămânând în stare să ieşi din spirala mortală a vendetei, dacă e cazul. Diferitele versiuni ale acestei strategii ferme dar neregulate par să fie cele mai potrivite când ai de-a face cu acelaşi adversar la nesfârşit.

În trafic, la lucru, în relaţiile de orice fel – viaţa socială nu e decât o serie de dileme ale prizonierilor. Să lupţi sau să cooperezi? Să fii egoist sau generos? Ar fi mai bine dacă ai putea avea întotdeauna încredere în ceilalţi jucători şi ai coopera, să practici întotdeauna generozitatea; dar în viaţa adevărată oamenii se dovedesc a nu merita această încredere. Poate că acesta e marele şoc al adolescenţei; care din nefericire se declanşează la mulţi mai devreme. De aici încolo trebuie să judeci caz cu caz, strategia ta devine o problemă de istorie, sau de personalitate, cine poate spune?

Traficul nu era un loc bun în care să ia hotărâri. Opreşte şi porneşte, opreşte şi porneşte, la o viteză abia mai mare decât

cea cu care Frank ar fi putut merge pe jos. Se întreba cum de reuşesc anumite semafoare să declanşeze disperări, în vreme ce altele erau respectate calm şi cu demnitate. Viteza cu care clipeau, poate, sau cât de repede încerca maşina să treacă. Deşi clipitul rapid părea insistent şi plângăcios, în vreme ce clipitul lent determina inerţie.

Fusese o greşeală mare că intrase pe Beltway. Prin definiţie, şoferii de pe Beltway erau trădători. În general, descoperise Frank, şoferii de pe coasta de est erau mai puţin generoşi decât californienii. Pe coasta de vest jucau cui pe cui sau chiar ferm dar cinstit, pentru că astfel lucrurile se mişcau mai repede. Poate din pricină că şoferii californieni trecuseră prin mai multe congestionări de trafic. Oamenii învăţau jocul de la naştere, stând în scaunul lor special din maşină, astfel că în California maşinile treceau de pe o bandă pe alta ca un fermoar, cu mare viteză, fiecare având încredere că toţi ceilalţi cunosc jocul şi-l joacă aşa cum trebuie. Chiar şi masculii tineri cooperau. Din acest punct de vedere, dacă nu şi din altele, California se afla la graniţa istoriei, a evoluţiei a lui *Homo automobiliticus.*

Aici, pe Beltway, pe de altă parte, te aşteptai numai la trădări. Toate SUV-urile acelea care se apropiau până la limita accidentului. Mai erau şi maşinile mici care se fereau, trădaţii. O combinaţie îngrozitoare. Era atât de lent, atât de lipsit de necesitate. Voiai să ţipi.

Şi din când în când, Frank chiar ţipa. Asta era o altă satisfacţie de trafic a primatelor: puteai să înjuri pe cineva de la trei metri distanţă fără să te audă. Nu exista nicio cale prin care să se explice această funcţie a creierului primatelor, aşa că parcă asista la o magie, „sublimul tehnologic” despre care vorbea lumea, emoţia prin care trecea mintea primatelor când nu putea găsi o explicaţie naturală pentru ceea ce se întâmpla.

Şi era într-adevăr sublim sa scapi de toate restricţiile şi să *înjuri* pe cineva cu ferocitate, de la câţiva paşi, fără să suferi nicio repercusiune din pricina acestei grave încălcări a regulilor sociale. Nu se putea compara cu satisfacţia cooperării, pentru că era mai rară. Oricum, era ceva.

Se târî înainte cu maşina, înjurând. N-ar fi trebuit să intre pe Beltway. Deseori era aglomerată la această oră. Opreşte şi porneşte, câte un metru odată. Înjură-i pe trădători şi pe fraieri. Încă un metru.

Mergea aşa de încet încât Frank îşi dădu seama că avea să

întârzie la slujbă. Şi aceasta era dimineaţa în care avea loc prima şedinţă cu bioinformaticienii! Trebuia să ajungă acolo pentru ca şedinţa să înceapă la timp; nu era loc în program. Membrii erau cu toţii în oraş, probabil petrecuseră o noapte plicticoasă. Iar motelul Holiday Inn din complexul Ballston nu avea destulă apă caldă să ofere tuturor celor care voiau să facă duş la acea oră a dimineţii, aşa că mulţi aveau să fie necăjiţi din cauza asta. Unii chiar se adunau la această oră în camera de conferinţe de la etajul al treilea, gata de treabă şi simţind că nu vor avea destul timp să cântărească toate propunerile de pe ordinea de zi. Frank înghesuise şedinţa intenţionat, mulţi aveau avion spre casă în după-amiaza aceea şi nu-l puteau rata. Dacă ajungea târziu în situaţia asta ar fi fost într-adevăr un lucru prost, indiferent de traficul de pe Beltway. Lumea avea să se uite urât, iar Pritchard sau Lee aveau să facă glume pe seama lui; avea să trebuiască să se explice, să se scuze. Asta putea să interfereze cu planurile lui. Înjură şoferul maşinii care intrase fără rost în faţa lui.

Apoi ajunse pe Route 66 şi, dintr-un impuls, se hotărî să o ia spre est, chiar dacă la această oră traficul era restricţionat numai pentru vehiculele cu mulţi pasageri. În mod normal, Frank respecta această regulă, dar, simţindu-se cam disperat, făcu întoarcerea pe 66, unde traficul era într-adevăr mai rapid. Fiecare vehicul era ocupat de cel puţin doi pasageri, fireşte, iar Frank rămase pe banda lui şi conduse cât mai elegant posibil, contând pe lipsa de atenţie a celorlalţi ca să nu i se observe încălcarea regulilor. Desigur, existau patrule de poliţie care îi căutau pe cei ca Frank, aşa că îşi asumase un risc neplăcut, dar i se părea că acest risc era mai mic decât cel de a rămâne pe Beltway şi de a ajunge târziu.

Conducea de aceea cu mare încordare, până ce în sfârşit reuşi să semnalizeze că iese de pe autostradă la Fairfax. Când se apropie, văzu o maşină de poliţie alături de ieşire; ofiţerii se întorceau la maşină după ce avuseseră de treabă cu un alt şofer. Dacă ar fi ridicat privirile, l-ar fi văzut.

Un camion vechi încetinea ca să iasă de pe autostradă înaintea lui şi, din nou fără să gândească, Frank apăsă acceleraţia la podea, ocoli camionul prin stânga, folosindu-l ca să se ascundă de poliţişti, apoi tăie faţa camionului, accelerând continuu ca să nu-l deranjeze. Era destul loc. Luă curba la dreapta spre banda de ieşire, încetinind înaintea semaforului.

Brusc auzi un claxon puternic în spate şi oglinda retrovizoare

se umplu cu grilajul de pe botul camionului, cu farurile la aceeaşi înălţime cu acoperişul maşinii lui. Frank acceleră. Apoi, apropiindu-se de maşina din faţă, trebui să încetinească. Brusc, camionul îl depăşi prin stânga, aşa cum o făcuse el mai devreme, chiar dacă asta făcu camionul să intre pe banda de refugiu. Frank se uită şi zări chipul înfuriat al şoferului, aplecându-se să strige la el. Păr lung, mustaţă, piele roşie, furie.

Frank se uită din nou şi ridică din umeri, făcând un gest care să însemne *Ce?* Încetini, să dea voie camionului să intre în faţă, şi bine făcu pentru că puţin mai era să nu-şi lovească farul din stânga. Camionul l-ar fi lovit cu siguranţă dacă Frank n-ar fi încetinit. Ce măgar!

Apoi şoferul frână atât de brusc încât Frank aproape că întră în spatele camionului, ceea ce ar fi fost un dezastru având în vedere cât de înalt era: Frank ar fi lovit cu parbrizul.

– Ce dracu! spuse Frank şocat. Du-te dracului! Eu nu m-am apropiat aşa de tine!

Camionul se opri de tot, chiar acolo la ieşire.

– Isuse, tâmpitul dracului! strigă Frank.

Poate că Frank îi tăiase faţa mai aproape decât crezuse. Sau poate că tipul se luase de el pentru că mergea singur pe 66, chiar dacă şi el făcea acelaşi lucru. Acum portiera se deschise şi şoferul sări, repezindu-se spre Frank. Îl văzu pe Frank încă înjurând, se opri şi ridică un deget, se aplecă spre cutia cu scule de sub camion şi scoase o rangă.

Frank dădu cu spatele şi frână, intră în viteză şi răsuci volanul în timp ce acceleră şi ocoli camionul prin dreapta. Lumea din spatele lor claxona, dar ei nu erau atenţi. Frank se repezi pe banda goală de ieşire, înjurându-l triumfător pe nebun.

Din nefericire, semaforul de la ieşire era roşu şi era o maşină oprită acolo, aşteptând verdele. Frank trebuia să oprească. Pe loc se auzi un claxon şi fu aruncat în faţă. Camionul venise în spatele lui şi îl lovea din spate.

– NENOROCITULE! strigă Frank, de data asta înspăimântat.

Se încurcase cu un nebun! Camionul dădea cu spatele, probabil ca să-l lovească din nou, aşa că Frank trecu în marşarier şi se repezi spre camion ca spre un perete, apoi intră din nou în viteză şi se strecură prin deschiderea îngustă de la dreapta maşinii care aştepta la semafor, trăgând spre dreapta şi accelerând într-un spaţiu dintre maşinile care treceau iute, provocând un vacarm şi mai mare. Se uită în oglinda retrovizoare

şi văzu că se făcuse verde şi camionul făcea manevre să vină după el, nu prea departe.

– La dracu!

Frank acceleră, văzu o deschidere în traficul de pe sensul celălalt şi făcu scurt stânga peste toate benzile spre Glebe, chiar dacă era în altă direcţie faţă de FNS. Apoi acceleră la maxim şi începu să se strecoare disperat printre maşini, uitându-se când putea în retrovizoare. Camionul apăru la depărtare, intrând pe aceeaşi stradă după el. Frank înjură, necrezându-şi ochilor.

Se hotărî să meargă direct la staţia de pompieri pe care îşi aminti că o văzuse pe autostrada Lee. Făcu la stânga pe Lee şi acceleră cât putea de tare spre staţia de pompieri, intrând în parcarea ei cu roţile scârţâind, apoi sări din maşină şi alergă spre clădire, privind în urmă.

Dar nebunul nu mai apăru. Nu se vedea nicăieri. Îi pierduse urma sau îşi pierduse interesul. Sau plecase să hărţuiască pe altcineva.

Încă înjurând, Frank îşi verifică spatele maşinii. Uimitor, nicio stricăciune. Se urcă din nou şi se îndreptă spre sud, spre clădirea NFS, amintindu-şi fără să vrea de experienţă. Nu avea o idee clară de ce se întâmplase asta. Îl ocolise pe celălalt, dar nu-i tăiase faţa chiar aşa, şi chiar dacă intrase ilegal pe 66, şi celălalt şofer făcuse acelaşi lucru. Era inexplicabil. Şi îi trecu prin minte că în faţa unui asemenea comportament, modelul de tip „dilema prizonierilor” nu era de folos. Oamenii nu luau decizii raţionale. Mai ales, poate, cei care conduceau camioane prea mari, din acelea murdare-şi-paradite, nu din acelea care semănau cu nişte nave de luptă abia scoase din fabrică. Poate fusese un conflict de clasă, resentimentul unui pălmaş faţă de un birocrat. Trecutul atacând viitorul, reacţionarul atacând progresistul, săracul atacând bogatul. Un mascul beta într-o maşină alfa, furios că un mascul alfa se credea atât de alfa încât îl putea depăşi cu o maşină beta fără consecinţe.

Ceva de genul ăsta. Un nenorocit idiot deja beat şi lipsit de control la ora şapte dimineaţă.

În ciuda acestui fapt, Frank descoperi că ajunse în parcarea subterană a FNS la timp să poată lua liftul spre etajul al treilea şi să ajungă. Se grăbi spre toaletă şi aruncă cu apă pe faţă. Trebuia să uite de evenimentul neplăcut imediat, iar faptul că fusese atât de ciudat îl ajută mult. Lucrurile urâte fără rost şi fără repercusiuni sunt uşor de uitat. Aşa că se adună şi ieşi să-şi facă

treaba. Era timpul să se concentreze asupra lucrului. Sperietura de pe drum nu făcuse decât să-l îndârjească, să-l facă mai rece.

Intră în sala de şedinţe desemnată lui. Marea fereastră de pe peretele interior oferea tuturor o privelişte spre restul clădirii FNS, iar cei care nu mai fuseseră acolo niciodată se uitau spre stupul de birouri, făcând comentariile obişnuite.

– Un fel de simulacru de colegialitate, spuse unul dintre ei, probabil Nigel Pritchard.

– Îi ţine pe oameni atenţi la lucru.

În savană, un astfel de câmp vizual ar fi fost posibil de pe o înălţime, unde turma putea să se odihnească în relativă siguranţă, supraveghind tot ce era important pentru supravieţuirea ei. Era un teritoriu unde puteau să se purice unul pe altul, să pălăvrăgească şi să se lupte pentru supremaţie. Un loc perfect, cu alte cuvinte, pentru o şedinţă de evaluare, care în esenţă era una dintre cele mai vechi discuţii: pe cine primim în grup, pe cine dăm afară? O economie de bază a tribului, referitoare la poziţia socială, la accesul la hrană şi la parteneri – toate măsurate şi transformate în fapte bune şi rele – da – era un alt joc de-a dilema prizonierilor. Nu se termina niciodată.

Lui Frank îi plăcea. Era foarte nuanţat în comparaţie cu majoritatea şi unul dintre puţinii care nu era implicat în lumea financiară. Evaluări anonime – muncă neplătită – ce scandal!

Dar ştiinţa nu funcţiona precum capitalismul. Asta era problema, asta era una dintre principalele disfuncţii ale lumii. Capitalismul conducea, dar banii erau o măsură prea simplistă şi inadecvată pentru bogăţia generată de ştiinţă. În ştiinţă, de-a lungul carierei se clădea o „poziţie ştiinţifică” prin munca depusă în sistem într-un fel care putea părea altruist. Oamenii îşi aminteau ce ai oferit şi, mai târziu, existau diverse forme de răsplată – slujbe, laboratoare. În acest sens, o bună investiţie pentru individ, dar sub forma unui cadou oferit grupului. Era jocul cu punctaj diferit de zero în care s-ar fi putut transforma dilema prizonierilor dacă toţi jucătorii ar fi jucat după strategia generozităţii permanente sau, şi mai bine, cea fermă dar corectă. Asta era ştiinţa – un loc în care cineva intra dacă era de acord să respecte strategia de cooperare, pentru a maximiza scorul general al jocului.

Teoretic, acest lucru era adevărat. Dar erau încă un trib obişnuit de primate. Se juca mult la cui pe cui. Se petreceau

trădări. Cu toţii luptau pentru un laborator personal sau pentru un proiect personal. Cât timp genera destul venit pentru o existenţă fizică confortabilă pentru individ şi familia lui, însemna că acesta ajunsese la stadiul uman optim. Deţinerea de sume suplimentare nu era necesară şi, de obicei, însemna coborârea într-o lume a hărţuirii şi prostiei. Asta îţi aducea lăcomia. Astfel că în ştiinţă exista o suficienţă de mijloace şi o limită accesibilă pentru scopurile cuiva, care se păstra în limitele dictate de savană. Un savant voia acelaşi lucru de la viaţă ca şi un *Australopitec.*

De aceea Frank îi urmărea pe participanţii la şedinţă cu o rară senzaţie de fericire.

– Hai să începem.

Se aşezară, punându-şi laptopurile şi cănile de cafea lângă consolele încastrate în masă. Acestea le permiteau să vadă paginile fiecărei lucrări, cu note şi comentarii. Acest grup cunoştea procedura. Unii se mai întâlniseră, mai mulţi îşi citiseră lucrările unul altuia.

Erau opt care stăteau în jurul mesei.

Dr. Frank Vanderwal, moderator, FNS (delegat de la Universitatea din California, San Diego, Departamentul de Bioinformatică).

Dr. Nigel Pritchard, Institutul de Tehnologie din Georgia, Ştiinţe Computerizate.

Dr. Alice Freundlich, Universitatea Harvard, Departamentul de Biochimie.

Dr. Habib Ndina, Universitatea de Medicină din Virginia.

Dr. Stuart Thorton, Universitatea din Maryland, College Park, Departamentul de Genomică.

Dr. Francesca Taolini, Institutul de Tehnologie din Massachusetts, Centrul de Studii Biocomputaţionale.

Dr. Jerome Frenkel, Universitatea din Pennsylvania, Departamentul de Genomică.

Dr. Yao Lee, Universitatea din Cambridge (delegat la Departamentul de Microbiologie al Universităţii din Georgia).

Frank făcu obişnuitele lui remarci introductive, apoi spuse:

– De această dată avem multe lucrări. Îmi pare rău că sunt atât de multe, dar asta am primit. Sunt sigur că o să ne croim

drum printre ele. Să începem după sistemul „un sfert de oră pentru fiecare lucrare” şi să vedem dacă putem trece prin doisprezece sau chiar paisprezece înainte de masa de prânz. Ce ziceţi?

Toată lumea încuviinţă şi selectară prima lucrare.

– A, şi înainte de a începe, daţi-mi cu toţii formularul de conflict-de-interese, vă rog. Trebuie să vă amintesc că, în calitate de arbitri, vă aflaţi în conflict dacă sunteţi îndrumătorul sau consilierul tezei, angajat la aceeaşi instituţie ca şi îndrumătorul, colaborator în ultimii patru ani cu îndrumătorul, pe lista de cereri de angajare la orice departament al instituţiei de unde vine lucrarea, dacă aţi primit vreun onorariu sau altă formă de plată de la instituţia în cauză în ultimul an, dacă aveţi relaţii personale cu îndrumătorul, dacă deţineţi acţiuni într-o companie participantă la lucrare sau dacă aveţi de pierdut sau de câştigat în cazul în care bursa este refuzată, respectiv acordată.

Aţi înţeles cu toţii? Bine, atunci daţi-mi formularele. Vreo doi dintre voi vor trebui să iasă când vom analiza anumite lucrări astăzi, dar în rest stăm bine din câte ştiu, aşa-i?

– Eu am să ies când ajungem la lucrarea lui Esterhaus, după cum am zis, spuse Stuart Thorton.

Apoi începură evaluarea de grup. Aceasta era sarcina lor principală pentru ziua aceea şi următoarea – de asemenea, miezul metodei FNS şi al ştiinţei în general. Evaluare; un juriu de experţi. Frank aduse pe ecran prima propunere.

– Şapte analişti, patruzeci şi patru de lucrări. Să începem cu EIA-02 18599, „Procese electromagnetice şi informaţionale în polimerii moleculari”. Habib, ne prezinţi tu?

Habib Ndina încuviinţă şi deschise discuţia cu o prezentare a propunerii.

– Vor să imobilizeze reţele citoscheletice pe biocipuri şi să exploreze care tubulină poate fi folosită ca biţi în porţile logice proteice. Intenţionează să facă asta prin măsurarea momentului electric bipolar şi a ceea ce îndrumătorul numeşte undele solitonice calculate ale momentului electric bipolar.

– Calculate de cine?

– De îndrumător, zâmbi Habib. Declară de asemenea că aceasta va fi o metodă de testare a teoriei aşa-numitului creier cuantic.

– Hmm.

Juriul răsfoi lucrarea.

– Ce credeţi? spuse Frank după un timp. Văd că Habib i-a dat un „bine”, Stuart un „acceptabil” şi Alice un „foarte bine”.

Aceste evaluări reprezentau partea medie a punctajului, care se întindea de la „slab”, trecea prin „acceptabil”, „bine”, „foarte bine” şi culmina cu „excelent”.

Habib răspunse primul.

– Nu sunt atât de sigur că poţi face aceste biocipuri să formeze reţele neuronale. L-am văzut pe Inouye încercând ceva similar la MIT, şi s-a blocat la problema viabilităţii cipului.

– Hmm.

Ceilalţi interveniră cu întrebări şi opinii. La capătul celor cincisprezece minute, Frank opri discuţia şi le ceru să dea verdictul final pe două categorii: *merit intelectual* şi *lărgimea impactului.*

Frank adună răspunsurile.

– Patru „bine”, două „foarte bine” şi un „acceptabil”. Bine, să trecem mai departe. Ştiţi ce? Am să trec totul pe tablă.

Avea o tablă în colţul lui şi un teanc de autocolante. Desenă trei zone cu un marker şi scrise deasupra „Finanţăm”, „Finanţăm dacă se poate” şi „Nu finanţăm”.

– Am să pun lucrarea asta deocamdată în coloana „Finanţăm dacă se poate”, deşi în mod normal ar fi trebuit respinsă.

Lipi autocolantul cu numele lucrării în zona centrală.

– Le vom muta pe măsură ce avansăm şi o să avem un termen de comparaţie.

Apoi trecură la următoarea.

– Bine. „Algoritmi eficienţi de control al de-coerenţei pentru calculul construcţiei genomului”

Frank desemnase lucrarea aceea lui Stuart Thorton.

Thorton începu prin a clătina capul.

– Asta are doi „bine” şi doi „acceptabil” şi nici pe mine nu m-a impresionat prea mult. Poate fi un candidat pentru o discuţie limitată. Nu evidenţiază dificultăţile implicate în manevrarea codonilor şi cred că reproduce studiul făcut la Seattle de laboratorul lui Johnson. Autorul pare să fi fost prea preocupat de partea de impact larg ca să mai aibă timp să studieze literatura. În afară de asta, nici nu ar funcţiona.

Toată lumea râse scurt la această expresie suplimentară de neîncredere care, pentru cei care nu-l cunoşteau pe Thorton, părea puţin cam surprinzătoare. Dar Frank îl mai văzuse pe Stuart Thorton la alte şedinţe. Era tipul de savant care afişa de

obicei un devotament pur faţă de metoda ştiinţifică, sub forma unui scepticism neobosit faţă de orice. Niciun studiu nu era conceput destul de precis, nicio dată nu era exactă. Lui Frank îi părea mai mult un fel de nesiguranţă, o parte a sistemului de gesturi ale unui mascul beta care încerca să convingă grupul că ere destul de dur ca să devină un mascul alfa, şi poate că era deja.

Problema cu aceste gesturi era că, în ştiinţă, puterea intelectuală a cuiva semăna cu masa musculară a unui *Australopitec* – vizibilă tuturor. Nu putea fi falsificată. Oricât şi-ar fi înfoiat blana sau şi-ar fi rânjit dinţii, până la urmă puterea intelectuală se vedea în cele spuse şi în profunzimea lor. Scepticismul pur era ca arătatul colţilor; oricine o putea face. Din acest motiv, Thorton era o alegere proastă pentru acest comitet de evaluare, pentru că, în vreme ce lumea îi vedea atitudinea şi încerca să nu o ia în seamă, el impunea un ton care era greu de ocolit. Dacă într-un grup exista un trădător permanent, ceilalţi trebuiau să devină mai puţin generoşi ca să nu devină victime.

De aceea îl şi invitase Frank.

Thorton continuă.

– Problema de bază este nivelul lor de înţelegere al unui algoritm. Un algoritm nu este o simplă secvenţă de operaţii matematice care pot fi executate una după alta. E o problemă de modelare a unei gramatici care să regleze operaţiile la fiecare nivel, în funcţie de rezultatele de la nivelul anterior. E o matematică foarte specifică aceea care-l face să funcţioneze. Ei n-au înţeles asta aici, din câte mi-am dat eu seama.

Ceilalţi încuviinţară şi îşi trecură nota pe console. Curând trecură la următoarea lucrare, cea de dinainte fiind trecută la „Nu finanţăm”.

Frank putea prezice acum, cu oarecare siguranţă, cum avea să decurgă întreaga zi. Se instalase o atmosferă ceva mai deprimată şi chiar dacă al treilea raportor, Alice Freundlich de la Harvard, îl dojeni subtil pe Thorton vorbind despre cât de bine structurată este lucrarea pe care o avea ea de prezentat, o făcu într-un context mai puţin generos şi nu îşi arătă prea tare entuziasmul.

– Candidaţii sunt de părere că procesele evolutive ale conservării genei pot fi cartografiate prin studii în cascadă şi vor să creeze un model prin simulări de matrice pe un calculator puternic. Pretind că vor fi în stare să identifice genele înclinate

spre mutaţii.

Habib Ndina clătină din cap. Şi el era un sceptic obişnuit, deşi cu o profunzime mai mare ca a lui Thorton; nu făcea doar paradă, gândea.

– Nu este trecutul genomului cartografiat deja? se plânse el. Chiar avem nevoie să aflăm mai multe despre istoria evoluţiei?

– Poate că nu. Aici ar avea de suferit impactul lărgit.

Şi aşa continuă ziua, iar cu unele imbolduri subliminale date de Frank („Eşti sigur că au spaţiu de laborator?” „Chiar crezi că e adevărat?” „Cum o să funcţioneze asta?” „Cum poate să funcţioneze asta?”), întregul Sindrom al Galeriei de Tir ieşi încet la suprafaţă. Evaluatorii pierdură încetul cu încetul contactul cu ideea că lucrările erau rezultatul unor eforturi umane sub presiunea timpului limită şi începură să le compare cu un model perfect al practicii ştiinţifice. În această lumină, fireşte, toţi candidaţii erau discutabili. Cu toţii aveau picioare de lut şi toate lucrările lor deveniră porumbei de lut aruncaţi în aer pentru ca grupul să tragă în ei. Încă o lucrare se aruncă: *bang! bang! bang!*

– Lucrarea asta e de aruncat, spuse cineva la un moment dat.

Fireşte că puţini oameni aflaţi în această situaţie ar fi putut rămâne concentraţi şi începură să scuture din cap sau să strâmbe din nas, sau chiar să protesteze, veseli sau nu. Dar Frank evitase să-i invite pe cei cu adevărat aspri pe care-i ştia, iar Alice Freundlich nu făcu decât să înveselească lumea. Impulsul de a se arunca grămadă care apărea într-un grup era atât de puternic încât uneori căpăta o forţă extraordinară. În savană ar fi însemnat expulzarea şi o noapte de foame petrecută în afara grupului. Sau, în cazul cel mai nefericit, să fii sfâşiat.

Frank nu avea nevoie să ducă lucrurile atât de departe. Nimic explicit, nimic greu. Era doar un facilitator. Nu exprimă niciodată o opinie clară asupra substanţei vreunei lucrări. Privi ceasul, verifică lista, întrebă dacă toată lumea a spus ce avea de spus, asta cu trei minute înainte de scurgerea celor cincisprezece; se asigură că toată lumea pusese notele la sfârşitul discuţiei.

– Un „excelent” şi cinci „foarte bine”. Alice, tu ai pus nota?

În acest timp, discuţiile deveniră tot mai dure.

– Nu ştiu ce a gândit ăsta, e absurd!

– Lăsaţi-mă să încep prin a sugera o discuţie rezervată.

Frank începu subtil să apese pe frână. Nu voia să se creadă că era un prost mediator.

Cu toate acestea, cheful de atac câştiga în putere. Babuini

aruncându-se asupra prăzii rănite; era aproape pavlovian, o bucurie de a distruge răsplătită cu hrană care nu cadra bine cu specia. Plăcerea de a distruge totul meticulos. Frank văzuse asta de multe ori: un tâmplar demolând cu barosul, un veterinar care mergea la vânătoare de raţe la sfârşit de săptămână… Era păcat, având în vedere impactul lor uriaş asupra istoriei planetare, dar cu toate acestea real. Ca specie, de aceea, aveau probabil soarta pecetluită. Şi de aceea singura strategie reală de adaptare a individului era să facă tot ce poate pentru a-şi asigura poziţia. Uneori, asta însemna puţină trădare cu caracter strategic.

Spre sfârşitul zilei, veni din nou rândul lui Thorton. Ajunseseră în sfârşit la propunerea lui Yann Pierzinki. Lumea începuse să obosească.

– Bine, aproape că am terminat, spuse Frank. Hai să-i terminăm, bine? Încă doi. Stu, am ajuns din nou la tine, la „Analiza matematică şi algoritmică a codonilor palindromici consideraţi drept factori de previziune a expresiei proteinelor unei gene”, Mandel şi Pierzinski, Caltech.

Thorton clătină din cap obosit.

– Am văzut că a luat vreo doi „foarte bine”, dar eu îi dau un „acceptabil”. E o idee drăguţă, dar pare să promită prea mult. Adică, prezicerea proteomei din genom ar fi de ajuns, dar să înţelegi cum a evoluat genomul, să construieşti biocomputere cu toleranţă la erori – e ca o listă mare de probleme nerezolvate.

Francesca Taolini îl întrebă ce părere avea despre algoritmul pe care studiul spera să-l dezvolte.

– E prea schematic! Exact asta vor ei să afle, din câte îmi dau seama. Va fi în final o trusă de scule cu un mediu şi un limbaj software, apoi o gramatică genetică pentru a înţelege fiecare palindrom pe care ei îl cred important, dar eu cred că nu sunt decât secvenţe redundante şi de reparaţii, de unde şi structura palindromică. Ca întăritura de la capătul unui fermoar. Şi ei cred că pot folosi asta ca să prezică toate proteinele pe care le-ar produce o genă!

– Dar dacă am putea face asta, am vedea ce proteine putem obţine fără să mai avem nevoie de studii microscopice şi cristalografice, remarcă Francesca. Ar fi foarte util. Eu cred că direcţia pe care au urmat-o are potenţial. Ştiu oameni care lucrează la aşa ceva şi ar fi bine să avem mai mulţi cercetători în domeniul ăsta, e un front larg. De aceea i-am dat „foarte bine” şi

încă mai recomand lucrarea pentru finanţare.

Francesca rămase cu privirea spre ecran.

– Mda, spuse Thorton îmbufnat, dar de unde vor lua biosenzorii care să-i spună dacă au dreptate sau nu? Nu are niciun control.

– Asta e o altă problemă. Dacă prezicerile se vor dovedi bune, nu va fi nevoie să le testăm pe toate, exact ăsta e scopul.

Frank aşteptă o clipă.

– Mai e cineva? spuse el pe un ton neutru.

Pritchard şi Yao Lee se băgară în vorbă. Leo credea, fireşte, că e o idee bună, cel puţin teoretic.

Începu să o descrie ca un fel de carte de bucate cu reţete ce evoluau, iar Frank se aventură să spună:

– Cum o să funcţioneze asta?

– Păi, prin repetări succesive ale operaţiei. Să-ţi dea un punct de plecare şi direcţiile de studiu.

– Uite ce-i, se amestecă Francesca, până la urmă va trebui să trecem peste această problemă, pentru că până nu o rezolvăm, mecanica exprimării genelor rămâne o cutie neagră. E o direcţie de cercetare validă.

– Habib? întrebă Frank.

– Ar fi drăguţ, cred eu, dacă ar putea funcţiona. Nu e aşa de uşor. Dacă sprijinim lucrarea, riscăm.

Până ce Francesca apucă să se adune şi să înceapă din nou, Frank spuse:

– Ne-am putea învârti în jurul cozii mult, dar am depăşit timpul acordat şi e târziu. Cei care nu au dat calificativ încă, să o facă şi să terminăm cu lucrarea prezentată de Alice înainte să mergem la cină.

Foamea îi făcu să încuviinţeze şi notară pe console, apoi ajunseră la ultima lucrare din acea zi, „Ribozimele ca porţi logice moleculare”. Când terminară şi cu asta, Frank lipi autocolantul pe tablă lângă celelalte. Fiecare pătrăţel de hârtie avea scorul mediu trecut. Era o competiţie strânsă. Diferenţa între 4.63 şi 4.70 putea însemna foarte mult. Puseseră deja trei lucrări în coloana „Finanţăm”, două în „Finanţăm dacă se poate” şi şase în „Nu finanţăm”. Restul erau lipite în partea de jos a tablei, aşteptând să fie sortate a doua zi. Lucrarea lui Pierzinski se afla printre acestea.

În seara aceea, grupul merse la cină la Tara, un restaurant tailandez bun din apropiere cu un acvariu cât peretele.

Conversaţia era animată şi întinsă pe un domeniu larg, starea de spirit îmbunătăţindu-se pe măsură ce mâncarea se consuma. După aceea, câţiva merseră la barul hotelului; restul se retraseră în camerele lor. La ora opt, a doua zi dimineaţă, se aflau din nou în sala de şedinţe reluând treaba, evaluând lucrările cu eficienţă sporită. Thorton se recuză pentru discuţia unei lucrări a unuia de la universitatea lui, iar starea de spirit din încăpere se mai lumină; chiar şi după ce el se întoarse, atmosfera rămase aşa. Îşi învăţau predilecţiile unii altora şi uneori se aruncau în discuţii teoretice foarte interesante, chiar dacă durau câteva minute. Unele lucrări ridicau probleme interesante şi câteva stârniră discuţii aprinse, făcându-i să devină conştienţi ce uimitor era studiul contemporan al bioinformaticii şi care ar putea fi unele dintre potenţialele beneficii pentru sănătatea omului, dacă toate s-ar fi îndeplinit şi ar fi devenit o biotehnologie robustă. Umbra unui viitor bun îndemna grupul spre strategii mai generoase. A doua zi de desfăşură mai bine. Punctajul mediu se îmbunătăţi.

– Dumnezeule, spuse Alice la un moment dat, privind pe tablă. Vor fi câteva lucrări foarte bune pe care nu vom putea să le finanţăm.

Toată lumea încuviinţă. Era sentimentul obişnuit de la sfârşitul fiecărei şedinţe de evaluare.

– Uneori mă întreb ce s-ar întâmpla dacă am putea finanţa nouăzeci la sută din lucrări. Adică să le respingem numai pe cele cu rezerve. Restul să fie finanţate.

– Ar accelera mult lucrurile.

– Ar putea duce la o revoluţie.

– Acum să ne întoarcem la realitate, sugeră Frank. Ultima lucrare.

Când notară şi lucrarea cu numărul patruzeci şi patru, Frank făcu repede calculul, sortând solicitările de la unu la patruzeci şi patru.

Printă rezultatul, inclusiv suma cerută de fiecare, apoi chemă grupul la ordine. Porniră să sorteze autocolantele din josul tablei pe cele trei coloane.

Lucrarea lui Pierzinski ajunse a paisprezecea din patruzeci şi patru. Nu ar fi ajuns atât de sus fără Francesca. Acum, ea insista să fie finanţată; dar pentru că era pe al paisprezecelea loc, grupul hotărî să o pună în coloana „Finanţăm dacă se poate” cu o bulină în plus.

Frank mută autocolantul în coloana aceea cu chipul perfect

imobil. Erau opt lucrări în aceeaşi coloană, şase în „Finanţăm” şi douăsprezece în „Nu finanţăm”. Mai erau optsprezece de judecat, dar aritmetica situaţiei condamna majoritatea lor să intre în coloana „Nu finanţăm”, doar câteva puteau spera slab la o poziţie în „Finanţăm dacă se poate”.

Mai târziu, avea să fie datoria lui Frank să completeze Formularul Şapte pentru fiecare lucrare propusă, indicând aspectele cheie ale discuţiei, subliniind pe cele care depăşiseră media şi explicând toate calificativele „excelent” ale lucrărilor ne-finanţate; aceasta crea senzaţia de transparenţă faţă de candidaţi şi se asigurau în acest fel că nu aveau să fie contestaţi. Comitetul avea doar rol consultativ, FNS avea dreptul să treacă peste deciziile sale, dar în majoritatea cazurilor judecata comisiei era acceptată – ăsta era şi rostul ei – ca una obiectivă din punct de vedere ştiinţific, cel puţin în această parte a procesului.

Într-un fel era caraghios. Se solicitau şapte păreri intens subiective şi uneori contradictorii; se cuantificau; se făcea media lor; şi rezulta obiectivitatea. O notă numerică pe care o puteai localiza pe un grafic. Ridicol, fireşte. Dar nu puteau face mai mult. Într-adevăr, ce altă posibilitate aveau? Niciun algoritm nu putea duce la astfel de decizii. Singurul calculator destul de puternic pentru a o face era unul realizat dintr-o reţea de creiere umane – adică o comisie. Nu puteau face mai mult.

Aşa că discutară lucrările pentru ultima oară, potenţialul lor ştiinţific şi, de asemenea, aspectele lor educaţionale şi benefice societăţii, rubrica „impact larg”, de obicei subliniată vag în lucrări şi nepopulară printre cercetătorii purişti. Dar, cum spunea Frank, „FNS nu există doar pentru a face ştiinţă, ci şi pentru a promova ştiinţa, iar asta însemna să ia în calcul şi celelalte criterii. Folosul pentru societate”. Ceea ce ar putea folosi Anna, era cât pe ce să spună.

Şi, ca un făcut, Anna intră să mulţumească comisiei pentru efortul ei, uşor roşie la faţă şi formală. Când plecă, Frank spuse:

– Mulţumiri şi din partea mea. A fost epuizant ca de obicei, dar s-a făcut treabă bună. Sper să vă văd din nou aici la un moment dat, dar n-am să vă necăjesc prea curând. Ştiu că unii dintre voi au de prins avionul, aşa că să ne despărţim, iar dacă vreunul dintre voi vrea să mai adauge ceva, să-mi spună în particular. Bine, am terminat.

Frank tipări o ultimă copie a foii cu rezultate. Sumele cerute sugerau că aveau să ajungă să finanţeze cam zece din cele

patruzeci şi patru de lucrări propuse. Erau deja şapte în coloana „Finanţăm” şi şase dintre cele din coloana „Finanţăm dacă se poate” depăşiseră uşor punctajul lucrării lui Yann Pierzinski. Dacă Frank, în calitate de reprezentant al FNS, nu avea să-şi exercite puterea sa discreţionară pentru a găsi o cale să o finanţeze, propunerea avea să fie respinsă.

* * *

O ALTĂ ZI pentru Charlie şi Joe. O dimineaţă de primăvară târzie, cu temperaturi deja peste treizeci de grade şi în urcare, ca şi umiditatea.

Rămaseră în casă pentru a se bucura de aerul condiţionat care sufla din tavan ca un sirop limpede. Se hârjoniră, făcură curăţenie prin casă, mâncară micul dejun şi gustarea de la ora unsprezece. Charlie citi puţin din ziarul *Post* în timp ce Joe devasta dinozaurii. Un articol din *Post* care vorbea despre seceta din India îi aminti lui Charlie de Khembalung, îşi puse casca şi îl sună pe prietenul lui, Sridar.

– Bună, Sridar, e Charlie.

– Charlie, îmi pare bine să te aud! Ţi-am primit mesajul.

– Bine, speram să-l primeşti. Cum mai merge afacerea?

– Ne ţinem tare. Avem nişte clienţi interesanţi, dacă mă înţelegi.

– Înţeleg.

Charlie şi Sridar lucraseră împreună pentru o firmă de lobby cu câţiva ani în urmă. Acum Sridar lucra pentru Branson şi Ananda, o firmă mică, dar prestigioasă ce reprezenta câteva guverne străine în afacerile lor cu guvernul american. Unele dintre aceste guverne aveau obiceiuri locale din pricina cărora reprezentarea lor în faţa Congresului era o adevărată provocare.

– Ai spus ceva de o ţară nouă? Mă bucur că eşti atent la clienţii noi pentru mine.

– Ei, Anna i-a găsit, după cum ţi-am spus.

Charlie îi explică felul în care se întâlniseră.

– Când am vorbit cu ei m-am gândit că ar putea profita de ajutorul tău.

– Vai, ce drăguţ.

– M-am gândit că ai nevoie de ceva provocări noi.

– Sigur, de parcă n-aş avea destule. Ce e cu ţara asta?

– N-ai auzit de Khembalung?

– Ba cred că da. Face parte din Liga Naţiunilor Inundate?

– Aşa-i.

– Îmi ceri să mă ocup de o naţiune care se scufundă?
– De fapt, nu ei se scufundă, oceanul se ridică.
– Mai rău. Şi ce poţi face, să opreşti încălzirea globală pentru ei?
– Păi, da. Asta e ideea. Dar ştii şi tu. Sunt o mulţime de alte ţări care lucrează la aceea problemă. Vei avea o mulţime de aliaţi.
– Mda.
– Oricum, au nevoie de ajutorul tău şi sunt băieţi buni. Interesanţi. Cred că o să-ţi placă. Ar trebui măcar să vă întâlniţi.
– Da, bine. Sunt cam plin acum, dar aş putea s-o fac. Nu ar fi nimic rău.
– Bine. Mulţumesc, Sridar, apreciez gestul.
– Nicio problemă. Hei, nu vrei să-mi dai şi Krakatoa?
– Pa.
– Pa.
După asta, Charlie avu chef de vorbă, dar nu avea niciun motiv să sune pe cineva. Se jucă din nou cu Joe. Plictisit, Charlie ajunse chiar să dea drumul la televizor. Rula o emisiune cu pretenţii pe care o privi fără să vrea.
– Ce câini de circ! se plânse el lui Joe. Vezi, tot studioul e ca un fel de pat pentru căţei, iar tipii ăia stau pe locurile lor ca nişte animăluţe în palma unui uriaş şi vorbesc ce vrea uriaşul să audă. Doamne, cum pot ei suporta asta? Doar ştiu perfect ce fac, vezi cum fac paradă de micile lor hobby-uri ca să ne distragă atenţia, îl vezi pe ăla care copiază definiţii din dicţionar, şi pe ăla care a memorat toate regulile jocului de pinochle, doamne, totul ca să mascheze faptul că nu au niciun principiu în capul lor în afară de acela de a-i apăra pe cei bogaţi. Dezgustător.
– BUM! aprobă Joe, înţelegând starea de spirit a lui Charlie şi aruncând un tiranozaur în calorifer.
– Aşa-i, spuse Charlie. Bună treabă.
Schimbă canalul pe ESPN 5, care prezenta volei feminin la dublu toată ziua. Pensionarii care stăteau acasă erau probabil o categorie demografică importantă. Femeile acelea înalte şi musculoase în costume de baie, care săreau şi se aruncau în nisip, erau uimitor de pricepute. Lui Charlie îi plăcea mai ales jocul braziliencei Jackie Silva, care câştiga de fiecare dată, deşi nu era cea mai bună nici la pase, nici la servici, nici la blocaj, dar se afla de fiecare dată la locul potrivit şi făcea tot ce trebuia, salvând miraculos mingea şi câştigând pe greşelile celorlalte.

– Am să fiu Jackie Silva al Senatului, îi spuse Charlie lui Joe.

Dar Joe se săturase de stat în casă.

– Hai! spuse el imperios, lovind uşa de la intrare cu un diplodoc. Hai! Hai! Hai!

– Bine, bine.

Avea dreptate. Nu puteau sta în casă toată ziua.

– Să vedem. Ce să facem? M-am săturat de parc. Să mergem la Mall, n-am mai fost acolo de ceva vreme. Mall-ul, Joe! Dar trebuie să stai în ham.

Joe încuviinţă şi încercă să se caţere imediat în port-bebe, o treabă foarte complicată. Era gata de plecare.

– Stai, hai să schimbăm scutecul mai întâi.

– NU!

– Ei, haide, Joe. Da.

– NU!

– Ba da.

Se luptară ca nişte maniaci cât schimbară scutecul, fiecare fiind nemilos şi hotărât, fiecare strigând, lovind, pişcând. Charlie urmă tehnica lui Jackie Silva şi făcu cele necesare.

Roşii la faţă şi transpiraţi, în sfârşit erau gata să iasă din casă şi să intre în baia de aburi a oraşului. Plecară. Spre staţia de metrou, în lumea subterană, semi-obscură şi răcoroasă.

Ar fi fost bine dacă metroul l-ar fi liniştit pe Joe cum o făcea odată pentru Nick, în schimb pe Joe de obicei îl energiza. Charlie nu putea să înţeleagă; chiar şi el simţea efectul puternic soporific al întunericului şi răcorii. Dar Joe voia să se joace chiar lângă linie, era atras natural de enorma sursă de energie. Copilul de o sută de mii de waţi. Charlie alerga după el să-l ferească de margine, aşa cum Jackie Silva ferea mingea să nu cadă pe nisip.

În sfârşit veni şi metroul. Lui Joe îi plăceau vagoanele de metrou. Stătea pe scaunul de lângă Charlie şi se uita la zidurile de beton alunecând pe lângă fereastră, apoi la portocaliul sau rozul scaunelor, la reclame, la lumea din vagon, la staţiile în care opreau pentru scurt timp.

Se urcă un tânăr de culoare cu un balon cu heliu. Se aşeză faţă în faţă cu Charlie şi Joe. Joe se uită la balon. Cu siguranţă, pentru el era un obiect miraculos. Tânărul lăsă aţa să se deruleze şi balonul se ridică până sus. Joe tresări, apoi izbucni în râs. Chicoteala lui semăna cu a mamei, lungă şi superbă. Lumea din vagon zâmbi. Tânărul trase din nou balonul în jos, apoi iar îi dădu drumul. Joe râse atât de tare încât se lăsă pe spate. Lumea

începu să râdă cu el, fără să vrea. Tânărul zâmbea timid. Făcu din nou scamatoria şi acum tot vagonul îl urmă pe Joe în paroxismul râsului lui. Râseră până la staţia Metro Center.

Charlie ieşi, zâmbind şi îl duse pe Joe la nivelul Albastru/Portocaliu. Se minuna de felul în care se transmitea starea de spirit într-un grup. Străini care nu mai aveau să se întâlnească, uniţi brusc de un tânăr şi de un ţânc care jucau un joc. Prin râs. Ciudăţenia cea mai mare era, poate, cât de mult semănau cetăţenii cu piesele de mobilier.

Joe sărea în braţele lui Charlie. Îi plăcea vastitatea misterioasă a aglomeraţiei din Metro Center. Incidentul cu balonul fusese uitat deja. Nu avusese nicio importanţă pentru el; era la vârstă în care toate dovezile sprijineau ideea că el era centrul universului şi că existau miracole. Ca un fel de senator american.

Din fericire, Phil Chase nu era aşa. Cu siguranţă, Phil se bucura de viaţa şi rolul lui public iar asta îi amintea lui Charlie ceea ce citise despre atitudinea lui FDR faţă de preşedinţie. Dar asta era numai o problemă de a fi vedetă în propriul film; la fel ca toată lumea, dealtfel. Nu, Phil era un tip foarte bun pentru care să lucrezi, gândi Charlie, ceea ce era unul dintre testele supreme pentru o persoană.

Următorul metrou îi duse la staţia Smithsonian, iar Charlie îl puse pe Joe în ham şi îl urcă în spate, apoi urcă pe scările rulante şi ieşi, ajungând în cuptorul Mall-ului.

Cerul era alb lăptos peste tot. Parcă erau într-o saună. Charlie îşi croi cale prin dogoare spre o zonă verde de la umbra monumentului Washington. Se aşeză şi scoase pacheţelul cu mâncare. Priveliştea spre Capitol şi spre Lincoln Memorial îi făcea plăcere. Ieşind din pădure. Ca şi cum ar fi scăpat dintr-o mlaştină. De aceea credea Charlie că avea atâta succes acest mall; monumentele şi clădirile mari ale muzeului Smithsonian erau drăguţe, dar suplimentare; partea frumoasă era că puteai sta într-un spaţiu deschis. Realitatea obişnuită a Vestului american era ca o întrezărire a raiului aici, în profunzimile verzi ale mlaştinii.

Charlie cunoştea vechea poveste şi îi plăcea: cum primele treisprezece state aveau nevoie de o capitală şi cum cineva a trebuit să renunţe la o bucată de pământ pentru asta, altfel un anume stat ar fi avut onoarea; iar Virginia şi alte state din sud erau deosebit de preocupate dacă avea să fie Philadelphia sau New York. Aşa că s-au certat, tu să renunţi la nişte pământ, ba

nu, tu. Nicio birocraţie nu voia să renunţe la nimic niciodată, nici măcar la un petec de nisip în mijlocul mării; aşa că, în sfârşit, Virginia i-a spus lui Maryland, uite ce-i, unde râul Potomac se întâlneşte cu Anacostia se află o mlaştină mare şi urâtă. N-are nicio valoare, e îngrozitoare, pestilenţială. N-o să faceţi niciodată nimic cu o cocină ca asta.

Adevărat, spusese Maryland, ai dreptate. Bine, o să cedăm acel teren naţiunii pentru capitală. Dar nu prea mult! Doar o parte din zona cea mai proastă. Şi mult noroc la asanare!

Şi aşa. Charlie se aşeză pe iarbă, cu Joe bâzâind ca o albinuţă la picioarele lui, cercetând împrejur. Lumina difuză a prânzului stătea peste ei ca un astm. Nori mari şi albi se ridicau spre vest ca nişte ciuperci, iar peisajul deveni lucios, luminat parcă de o sursă internă, ca o imagine pe ecranul unui computer cu mai mulţi pixeli decât poate procesa ochiul uman. Lumea ductilă, umflată cu lumină. Trebuia de acum să ţină minte să ia ochelari de soare când mai ieşea la plimbare.

Ca să-l facă pe Joe să tragă un pui de somn, trebuia să-l îndoape. Charlie se luptă cu propriul lui somn, luă pachetul cu mâncare din buzunarul hamului şi i-l arătă lui Joe care veni de-a buşilea, cu ochii pe jumătate închişi; nu aveau timp de pierdut. Se aşeză în braţele lui Charlie şi el îi băgă în gură un biberon cu lapte de-al Annei tocmai când lui Joe îi cădea capul într-o parte.

Erau amândoi ca nişte zombi: Joe sugea inconştient în vreme ce Charlie moţăia deasupra lui, cu bărbia în piept, în comă. Să răsfeţi un copil în căldura ameţitoare, ce putea fi mai plăcut.

Norii de deasupra Casei Albe se adunau ca un spirit al clădirii, rotunzi, denşi, de un alb strălucitor. În cealaltă parte, spre Curtea Supremă, stătea un nor negru cu nouă lobi, încărcat primejdios cu fulgere. Da, forţele Washingtonului aruncau în sus curenţi de aer cald şi formau nori care luau exact forma şi culoarea spiritului lor. Charlie văzu că fiecare cumulobirocraţie trecea dincolo de indivizii care îndeplineau temporar funcţiile sale în lume. Aceste spirite trans-umane aveau un caracter înnăscut, biografii, abilităţi şi dorinţe şi obiceiuri ale lor; iar în cerul de deasupra oraşului îşi încercau sorţii unele faţă de altele. Oamenii erau ca nişte celule în trupurile lor. Probabil că celulele credeau şi ele că viaţa lor e importantă şi sub controlul lor. Dar organismele superioare ştiau mai bine.

Astfel, Charlie văzu acum Casa Albă ca un mare spirit alb, ca un bătrân împărat sau ca un şerif de orăşel, dominând peisajul şi

ceilalţi jucători. Curtea Supremă pe de altă parte era primejdios de întunecată şi de joasă, ca un minotaur cu mai multe capete, puternic. Peste domul alb al Capitoliului, aerul tremura; Congresul era un curent de aer cald, atât de cald încât niciun nor nu se putea forma.

O, da – existau spirite mari peste acest oraş de câmpie, ciondănindu-se ca Zeus cu tovarăşii lui, sau ca Odin, sau Krishna, sau ca toţi deodată. Ca să-ţi croieşti o cale prin o astfel de lume, ar fi trebuit să sufli ca Vântul de Nord.

Căzuse într-o amorţeală la fel de profundă ca a lui Joe, când îi sună telefonul. Răspunse înainte să se trezească, cu capul primejdios de mult lăsat pe spate.

– Ce-i?

– Charlie? Charlie, unde eşti? Avem nevoie de tine chiar acum.

– Sunt aici.

– Chiar? Asta-i grozav. Charlie?

– Da, Roy?

– Uite, Charlie, îmi pare rău să te necăjesc, dar Phil e plecat din oraş şi trebuie să mă întâlnesc cu senatorul Ellington în douăzeci de minute şi tocmai am primit un telefon de la Casa Albă – Doctor Strangelove vrea să se întâlnească cu noi ca să vorbească despre moţiunea despre climă a lui Phil. Par să fie pregătiţi să asculte, poate chiar să discute sau să facă o învoială. Avem nevoie de cineva să se ducă acolo.

– Acum?

– Acum. Trebuie să te duci.

– Sunt deja aici, dar nu pot. Sunt cu Joe. Unde ziceai că e Phil?

– La San Francisco.

– Nu trebuia să se întoarcă Wade?

– Nu, e încă în Antarctica. Ascultă, Charlie, nu e nimeni care să o facă mai bine decât tine.

– Dar Andrea?

Andrea era directorul legislativ al lui Phil, persoana care se ocupa de toate moţiunile lui.

– E la New York azi. În plus, tu eşti omul cheie aici, e moţiunea ta mai mult decât a oricăruia şi o ştii pe de rost.

– Dar sunt cu Joe!

– Ia-l şi pe el cu tine.

– Da, sigur.

– Hei, de ce nu? Nu trebuie să adoarmă la prânz?

– Deja doarme.

Charlie vedea copacii din spatele Casei Albe, de cealaltă parte a Elipsei. Putea ajunge pe jos acolo în zece minute. Teoretic, Joe avea să doarmă vreo două ore. Şi ar fi trebuit să profite, de acest moment, pentru că până acum preşedintele şi ai lui nu arătaseră niciun interes asupra acestei probleme.

– Ascultă, glumi Roy. Am stat la masă cu tine de multe ori, cu Joe dormind pe spatele tău şi crede-mă, nu e nicio diferenţă. Adică stai în picioare de parcă ai sprijini lumea pe umeri, dar tu erai aşa încă înainte să apară Joe, aşa că el nu face acum decât să umple spaţiul acela şi te face să pari mai normal, îţi jur. Ai votat cu el pe spate, ai făcut cumpărături, ai făcut duş, hei, odată ai făcut dragoste cu nevasta în timp ce îl cărai pe Joe în spate, nu mi-ai spus tu asta?

– Ce?

– Mi-ai spus, Charlie.

– Probabil că eram beat când ţi-am zis, şi ăla nici nu prea a fost sex. Nu puteam să mişc.

Roy râse răguşit.

– De când asta nu înseamnă sex? Ai făcut sex cu Joe în ham, adormit pe spatele tău, aşa că eşti în stare să vorbeşti cu consilierul ştiinţific al preşedintelui în felul ăsta. Doctorului Strangelove n-o să-i pese.

– E un nemernic.

– Şi ce? Cu toţii sunt în afară de preşedinte, deşi şi el este, dar e şi un tip de treabă. Şi el este preşedintele *familiei,* nu? Ar fi de acord, în principiu, poţi să-i spui asta consilierului. Poţi să-i spui că dacă ar fi fost preşedintele acolo, ar fi fost încântat. Ar fi dat un autograf pe capul lui Joe ca pe o minge de baseball.

– Da, sigur.

– Charlie, e moţiunea ta!

– Bine, bine!

Era adevărat.

– Am să încerc.

Aşa că, până ce Charlie reuşi să-l urce în spate pe Joe (copilul era de două ori mai greu când dormea) şi traversă Mall-ul şi Elipsa, Roy dăduse toate telefoanele necesare şi îl aşteptau la intrarea de vest a Casei Albe. Joe trecu de controlul de securitate care îl pipăi uşor, mai ales în dreptul scutecului umed. Apoi trecură şi fură escortaţi iute spre o sală de şedinţe.

Camera era luminată puternic şi goală. Charlie nu mai fusese acolo niciodată, deşi vizitase Casa Albă de câteva ori. Joe atârna greu pe umerii lui.

Dr. Zacharius Strengloft, consilierul ştiinţific al preşedintelui, intră în încăpere. Charlie se aflase de câteva ori în apropierea lui, şoptind la urechea lui Phil întrebări încuietoare în timp ce Strengloft vorbea dinaintea comitetului lui Phil, dar cei doi nu-şi vorbiseră niciodată. Acum îşi strânseră mâna, iar Strengloft aruncă o privire curioasă pe umerii lui. Charlie îi explică pe scurt prezenţa lui Joe, iar Strengloft primi explicaţia cu exact bunăvoinţa aceea rece şi falsă pe care Charlie o aşteptase de la el. Strengloft, după părerea lui Charlie, era un fost academician pompos de felul cel mai rău, scos din adâncurile unui puţ conservator de mâna a doua atunci când primul consilier ştiinţific al administraţiei fusese dat afară pentru că spusese că încălzirea globală s-ar putea să fie reală şi numai asta, ci şi că ar putea fi atribuită activităţilor umane. Asta era prea mult pentru această administraţie. Poziţia lor era că nimeni nu ştia cu siguranţă şi ar fi fost prea scump să se facă ceva chiar dacă avea să se întâmple lucruri rele – totul ar fi trebuit să se schimbe, sistemul electric, maşinile, trecerea de la hiodrocarburi la heliu sau altceva, nu ştiau, şi nu deţineau patente sau infrastructură pentru aşa ceva, aşa că aveau să spună pas şi să lase următoarea generaţie să-şi rezolve problemele la vremea lor. Cu alte cuvinte, să-i ia naiba. Era mai uşor să distrugă lumea decât să modifice capitalismul cât de puţin.

Toate astea deveniseră evidente de când fusese numit Strengloft. Pusese stăpânire pe listele de candidaţi pentru majoritatea comisiilor consultative ştiinţifice ale guvernului federal şi, foarte repede, candidaţii fuseseră întrebaţi pentru cine au votat la ultimele alegeri şi ce părere aveau despre cercetarea faţă de celulele stem, avort şi evoluţie. Aceasta culminase recent cu numirea unui adept al industriei producătoare de plumb la conducerea comisiei care stabilea standardele de siguranţă ale concentraţiei de plumb din sângele copiilor, care declarase imediat că şaptezeci de micrograme pe decilitru era o cantitate inofensivă pentru ei, deşi doza maximă stabilită de EPA era de zece. Când vederile lui fuseseră publicate şi criticate, Strengloft comentase: „Avem nevoie de mai multe opinii pentru a beneficia de un sfat bun”. Numai pomenirea numelui lui o făcea pe Anna să şuiere ca o şerpoaică.

Dar, oricum ar fi fost, se afla dinaintea lui Charlie; trebuia să se descurce şi, văzut în carne şi oase, consilierul părea prietenos.

Tocmai trecuseră de dulcegăriile introductive când însuşi preşedintele intră în încăpere. Strengloft salută de complezenţă, de parcă ar fi fost deseori vizitat în timp ce lucra de acest om vesel.

– O, bună ziua, domnule preşedinte, spuse neajutorat Charlie.

– Bună, Charles, spuse preşedintele şi se apropie să-i strângă mâna.

Ăsta era un semn rău. Nu că nu se mai întâmplase sau că era teribil de surprinzător; se ştia că preşedintele dădea buzna peste întâlniri de felul acesta, aparent din întâmplare, sau poate nu. Devenise o parte din legendarul lui stil neconvenţional.

Atunci îl văzu pe Joe ghemuit pe spatele lui Charlie şi ocoli ca să vadă mai bine.

– Ce-i asta, Charlie, ţi-ai luat copilul cu tine?

– Da, domnule. Am fost chemat la repezeală când dr. Strengloft a cerut o întâlnire cu Phil şi Wade, care erau amândoi plecaţi din oraş.

Preşedintele se amuza.

– Ha! Bravo. E drăguţ. Găsiţi-mi un marker şi am să-i dau un autograf pe cap. E băiat sau fetiţă?

– Băiat. Joe Quibler.

– Grozav. Salvează lumea înainte de culcare, asta-i povestea ta, nu, Charles?

Zâmbi de unul singur şi începu să se plimbe de la scaun la fereastra de la capătul mesei. Unul dintre oamenii lui stătea la uşă, urmărindu-i fără expresie.

Chipul preşedintelui era mai mic decât se vedea la televizor. Un chip de dimensiuni obişnuite, fără îndoială, părând mai mic tocmai din cauza imaginilor tv. Pe de altă parte, acum părea într-adevăr solid şi tridimensional. Era real până la os.

Ochii îi erau uşor închişi, după cum se remarcase deseori, dar în afară de asta arăta ca un star de cinema îmbătrânit sau ca un model. Un om de afaceri de succes care ieşise la pensie ca să intre în serviciul public. Trăsăturile lui, după cum observaseră mulţi, conţineau calităţile mai multor preşedinţi recenţi amestecate într-un chip familiar şi liniştitor, cu un strop de Ross Perot ca să-i dea o vechime picantă şi un şarm discret.

Expresia lui amuzată de acum era cea a unchiului favorit al oricui.

– Deci te-au aruncat în joc la repezeală.

Apoi, ridicând mâna ca să oprească orice comentariu, şopti:

– Scuze – trebuie să vorbesc încet?

– Nu, domnule, nu e cazul, îl asigură Charlie cu glasul lui obişnuit. Va dormi pe toată durata întâlnirii. Nu-l băgaţi în seamă pe omul din spate.

Preşedintele zâmbi.

– Ai pe cineva în spate, nu?

Charlie încuviinţă, zâmbind iute ca să-şi ascundă surpriza. În unele cercuri era o distracţie să se interpreteze cât de prost era preşedintele, cât de mult era o păpuşă în mâna celor care-l manipulau; dar, stând faţă în faţă cu el, Charlie îşi confirmă pe loc poziţia minoritară că omul avea atât de puţină viclenie în el încât era un geniu. Preşedintele nu era prost. Charlie se simţea mai liniştit.

– Asta e bine, Charles, spuse preşedintele, hai să trecem la treabă. Am auzit de la Dr. S. aici de faţă despre întâlnirea din dimineaţa asta şi voiam să fiu de faţă personal, pentru că îmi place Phil Chase. Şi înţeleg că Phil vrea ca noi să ne alăturăm acţiunilor Comisiei Interguvernamentale pentru Schimbări Climatice până la a introduce o moţiune asupra participării noastre la orice acţiune vor recomanda ei, indiferent care ar fi aceea. Şi comisia asta aparţine Naţiunilor Unite.

Charlie trecu în starea ultradiplomatică, nu numai pentru preşedinte ci şi pentru Phil care lipsea, care avea să se supere pe el orice ar fi spus, de vreme ce Phil ar fi trebuit să fie singurul care să vorbească cu preşedintele despre această problemă.

– Eu n-aş privi aşa lucrurile, domnule preşedinte. Ştiţi doar, Comisia Senatorială pentru Relaţii Externe a avut o serie de audieri anul acesta, iar concluzia lui Phil după toate acestea a fost că situaţia climatului global este reală. Şi gravă până aproape de punctul de a fi prea târziu.

Preşedintele aruncă o privire spre Strengloft.

– Eşti de acord cu asta, Dr. S.?

– Am fost de acord cu toţii că există părerea generală că încălzirea observată este reală.

Preşedintele privi spre Charlie care spuse:

– Asta e bine până acum, fireşte. Contează însă ceea ce urmează de acum înainte – înţelegeţi, ceea ce vom încerca să facem pentru a remedia situaţia.

Charlie îşi repetă în minte toată situaţia: temperatura medie

urcase deja cu trei grade, nivelul de CO_2 din atmosferă ajunsese la şase sute de părţi la milion, plecând la începutul erei industriale de la 280 şi aşteptându-se să ajungă la o mie până la sfârşitul deceniului, ceea ce ar fi însemnat valoarea cea mai mare din ultimii şaptezeci de milioane de ani. Două miliarde şi jumătate de tone de CO_2 aruncate în atmosferă de industria americană în fiecare an, 150% mai mult decât permitea înţelegerea de la Kyoto, pe care ei nu o semnaseră, şi continuând să crească. De asemenea, gaze de seră persistente, de ordinul a mii de ani.

Charlie vorbi pe scurt despre moartea recifelor de corali, care avea să ducă la consecinţe şi mai severe pentru ecosistemele oceanice.

– Problema este următoarea, domnule preşedinte: clima mondială se schimbă foarte repede. Există scenarii în care încălzirea globală va determina răcirea severă a emisferei nordice, mai ales a Europei. Dacă se va întâmpla asta, Europa va deveni un fel de Yukon al Asiei.

– Nu mai spune! făcu preşedintele. Suntem siguri că asta ar fi ceva rău? Glumesc, fireşte.

– Fireşte, domnule, ha ha.

Preşedintele îl fixă cu o privire prefăcută de dezgust.

– Charles, toate astea s-ar putea să fie adevărate, dar nu suntem siguri că acesta este un rezultat al activităţii umane. Nu e aşa?

– Depinde de ce înţelegeţi prin „să fim siguri”, spuse Charles într-o doară. Două virgulă cinci miliarde de tone de carbon pe an sunt importante, e o problemă de fizică, pur şi simplu. Aşa aţi putea spune că nu suntem siguri că soarele va răsări şi mâine şi într-un sens limitat aţi putea avea dreptate, dar eu pun pariu că va răsări.

– Să nu mă provoci la jocuri de noroc.

– Şi în plus, domnule preşedinte, există şi aşa-numitul principiu al precauţiei, care spune că nu trebuie să întârzii să acţionezi în probleme cruciale când se poate petrece un dezastru, doar pentru că nu eşti sută la sută sigur că se va petrece. Pentru că nu poţi fi niciodată sigur de ceva şi unele probleme sunt prea importante să fie lăsate deoparte.

Preşedintele se încruntă, iar Strengloft se băgă în discuţie.

– Charlie, ştii bine că principiul precauţiei este o imitaţie a sistemului de asigurări care nu are nimic de-a face cu asta,

pentru că riscul şi poliţele plătite nu pot fi calculate. De aceea, noi refuzăm să ascultăm orice discurs bazat pe principiul precauţiei la şedinţele ONU. Am spus că nici măcar n-o să fim în sală dacă vor vorbi despre asta sau despre influenţe ecologice şi avem motive foarte întemeiate pentru aceasta, pentru că astfel de concepte nu sunt ştiinţifice.

Preşedintele dădu din cap aşa cum făcea el când voia să spună „asta e”, gest cu care Charlie se obişnuise de la conferinţele de presă. Adăugă:

– Întotdeauna am fost de părere că influenţa este o unitate simplistă de măsură pentru ceva atât de complex.

– E doar un alt nume pentru un bun calcul economic, contracară Charlie, un calcul al resurselor în funcţie de ce întindere este necesară pentru a le obţine. E o problemă de educaţie, până la urmă, spuse el şi se lansă într-o scurtă descriere a felului în care aceasta funcţiona. E bine de ştiut, ca şi suma pe care o ai în cont. Calculul arată că în America se consumă resurse care se extrag de pe o suprafaţă de zece ori mai mare ca a sa. Dacă toată lumea va încerca să trăiască la fel cu noi, având în vedere densitatea mare de populaţie în lume, am avea nevoie de paisprezece suprafeţe terestre.

– Haide, Charlie, obiectă Dr. Strengloft. Urmează să mai ne spui să folosim ca unitate de măsură Coşul Zilnic din Bhutan, pentru dumnezeu. Nu putem lua în calcul valorile din ţările mici, nu sunt relevante. Noi suntem hiperputerea. Iar susţinătorii politicii anti-CO_2 sunt, de fapt, un grup de lobby cu interese speciale. Ai căzut pradă argumentelor lor, dar CO_2 nu este de fapt un poluant toxic. E un gaz ce se găseşte natural în aer şi este esenţial pentru plante, chiar benefic. Ultima dată când s-a petrecut o creştere importantă a concentraţiei de dioxid din atmosferă, productivitatea agriculturii a fost explozivă. Norvegienii au colonizat Groenlanda atunci şi speranţa de viaţă a fost mai mare.

– Asta din cauza încheierii epidemiei de Ciumă Neagră, corectă Charlie.

– Ei bine, poate că dioxidul de carbon ridicat a produs încetarea epidemiei.

Lui Charlie îi căzu falca.

– Sunt bulele din paharul meu de băutură, spuse blând preşedintele.

– Da, insistă Charlie. Dar rămâne un gaz de seră. Păstrează

căldura care altfel ar scăpa în spaţiu. Şi aruncăm în atmosferă mai mult de două miliarde de tone în fiecare an. E ca şi cum am pune un dop în ţeava de eşapament, domnule. Maşina asta se încinge. Comunitatea ştiinţifică recunoaşte că asta produce o încălzire cu adevărat semnificativă.

– Modelele noastre arată că modificările de temperatură se încadrează în limitele fluctuaţiei naturale, replică Dr. Strengloft. De fapt, temperatura stratosferei a scăzut. E o situaţie complexă şi o studiem, vom face tot ce putem şi vom acţiona economic eficient, pentru că o facem pe îndelete. În timpul acesta, ne luăm măsuri de siguranţă. Preşedintele a cerut oamenilor de afaceri americani să respecte noul ţel naţional de a limita creşterea emisiilor de dioxid de carbon la o treime din rata de creştere economică.

– Dar asta e aceeaşi rată de emisie pe care o avem deja.

– Da, dar preşedintele a mers şi mai departe şi a cerut oamenilor de afaceri să reducă rata emisiilor în următorii zece ani cu optsprezece la sută. E o metodă care va accelera noile tehnologii şi parteneriatele de care avem nevoie cu ţările în curs de dezvoltare pentru combaterea schimbărilor climatice.

În timp ce preşedintele se uita la Charlie ca să vadă cum va reacţiona la această gogomănie, Charlie îl simţi pe Joe foindu-se în spate. Era o situaţie nefericită, pentru că lucrurile erau deja destul de complicate. Preşedintele şi consilierul lui ştiinţific nu numai că ignorau datele din moţiunea lui Phil, ci îi atacau direct conceptele de bază. Şi speranţa lui Charlie că preşedintele venise ca să sprijine iniţiativa se duseră pe apa sâmbetei.

Iar Joe se foia de-adevăratelea. Faţa îi era îngropată în ceafa lui Charlie, ca de obicei, iar acum începu să facă ceva ce făcea uneori când dormea: prinsese în gură tendonul drept al cefei lui Charlie şi începuse să-l sugă ritmic ca pe o suzetă. Întotdeauna îi plăcuse asta lui Charlie, era unul dintre momentele materne ale sale. Acum trebuia să facă abstracţie de asta şi să continuie.

– Cred că trebuie să fim foarte atenţi ce fel de ştiinţă folosim în astfel de probleme, spuse preşedintele.

Joe sugea dintr-un loc în care Charlie se gâdila şi de aceea Charlie zâmbi reflex, apoi se strâmbă, ca să nu pară amuzat de fraza cu două înţelesuri.

– În mod obişnuit, acest lucru e adevărat, domnule preşedinte, dar argumentele în favoarea acţiunilor viguroase vin de la un spectru larg de organizaţii ştiinţifice, ca şi de la guverne,

ONU, organizaţii neguvernamentale, universităţi, cam nouăzeci şi şapte la sută din savanţi.

Cam toată lumea cu excepţia extremei drepte, voia el să adauge, toată lumea cu excepţia pesudo-savanţilor care ar spune orice pentru bani, ca domnul Strengloft aici de faţă – dar îşi muşcă limba şi încercă să schimbe macazul.

– Gândiţi-vă la lume ca la un balon, domnule preşedinte. Iar la atmosferă ca la materialul din care e făcut balonul. Acum, dacă aţi vrea ca grosimea balonului să reprezinte corect grosimea atmosferei în raport cu Pământul, balonul ar fi cam de mărimea unei mingi de baschet.

Chiar şi pentru Charlie, lucrul acesta abia dacă avea sens, deşi era o bună analogie dacă o putea enunţa limpede.

– Vreau să spun că atmosfera este foarte, foarte subţire, domnule. Suntem în stare să o modificăm serios.

– Nimeni nu contestă asta, Charles. Dar n-ai spus tu că raportul de CO_2 din atmosferă este de şase sute de părţi la milion? Deci, dacă dioxidul de carbon ar fi materialul balonului tău, iar restul atmosferei ar fi aerul dinăuntru, atunci balonul ar fi mult mai mare decât o minge de baschet, nu? Cam de mărimea Lunii sau ceva de genul ăsta.

Stengloft pufni fericit la gândul ăsta şi se îndreptă spre un computer de pe un birou din colţ, fără îndoială pentru a calcula dimensiunea exactă a balonului din analogia preşedintelui. Charlie îşi dădu seama că Strengloft nu s-ar fi gândit niciodată la acest argument şi îşi mai dădu seama – înţelegând astfel mai multe personalităţi din trecut care îl nedumeriseră – că uneori oameni recunoscuţi pentru inteligenţa lor erau idioţi, în vreme ce oameni foarte simpli puteau avea o minte foarte ascuţită.

– Aşa este, domnule, foarte bine, recunoscu Charlie. Dar gândiţi-vă la CO_2 ca la un fel de sticlă care lasă să intre lumina, dar reţine căldura înăuntru. E un fel de barieră. Nu contează atât de mult grosimea, cât izolarea.

– Deci dacă e mai mult nu are nicio importanţă, spuse blând preşedintele. Uite ce e, Charles. Comparaţiile sunt bune, dar adevărul este că trebuie să încetinim emisiile înainte de a încerca să le oprim, ca să nu mai vorbim de procesul de redresare.

Exact asta spusese preşedintele la recenta conferinţă de presă şi Strengloft, de la calculator, încuviinţă fericit, poate pentru că el fusese autorul frazei. Absurditatea de a fi mândru

pentru că scrisese o frază idioată pentru un preşedinte grăbit i se păru lui Charlie oribil de caraghioasă. Se bucura că Anna nu era acolo, pentru că în astfel de momente un simplu schimb de priviri dintre ei ar fi aprins lucrurile. Numai la gândul de a o vedea într-o asemenea situaţie îl făcu aproape să râdă.

Astfel că îşi goni din minte soţia, nu înainte de a avea o bizară imagine tactilă a cefei lui în chip de sân al ei, supt de Joe care era din ce în ce mai înfometat. Foarte curând avea să fie nevoie de biberon.

Cu toate acestea, Charlie persevera.

– Sir, a devenit o situaţie urgentă. Şi nu există niciun dezavantaj în a lua conducerea într-o asemenea iniţiativă. Avantajele economice ale unei poziţii de frunte în rectificarea climatului şi a creării infrastructurii sunt imense. E o industrie în plină dezvoltare cu un potenţial incalculabil. E viitorul, oricum ai privi lucrurile.

Joe muşcă tare din ceafa lui. Charlie tresări. Era flămând, fără îndoială. Avea să fie disperat la trezire. Numai un biberon cu lapte l-ar mai linişti. Nu putea fi trezit acum fără să creeze un dezastru. Dar începea să fie dureros. Charlie îşi pierdu şirul gândurilor.

Tresări. Un icnet de agonie combinat cu un chicotit, îşi mască zgomotul prefăcându-se că tuşeşte.

– Ce-i, Charles, se trezeşte?

– O, nu, domnule, încă mai doarme. Poate că se foieşte puţin – ah! Problema e că, dacă nu abordăm problema acum, nimic din ce am face mai târziu nu va mai conta. Nimic nu va mai merge bine.

– Vorbeşti aşa cum vorbesc cu mine alarmiştii, spuse preşedintele cu un clipit nervos. Hai să ne calmăm. Trebuie să fii de acord cu ideea de bun simţ că creşterea economică continuă este cheia pentru progresul ecologic.

– Continuă, ah!

– Ce-i asta?

Charlie îşi reţinu un chicotit.

– Creşterea continuă este problema, domnule.

– Trebuie să strunim puterea pieţelor, spuse Strengloft, prefăcându-se profund şi aparent nebăgând în seamă problema lui Charlie.

Preşedintele, însă, îl urmărea cu atenţie. Muşcătură uriaşă. Charlie fu scuturat de un fior electric. Se abţinu să nu-l

pleznească pe Joe ca pe un ţânţar. Degetele mâinii drepte îl gâdilau. Ridică foarte încet un umăr, încercând să-l îndepărteze. Ca şi cum ar fi încercat să mişte o lipitoare. Uneori, Anna trebuia să-l ţină de nas ca să-l facă să dea drumul. Nici nu se putea gândi la asta.

– Charles, spuse preşedintele, am suge sângele economiei dacă am merge prea departe cu problema asta. Rumegă tu la asta. În ceea ce ne priveşte, muşcăm din problemă în fiecare zi. Sunt ca un câine cu osul lui! Ecologiştii ăştia sunt ca nişte porci la troacă. Încercăm să-i înţărcăm şi asta nu le place, dar vor trebui să se înveţe…

Şi Charlie se pierdu în hohote de râs nestăpânit.

V

Atena în Pacific

California e un loc deosebit.

Vânătorii de aur au mers spre vest până ce i-a oprit oceanul şi acolo, în ţinutul acela îndepărtat şi frumos, separat de restul lumii prin deşert şi munţi, preerie şi ocean, au văzut că nu mai au unde merge mai departe. Au trebuit să se oprească şi să-şi facă o viaţă acolo.

Societatea civilă de după Războiul Civil. Un amalgam de argonauţi infuzat cu copii ai soartei şi bolnavi de febra aurului, cu Emerson şi Thoreau, Lincoln şi Twain, propriul lor John Muir. Şi-au spus „Aici, la capătul drumului, ar fi bine să fie altfel, altfel istoria lumii a ajuns într-un impas".

Aşa că au făcut multe lucruri, bune şi rele. Până la urmă situaţia a ajuns ca peste tot, poate chiar mai rea.

Dar printre lucrurile bune, la încurajarea lui Lincoln, a fost înfiinţarea unei universităţi publice. Berkley în 1867, Camp Davis în 1905, apoi alte campusuri; în anii '60, altele noi au apărut ca florile pe câmp. Universitatea din California. O putere în această lume.

Un institut oceanografie în apropiere de La Jolla a vrut ca unul dintre campusurile din anii '60 să fie localizat în apropiere. Alături era baza de antrenament a puşcaşilor marini. Oceanografii cerură teren de la puşcaşi, iar puşcaşii răspunseră afirmativ. Au donat teren, ca şi în cazul capitalei, dar de această dată o pădurice de eucalipţi pe o faleză înaltă de lângă Pacific.

Universitatea din California, San Diego.

Deja California devenise o răscruce, estul şi vestul se întâlneau, San Francisco marele oraş, Hollywood maşina de vise. UCSD era copilul norocos al tuturor acestora, Atena ieşind din capul statului. Savanţi proeminenţi au venit de peste tot ca să pornească treaba, prinşi în mreje de cântecul de sirenă a unui nou început la o margine mediteraneană a lumii.

Au înfiinţat o şcoală şi au ajutat la inventarea unei tehnologii: biotehnologia, darul Atenei către oameni. Universitatea ca profesor şi ca doctor în acelaşi timp, proprietate a oamenilor, fără profit. Un proiect public într-o lume din ce în ce mai privatizată, dur şi hotărât, benign ca intenţie dar foarte serios.

FRANK se gândi să adauge un post-scriptum la Formularul Şapte al lui Yann Pierzinski în care să sugereze că a urmat indicaţiile date de Torrey Pines Generique. Apoi se hotărî că ar fi mai bine să lucreze prin Derek Gaspar. O putea face singur în timpul călătoriei pe care o făcea la San Diego pentru a-şi pregăti mutarea înapoi.

O săptămână mai târziu era plecat. În timpul primului zbor spre vest adormise privind un film pe DVD. Schimbă la Dallas, un aeroport bun de privit lumea, apoi se ridică din nou în aer şi adormi la loc.

Se trezi când simţi că avionul se înclină în jos. Încă se aflau deasupra Arizonei, formele uriaşe coapte în soare se scurgeau pe sub el. O parte din Frank care dormise mai mult decât el începu şi ea să se trezească: se întorcea acasă. Era uimitor cum se schimbau lucrurile când treceai din deşert la izobara de douăzeci şi cinci de centimetri de ploaie pe an. Frank se sprijini cu fruntea de geamul avionului, privi înainte spre următoarea culme pârlită de soare. Se gândi la el. Am să mă duc să fac surfing.

Solul brun al deşertului Mojave făcu loc munţilor de coastă ai Californiei de Sud. La vest de munţi se zăreau suburbii, revărsându-se spre răsărit prin văi şi dealuri: San Diego tot mai mare, tot mai larg mereu. Vedea buldozere netezind platforme pentru un viitor cartier. Autostrăzile luceau de conţinutul lor arterial.

Avionul lui Frank încetini şi alunecă în jos, dincolo de ultimele piscuri şi peste oraş. Mănunchiul de zgârie nori sticloşi de la periferie apăru imediat la stânga avionului, parcă la aceeaşi înălţime cu el. Acele clădiri fuseseră locul de muncă al lui Frank pe vremea când era tânăr şi le privi de parcă ar fi fost vechea lui casă. Ştia exact pe ce clădiri urcase; avea schiţa lor în minte. Fusese un an bun. Dezgustat de îndrumătorul lui, îşi luase concediu de la şcoală şi după trei luni de căţărat pe muntele Yosemite şi de trai în Camp Four, rămăsese fără bani şi hotărâse să câştige bani prin capacitatea lui fizică şi nu cea intelectuală. O greşeală de om tânăr, deşi cel puţin nu-i trecuse prin minte să-şi câştige pâinea ca alpinist profesionist. Dar aceeaşi îndemânare era necesară şi pentru spălatul geamurilor zgârie-norilor; nu doar spălatul geamurilor, slujbă pe care o avusese, ci şi reparaţiile şi înlocuirea. Fusese ciudat şi minunat să coboare de pe acoperişul

acelor clădiri să spele ferestrele, să le repare, să le chituiască şi tot aşa. Căţărarea era normală, de cele mai multe ori aveau platforme pentru confort; echipamentul ar fi rezistat şi la detonarea unei bombe. Tovarăşii lui de muncă fuseseră de toate felurile, un lucru obişnuit printre căţărători – de la cowboy aproape analfabeţi la învăţaţi excentrici care citau din Nietzsche sau Adam Smith. Şi lucrul în sine era distractiv, ceea ce cunoscătorul lui Nietzsche numea apoteoza îndemânărilor de grădiniţă, foarte satisfăcătoare când sunt duse la îndeplinire – să dai jos chitul vechi, să întinzi altul proaspăt, să înşurubezi şi să deşurubezi şuruburi, să lipeşti ventuze uriaşe pe geamuri, să le scoţi şi să le ridici pe platforme sau pe acoperiş – şi toate astea sub briza răcoroasă, imediat sub norii amestecaţi cu soare, astfel că era cald când era soare şi era răcoare când era înnorat, iar toată panorama suburbiei oraşului San Diego se afla acolo jos, sub el, când nu lucra şi voia să se distreze. Deseori avusese accese de fericire, care-l umplea în clipele în care nu se uita împrejur; un lucru rar în viaţa lui.

Până la urmă, repetiţia deveni plictisitoare, ca de fiecare dată, şi trecu la altceva. Mai întâi pornise să călătorească, până ce termină toţi banii pe care-i economisise; apoi se întorsese în mediul academic, ca un fel de test, într-un alt laborator, cu un alt îndrumător, la o altă universitate. Lucrurile merseseră mai bine acolo. Până la urmă ajunsese din nou la UCSD, înapoi în San Diego – locul copilăriei lui şi locul în care încă se mai simţea cel mai bine din lume.

Chiar remarcă acest sentiment când părăsi terminalul aeroportului şi ieşi pe stradă, de unde sări în liftul care-l ducea în subsol, spre maşinile de închiriat. Confortul unei primate pe pământul natal, fără îndoială – o familiaritate în unghiul razelor de soare şi în forma dealurilor, dar mai ales aerul, felul în care-l simţea pe piele, combinaţia aceea de temperatură, umiditate şi salinitate care defineau mediul din San Diego. Era ca şi cum s-ar fi îmbrăcat cu hainele vechi cu care se obişnuise după ce petrecuse un an îmbrăcat în costum; era acasă şi celulele lui ştiau asta.

Se urcă în maşina închiriată (parcă de fiecare dată aceeaşi) şi ieşi din parcare. Spre nord, pe autostrada aglomerată dar nu imposibilă, cu oameni pe margine, rămânând în urmă ca meteoriţii, urmând legile grupului, *ţine-te cât poţi de departe de ceilalţi şi schimbă vitezele cât mai rar posibil.* Cei mai buni şoferi

din lume. Pe lângă Mission Bay şi Mount Soledad la stânga, în regiunea unde fiecare denivelare fusese o trăsătură majoră a vieţii lui de la un moment dat. Ieşirea de pe autostradă la Gilman, în sus prin micul canion de apartamente cocoţate deasupra străzii, pe lângă unul unde petrecuse odată o noapte cu o fată, ah, în zilele în care i se mai întâmplau astfel de lucruri. În vale şi în campus.

UCSD. Piua. Şcoala din pădurea de eucalipţi. Iute la minte, sofisticată, înspăimântător de puternică – chiar şi din interiorul său, Frank rămânea impresionat de acel loc. Printre alte lucruri, era o trupă eficientă de primate, colaborând pentru a perpetua bunăstarea membrilor săi.

Chiar şi după un an petrecut în codrul adânc de pe Coasta de Est, păduricea de eucalipţi rămânea atrăgătoare – ceva fermecător, chiar liniştitor. Copacii fuseseră plantaţi ca la o fermă de la marginea căii ferate, înainte să se descopere că lemnul nu era potrivit. Acum formau un fel de grilă de matematică în care se împrăştia melanjul arhitectural al colegiilor ACSD, legate prin două promenade largi de la nord la sud.

Frank îşi aranjase o după-amiază de întâlniri. Departamentul îi dăduse să folosească un birou gol ce dădea spre Revelle Piaza; al lui era ocupat încă de un cercetător delegat din Berlin. După ce luă cheia de la Rosaria, secretara departamentului, se aşeză la un birou prăfuit lângă un telefon care funcţiona şi discută cu cei patru studenţi pe care-i mai avea. Patruzeci şi cinci de minute cu fiecare, conştient tot timpul că nu le face dreptate, că fusese ghinionul lor să le ajungă el îndrumător, din cauza hotărârii lui de a pleca un an la FNS. Voia să se revanşeze – dar nu deodată şi cu siguranţă nu astăzi. Adevărul era că proiectele lor nu erau chiar atât de interesante. Uneori, asta era.

După asta, rămase cu o oră şi jumătate la dispoziţie înainte să se întâlnească cu Derek. Parcarea de la UCSD era un coşmar, dar căpătase permis pentru un loc al departamentului de la Rosaria, iar Torrey Pines se afla la câteva sute de metri mai încolo, aşa că se hotărî să meargă pe jos. Apoi, simţindu-se neliniştit şi chiar puţin agitat, îi trecu prin minte să o ia pe drumul căţărătorilor pe care el şi unii dintre prietenii lui îl cercetaseră pentru un fel de antrenament de fugă şi căţărare, pe vremea când locuiau cu toţii în Revelle; asta avea să-i ocupe plăcut timpul pe care-l avea de omorât.

Traseul implica trecerea prin La Jolla Shores, intrarea pe drumul spre ferma La Jolla şi apoi spre un teren proprietate a universităţii – un platou pătrăţos între două canioane ce se îndreptau spre plajă, terminându-se cu o faleză abruptă, la o sută de metri deasupra mării. Acest teren fusese lăsat în stadiul lui natural, mai mult sau mai puţin – se mai vedeau câteva buncăre din Al Doilea Război Mondial erodându-se pe el – şi cum găsiseră acolo morminte vechi de şaptezeci de mii de ani, probabil că avea să rămână pe vecie sub protecţia Rezervei Naturale a Universităţii din California. Unul dintre locurile preferate ale lui Frank de pe tot pământul, cu un viitor superb. Trăise pe el, dormise acolo şi folosise sala de gimnastică drept baie personală; aici avusese întâlniri romantice; şi deseori coborâse pe poteca abruptă a surferilor spre plaja de la Blacks Canyon.

Când ajunse la marginea falezei dădu peste un panou care spunea că poteca era închisă datorită eroziunii falezei şi era greu de contrazis de vreme ce poteca era acum doar o dungă pe zidul de gresie. Dar el tot voia să o facă şi se plimbă de-a lungul falezei, privind Pacificul şi simţind briza. Priveliştea era la fel de ameţitoare, în ciuda stratului cenuşiu de nori; cum se întâmpla de obicei, norii păreau să accentueze distanţa la care se afla orizontul, cele două planuri, ale oceanului şi ale cerului, unindu-se sub un unghi foarte mic. California, marginea istoriei – era o idee stupidă şi total neadevărată în toate înţelesurile cuvântului, cu excepţia celui fizic, şi trecerea dincolo de un peisaj metaforic: părea să fie capătul unui lucru.

Un loc uluitor. Iar canionul mai îngust, mai abrupt de pe partea sudică a câmpului avea o potecă alternativă pe care Frank era dispus, în ciudat regulilor, să o străbată. Nimeni în afară de câţiva nebuni de-ai lui nu o folosise, pentru că partea iniţială era înspăimântător de abruptă, gresia rugoasă se erodase sub vânt. Peretele din stânga era la fel de abrupt. Şmecheria era să cobori repede şi curajos, iar Frank aşa făcu, alunecând o vreme; dar se propti în celălalt perete şi se opri, fiind apoi capabil să sară jos fără prea multe evenimente.

Se îndreptă spre mugetul plajei sărate, cu valuri mai zgomotoase aici din pricina falezei înalte din spate. Merse spre nord, bucurându-se iarăşi de locuri cunoscute. Blacks Beach, locul unde se adunau surferii.

Urcarea spre Torrey Pines Generique inversă problema coborârii, dacă aşa se putea numi efortul de a ajunge pe plajă. O

cornişă înaltă de vreo doisprezece metri pe care trebui să o urce liber pe la dreapta petei de alge; apoi să se urce pe faleză lângă punctul de lansare al deltaplanelor. Sus, descoperi un afiş care declara că şi această urcare era ilegală.

Şi ce. Îi plăcuse. Se simţea împrospătat, treaz pentru prima dată în săptămâni de zile. Asta însemna să fii acasă. Îşi trecu mâna prin părul uşor umed de transpiraţie şi de aburul mării, începu să meargă şi aşteptă să vadă ce avea să se întâmple.

Intră în teritoriul ca un parc al firmei Torrey Pines Generique, prin porţile de securitate proaspăt întărite. Locul părea gol, gândi el când intră în clădirea principală şi traversă holul spre biroul lui Derek. Concediaseră, cu siguranţă, multă lume; câteva birouri pe lângă care trecu erau goale şi nefolosite.

Frank intră în recepţie şi o salută pe secretara lui Derek, Susan, care sună la şef să-l anunţe. Derek se ridică de la biroul lui lat ca să-i strângă mâna.

– Îmi pare bine să te văd din nou, ce mai faci?

– Bine, dar tu?

– O, mă descurc, mă descurc.

Biroul lui arăta exact la fel ca atunci când îl vizitase ultima oară Frank: vedere spre Pacific; portretul înrămat al lui Derek de pe coperta revistei *U.S. News & World Report;* fotografii de la ski.

– Şi ce se mai aude cu marii birocraţi ai ştiinţei?

– De fapt, ei se numesc tehnocraţi.

– O, sunt sigur că e o mare diferenţă, clătină din cap Derek. Nu am înţeles niciodată de ce ai plecat acolo. Presupun că ţi-ai folosit bine timpul.

– Da.

– Şi acum eşti aproape gata să te întorci.

– Da. Aproape am terminat. Dar uite, spuse Frank după o pauză, cum ţi-am spus prin telefon, am văzut ceva interesant din partea cuiva care a lucrat aici.

– Bine, am să mă gândesc. Încă îl putem angaja permanent, sunt sigur. Lucrează la Caltech pe bani puţini.

– Bine. Pentru că sunt de părere că e o idee bună.

– Deci FNS a finanţat lucrarea lui?

– Nu, consiliul nu a fost atât de impresionat pe cât am fost eu. Şi poate că a avut dreptate – era puţin cam crudă. Dar dacă funcţionează, am putea testa genele pe calculator şi identifica proteinele dorite, până la liganzii specifici, ca să capeţi o

aderenţă mai bună la celulele *in vivo.* Ar grăbi mult procesul. L-ar îmbunătăţi.

Derek îl privi atent.

– Ştii că nu avem fonduri pentru oameni noi.

– Da, ştiu. Dar tipul ăsta a terminat doctoratul, nu? Şi e matematician. De fapt, el nu cerea decât acces la calculatorul NFS. Poţi să-l angajezi cu salariu de începător şi să-l pui la treabă, fără să te coste altceva. Adică, dacă nu-ţi permiţi asta… Oricum, ar putea fi interesant.

– Cum adică „interesant”?

– Îţi spun. Angajează-l definitiv şi pune-l să semneze un contract pentru dreptul de autor. Asigură-te de asta.

– Asta am înţeles, dar „interesant” cum?

Frank oftă.

– În sensul că poate rezolva problema pe care o ai cu livrarea la ţintă. Dacă metoda asta funcţionează şi tu capeţi un patent, atunci venitul potenţial poate fi considerabil. Cu adevărat.

Derek tăcea. Ştia că Frank cunoştea faptul că se aflau aproape pe butuci. În acest caz, Frank nu l-ar fi deranjat pentru nimicuri, nici măcar pentru chestii importante care ar fi avut nevoie de capital şi de mult timp. Îi oferea o soluţie rapidă.

– De ce a trimis lucrarea la FNS?

– Asta mă depăşeşte. Poate că a fost refuzat de unul din oamenii tăi când se mai afla încă aici. Poate că îndrumătorul lui de la Caltech i-a spus s-o facă. Nu contează. Dar lasă-i pe oamenii tăi care se ocupă de problema livrării să arunce un ochi. După ce-l angajezi pe tipul ăsta.

– De ce nu vorbeşti cu ei? Du-te şi spune-i lui Leo Mulhouse despre asta.

– Păi…, se gândi Frank. Bine. Am să mă duc să vorbesc cu ei şi o să vedem ce-o să iasă. Tu să-l iei înapoi pe Pierzinski ăsta. Sună-l azi. Să vedem ce se întâmplă de acum încolo.

Derek încuviinţă, încă nefericit.

– Ştii, Frank, tu eşti cel de care avem cu adevărat nevoie aici. Cum ai spus şi tu. Treaba din laborator n-a mai mers cum trebuie de când ai plecat. Poate că te vei întoarce şi o să te angajăm la nivelul maxim permis de UCSD.

– Parcă spuneai că nu ai bani pentru noi angajări.

– E adevărat, dar pentru tine o să încercăm să găsim o soluţie.

– Poate. Să nu vorbim despre asta acum. Trebuie mai întâi să

plec de la FNS şi să văd ce rezultate am cu fondul acela anonim. Sunt obişnuit să-mi păstrez nişte opţiuni.

– Sigur. La naiba, te putem îngropa în acţiuni, dacă asta vrei, Frank.

Compania nu pierdea nimic dacă lăsa oamenii să cumpere acţiuni. Erau un gest de politeţe, câtă vreme compania şi piaţa mergeau bine; şi cum NASDAQ o luase la vale în ultima vreme, acţiunile nici nu mai arătau a compensaţie. Mai mult un fel de speculaţie. Şi, de fapt, interesul lui Frank în acţiuni îl bucurase pe Derek, era un semn de încredere în viitorul firmei Torrey Pines Generique. De asemenea, un interes financiar din partea lui Frank.

– Fă ce ştii ca să obţii finanţare încă puţin, sugeră Frank atunci când se ridică să plece.

– Am să fac. Întotdeauna mă descurc, ştii doar.

Ajuns afară, Frank oftă. Torrey Pines era ca o surcea pe valuri. Dar era surceaua lui şi orice se putea întâmpla. Derek era bun la ţinut situaţia pe linia de plutire. Dar Sam Houston era o pierdere. Derek avea nevoie de Frank în calitate de consilier ştiinţific. Sau consultant, având în vedere poziţia lui în UCSD. Şi dacă-l aveau pe Pierzinski sub contract, treburile puteau să se rezolve. Până la sfârşitul anului, întreaga situaţie de la Torrey Pines putea să se întoarcă. Şi dacă totul mergea bine, şi lui îi putea merge foarte bine.

Frank se îndreptă agale spre laboratorul lui Leo. Era mult mai plin de viaţă aici decât în restul clădirii – lumea se foia, se simţea miros de solvenţi, duduit de maşinării. Unde e viaţă e speranţă. Sau poate că erau doar ca muzicanţii de pe Titanic, cântând în timp ce nava se ducea la fund.

Aceasta era, totuşi, o încercare de a salva nava. Frank se simţea încurajat. Intră şi schimbă dulcegării cu Leo şi ai lui, simţind că-i este uşor să fie prietenos şi încurajator. Aici erau măruntaiele maşinăriei. Menţionă că Derek îl trimisese aici să vorbească despre situaţia prezentă, iar Leo încuviinţă absent şi îi făcu o descriere sumară a ceea ce făceau, trunchiată, dar funcţională.

Frank îl privea în timp ce vorbea, gândind: Uite un savant lucrând în laboratorul lui. Se află în spaţiul lui optim. Are un laborator, are o problemă, e absorbit complet şi depune tot efortul. Ar trebui să fie fericit. Dar nu e. Are o problemă gravă pe care încearcă să o rezolve, dar nu e asta tot; în laboratoare apar

tot timpul probleme.

Era altceva. Probabil că îşi dădea seama în ce situaţie se află compania – fireşte, trebuia să ştie. Probabil că aceasta era sursa neliniştii lui. Muzicanţii simţind înclinarea punţii. În care caz era un fel de eroism în felul în care îşi vedeau de cântat, concentraţi până la capăt.

Dar, din cine ştie ce motiv, Frank era deranjat de asta. Lumea îşi vedea de treabă după standardele vechi, chiar dacă acestea nu mai erau viabile: ştiinţa normală, conform teoriei lui Kuhn. Atât de normal, atât de încrezător că sistemul funcţionează, când, în mod evident, sistemul era stricat. Cum să persevereze? Cum puteau să fie atât de dedicaţi, de hotărâţi, de concentraţi?

Frank îşi strecură textul.

– Poate dacă aţi avea o cale de a testa genele în simulări de calculator, aţi găsi proteinele din vreme.

Leo păru nedumerit.

– Ar trebui să avem, ce? O teorie despre cum ADN-ul codează funcţiile de expresie ale genelor. Măcar atât.

– Da.

– Ar fi frumos, dar nu ştiu cine ar avea aşa ceva.

– Nu, dar dacă ai şti… Nu lucra George la ceva similar, el sau unul din tipii temporari? Pierzinski?

– Aşa-i, Yann a încercat nişte chestii interesante. Dar a plecat.

– Cred că Derek îl vrea înapoi.

– O idee bună.

Atunci intră Marta în laborator. Când îl văzu pe Frank se opri, surprinsă.

– Bună, Marta.

– Bună, Frank. Nu ştiam că treci pe-aici.

– Nici eu.

– Nu? Păi…

Marta ezită, se întoarse. Situaţia cerea ca ea să spună ceva, ceva de genul „Bine te-am regăsit”, dacă voia să plece aşa de repede. Dar ea spuse doar:

– Am întârziat, trebuie să mă apuc de lucru.

Şi ieşi pe uşă.

Abia mai târziu, când îşi revăzu acţiunile, văzu Frank că tăiase conversaţia cu Leo – destul de evident – pentru a o urma pe Marta. Se trezise mergând pe coridor, ajungând-o din urmă înainte să-şi dea seama ce făcea.

Ea se întoarse spre el şi spuse, „Ce-i?” pe un ton aşa de tăios

încât îl făcu să se oprească.

– Bună, eram curios doar ce faci, nu te-am mai văzut de ceva vreme. Ce-ai zice să luăm cina împreună şi să mai depănăm din amintiri?

Ea îl cerceta din priviri.

– Nu cred. Nu cred că ar fi o idee bună. Ce rost ar avea?

– Nu ştiu. Mă interesează să ştiu ce mai faci, atât.

– Înţeleg ce vrei. Dar uneori sunt lucruri în care eşti interesat dar pe care nu le vei mai afla niciodată, înţelegi?

– Mda.

Frank îşi ţuguie buzele şi o privi. Arăta bine. Era în acelaşi timp cea mai puternică şi mai sălbatică femeie pe care o întâlnise vreodată. Se întâmplase cumva ca lucrurile să meargă prost între ei.

Acum se uita la ea şi înţelegea ce-i spunea. Nu avea să afle niciodată cum îşi ducea ea acum zilele. El era confuz; ea era confuză; transferul de informaţii dintre ei era în mod cert eronat. Dacă ar fi stat de vorbă două ceasuri n-ar fi rezolvat oricum nimic. Aşa că era inutil să încerce. N-ar fi făcut decât să-şi amintească de partea proastă din trecut. Poate peste zece ani. Poate niciodată.

Marta probabil că îi citise o parte din gânduri de pe chip, pentru că dădu nervoasă din cap, se întoarse şi dispăru.

* * *

LA CÂTEVA zile după ce trecuse Frank pe acolo, Leo se întoarse spre computer când intră în laborator şi văzu că are un e-mail din partea lui Derek. Îl deschise şi-l citi, apoi studie fişierul ataşat. Când termină, printă totul, apoi îl retrimise spre Brian şi Marta. Când Marta trecu pe acolo după vreo oră, deja studiase problema.

– Bună, Brian, strigă ea de la uşa lui Leo, vino să vezi. Derek ne-a trimis o lucrare nouă din partea lui Pierzinski care a lucrat pe-aici. E interesant. E o nouă versiune a studiului pe care-l făcea aici. Dacă l-am putea folosi ca să găsim mai repede liganzii care trebuie, s-ar putea să nu mai aveţi nevoie de metoda presiunii hidrodinamice ca să introduceţi substanţa în organism.

Brian intrase în timp ce ea spunea asta şi arăta spre diagramele de pe ecranul lui Leo.

– Înţelegi ce vreau să spun?

Celulele hepatice, celulele endoteliale – toate celulele din organism aveau liganzi receptori care erau extrem de specifici

pentru liganzii proteinelor de care aveau nevoie ei să le obţină din sânge; împreună formau un mecanism de cheie-lacăt, codat de gene şi încastrat în proteine. De fapt, ei încercau să spargă lacăte la nivel microscopic, folosind ca material celule vii.

– Ei, da. Ar fi grozav. Dacă ar funcţiona. Dacă, după ce le treci prin program de mai multe ori, le vezi repetându-se. Apoi să le testăm pe cele cu liganzii care se potrivesc cel mai bine şi par cei mai solizi din punct de vedere chimic.

– Şi Pierzinski se întoarce să lucreze la asta cu noi!

– Oare?

– Da, se întoarce. Derek spune în email că-l avem la dispoziţie.

– Fain.

Leo verifică în lista companiei.

– Da, uite-l. A fost reangajat săptămâna asta. Frank Vanderwal a trecut pe aici şi a pomenit de tipul ăsta, pun pariu că i-a pomenit de el lui Derek. M-a întrebat şi pe mine. Vanderwal ar trebui să ştie mai bine, e domeniul lui.

– E şi domeniul meu, spuse tăios Marta.

– Da, fireşte. Spuneam doar despre Frank. Să-l rugăm pe Yann să se uite pe rezultatele noastre. Dacă funcţionează…

– Sigur, spuse Brian. Merită să încercăm. Destul de interesant.

Îl căută pe Yann pe Google şi Leo se aplecă peste umărul lui să se uite la lista de rezultate.

– Derek vrea să vorbim cu el, e evident.

– Probabil că l-a reangajat special pentru noi.

– Îmi dau seama de asta. Aşa că să-l prindem înainte să devină ocupat cu altceva. O mulţime de laboratoare ar avea nevoie de un biomatematician ca el.

– Adevărat, dar nu prea sunt multe laboratoare. Cred că o să-l prindem. Uite, ce crezi că a vrut Derek să spună prin asta, „descrieţi posibilităţile imediat”?

– Cred că vrea să începem să folosim ideea lui ca să primim finanţări suplimentare.

– La dracu. Mda, probabil că ai dreptate. De necrezut. Bine, să trecem peste asta acum şi să-i dăm un telefon lui Yann.

Discuţia lor cu Yann Pierzinski fu într-adevăr interesantă. Trecu prin laborator câteva zile mai târziu, prietenos ca întotdeauna, şi bucuros că se întoarce de tot la Torrey Pines. Le spuse că era cât pe ce să rămână în grupul de matematicieni al lui George, dar i se spusese deja de către Derek să se aştepte să

lucreze mult cu laboratorul lui Leo; aşa că venise curios şi pregătit.

Leo se bucura să-l vadă din nou. Yann avea în continuare tendinţa de a vorbi repede când era excitat şi încă mai apleca pe o parte capul când gândea, ca şi cum ar fi vrut să irige cu sânge partea aceea de creier, ca în metoda lor de „forţare hidrodinamică” (şi se pleca spre dreapta, ca şi cum ar fi vrut să îmbunătăţească emisfera intuitivă, după cum remarcase Leo). Algoritmul lui era încă în lucru, din câte spunea şi nu prea precis în zona de gramatică de care Leo, Marta şi Brian aveau nevoie pentru lucrul lor; dar nu era nimic, pentru că ei îl puteau ajuta, iar el era acolo să-i ajute pe ei. Puteau colabora şi, în privinţa asta, Yann era un mare gânditor şi bun de avut alături. Leo se simţea sigur pe abilităţile lui de laborator, să imagineze şi să conducă experimente, dar când ajungea la amestecul curios de matematică, logică simbolică şi programare în care erau implicaţi biomatematicienii aceia – matematizarea logicii umane, printre altele, şi reducerea ei la o serie de paşi mecanici care puteau fi introduşi într-un calculator – era depăşit. Aşa că Leo era fericit să-l vadă pe Yann aşezându-se şi conectându-şi laptop-ul la calculatorul lor.

În zilele care urmară, încercară algoritmurile pe genele celulelor producătoare de HDL, Yann substitui diferite proceduri în ultimii paşi ai operaţiilor sale, apoi verifică rezultatele în simulările pe calculator şi selecţionă câteva pentru alte teste. Curând, găsiră o versiune a operaţiunii care era în mod constant bună pentru prezis proteinele care se potriveau cu celulele ţintă – de fapt, chei pentru lacătele lor.

– Pe asta m-am concentrat în ultimul an, spuse fericit Yann după un asemenea succes.

În timp ce lucrau, Pierzinski le spuse câte ceva din felul în care ajunsese până acolo în munca lui, aspecte din munca lui de îndrumător la Caltech şi de-alde astea. Marta şi Brian îl întrebară unde spera să ajungă, din punct de vedere al aplicaţiilor. Yann ridică din umeri; nu undeva anume, le spuse el. Credea că principalul interes al operaţiei era ceea ce releva ea despre matematica funcţiei codonului. Doar de a descoperi mai multe despre matematica genelor ce deveneau organisme. Nu se gândise mult la implicaţiile clinice sau terapeutice, deşi recunoştea sincer că ar putea exista şi astfel de implicaţii.

– E logic, cu cât ştii mai multe despre asta, cu atât o să-ţi dai

seama ce se petrece.

Restul nu făcea parte din plaja lui de interese. Era stilul clasic de matematician.

– Dar Yann, nu-ţi dai seama care ar putea fi aplicaţiile?

– Bănuiesc. Nu sunt interesat în farmacologie.

Leo, Brian şi Marta stăteau şi se uitau la el. În ciuda comportamentului său familiar, nu-l cunoşteau foarte bine. Părea destul de normal, conştient de lumea de afară şi tot aşa. Până la un punct.

– Uite, spuse Leo, hai să te luăm la masă. Vreau să-ţi povestesc mai multe despre cum ne-ar putea ajuta asta pe toţi.

* * *

FIRMA de lobby a lui Branson şi Ananda avea birouri pe Pennsylvania Avenue, aproape de intersecţia străzilor Indiana şi C, cam la jumătatea distanţei dintre Casa Albă şi Capitoliu, având vedere spre Marketplace. Era un birou foarte drăguţ.

Prietenul lui Charlie, Sridar, îi întâmpină la intrare. Mai întâi îi duse să-i întâlnească bătrânul Branson în persoană, apoi îi conduse într-o sală de şedinţe dominată de o masă lungă sub o fereastră prin care se vedeau frunzele de început de vară pe ramurile noduroase. Sridar oferi locuri celor din Khembalung, apoi cafea sau ceai; acceptară ceaiul. Charlie stătea chiar lângă uşă, îndoindu-şi genunchii şi fâţâindu-se de colo-colo, ţinându-l adormit pe Joe în spate, gata să fugă de acolo dacă era necesar.

Drepung vorbi în numele grupului, deşi şi Sucandra şi Padma mai interveneau cu câte o întrebare din când în când. Cu toţii se consultau cu Rudra Cakrin, care-i întreba o mulţime de lucruri în tibetană. Charlie începuse să creadă că se înşelase când crezuse că bătrânul înţelegea engleza; era prea jenant ca să fie un truc, aşa cum spusese Anna.

Călugării se uitau atenţi la Sridar sau Charlie când aceştia vorbeau. Aveau în mod cert o prezenţă deosebită. Se ajunsese la punctul în care Charlie considera hainele lor de bumbac de Calcutta, vestele şi sandalele ca pe ceva normal, iar încăperea de-a dreptul ciudată, atât de netedă şi fără pată. Brusc i se păru că se află într-un tunel de la Gymboree.

– Deci sunteţi o ţară suverană din 1960? întrebă Sridar.

– Relaţia cu India e niţel mai complicată. Suveranitate în înţelesul tău avem din 1993.

Drepung repetă istoria ţării lui, în vreme ce Sridar punea întrebări şi luă notiţe.

– Deci – cinci metri deasupra nivelului mării în momentul fluxului, spuse Sridar la sfârşitul acestui recital. Ascultaţi, un lucru am de spus la început – nu vă putem promite nimic în legătură cu rezultatele asupra acestei probleme de încălzire globală. Asta e o treabă la care Congresul a renunţat…

Aruncă o privire spre Charlie:

– Îmi pare rău, Charlie. Poate nu e chiar cuvântul potrivit, mai degrabă e o treabă pe care Congresul a dat-o la spate.

Charlie se înfurie fără să vrea.

– Nu de către senatorul Chase sau alţii care sunt cu adevărat atenţi la ceea ce se întâmplă. Şi încă mai lucrăm, pregătim o mare moţiune şi…

– Da, da, fireşte, spuse Sridar, ridicând o mână să-l oprească înainte s-o ia razna. Faceţi şi voi ce puteţi. Dar hai să spunem aşa – sunt câţiva membri ai Congresului care cred că oricum e prea târziu să mai facem ceva.

– Mai bine mai târziu decât niciodată! insistă Charlie, aproape trezindu-l pe Joe.

– Înţelegem, îi spuse Drepung lui Sridar, după ce aruncase o privire spre bătrân. Nu avem aşteptări nerealiste de la voi. Sperăm doar să căpătăm ajutor din partea cuiva cu experienţă în aceste proceduri, obişnuit cu protocolul. Noi vom fi responsabili de conţinutul apelurilor în faţa organismelor care au îndoieli şi vrem doar să vă încredinţăm sarcina de a ne aranja întâlniri cu acestea.

Sridar îşi păstra chipul fără expresie, dar Charlie ştia ce gândeşte.

– Facem tot ce putem, spuse Sridar, să oferim clienţilor noştri beneficiul experienţei noastre. Vă reaminteam doar că nu putem face miracole.

Călugării încuviinţară.

– Miracolele rămân în seama noastră, spuse Drepung, la fel de inexpresiv ca şi Sridar.

Lui Charlie îi trecu prin minte că glumeţii aceia doi s-ar fi înţeles foarte bine.

Încetul cu încetul, stabiliră ceea ce aştepta fiecare de la celălalt, iar Sridar scrise termenii înţelegerii. Călugării era bucuroşi că-l făcuseră să scrie ceea ce în esenţă era cererea lor de ofertă.

– Asta uşurează mult problema, remarcă Sridar. Un mod isteţ de a mă face să vă scriu un contract elegant.

În timpul acestei părţi a negocierilor (pentru că asta erau), Joe se trezi cu totul, aşa că Charlie trebui să-i lase cu ale lor.

Mai târziu, în aceeaşi zi, Sridar îl sună. Charlie stătea pe o bancă din Dupont Circle, hrănindu-l pe Joe cu biberonul şi privind un joc de şah dintre doi localnici. Jucătorii mutau piesele prea repede pentru ca Charlie să le poată urmări jocul.

– Uite, Charlie, ştiu că e puţin redundant ce vreau să-şi spun, de vreme ce tu însuţi mi-ai făcut legătura cu tipii ăştia, dar călugării ar trebui să se întâlnească prima dată cu omul tău. Comisia de Relaţii Externe e una dintre cele principale cu care va trebui să lucrăm, aşa că totul începe cu Chase. Poţi să ne aranjezi o întâlnire cu senatorul?

– Pot să te strecor, spuse Charlie aruncând o privire la agenda lui Phil de pe ecranul ceasului de la mână. Ce spui de joia viitoare, când are o întâlnire contramandată?

– E la o oră de dimineaţă nu prea devreme, ca să fie în toane bune?

– E întotdeauna în toane bune.

– Da, sigur.

– Nu, vorbesc serios. Nu-l cunoşti pe Phil…

– Te cred pe cuvânt. Joi la ora…?

– De la zece la zece şi douăzeci.

– Perfect.

Charlie ar fi putut demonstra că energia senatorului Phil Chase era mai mult sau mai puţin constantă şi întotdeauna foarte mare. În această ultimă parte din al treilea mandat, se mutase definitiv la Washington, iar vechimea lui îl făcea foarte puternic şi foarte ocupat. Era permanent pe fugă, cu fiecare oră împărţită în tranşe de câte douăzeci de minute, de la şase dimineaţa la miezul nopţii. Era greu de înţeles cum putea să-şi păstreze calmul.

Aproape că era prea calm. Nu căuta să afle detalii asupra subiectelor pe care le auzea. Era un senator ce delega problemele, care scăpa de ele. Aşa erau cei mai buni. Mulţi senatori încercau să afle totul şi se consumau; alţii nu ştiau aproape nimic şi nu reprezentau decât afişe electorale. Phil era undeva la mijloc. Îşi folosea bine oamenii din personal – ca pe o bancă de memorie externă, măcar atât, dar deseori pentru lucruri mai importante – pentru sfaturi, pentru strategie şi uneori pentru înţelepciunea lor.

Longevitatea lui în funcţie şi codul strict al succesiunii pe care-l respectau ambele partide îl ridicase până la poziţia de preşedinte al Comisiei de Relaţii Externe şi cea de membru al Departamentului de Mediu şi Lucrări Publice. Acestea erau comisii de primă clasă, iar miza era mare. Democraţii ieşiseră la ultimele alegeri cu un vot avantaj în Senat, două voturi mai puţin în Parlament, iar preşedintele era republican. Acest lucru se încadra în tradiţia americană de a alege o structură cât mai echilibrată, pentru ca nimic să nu se întâmple şi pentru ca istoria să îngheţe de tot. O sarcină imposibilă, ca şi cum ar fi vrut să construiască un castel de cărţi de joc în mijlocul unei furtuni, dar era o politică stabilă şi un spectacol bun. În Beltway, acest lucru era considerat drept un lucru bun.

Oricum, Phil era acum ocupat cu probleme importante şi îşi dorea un nou mandat. Vechiul lui şef de personal, Wade Norton, era plecat acum, şi chiar dacă Phil aprecia sfaturile lui Wade şi îl păstra ca pe un consilier general, Andrea preluase sarcinile executive, iar Charlie pe cele de cercetare ecologică, deşi şi el era plecat şi folosit de multe ori pentru alte probleme.

Când ajunsese acolo, descoperise că treaba din birou se făcea cu adevărat profesionist, dar cu o tuşă de haos despre care descoperise cu mult timp în urmă că era întreţinută chiar de către Phil. Senatorul se folosea de minutele rămase între întâlniri pentru a trece dintr-un birou în altul, necăjind lumea. La început i se păru o pierdere de vreme, dar Charlie ajunsese să creadă că era un fel de metodă rapidă de testare, Phil storcea impresii şi reacţii în puţinul timp pe care nu-l avea ocupat. „Astăzi ne ocupăm de cadrul general!” exclama el trecând prin birouri sau stând lângă frigider şi sorbind din berea nealcolizată. În astfel de momente era în stare să stârnească controverse numai de dragul scandalului. Personalului îi plăcea asta. Membrii unui cabinet senatorial erau prin definiţie nişte tocilari în politică; mulţi dintre ei, în timpul liceului, se alăturaseră de bună voie grupurilor de dezbateri. Discuţiile cu Phil erau pe gustul lor. Iar entuziasmul lui era molipsitor, zâmbetul lui având efectul unei cafele mari. Avea un zâmbet din acela care-l făcea să pară permanent încântat. Dacă îl îndrepta spre tine, te aprindeai pe dinăuntru. De fapt, Charlie credea că zâmbetul lui Phil îl făcuse să fie ales prima oară, poate chiar de fiecare data. Cel mai frumos era că zâmbetul era adevărat. Nu zâmbea dacă nu avea chef. Dar deseori avea chef. Acest lucru vorbea de la sine, iar Phil culegea

efectele.

Acum că Wade era plecat, Charlie devenise consilierul şef pe probleme de climă globală. De fapt, Charlie şi Wade funcţionau ca o echipă la distanţă, Charlie suna în fiecare zi, venea la birou o dată pe săptămână; Wade suna în fiecare săptămână şi trecea pe acolo în fiecare lună. Asta funcţiona pentru că Phil nu avea nevoie de fiecare dată de ajutorul lor când apăreau probleme ecologice.

– Am învăţat de la voi, băieţi, le spunea el. De asta mă pot ocupa singur. Oricum, fac ce mi-aţi spus voi să fac. Aşa că nu vă îngrijoraţi, puteţi sta şi la Polul Sud sau în Bethesda. Am să vă spun cum au decurs lucrurile.

Charlie nu ar fi avut nimic împotrivă, dacă Phil ar fi făcut într-adevăr aşa cum îl sfătuiau Charlie şi Wade. Dar Phil mai avea şi alţi consilieri şi presiuni din multe direcţii; şi avea şi păreri personale. Aşa că apăreau divergenţe.

Zâmbea de fiecare dată când dădea peste Charlie. Părea că îi făcea de fiecare dată plăcere să-l vadă.

– Sunt mai multe lucruri în cer şi pe pământ, murmura el, ascultând doar pe jumătate mustrările lui Charlie.

Ca majoritatea membrilor Congresului, credea că ştie mai bine decât personalul cum merg lucrurile; şi pentru că el ajungea la vot, nu personalul, de fapt avea dreptate.

Joia următoare, la ora zece, când călugării din Khembalung avură cele douăzeci de minute de discuţii cu Phil, Charlie ar fi fost foarte interesat să vadă cum merg lucrurile, dar în dimineaţa aceea trebui să fie la Clubul Presei din Washington unde venea un savant de la Heritage Foundation care pretindea că temperaturile în continuă şi rapidă creştere aveau să fie bune pentru agricultură. Marcarea acestor oameni şi participarea la distrugerea pseudo-argumentelor lor era o treabă importantă, pe care Charlie o îndeplinea cu mare indignare; la un moment dat, manipularea informaţiilor devenise o vastă minciună, lucru pe care Charlie îl simţea atunci când întâlnea oameni de teapa lui Strengloft: lupta cu mincinoşii, cu cei care minţeau ştiinţa de dragul banilor, ascunzând astfel semnele clare ale distrugerii lumii. Astfel, ei aveau să lase copiilor lor o planetă degradată, golită de animale şi păduri şi recife de corali şi de toate celelalte aspecte ale sistemului biologic de menţinere a vieţii. Mincinoşi, furând de la proprii lor copii şi de la generaţiile următoare: asta

voia să le strige Charlie, la fel de vehement ca un predicator de la colţ de stradă. De aceea, când îi aborda cu întrebări politicoase şi cu remarci pertinente, avea un grad de încordare. Oponenţii încercau să se apere spunând că este ipocrit; dar el reuşea să-i atingă unde îi durea mai tare.

Oricum, era mai bine ca Charlie să nu participe la întâlnirea lui Phil cu călugării, pentru ca Phil să nu fie perturbat sau să nu creadă că Charlie a făcut un pact cu ei. Phil îşi putea face o părere personală, iar Sridar avea să fie acolo ca să-l îndrume. Dar deja Charlie îi cunoştea destul de bine ca să fie liniştit; Rudra Cakrin şi grupul lui se puteau reprezenta singuri foarte bine. Phil avea să dea de felul lor ciudat de a fi convingători. Senatorul cunoştea destul de bine lumea ca să nu-i trimită la plimbare doar pentru că nu locuiau în Beltway şi nu erau îmbrăcaţi la costum.

Aşa că Charlie plecă în grabă de la audierea care ştiuse că o să-l irite şi ajunse exact la 10:20. Se grăbi să urce treptele până la birourile lui Phil de la etajul al treilea. Aceste birouri aveau o privelişte grozavă spre Mall – cea mai bună privelişte din vreun birou senatorial, pe care Phil o obţinuse prin metodele lui obişnuite. Senatul, înghesuit în clădirile vechi Russell, Dirksen şi Hart, îşi luase inima în dinţi şi luase în stăpânire cartierul general al sindicatului lucrătorilor în lemn, o clădire frumoasă aşezată într-un loc spectaculos lângă Mall, între National Gallery şi Capitoliu. Sindicatul făcuse scandal la preluare, fireşte – numai Casa Republicană şi Senatul ar fi avut îndrăzneala – lăsând în urmă un scandal politic în care puţini senatori doreau să fie implicaţi din pricina imaginii proaste pe care o puteau căpăta. Cu toate acestea, Phil se mutase bucuros, declarând că avea să sprijine cauza sindicaliştilor atât de bine încât nici măcar nu aveau să simtă că au părăsit clădirea.

– Unde să fie un loc mai potrivit pentru a-i apăra pe oamenii muncii americani? întrebase el cu zâmbetul lui faimos. Am să păstrez un ciocan pe pervazul ferestrei ca să-mi amintească tot timpul pe cine reprezint.

La 10:23 dimineaţă, Phil îi scoase pe călugări din biroul lui de la colţ, discutând cu ei vesel.

– Da, mulţumesc, fireşte, mi-ar plăcea – vorbiţi cu Evelyn să vă facă o programare.

Călugării păreau mulţumiţi. Sridar părea impasibil dar uşor amuzat, ca de obicei.

Chiar în momentul plecării lor, Phil îl zări pe Charlie şi se opri.

– Charlie! Îmi pare bine să te văd în sfârşit!

Zâmbind foarte larg, se întoarse şi îi scutură mâna.

– Am auzit că ai râs în nasul preşedintelui!

Se întoarse spre călugări.

– Omul ăsta a izbucnit în râs în faţa preşedintelui! Întotdeauna am vrut să fac asta!

Călugării încuviinţară neutru.

– Şi cum te-ai simţit? îl întrebă Phil pe Charlie. Şi cum te-ai descurcat?

Charlie, roşind, spuse:

– Am făcut-o involuntar, ca să fiu cinstit. Ca un strănut. Joe mă gâdila. Şi, din câte mi-am dat seama, lucrurile au mers bine. Tocmai încerca să mă facă să râd, şi când am făcut-o, a râs şi el.

– Sunt sigur.

– Da. Oricum, a râs, apoi Joe s-a trezit şi a trebuit să-i dăm biberonul înainte să dea buzna peste noi băieţii de la securitate.

Phil râse, apoi clătină din cap, devenind mai serios.

– E păcat. Dar ce puteai face? Ai fost încolţit. Îi place să facă asta. Să sperăm că asta nu ne va costa. Chiar s-ar putea să ne ajute. Dar, uite, am întârziat, trebuie să plec. Tu stai pe-aici.

Puse o mână pe braţul lui Charlie, îşi luă rămas-bun din nou de la călugări şi se grăbi spre uşă.

Călugării se adunară în jurul lui Charlie, părând veseli.

– Unde e Joe? Cum de nu e cu tine?

– Nu aveam cum să-l iau acolo unde am fost, aşa că l-am lăsat în grija Astei, o prietenă de la Gymboree. De fapt, trebuie să mă duc să-l iau, spuse el uitându-se la ceas. Haideţi, spuneţi-mi cum au mers lucrurile.

Îl urmară cu toţii pe Charlie în biroul lui de lângă scări, parcă neîncăpător pentru robele lor maronii (Charlie observă că se îmbrăcaseră formal pentru Phil) şi chipurile lor aspre. Păreau încântaţi.

– Ei? spuse Charlie.

– A mers bine, spuse Drepung şi încuviinţă bucuros. Ne-a pus multe întrebări despre Khembalung. A vizitat ţara noastră în urmă cu şapte ani şi s-a întâlnit cu Padma şi cu ceilalţi atunci. A fost foarte interesat, foarte... înţelegător. Din acest punct de vedere, mi-a amintit de domnul Clinton.

Aparent, fostul preşedinte vizitase Khembalung-ul cu ani în urmă şi făcuse o impresie puternică.

– Şi, cel mai important, ne-a spus că ne ajută.

– A spus asta? Grozav! Cum a spus, exact?

Drepung strânse pleoapele, încercând să-şi amintească.

– A spus – Să văd ce pot face.

Sucandra şi Padma încuviinţară, confirmau.

– A folosit exact cuvintele astea? întrebă Charlie.

– Da. Să văd ce pot face.

Charlie şi Sridar schimbară priviri. Care dintre ei avea să le spună?

Sridar spuse grijuliu:

– Chiar astea au fost cuvintele lui.

Pasă mingea lui Charlie.

Charlie oftă.

– Ce s-a întâmplat? întrebă Drepung.

– Păi…

Charlie aruncă o privire din nou spre Sridar.

– Spune-le, zise Sridar.

– Trebuie să înţelegeţi că niciun senator nu doreşte să spună nu.

– Nu?

– Nu. Niciunul nu refuză.

– Nu se spune nu, amplifică Sridar.

– Niciodată?

– Niciodată.

– Le place să spună da, explică Charlie. Oamenii vin la ei să le ceară diverse – favoruri, voturi. Când ei spun da, lumea pleacă fericită. Toată lumea e fericită.

– Asta înseamnă sprijin, explică Sridar. Adică voturi, care le asigură scaunul. Spun da şi capătă voturi. Uneori, un singur da poate însemna cincizeci de mii de voturi. Aşa că spun tot timpul da.

– E adevărat, recunoscu Charlie. Unii spun da indiferent de ce au de gând. Alţii, ca senatorul Chase, sunt mai cinstiţi.

– Fără, totuşi, să spună nu, adăugă Sridar.

– De fapt, nu răspund decât la întrebările la care pot spune da. Pe celelalte le ocolesc într-un fel sau altul.

– Bine, spuse Drepung. Dar a spus…

– A spus „Să văd ce pot face”.

Drepung se încruntă.

– Deci asta înseamnă nu?

– Ei bine, în situaţia în care nu pot ocoli răspunsul la o anume întrebare…

– Da! întrerupse Sridar. Înseamnă nu.

– Pai… încercă Charlie să tragă de timp.

– Haide, Charlie, clătină Sridar din cap. Ştii că e adevărat. E adevărat pentru toţi. „Da” înseamnă „Poate”; „Am să văd ce pot face” înseamnă „Nu”, înseamnă „Nici gând”. Înseamnă „Nu-mi vine să cred că-mi ceri asta, dar dacă tot ai făcut-o, uite aşa îţi spun eu nu”.

– Nu ne va ajuta? întrebă Drepung.

– Ba da, dacă vede o cale care să meargă, declară Charlie. Am să am eu grijă de asta.

– O să vezi ce poţi face, spuse Drepung.

– Da, dar de data asta cu adevărat.

Sridar zâmbi sardonic la disconfortul lui Charlie.

– Iar Phil este cel mai bun cunoscător al problemelor ecologice dintre senatori, nu-i aşa, Charlie?

– Da. Aşa e.

Călugării rămaseră gânditori.

VI

Capitala în Ştiinţă

Submarine automate navighează prin adâncuri, în scopuri oceanografice. Planoare subacvatice şi VAS-uri (vehicole autonome subacvatice), ca nişte torpile cu aripi, se opresc în observatoare submarine ca să-şi încarce bateriile şi să descarce datele culese. În sfârşit, oceanografii au aproape la fel de multe date ca şi meteorologii. Printre alte lucruri, ei monitorizează un strat adânc de apă relativ caldă care se scurge din Oceanul Atlantic în cel Arctic (EXAMS, Experimentul Atlantic de Monitorizare a Stratului). Dar nu sunt la fel de buni la asta ca balenele. Balene albe, care trăiesc în oceanul larg, pe care s-au montat senzori care înregistrează temperatura, salinitatea şi concentraţia de nitraţi, urmărite prin GPS şi aparate de măsurat adâncimea. Se plimbă în sus şi-n jos prin lumea albastră, se scufundă adânc în beznă, ies să ia aer, în tot acest timp înregistrând date. Casper Fantoma Prietenoasă, Whitey Ford, Femeia în Alb, Moby Dick şi toate celelalte: înoată după plac, în sus şi-n jos prin teritoriile lor imense, iuţi şi suple, fără oprire, capabile de mari adâncimi, licăriri palide pe fondul albastru întunecat, negru albăstrui. Apoi sus, la aer. Verii noştri. Balenele albe ne ajută să cunoaştem lumea. Stratul de apă caldă se atenuează.

RESTUL ŞEDERII lui Frank în San Diego a fost tulbure. Întâlnirea lui cu Marta îl aruncase într-o stare de spirit neagră, de care nu putea scăpa.

Încercă să caute o locuinţă în care să stea la întoarcerea lui din toamnă şi verifică paginile cu anunţuri din ziar, dar era descurajator. Văzu că trebuia să închirieze mai întâi un apartament şi să aibă răbdare până ce avea să găsească ceva de cumpărat. Avea să fie greu, poate chiar imposibil, să găsească o casă care să-i placă şi să şi-o poată permite. Avea unele probleme financiare. Iar cumpărarea unei case necesita un venit considerabil în zilele acelea. El şi Marta cumpăraseră un bungalou perfect în Cardiff, dar îl vânduseră când se despărţiseră, făcând lucrurile şi mai rele decât erau. Acum, zona era mai scumpă decât îşi putea permite un profesor. Un venit

suplimentar ar fi fost esenţial.

Aşa că vizita ofertele de închiriere din North County, iar după-amiezele mergea în biroul gol din campus, unde se întâlnea cu cei doi doctoranzi care mai lucrau încă sub îndrumarea lui. Vorbi cu decanul departamentului despre cursurile pe care avea să le ţină începând din toamnă. Era foarte obositor.

Şi partea cea mai proastă era că în cutia poştală a departamentului lui apăruse o scrisoare de la Biroul de Transfer al Tehnologiei din universitate, Comisia Independentă de Audit. Cu pulsul grăbit, o desfăcu şi o citi la repezeală, apoi formă numărul Biroului.

– Bună, Delphina, aici e Frank Vanderwal. Tocmai am primit o scrisoare de la comisia de audit, poţi să-mi spui despre ce e vorba?

– A, bună ziua, doctore Vanderwal. Să vedem… comisia de supraveghere a veniturilor provenite din exterior voia să vă întrebe despre anumite sume pe care le-aţi primit din acţiunile de la Torrey Pines Generique. Sumele de peste două mii de dolari pe an trebuie să fie raportate şi dumneavoastră n-aţi spus nimic până acum.

– Sunt la FNS anul acesta, toate acţiunile mele sunt într-un pachet anonim. Nu ştiu absolut nimic despre sume.

– Aha, asta e. Poate… doar o clipă. Uite. Poate că se ştia asta. Nu sunt sigură. Mă uit la hârtia lor acum… aha. Au fost informaţi că vă veţi întoarce la Torrey Pines şi…

– Stai puţin, ce-ai spus? De unde au auzit ei asta?

– Nu ştiu…

– Pentru că nu e adevărat! Am vorbit cu nişte colegi de la Torrey Pines, dar într-o chestiune privată. Cum de au aflat despre asta?

– Eu nu ştiu nimic.

Delphina se plictisise de indignarea lui. Fără îndoială, slujba o punea în calea multor indignări, dar din păcate, de această dată el avea dreptate.

– Haide, Delphina, spuse el. Am mai discutat asta când am ajutat la constituirea lui Torrey Pines şi nu am uitat. Facultatea are dreptul să investească până la douăzeci la sută din timpul de lucru în consultaţii externe. Ce fac eu e treaba mea, nu trebuie decât să raportez. Şi chiar dacă m-am dus la Torrey Pines, ce e rău în asta? Nu am intrat în consiliul lor de conducere şi nu am folosit mai mult de o cincime din timpul meu!

– Asta e bine…

– Şi cum cea mai mare parte din timp o petrec gândindu-mă la asta, chiar dacă folosesc mai mult timp, cum o să ştiţi voi? Îmi citiţi gândurile?

Delphina oftă.

– Fireşte că nu. Până la urmă e o problemă de onoare. Evident. Întrebăm ce se petrece când observăm nereguli în rapoartele financiare, ca să reamintim regulile.

– Nu-mi plac implicaţiile. Transmite comitetului de supraveghere care e situaţia acţiunilor mele de bursă şi cere-le să studieze bine problema înainte să necăjească lumea.

– Bine. Îmi pare rău.

Vocea ei nu părea tulburată.

Frank ieşi să se plimbe prin campus. De obicei, asta îl liniştea, dar acum era prea supărat. Cine spusese comitetului de supraveghere că avea de gând şi se întoarcă la Torrey Pines? Şi de ce? Să fi sunat cineva de la Torrey Pines? Numai Derek ştia sigur şi nu ar fi făcut-o.

Dar poate că au auzit şi alţii. Sau poate făcuseră o deducţie logică de la vizita lui. Dar asta se petrecuse abia cu câteva zile în urmă, destul însă pentru ca cineva să fi sunat. Poate Sam Houston, care voia să rămână consultant şef?

Sau Marta?

Tulburat de acest gând şi de toate maşinaţiunile, îşi dori să plece înapoi la Washington. Asta era şocant, pentru că atunci când se afla la Washington murea de dor să se întoarcă la San Diego, numărând zilele până la întoarcere, până când avea să reînceapă viaţa lui adevărată. Dar era un lucru de netăgăduit; se afla în San Diego şi voia să plece la Washington. Ceva era în neregulă.

Asta se întâmpla în parte din pricină că nu revenise cu adevărat la viaţa lui obişnuită în San Diego. Nu avea o casă, era încă în concediu, nu era ocupat toată ziua. Asta însemna că avea mult timp să rătăcească, aşa cum făcea acum. Şi nu era obişnuit cu asta.

Bine – ce ar fi făcut cu timpul liber dacă ar fi locuit aici?

S-ar fi apucat de surfing.

Bună idee. Lucrurile lui erau depozitate într-un container dintr-un depozit din Encinitas, aşa că merse acolo cu maşina şi îşi luă echipamentul de surfing, apoi se întoarse în parcarea de la Cardiff Reef, la capătul sudic al zonei Cardiff-by-the-Sea. Observă

situaţia câteva minute în timp ce îşi trase pe el costumul de cauciuc (care începea să-i fie mic) şi descoperi că un flux uşor şi un vânt dinspre sud se combinau, generând valuri bune care se spărgeau departe de recif. Erau acolo câţiva surferi.

Bucuros de ceea ce vedea, Frank intră în apă, foarte rece pentru un miez de vară, cum spunea toată lumea. Nu mai era caldă ca pe vremuri. Dar se simţea atât de bine încât alergă şi trecu printr-un val, strigând fericit când ieşi de sub el. Se aşeză pe apă şi se lăsă să plutească, îşi prinse firul de siguranţă al plăcii şi porni să vâslească cu mâinile. Oceanul îi aducea aminte de casă.

Toată dimineaţa se simţi bine. Cardiff Reef era un loc pe care-l cunoştea foarte bine şi nimic nu se schimbase după atâţia ani. Venise aici de multe ori să facă surfing cu Marta, dar nu din pricina asta se simţea el bine. Deşi, dacă ar fi dat peste ea aici, ar fi avut din nou ocazia să-i vorbească. Oricum, valurile erau eterne, iar Cardiff Reef era ca un vechi prieten care repeta acelaşi lucru. Era acasă. De aceea era acasă în San Diego – nu din cauza oamenilor sau a slujbei, a caselor pe care nu şi le putea permite, ci din cauza acestei experienţe de a se afla în ocean, punctul central de atracţie al multor ani ai tinereţii lui, restul fiind lipsiţi de culoare prin comparaţie. Asta până ce descoperise căţăratul.

Vâslea cu palmele, prindea valurile şi pornea pe ele timp de câteva secunde extatice, apoi se întorcea şi o lua de la capăt. În tot acest timp se întreba de ce acest sentiment ciudat şi puternic, de ce această senzaţie dată de apa mării îi aducea aminte de casă. Probabil că era un motiv biologic evolutiv pentru fericirea pe care o simţea în apă. Poate că o parte din creierul lui era asemenea mamiferelor acvatice, o parte profundă şi fundamentală care îşi dorea această experienţă. Cu siguranţă, cerebelul îşi păstrase mecanismele străvechi. Pe de altă parte, poate că momentele de imponderabilitate, plutirea, toate aceste senzaţii imitau senzaţiile intrauterine. Sau poate că era un răspuns estetic foarte sofisticat, o întâlnire cu sublimul, o cădere continuă fără primejdia rănirii sau morţii, nici măcar dureroasă, astfel că discrepanţa dintre semnalele de primejdie şi cele de confort era trăită ca un fel de triumf asupra realităţii.

Oricum, era distractiv. Şi îl făcu să se simtă mult mai bine.

Apoi veni vremea să plece. Mai călări un val şi, în loc să se întoarcă la sfârşit, se lăsă dus până la ţărm.

Rămase nemişcat în apa mică şi lăsă spuma valului să treacă pe lângă el. Înainte şi înapoi, plutea la întâmplare. Rămase mult timp aşa. În copilărie şi tinereţe petrecuse mult timp la marginea oceanului făcând asta, „lăfăindu-se” cum îi spunea el; şi se gândise deseori că oricât de mult se chinuiau oamenii să complice sporturile acvatice, lăfăiala era tot ce le trebuia cu adevărat. Acum plutea cu mâinile şi picioarele depărtate şi se lăsa tras înainte şi înapoi, simţind valurile pline cu nisip ridicându-l şi împingându-l. Mângâiat de ocean. Apa care se retrăgea în ocean lua cu ea pârâiaşe de nisip, desenând V-uri negre pe plaja udă, unul peste altul, într-o reţea complicată.

– Te simţi bine?

Ridică brusc capul. Era Marta, care şi ea pleca.

– A, bună. Da, mă simt bine.

– Ce faci, mă hărţuieşti?

– Nu, spuse el, apoi îşi dădu seama că era puţin adevărat. *Nu!*

Se uită la ea şi se înfurie. Ea îl privi la fel de aprins.

– Mă bălăcesc şi atât, spuse el cu dinţii strânşi. Nu ai niciun motiv să-mi spui asta.

– Nu? Atunci de ce m-ai invitat ieri?

– Evident, a fost o greşeală. Am crezut că o să-mi facă bine să mai discut cu tine.

– Anul trecut, poate. Dar la vremea aceea nu voiai tu. Aşa de mult te-ai ferit de ai fugit până la FNS. Acum e prea târziu. Lasă-mă în pace, Frank.

– Te las!

– *Lasă-mă în pace.*

Marta se întoarse şi fugi în valuri, se aruncă pe placă şi înotă cu putere. Când ajunse destul de departe, se ridică în picioare pe placă şi îşi ţinu echilibrul, privind în zare.

Femeile în costume de cauciuc arătau caraghios, gândi Frank în timp ce o priveau. Nu numai diferenţele evidente, ci şi cele subtile ale morfologiei erau accentuate: raportul mai scurt dintre tors şi picioare, raportul de 0.7 dintre talie şi şolduri – oricare dintre ele îi atrăgeau atenţia ca un magnet. Îşi dădea seama de diferenţă de oricât de departe. Orice surfer o putea face.

Ce însemna asta? Că era atras de o femeie care îl dispreţuia? Că stricase relaţia principală din viaţa lui şi cea mai bună şansă de a se reproduce? Dimorfismul sexual era chiar aşa o forţă pentru dorinţa de reproducere? Era el un sclav al spermei sale, un idiot?

Toate acestea erau adevărate.

Starea lui bună de spirit se strică; se ridică în picioare. Îşi scoase costumul, îl aruncă în maşina închiriată, se întoarse la depozit şi-şi aruncă în container lucrurile. Se întoarse în camera lui de la hotel, făcu un duş, predă camera şi se îndreptă pe autostrada de coastă spre aeroport, simţindu-se ca un exilat deşi încă se mai afla aici, pe terenul lui.

Avea sentimentul unei înfrângeri.

Predă maşina, execută automat toate operaţiunile care aveau să-l conducă la avionul spre Dallas. Se aşeză la fereastră şi privi afară când avionul decolă. Point Loma, oceanul albastru, valurile spărgându-se de faleză, înnoind perpetuu tapiseria albă. Avionul se aplecă pe o parte, făcu un ocol, Mount Soledad, sus printre nori, sus şi spre răsărit.

Adormi. Când se trezi, deja coborau spre Dallas. Era ciudat să priveşti căderea spre Pământ, clădirile şi maşinile ca nişte jucării mai întâi, crescând repede spre dimensiunile reale. Apoi se ridică, debarcă pe culoarele largi ale aeroportului din Dallas, pe benzile rulante, apoi pe un alt arc, după care se aşeză şi aşteptă avionul spre Washington.

Trist, privi America trecând pe lângă el. Cine erau oamenii aceia care puteau trăi atât de placid în vreme ce lumea intra într-o criză acută de mediu? Experţi în a refuza realitatea. Experţi în filtrarea de informaţii ca să audă numai ceea ce îi făcea să se comporte aşa cum voiau să se comporte. Mulţi dintre cei care treceau acum prin faţa lui mergeau duminica la biserică, credeau în Dumnezeu, votau cu Republicanii, îşi petreceau timpul la cumpărături şi televizor. Evident, oameni drăguţi. Soarta lumii era pecetluită.

Se aşeză în următorul avion (de această dată spre coridor, pentru că priveliştea nu mai conta), simţindu-se din ce în ce mai dezgustat şi mai furios. În parte din pricina FNS; nu-l ajuta cu nimic. Îşi scoase laptop-ul, îl porni şi deschise un nou document, începu să scrie:

Critica FNS, prima versiune. Adresată personal Dianei Chang.

FNS a fost înfiinţată pentru a sprijini cercetarea ştiinţifică de bază şi a căpătat în general notă bună pentru asta. Dar bugetul său nu a depăşit niciodată zece miliarde de dolari pe an, asta într-o economie de zece mii de miliarde. E de temut că aşa cum stau lucrurile, FNS este o organizaţie prea mică pentru a avea un

impact real.

În acest timp, omenirea depăşeşte capacitatea planetei de a susţine specia şi perturbă grav biosfera. Economia neoclasică nu se poate descurca în această situaţie şi, într-adevăr, cu costurile sale fals exteriorizate, a fost creată în parte pentru a ascunde aceste lucruri. Chiar dacă Pământul va suferi o extincţie antropogenică catastrofică în următorii zece ani, ceea ce se va întâmpla, afacerile americane se concentrează tot asupra balanţei trimestriale. Nu există niciun mecanism economic care să rezolve o catastrofă. Cu toate acestea, guvernul şi comunitatea ştiinţifică nu încearcă să abordeze situaţia, ba chiar au consimţit să fie conduse după principiile economiei neoclasice, o evidentă pseudo-ştiinţă. Tot aşa de bine am putea fi conduşi de către astrologi. Toată lumea de la FNS cunoaşte situaţia şi, cu toate acestea, nimeni nu face nimic. Nu încearcă să instige lumea să salveze biosfera, nici măcar nu răspunde la proiecte de acest gen. Aşteaptă doar să vadă ce se va întâmpla, într-o poziţie ridicol de pasivă.

De ce această pasivitate, ai să întrebi? Pentru că FNS este o găină! O găină cu capul mic băgat în nisip ca un struţ! este un struţ (rectificare). Îi este teamă să critice Congresul, să critice afacerea, să critice poporul american. Fundamentaliştii pieţei libere ne trag înapoi în feudalism şi distrug totul în acest proces, cu toate că avem mijloacele tehnologice să-i hrănim pe toţi, să le dăm un acoperiş deasupra capului, să-i îmbrăcăm, să-i tratăm, să-i educăm – capacitatea de a încheia suferinţa şi colapsul ecologic se află la îndemâna noastră, cu toate astea FNS continuă să împartă bursele ei minuscule, pieptănându-se atunci când ţara arde!

Deşi nu se poate face nimic în această privinţă, sunt sigur că te gândeşti că săracul Frank Vanderwal a petrecut un an în mlaştină şi a înnebunit din pricina asta. Cu toate acestea, am dreptate, lumea se află într-o mare problemă şi FNS este una dintre organizaţiile care ar putea să ajute cu adevărat, dar n-o face. Ar trebui să studieze politica ştiinţifică din toată lumea şi să forţeze anumite măsuri de management al climei şi biosferei, insistând asupra urgenţei lor, ar trebui să stea pe capul Congresului ca să obţină bugetul pe care-l merită, mult mai mare, la fel ca al Pentagonului, de fapt ar trebui ca cele două bugete să facă schimb de locuri ca să fie cinstite, dar nimic din toate astea nu se întâmplă şi nu se vor întâmpla, de aceea nu

mă mai întorc şi niciun om întreg la minte n-ar face-o.

Avionul începu să coboare.

Materialul avea nevoie să fie revăzut. Metafore amestecate; ceva era ba găină, ba struţ, deşi în realitate era şi una şi alta. Dar avea să se descurce. Avea o primă variantă, pe care avea să o revadă şi apoi să o dea Dianei Chang, preşedinta FNS, cu slaba speranţă că asta avea să o trezească.

Apăsă butonul *Save* pentru prima dată în ultima oră. Avionul se apleacă pentru o ultimă curbă descendentă spre aeroportul *Ronald Reagan.* Curând avea să se întoarcă în pustiul vieţii lui curente. Înapoi în mlaştină.

* * *

ÎN LABORATORUL lui Leo, toată lumea era preocupată cu testarea algoritmului lui Pierzinski, continuând experimentele de „inserţie hidrodinamică rapidă”, cum se numea acum în literatura de specialitate. Multe laboratoare lucrau la problema livrării şi, oricât de ciudat ar fi părut, aceasta era una dintre metodele cele mai promiţătoare investigate. Un semn rău.

Astfel că erau atât de ocupaţi pe ambele fronturi încât nu observară de la început rezultatele pe care unul dintre colaboratorii Martei le obţinuse din metoda Pierzinski. Marta îşi luase doctoratul cu un studiu de microbiologie a unor alge şi mai era co-autoare a lucrărilor unei doctorande, Eleanor Dufours. Leo o întâlnise pe Eleanor, apoi îi citise lucrările şi fusese impresionat. Acum Marta îi prezentă Eleanorei algoritmul lui Pierzinski. Leo se gândi că grupul lui ar fi putut învăţa ceva din experienţa lor, aşa că aranjase o întâlnire de prânz cu Eleanor.

– Am studiat algele din anumiţi licheni, spuse Eleanor în ziua aceea cu voce calmă, cu totul diferită de a Martei. Istoria ADN spune clar că unii licheni sunt de fapt străvechi parteneri ai algelor şi fungilor şi noi am modificat genetic algele din unii licheni cei mai vechi, *Cornicularia cornuta.* Creşte pe copaci şi-şi croieşte cale în copac într-un mod surprinzător. Credem că lichenul ajută copacul pe care-l colonizează ocupându-se de reglarea hormonală a copacului şi creşterea capacităţii acestuia de a absorbi lignină în sezonul de creştere.

Vorbi despre posibilitatea schimbării ratei metabolice.

– În ultima vreme am testat algoritmul pe care l-a adus Marta, încercând să găsim simbioţi care să accelereze abilitatea lichenului de a adăuga lignină copacului.

Inginerie evolutivă, gândi Leo, dând din cap. Laboratorul lui încerca să facă acelaşi lucru, fireşte, dar rareori se gândise la asta. Trebuia să încerce să vadă problema din afară ca să o înţeleagă mai bine.

– De ce să grăbiţi depunerile de lignină? dori să afle Brian. La ce foloseşte?

– Ne gândeam că ar putea funcţiona ca un absorbant de carbon.

– Cum aşa?

– Păi, lumea vorbeşte despre captarea unei părţi din carbonul pe care l-am aruncat în atmosferă. Dar nicio metodă nu a fost foarte bună. Stimularea creşterii plantelor a fost o sugestie, dar problema este că plantele în discuţie au ciclu de viaţă foarte mic şi plantele putrezite eliberează dioxidul de carbon înapoi în atmosferă. Deci, dacă nu amenajăm nişte gropi cu adevărat mari, captarea CO_2 cu ajutorul plantelor mici nu pare prea eficientă.

Ascultătorii ei încuviinţară.

– Pe de altă parte, copacii au sute de milioane de ani de experienţă pentru a se apăra de insecte. O posibilitate ar fi să producem copaci mai mari. Dar s-a dovedit că nu e atât de uşor.

Cu un marker roşu desenă solul şi un copac pe tablă, ca un copil de cinci ani.

– Scuze. Vedeţi, cei mai mulţi copaci cresc deja la dimensiunea maximă posibilă, din pricina constrângerilor fizice, cum ar fi cantitatea de sol şi viteza vântului. Deci, ar trebui să-i facem mai groşi sau – desenă mai multe rădăcini sub linie – putem face rădăcinile mai dese. Însă asta însemnă modificări genetice care dăunează copacilor în alte domenii şi oricum e un proces foarte lent.

– Deci nu va funcţiona, spuse Brian.

– Exact, spuse ea răbdătoare, dar mulţi copaci sunt gazde ale acestor licheni, iar lichenii reglează producţia de lignină într-un fel care poate fi îmbunătăţit, astfel că arborii să poată capta iute carbonul care va rămâne sechestrat pe tot timpul vieţii lor.

Având în vedere toate astea, am lucrat la un fel de lichen modificat. Fotosinteza lichenilor este îndeplinită de algele din ei şi am folosit algoritmul lui Yann pentru a găsi genele ce ar putea fi modificate pentru a accelera acest lucru. Să facem lichenii să exporte zahărul în exces în arborele gazdă, până în rădăcini. Se pare că vom reuşi să provocăm o creştere accelerată a

rădăcinilor şi a trunchiului copacilor pe care cresc aceşti licheni.

– Cam cât carbon se captează astfel?

– Am calculat diferite scenarii, cu licheni modificaţi introduşi în păduri de diferite mărimi, până la întreaga centură forestieră temperată. Cea din urmă are capacitatea de a extrage miliarde de tone de CO_2.

– Chiar aşa?

– Da. Şi încă destul de repede.

– Atenţie, glumi Brian. Nu vrei să provoci o eră glaciară?

– Adevărat. Dar asta ar fi o problemă care va apărea mai târziu. Şi ştim cum să încălzim la loc, dar acum, orice metodă de captură a carbonului e bună. Au apărut zilele astea nişte efecte destul de serioase, doar ştiţi asta.

– Într-adevăr.

Cu toţii se uitară la încâlceala de litere şi linii şi copăcei desenaţi de ea pe tablă.

Leo sparse tăcerea.

– Măi să fie, Eleanor! Asta e foarte interesant.

– Ştiu că asta nu vă ajută la problema voastră cu sistemele de livrare.

– Nu, dar nu-i nimic, tu nu te ocupi de asta. Totuşi, e foarte interesant. E o problemă total diferită, atâta tot. Grozav. Ai prezentat studiul până acum?

– Nu, spuse ea surprinsă.

– Ar trebui. Consilierului îi plac lucrurile astea, şi el este un savant activ. Conduce în paralel un laborator.

Acest lucru îi conferea o poziţie de vârf în comunitatea ştiinţifică.

Eleanor dădu din cap.

– Aşa am să fac, mulţumesc. M-a sprijinit mult.

– Bine. Şi uite, sper ca tu şi Marta să continuaţi să colaboraţi. Poate o să reuşim să te aducem aici, la Torrey Pines. Poate că există vreun aspect al reglării hormonale pe care noi nu-l vedem.

– Mă îndoiesc de asta, dar mulţumesc oricum.

Curând după aceea, Leo primi un e-mail de la Derek, în care i se cerea să meargă la o întâlnire cu un reprezentant al unui grup de investiţii, ca să explice problemele ştiinţifice. Asta se mai întâmplase de câteva ori pe vremea când Torrey Pines era la început, aşa că Leo cunoştea procedura, de aceea era extrem de jenat de ideea de a repeta experienţa – mai ales dacă avea să fie

vorba despre „inserţia hidrodinamică rapidă”. Leo nu voia să sprijine afirmaţiile nefondate ale lui Derek în faţa unor străini.

Derek îl asigură că avea să se ocupe el de „întrebările speculative” – exact tipul de întrebări pe care capitalistul avea să le pună.

– Deci eu voi fi acolo ca să…

– Ca să răspunzi la întrebările tehnice despre metoda pe care o folosim acum.

Grozav.

Înainte de întâlnire, lui Leo i se arătă o copie a prezentării şi a ofertei pe care Derek o trimisese la *Biocal,* o firmă de investiţii de la care Derek căpătase o finanţare în primii ani ai companiei. Documentul era foarte laudativ la adresa posibilităţilor metodei de livrare pe cale hidrodinamică. Până o termină, stomacul lui Leo se făcuse mic cât o nucă.

Ceva mai târziu, în ziua întâlnirii, Leo merse cu maşina de la serviciu la birourile Biocal, localizate într-o clădire mare din suburbia La Jolla, chiar lângă Prospect. Ferestrele sălii lor de şedinţe dădeau spre o panoramă grozavă a coastei. Leo aproape că putea vedea clădirea lor, pe faleza de vizavi de La Jolla Cove.

Gazda lor, Henry Bannet, era un om spilcuit la vreo patruzeci de ani, relaxat şi cu aspect atletic, prietenos în felul obişnuit al celor din San Diego. Firma sa era un parteneriat privat care făcea investiţii strategice în biotehnologie. O investiţie de un miliard de dolari, spusese Derek. Şi nu se aşteptau la vreo recompensă pe o perioadă de patru până la şase ani, uneori mai mult. Îşi permiteau să lucreze sau hotărâseră să lucreze în ritmul progresului medical. Jucau la risc mare, cu miză mare, prin investiţii de lungă durată. Nu era un tip de investiţie potrivit pentru o bancă şi nici pentru cei ce se ocupau de împrumuturi. Riscurile erau prea mari, profitul prea îndepărtat. Numai firmele de investiţii puteau face asta.

Astfel că, în nod natural, ajutorul lor era mult căutat de micile companii de biotehnologie. Existau cam trei sute de astfel de companii numai în San Diego, iar majoritatea erau pe marginea prăpastiei, sperând ca prima investiţie făcută în ei să dea roade sau să-i facă buni de a fi cumpăraţi de alţii. Firmele de investiţii alegeau dintre ei pe cei pe care voiau să-i finanţeze; multe urmăreau interese particulare, chiar şi pasiuni. Fireşte, în această zonă erau foarte bine informaţi, experţi în combinarea analizelor ştiinţifice cu cele financiare. Spuneau că sunt

„investitori în plusvaloare” şi aduceau mai mult decât bani – experienţă, reţele, consiliere.

Acest Bannet îi părea lui Leo unul dintre cei pasionaţi. Era prietenos, dar serios. Un om dintr-o bucată. Derek avea puţine şanse să-l impresioneze cu trucuri.

– Vă mulţumesc că ne-aţi primit, spuse Derek.

Bannet dădu din mână.

– Sunt întotdeauna interesat să vorbesc cu voi. Am citit nişte lucrări de-ale voastre şi am fost la simpozionul de anul trecut din Los Angeles. Aveţi nişte studii frumoase.

– E adevărat, iar acum ne ocupăm de ceva cu adevărat grozav, cu potenţial de a revoluţiona ingineria genetică printr-o metodă de a aduce în organismul uman ADN-ul modificat. Ar putea fi o metodă folositoare unui mare număr de terapii, unul dintre motivele pentru care suntem atât de entuziasmaţi – şi încercăm să ne grăbim. Aşa că mi-am amintit cât de mult ne-aţi ajutat la pornire şi cât de mult profit aţi căpătat, aşa că m-am gândit să vă punem la curent cu situaţia şi să vedem dacă n-aţi fi interesaţi să facem o IPDP împreună.

Asta îi sună foarte ciudat lui Leo, ca un fel de pipa păcii a indienilor sau o ţigară la poştă între studenţi, dar Bannet nici nu clipi; IPDP erau unul dintre mecanismele lor de investiţii, după cum află repede Leo. „Investiţie Privată în Domeniul Public”. Era o metodă de pompare a banilor direct din fondurile lor în compania falită a lui Derek.

Dar Bannet era un veteran, atent la toate ascunzişurile strategice din discursul lui Derek atunci când acesta avea dinainte acţionari sau investitori. Cam şaizeci la sută din companiile de biotehnologie dădeau faliment, astfel că primejdia pierderii unei părţi sau a întregii investiţii era foarte probabilă. Derek nu avea nicio şansă să-l păcălească. Trebuia să spună lucrurilor pe nume şi să spere că lui Bannet avea să-i placă ce auzea.

Leo se uită pe fereastră la Pacificul înceţoşat, ascultându-l pe Derek vorbind mai departe. Valuri lungi încercuiau La Jolla Point şi pulsau în golf. Blocul uriaş cu apartamente de la capătul zonei bloca vederea spre apus, amintindu-i că banii în cantitate mare puteau realiza lucruri uimitoare.

Derek termină de prezentat lui Bannet o serie de grafice pe laptop, incapabil să-şi înfrumuseţeze povestea. Profit mic, pierderi mari; întârzieri; vânzarea unor contracte subsidiare,

chiar unele patente, averea lor cea mare; visteria goală.

– A trebuit să ne concentrăm pe problemele care sunt cu adevărat importante, recunoscu Derek. Asta ne-a făcut mai eficienţi, cu siguranţă. Dar asta înseamnă că nu mai avem rezerve, resurse de folosit, chiar dacă potenţialul este atât de mare. Aşa că mi-am spus că a venit timpul să cerem finanţare dinafară, în ideea că finanţarea de acum ar fi atât de crucială încât profitul investitorului va fi cu adevărat semnificativ.

– Mda, spuse Bannet, deşi nu era clar dacă era de acord cu asta.

Bannet pocnea uşurel din limbă, trecând peste grafice, şi murmura „hm-mmm, hm-mmm” într-un fel politicos, dar acum că se gândea la informaţiile din documentele pe care le studia, chipul îi trăda interesul aprins. Tipul ăsta era cu adevărat pasionat, îşi dădu seama Leo.

– Povesteşte-mi despre acest algoritm, spuse el la sfârşit.

Derek se uită la Leo, care spuse:

– Ei bine, matematicianul care-l dezvoltă este angajat recent la Torrey Pines şi colaborează cu laboratorul nostru pentru a testa un set de operaţiuni pe care le-a gândit el, ca să vedem cât de bine pot fi prezise proteinele asociate unei gene şi, după cum vedeţi – deschise pe laptop primul cadru din prezentare – a fost foarte bun la prezicerea lor în anumite situaţii.

– Şi cum va afecta asta sistemul de livrare la ţintă la care lucraţi?

– În acest moment, ne ajută să găsim proteine cu liganzi mai buni pentru liganzii receptori de pe celulele ţintă. De asemenea, ne ajută să testăm proteinele pe care le putem trece prin membrana celulară, folosind metodele hidrodinamice pe care le cercetăm de câteva luni.

Trecu la un alt cadru al prezentării unde erau trecute rezultatele acestei cercetări, încercând să-şi alunge din minte denumirile date ei de către Brian şi Marta – nu voia să-i spună Metoda Ochilor Bulbucaţi sau Metoda Şoarecelui Exploziv.

– După cum vedeţi, spuse el arătând spre rezultatele relevante, saturaţia a fost bună în anumite condiţii.

Fraza părea slabă, aşa că adăugă:

– Algoritmul se dovedeşte de asemenea foarte bun pentru studiile botaniştilor din campus referitoare la alge.

– Cum se leagă toate aceste lucruri?

– Ei se ocupă de ingineria plantelor.

Bannet se uită spre Derek.

– Avem de gând să folosim experienţa lor, spuse Derek, pentru a îmbunătăţi sistemul de livrare. În mod cert, metoda este robustă, poate fi folosită într-o diversitate de aplicaţii.

Dar nu se putea ascunde. Cele mai bune rezultate ale lor de până acum fuseseră într-un domeniu care nu era în mod necesar util medicinei umane. Cu toate acestea, Torrey Pines Generique se angajase să facă medicină umană. Şi *Biocal.*

– Arată de-a dreptul promiţător, nu? spuse Derek. Algoritmul ăsta e mai mult decât un exerciţiu matematic, e mai degrabă descrierea unei legi naturale. Gramatica expresiei genelor. Ar putea însemna o gamă întreagă de patente când aplicaţiile vor fi găsite.

– Mda, spuse Bannet, uitându-se din nou în jos spre laptop-ul lui Derek, care era încă deschis la pagina financiară.

Aproape patetic; numai că era, probabil, o poveste obişnuită, aşa că Bannet nu părea şocat. Nu făcea decât să pună în balanţă investiţia şi riscul în legătură cu situaţia prezentată.

În sfârşit, spuse:

– Pare foarte interesant. Fireşte, este cam schematic şi aţi pus toate ouăle într-un singur coş. Dar uneori aşa trebuie. Ca să spun sincer, nu ştiu încă.

Derek încuviinţă cu rezervă.

– Noi credem foarte mult în importanţa unor tratamente pentru bolile serioase şi de aceea ne-am concentrat asupra lor. Acum suntem nevoiţi să mergem în această direcţie cu ideile noastre cele mai bune. De aceea ne-am concentrat pe dezvoltarea HDL. Cu acest sistem de livrare la ţintă, s-ar putea să valoreze miliarde.

– Iar dezvoltarea HDL…

– Nu am publicat-o încă. Încă ne mai gândim cum s-o patentăm.

Lui Leo i se strânse inima, dar îşi păstră chipul imobil.

Bannet era şi mai puţin expresiv; încă prietenos şi cu simpatie, dar cu priviri pătrunzătoare.

– Trimiteţi-mi restul planului vostru de afaceri, toate publicaţiile ştiinţifice legate de asta. Toate datele. Am să le discut cu unii dintre partenerii mei. Pare să fie o situaţie dintre acelea pe care vreau să le discut cu partenerii. Nu e ceva neobişnuit, e doar o situaţie mai complicată decât cele pe care le analizez singur. Şi unii dintre colegii mei se ocupă de agro-

farmacie.

– Sigur, spuse Derek, înmânându-i un dosar cu materialul pe care-l pregătise deja. Înţeleg. Putem să ne întoarcem şi să vorbim şi cu ei dacă doriţi, să răspundem la întrebările lor.

– Asta e bine, mulţumesc.

Bannet puse dosarul pe masă. După câteva dulcegării şi o rundă de strângeri de mână, Derek şi Leo fură trimişi la plimbare.

Leo îşi dădu seama că nu avea nicio idee dacă întâlnirea mersese bine sau rău. Era ăsta un semn bun sau rău?

VII
Cui pe Cui

Atmosfera Pământului conţine acum cel mai mare procent de dioxid de carbon şi alte gaze de seră din Cretacic până acum. Asta înseamnă că mai multă căldură solară este captată de aer, iar fronturile de aer cald observate în acest an sunt mai mari, mai calde şi mai înalte în atmosfera tropicală Mulţi curenţi ascendenţi au fost perturbaţi, iar furtunile care se îndepărtează în spirală de tropice sunt mai dese şi mai intense. Sezonul uraganelor din Atlantic durează din aprilie până în noiembrie şi există acum opt uragane şi şase furtuni tropicale. Taifunurile din Pacificul de Est se formează în fiecare an şi acum sunt douăzeci şi două. Rezultă astfel inundaţii masive, dar trebuie observat că în alte zone seceta a bătut toate recordurile.

Astfel că efectele sunt variate, dar modificările sunt generale şi largi, iar pagubele acestui an au fost estimate recent la şase sute de miliarde de dolari, cu mii de morţi. Până acum, Statele Unite au scăpat de o catastrofă majoră, iar administraţia nu este atentă la o astfel de problemă. „Într-o economie sănătoasă, starea vremii nu este importantă” a remarcat preşedintele. Dar există posibilitatea ca energia adăugată în atmosferă să declanşeze ceea ce climatologii numesc modificarea abruptă a climei. Cum va începe aceasta, nimeni nu ştie.

ANNA PLUTEA prin umezeala unei zile de mijloc de săptămână. De la Metro la birou; bate la tastatură, se luptă cu nişte date eronate ale unui program educaţional al FNS, lucrul îi transformă orele în minute. Se opreşte să pompeze, apoi mănâncă la birou (era prea ciudat să pompeze şi să mănânce în acelaşi timp), continuând să lucreze. Apoi aruncă un ochi la e-mail-ul primit de la Drepung şi Sucandra referitor la situaţia lor.

Anna îi ajutase să scrie un proiect şi fusese chiar o plăcere, ei făcuseră mai toată treaba – şi încă foarte bine – în timp ce ea intervenise doar cu experienţa de a formula lucrarea, experienţă căpătată după ce trecuse prin câteva zeci de mii de astfel de evaluări. Era o bună cunoscătoare a acestei lumi, ştia să împartă informaţia, ştia pe ce să pună accentul, ce expresii să folosească, ce documente sa aducă în sprijinul celor spuse, ce argumente.

Ştia cum să pună fiecare cuvânt şi fiecare semn de punctuaţie. Fusese o plăcere să aplice această experienţă a ei la proiectul celor din Khembalung.

Acum era din nou plăcut impresionată să descopere că din trei încercări, două primiseră răspuns pozitiv. FNS le acordase o bursă temporară pentru eforturile lor în sprijinirea proiectului „Oceane Tropicale, Atmosferă Globală”; iar ţările INDOEX acceptară să-şi lărgească Proiectul Norului Asiatic (PNA) pentru a include o mare staţie de monitorizare în Khembalung, cu tot cu cercetători. Acest lucru avea să cimenteze parteneriatul cu membrii START împrăştiaţi deja prin toată Asia. Toate astea însemna un flux de finanţări ce avea să curgă timp de câţiva ani – zeci de milioane de dolari, construcţii în infrastructură şi relaţii cu ţările vecine. Aliaţi în lupta aceasta.

– Asta e foarte frumos, spuse Anna şi printă pagina.

Trimise lui Charlie o copie a e-mail-ului, trimise felicitări lui Drepung, apoi se întoarse la lucrul ei de dinainte.

După un timp, îşi aminti de printuri şi se îndreptă spre Departamentul Statisticilor Nefericite ca să le ia.

Îl găsi înăuntru pe Frank, clătinând din cap în timp ce citea ultima ştire.

– Ai văzut-o pe asta? spuse el, arătând cu nasul spre o pagină printată şi lipită pe perete.

– Nu, nu cred.

– Ultimele valori Gini, ai auzit de ele?

– Nu?

– E o măsurătoare a distribuţiei veniturilor în populaţie, un index al prăpastiei dintre bogaţi şi săraci. Democraţiile cele mai industrializate au o rată de 2.5 până la 3.5, aşa cum eram noi prin anii ’50, dar valorile noastre au urcat mult în anii ’80 şi acum valorile noastre sunt mai rele decât cele ale ţărilor lumii a treia. Valori de 4.0 sau mai mari sunt considerate inechitabile, iar noi suntem la 5.2 şi în creştere.

Anna aruncă o scurtă privire la grafic, interesată de metoda statistică. O curbă Lorenz, trasată de linia dreaptă a egalităţii perfecte înclinate la patruzeci şi cinci de grade.

– Interesant… Deci se referă la venitul anual?

– Exact.

– Deci dacă luăm în calcul holdingurile de capital…

– Ar fi mai rău, cred. Sigur.

Frank dădu din cap, dezgustat. De când se întorsese din San

Diego era într-o stare de spirit proastă. Era, fără îndoială, nerăbdător să termine şi să se întoarcă acasă.

– Ei, spuse Anna privind printul ei, poate că Khembalung nu o duce chiar aşa de rău.

– Cum aşa?

Anna îi arătă paginile.

– Au prins două burse. Asta o să le aducă nişte contracte frumoase.

– Drăguţ, tu ai făcut asta?

Frank luă paginile.

– Eu doar le-am spus ce să facă. Se pare că sunt buni. L-am ajutat pe Drepung să reformuleze lucrarea. Ştii şi tu, după ce faci asta ani de zile, ştii cum să scrii o astfel de documentaţie.

– Nu mai spune. Faină treabă, spuse el, înmânându-i paginile. Mă bucur să văd că mai face cineva câte ceva.

Anna se întoarse la biroul ei, aruncând priviri în urmă după el. Era cu siguranţă nervos zilele astea, întotdeauna fusese puţin agitat, fireşte, încă din prima zi a lui aici. Nesatisfăcut, cinic, cu limba ascuţită; îi era greu să nu-l pună în contrast cu călugării. Era gata să plece acasă la unul dintre cele mai bune departamente ale uneia dintre cele mai bune universităţi din unul dintre cele mai frumoase oraşe din ţara cea mai bogată din lume şi el tot nefericit era. În acest timp, călugării erau, în esenţă, un şir de generaţii de exilaţi, locuind pe un banc de nisip creat de maree, trăind practic în sărăcie, şi cu toate acestea erau fericiţi.

Sau cel puţin veseli. Nu voia să minimalizeze situaţia lor, dar în ultimele zile nu văzuse privirea aceea nefericită care o impresionase atunci când îl văzuse pentru prima dată pe Drepung. Nu, erau veseli, ceea ce nu însemna în mod obligatoriu fericire; era poate doar diplomaţie şi nu un sentiment real. Dar asta îi făcea şi mai admirabili.

Ei, fiecare era în felul lui. Se întoarse la munca ei plicticoasă de verificare a datelor. Atunci sună Drepung şi îşi împărtăşiră bucuria veştii despre proiect. Discutară detaliile, apoi Drepung spuse:

– Toate astea sunt din cauza ta, Anna. Aşa că îţi mulţumim.

– Cu mare plăcere, dar nu eu sunt de apreciat, ci Fundaţia şi toate celelalte organizaţii.

– Dar tu ne-ai condus prin acest labirint. Îţi suntem datori la greu.

Anna râse fără să vrea.

– Ce s-a întâmplat?

– Nimic, doar că vorbeşti ca Charlie. Parcă te-ai uitat la televizor la canalul de sport.

– Îmi place să mă uit la baschet, recunosc asta.

– Bine. Numai să nu începi să asculţi rap. Nu cred că te-ai putea descurca.

– Nici eu. Mă ştii doar, îmi place Bollywood[3]. Oricum, va trebui să ne permiţi să-ţi mulţumim într-un fel pentru asta. Vrem să te invităm la cină.

– Ar fi drăguţ.

– Şi poate că vrei să ne însoţeşti la grădina zoologică atunci când vor ajunge tigrii noştri. Recent a fost salvată o pereche de tigri bengalezi în Khembalung după o inundaţie. Ziarele din India îi numeşte Tigri înotători şi sunt aduşi la grădina zoologică de aici. O să ţinem o mică ceremonie când vor sosi.

– Ar fi nemaipomenit. Băieţii vor înnebuni de plăcere. Apoi…

Îi veni o idee.

– Da?

– Poate reuşiţi să urcaţi puţin la noi, să ne vizitaţi, să ne ţineţi o prelegere de prânz. Ar fi o cale grozavă de a răsplăti o favoare. Putem afla mai multe despre situaţia voastră şi, ştii tu, poziţia voastră faţă de ştiinţă, faţă de viaţă. Crezi că Rudra ar fi interesat?

– Sunt sigur. Ar fi o ocazie grozavă.

– Nu chiar aşa, e numai o prelegere la ora de masă, o serie de discuţii pe care le conduce Aleesha, dar cred că va fi interesant. Ne-ar prinde bine ceva din atitudinea voastră, cred, şi ne-aţi putea vorbi şi despre programele astea, dacă vreţi.

– Am să vorbesc cu Rimpoche despre asta.

– Bine. Am s-o anunţ pe Aleesha.

După aceea, Anna îşi văzu iar de treabă şi îşi dădu seama că azi era ziua în care trebuia să treacă pe la clasa lui Nick şi să ajute la ora de matematică.

– La naiba.

Aruncă într-o plasă ceva materiale de lucru, închise calculatorul, îşi aruncă pe umăr geanta cu sticlele cu lapte şi plecă. Coborî la metrou, lucră pe drum, apoi coborî în staţia

---

[3] *Bollywood* – industria de film indian, comparată în termeni peiorativi cu cea americană de la Hollywood (N.T.).

aglomerată Red Line din Shady Grove; urcă într-un taxi ca să ajungă la timp la şcoala lui Nick.

Întârzie doar puţin, îşi aruncă lucrurile şi se aşeză printre copii. Nick era acum în clasa a treia, dar fusese pus în grupul de matematică avansată. În general, în clasă se rezolvau probleme de matematică surprinzătoare pentru vârstă copiilor. Annei îi plăcea să lucreze cu ei. Erau douăzeci şi opt de copii în clasă şi domnişoara Wilkins, învăţătoarea lor, era recunoscătoare pentru ajutorul primit.

Anna trecu de la un grup la altul, ajutând la probleme ce implicau înmulţiri, împărţiri şi rotunjiri. Când ajunse la grupul lui Nick, se aşeză pe unul din scaunele micuţe de lângă el şi îşi făcu loc cu coatele în joacă la măsuţa rotundă. Lui Nick îi plăcea când Anna venea în clasă, lucru pe care ea încerca să-l facă aproape regulat în fiecare an de când începuse şcoala.

– Bine, Nick, termină, arată găştii cum rezolvi tu problema asta.

– Bine.

Nick se încruntă la fel ca ea.

– Treizeci şi nouă împărţit la doi înseamnă… nouăsprezece şi jumătate… rotunjit înseamnă douăzeci…

– Nu, nu rotunjeşti în mijlocul procesului.

– Haide, mamă.

– Nu trebuie.

– Mamă, iar despici firul în patru! exclamă Nick.

Grupul izbucni în râs.

– Nu-i adevărat, insistă Anna. Diferenţa e foarte mare.

– Ce, diferenţa între nouăsprezece virgulă cinci şi douăzeci?

– Da, spuse ea peste râsetele lor, nu trebuie să rotunjeşti niciodată în mijlocul operaţiei, pentru că următoarele vor accentua diferenţa! Este un *principiu important!*

– Doamna Quibbler despică firu-n patru![4]

Anna cedă şi le aruncă o căutătură piezişă, o privire cu un singur ochi pe care o exersase cu mult timp în urmă, pe când juca rodul Lady Bracknell în piesa de teatru a liceului. Întotdeauna avea efect. Domnişoara Wilkins se apropie de grup şi îi linişti.

---

[4] Joc de cuvinte: *quibbler* – persoană care despică firul în patru (N.T.).

După şcoală, Anna şi Nick merseră acasă pe jos. Aveau nevoie de o jumătate de oră şi era unul dintre ritualurile la care ţineau – singurul moment pe care-l petreceau singuri, doar ei doi. Trecură pe lângă piscina publică unde mergeau să înoate vara, pe lângă băcănie, apoi intrară pe strada lor liniştită. Era cald, fireşte, dar suportabil din pricina umbrei. Vorbiră vrute şi nevrute.

Apoi intrară în răcoarea casei şi ajunseră în lumea mai sălbatică a lui Joe şi Charlie. Charlie urla ceva în timp ce pregătea mâncarea în bucătărie, un loc tabu. Joe ucidea dinozauri în sufragerie. Când intrară, Joe înţepeni, gândindu-se cum să-şi manifeste supărarea pentru absenţa trădătoare a Annei. Când era mai mic, trecea cu adevărat prin această emoţie şi, când o vedea intrând pe uşă, izbucnea în lacrimi. Acum era o reacţie calculată la care ea era imună.

Joe se pocni în frunte cu un dinozaur şi se prăbuşi pe covor cu faţa în jos.

– Ei, haide, spuse Anna. Termină, Joe.

Începu să se descheie la bluză.

– Ai face bine să fii cuminte dacă vrei piept.

Joe sări în picioare pe loc şi alergă spre ea să o îmbrăţişeze.

– Aşa, spuse Anna. Şantajul funcţionează tot timpul. Bună, dragă! strigă ea spre Charlie.

– Bună, iubito.

Charlie ieşi să o sărute. Pentru o clipă, toţi băieţii rămaseră agăţaţi de ea. Apoi Joe se prinse de piept, iar Charlie şi Nick intrară în bucătărie. De acolo se auzea din când în când strigătele lui Charlie, dar Anna nu putea striga înapoi ca să nu-l supere pe Joe şi s-o muşte, aşa că aşteptă până ce termină şi apoi merse după colţ în bucătărie.

– Cum a fost azi? întrebă Charlie.

– Am corectat date eronate toată ziua.

– Asta e bine, dragă.

Ea îi aruncă o privire.

– Am jurat că n-o s-o fac, spuse ea posomorâtă, dar nu m-am putut abţine.

– Nu, sunt sigur.

El rămase fără expresie, dar ea îl lovi cu pumnul în braţ.

– Deşteptule. E vreo bere în frigider?

– Cred că da.

Anna scotoci după una.

– Avem nişte veşti bune, le-ai văzut? Ţi le-am trimis prin e-

mail. Khembalung a primit două finanţări.

– Serios? Astea-s veşti bune.

Adulmecă sosul gălbui dintr-o tigaie.

– Ceva nou?

– Da. Încerc ceva după o reţetă.

– Sper că eşti atent.

El zâmbi.

– Mda, de data asta peştele nu e condimentat.

– Peşte condimentat? repetă Nick alarmat.

– Nu te teme, nici eu n-am curaj să-ţi dau aşa ceva.

– Nu vrea să iei foc.

– Hei, era în reţetă. Era scris în reţetă!

– Şi ce? O lingură de piper negru, una de piper alb, una de cayenne *şi* praf de chili?

– Eu de unde să ştiu?

– Cum adică? Doar foloseşti piper. Ştii ce gust ar avea o lingură de piper, iar ăsta e cel mai puţin iute din toate.

– N-am ştiut că o să se lipească totul de peşte.

Nick părea înspăimântat.

– N-aş mânca aşa ceva.

– Nu mai spune, râse Anna. Dacă-l atingi cu limba iei foc pe loc.

– Aşa scria în cartea de bucate.

– Până şi a doua zi, era suficient să intri în bucătărie ca să te usture ochii.

Charlie chicoti cu gândul la prostia pe care o făcuse şi întinse lingura spre Nick să-l necăjească, deşi acum peştele era doar puţin condimentat. Sosul era bun. Anna îl lăsă să termine şi ieşi să se joace cu Joe.

Se aşeză pe canapea, relaxată. Joe începu să o ciocănească în genunchi cu cuburile, gângurind energic. Nick îi povestea despre ceva. Anna trebui să-l întrerupă ca să-i povestească despre sosirea Tigrilor înotători. El încuviinţă, apoi continuă cu povestea lui. Ea oftă uşurată şi luă o gură de bere. O altă zi trecu ca un vis.

* * *

UN ALT val de căldură lovi, cel mai rău de până atunci. Lumea crezuse că fusese cald şi până atunci, însă era luna iulie şi, într-o zi, temperatura în zona metropolitană ajunse la 40 de grade, cu umiditate de peste nouăzeci la sută. Combinaţia îi făcu pe toţi indienii din oraş să vorbească nostalgici despre Uttar Pradesh chiar înainte de muson.

– O, foarte la fel, da, tot aşa în Delhi, de fapt ar fi o binecuvântare să fie aşa în Delhi, ar fi o mare îmbunătăţire faţă de situaţia de acum, e al treilea an de secetă, au nevoie de muson foarte tare.

Ziarul *Post* de dimineaţă conţinea un articol ce-l informă pe Charlie că o bucată din Placa de Gheaţă Ross s-a spart, o bucată mai mare decât jumătate din suprafaţa Franţei. Ştirea era îngropată în ultimele pagini de ştiri externe. Atât de multe bucăţi din Antarctica se desprinseseră că nu mai era o ştire importantă.

Nu era o ştire importantă, dar era un aisberg important. Cercetătorii spuneau în glumă să se mute pe el şi să declare o nouă naţiune. Conţinea mai multă apă dulce decât toate Marile Lacuri la un loc. Se desprinsese de lângă insula Roosevelt, o stâncă neagră ce fusese îngropată sub gheaţă şi fusese descoperită doar prin radar, iar acum era expusă la aer pentru prima dată după două sau cincisprezece milioane de ani, în funcţie de echipa de cercetători pe care o credeai. Deşi s-ar fi putut să nu stea prea mult descoperită; cercetătorii spuneau că spre ea se scurge rapid Placa de Gheaţă Antarctică de Vest, neîmpiedicată acum de nimic, de vreme ce Placa Ross se desprinsese, şi de aceea deplasându-se mai rapid.

Această curgere accelerată a gheţii spre mare avea mari ramificaţii. Placa Antarctică de Vest era mult mai mare decât Placa Ross şi stătea aşezată pe un teren scufundat dar care ridica mai mult stratul de gheaţă decât dacă ar fi plutit liber pe ocean. De aceea, când avea să se rupă şi să cadă în ocean, volumul de apă dizlocat avea să fie mult mai mare.

Charlie citi mai departe, oarecum uimit că afla aşa ceva din ultimele pagini ale ziarului. Cât de repede se putea asta întâmpla? Cercetătorii nu păreau să ştie. Pe măsură ce placa se desprindea, spuneau ei, apa mării ridica marginile gheţii ce încă se mai sprijinea pe fund, din ce în ce mai adânc cu fiecare maree, trăgând cu fiecare curent, începând astfel să sfâşie placa şi să o arunce în mare.

Charlie verifică ştirea pe internet şi privi un trio de cercetători explicând în faţa camerei de luat vederi că ar putea deveni un proces accelerat, grăbind şi ei cuvintele, ca şi cum ar fi vrut să ilustreze cum avea să se desfăşoare. Un model ar fi fost neconcludent, pentru că fundul mării sub gheaţă era neregulat, cu vulcani activi, deci cine să ştie? Dar s-ar fi putut întâmpla foarte repede.

Charlie auzi în vocea lor starea aceea de delir ştiinţific reprimat pe care o mai simţise la Anna o dată sau de două ori când vorbea despre nişte statistici extraordinare pe care el nici măcar nu reuşise să le priceapă. Asta, în schimb, înţelegea. Spuneau că posibilitatea era foarte reală ca întreaga masă a Plăcii Antarctice de Vest să se desprindă şi să plutească, bucată cu bucată, apoi să se scufunde mai tare în ocean, dezlocuind astfel mai multă apă decât până acum – atât de multă apă încât nivelul oceanului mondial putea să se ridice cu până la şapte metri.

– Asta se poate întâmpla repede, sublinie un glaciolog, şi nu vorbesc în termeni geologici, vorbesc de iuţeala cu care vine o maree. O problemă de câţiva ani după unele simulări.

Lucrul cel mai greu de stabilit era dacă procesul avea să accelereze sau nu. Depindea de variabilele programate în model – continuară discuţia în stilul caracteristic al savanţilor.

Cu toate acestea, ziarul *Post* trecuse ştirea la urma paginilor externe! Lumea vorbea despre asta în acelaşi fel ca despre orice alt dezastru. Nu părea să existe vreo distincţie în răspunsul lor faţă de o catastrofă sau alta. Toate erau foarte proaste. Dacă se întâmpla, se întâmpla. Aşa se părea că procesează lumea informaţiile. Fireşte, cei din Khembalung aveau să fie foarte îngrijoraţi. De fapt, întreaga Ligă a Naţiunilor Inundate. Adică toată lumea. Charlie făcuse destule studii asupra energiei mareelor şi asupra problemelor de coastă ca să înţeleagă că problema era foarte serioasă şi poate chiar un factor declanşator pentru ceva şi mai grav. Brusc, toate informaţiile se adunară într-o viziune clară care îl înspăimântă. Douăzeci la sută din populaţie trăia pe coastă. Îşi aminti cum conducea odată pe timp de iarnă şi luase o curbă prea repede, patinase pe o porţiune de gheaţă pe care n-o văzuse, maşina se desprinsese şi el zburase înainte, lipsit de fricţiune, parcă şi de gravitaţie, ca şi cum ar fi alunecat din realitate.

Dar venise timpul să plece în oraş. Voia să-l ia pe Joe la birou. Se adună, scoase căruciorul ca să nu fie nevoiţi să se lipească unul de altul în dogoarea de afară. Viaţa trebuia să continuie; ce putea el face?

Se aventurară în baia de aburi a capitalei. Nu părea altfel decât într-o zi normală de vară. Ca şi cum senzaţia de căldură ar fi atins o cotă superioară, limită dincolo de care nu mai conta. Joe era prins cu hamul de cărucior, ca un şofer de curse, ca nu

cumva să se arunce afară într-un moment nepotrivit. Normal că nu-i plăcea şi obiectă dinaintea căruciorului, dar Charlie îi decorase partea din faţă, făcând-o să semene cu bordul unui avion, care îl blocă pe Joe destul de mult ca să nu urle sau să încerce să scape.

Luară liftul din staţia de metrou şi ieşiră în Mall, ca să meargă pe jos până la biroul lui Phil din clădirea veche a sindicatului. O idee proastă, să traverseze Mall-ul care fierbea. Charles, ca întotdeauna, rezista devierii climatice cu un fel de zâmbet, cu o satisfacţie de genul „Ţi-am spus eu". Dar din nou se hotărî să nu mai mănânce raci fierţi. Era o moarte urâtă.

Când ajunseră la Phil, trecură dintr-o încăpere în alta, încercând să găsească cel mai bun loc unde cădea din tavan valul de aer condiţionat. Toată lumea făcea asta, se fâţâia de colo colo ca într-un exerciţiu de cercetare a forţei Coriolis dintr-un muzeu de ştiinţă.

Charlie îl lăsă pe Joe cu Evelyn, care-l iubea, şi plecă să lucreze cu Phil la revizuirea moţiunii despre climă. Acum părea un moment bun de a fi introdusă. Mai mulţi bani pentru remedierea concentraţiei de CO_2, noi standarde de eficienţă a combustibililor şi bani pentru a face uzinele de automobile din Detroit să treacă la alimentarea cu hidrogen, noi combustibili şi surse de energie, metode de captare a carbonului, identificarea şi formarea de aspiratoare de carbon, fonduri pentru conversia hidrocarburi-carbohidraţi-hidrogen şi programe de schimb de experienţă, bani pentru generarea energiei din surse geotermale, mareice, din valuri, bani pentru proiectele de tip „Extreme Global Research in Emergency Salvation Strategies" (EGRESS), bani pentru Reţeaua de Informaţii despre Dezastre Globale (RIDG) – şi tot aşa. Erau o grămadă de programe, multe înfrumuseţate ca să capete voturi, dar Charlie făcuse tot ce putea ca să dea unitate întregii lucrări, o formă coerentă, ca o povestire despre viitorul apropiat.

Erau mulţi în biroul lui Phil care credeau că era o greşeală să se încerce să se treacă o moţiune atât de cuprinzătoare ca asta, că ar fi fost mai bine să se ceară finanţare pentru fiecare program în parte sau în grupuri mai mici. Dar tocmai asta fusese strategia lui Phil, iar Charlie ştia că e prea târziu să nu se ţină de ea. Făcuse modificările pe care le dorea Phil, lăsând să se înţeleagă că acum şi nu altădată era momentul să se acţioneze.

Joe începuse să fie brutal cu Evelyn, se auzea zgomotul

limpede de dinozauri lovind pereţii. Expresiile complicate aveau să fie eliminate, trebuia să rămână o lucrare precisă, blindată împotriva atacurilor, cu ţeluri minimale şi de netăgăduit, cu efecte invizibile. Moţiunea trebuia să fie ca o strategie de baschet, subtilă, iute, de neoprit.

Se grăbi să termine şi duse moţiunea revizuită lui Phil, împingându-l pe Joe în cărucior. Îl găsiră pe senator cu spatele la curentul de aer condiţionat.

– Doamne, Phil, nu răceşti prea tare stând acolo?

– Şmecheria este să te aşezi înainte să transpiri prea tare, ca să nu te răceşti prea mult din pricina evaporării. Şi ţin capul deasupra curentului, ca să nu răcesc. Asta am învăţat-o demult, pe când staţionam în Okinawa.

Aruncă o privire asupra noii variante a lui Charlie şi discutară unele modificări. La un moment dat, Phil se uită la el:

– Te deranjează ceva azi?

Aruncă o privire spre Joe.

– Joe pare să se simtă bine. Ţâncul preferat al preşedintelui.

– Nu Joe mă supără, ci voi. Tu şi restul Senatului. Situaţia curentă, Phil, necesită un răspuns care trece de raţiunile comerciale. Asta mă îngrijorează, pentru că voi vă gândiţi numai la afaceri.

Phil zâmbi.

– Noi numim asta democraţie, tinere. E o binecuvântare. Se negociază, apoi se cade de acord cum să se procedeze. Cum s-ar putea altfel? Dacă ai tu o cale mai bună, să mi-o spui, dar, între timp, nu mă mai lua cu fantezii de genul „Dacă aş avea eu puterea de decizie”. Nu e aşa şi depinde de noi. Aşa că ajută-mă să fac ultima verificare cum trebuie.

– Bine.

Lucrară împreună rapid şi eficient, ca doi vechi colegi. Uneori, colaborarea putea fi o plăcere, alteori era doar avantajul de a munci numai pe jumătate, iar întregul să fie mai bun decât cele două jumătăţi separate.

Apoi Joe deveni neliniştit şi nimic nu-l mai ţinu în cărucior; plecă în explorare.

– Termin eu aici, spuse Phil.

Aşa că se întoarseră afară, în dogoarea care te amorţea. Charlie era afectat mai mult decât Joe. Lumea se topea în jurul lor. Charlie se târa, sprijinindu-se de cărucior. Cu liftul în jos, spre metrou. Aer condiţionat din nou, slavă cerului. Se prăbuşi pe

scaunul cu pernă roz. Plecară spre nord, se zguduiră odată cu trenul, Charlie îl distră pe Joe, leneş, cu nişte jucării, ridicându-le din cărucior una câte una şi pipăindu-le.

– Vezi tu, ţestoasa asta e NIH. Frankenstein-ul e FDA, uite ce prost e îmbinat. Cârtiţa asta e FNS-ul mamei. Ăştia doi parcă sunt din jocul Monopoly, trebuie să fie cele două părţi ale Congresului. De unde naiba ai făcut rost de ăştia? Uriaşul de Fier este, fireşte, Pentagonul, iar buldozerul ăsta galben este Corpul Ingineresc al Armatei. Lupa asta e GAO, iar asta ce e, Barbie? Trebuie să fie OMB, sau poate că ăla e Pinocchio de colo. Iar cowboy-ul de pe cal e preşedintele, fireşte, prietenul tău, prietenul tău, prietenul tău.

Adormeau amândoi. Joe adună toate jucăriile într-o stivă.

– Ai grijă, Joe. O, uite şi tigrul tău. Ăsta e presa, e un tigru de circ, îi vezi zgarda? Nimeni nu se teme de el. Deşi pare uneori că vrea să mănânce pe cineva.

În zilele care urmară, Phil duse moţiunea înapoi la Comisia de Relaţii Externe, iar procesul evaluării ei începu. „Evaluare” era un cuvânt nepotrivit pentru acel proces: poate „scobire”, „tăiere”, „zdrobire”, „stoarcere” ar fi fost mai aproape de adevăr, îşi spuse Charlie urmărind dezmembrarea treptată a moţiunii, rezultatul final fiind un ghiveci.

Moţiunea pierdu părţi întregi. Winston se luptă pentru fiecare frază şi trebui să cedeze în unele locuri, altfel pierdea tot. Să nu se pomenească precis eficienţa combustibililor, să nu se dea verdicte ecologice măsurabile. Phil renunţă la acestea pentru că Winston îi promise că va face Casa să accepte această versiune la conferinţă, iar Casa Albă îl va sprijini. Aşa că întregi metodologii de analiză au fost declarate nepotrivite, ceea ce pe Anna ar fi scos-o din minţi. Un alt exemplu de ciocnire între ştiinţă şi capitală, gândi Charlie. Ştiinţa era ca personajul Beeker de la Muppets, luptându-se fără sorţi de izbândă cu tipul cu pălărie rotundă din jocul de Monopoly. Acum Beeker lua şuturi în fund.

Două zile mai târziu, Charlie află din ziarul *Post* (şi ce iritat deveni):

SUPER-MOŢIUNEA DESPRE CLIMAT DESFĂCUTĂ ÎN COMISIE.

– *Ce?* strigă Charlie.
Nici nu auzise că ar fi fost posibilă o asemenea manevră.
Citi paragrafele în timp ce luă telefonul şi îl sună pe Roy:

... cei care propun aceste noi moţiuni pretind că eficienţa nu va fi afectată de compromisuri... Preşedintele a subliniat că se va opune moţiunii întregi... a promis să semneze anumite moţiuni la momentul potrivit pentru fiecare, dacă şi atunci când vor ajunge pe biroul său.

– La dracu. Rahat!
– Charlie, tu trebuie să fii.
– Roy, ce-i rahatul ăsta, când s-a întâmplat?
– Noaptea trecută. N-ai auzit?
– Nu! Cum a putut Phil să facă asta?
– A numărat voturile şi moţiunea întreagă nu avea cum să treacă de comisie. Iar dacă ar fi trecut, Casa nu ar fi acceptat-o. Winston nu a reuşit. Aşa că Phil s-a hotărât să sprijine moţiunea lui Ellington despre combustibili alternativi şi a avut grijă să strecoare elemente din moţiunea lui în mai multe moţiuni mai mici.
– Iar Ellington a fost de acord să voteze cu noi.
– Exact.
– Deci Phil a făcut schimb de cai.
– Moţiunea întreagă era sortită pieirii.
– Nu ai de unde să ştii! Era şi Speck cu ei şi ar fi putut trece pe linie de partid! Pe cine interesează ce combustibil arzi dacă lumea se topeşte! Era *important,* Roy!
– Dar nu câştiga, spuse Roy, apăsând fiecare cuvânt. Am numărat voturile şi pierdeam la diferenţă de unul. După ce am depus toate eforturile. Îl ştii pe Phil. Îi place să reuşească.
– Câtă vreme e uşor.
– Eşti încă supărat. Ar trebui să vorbeşti cu Phil, poate că va avea impact asupra următoarei acţiuni. Eu trebuie să fiu la o întâlnire în centru.
– Bine, s-ar putea s-o fac.
Şi a fost o altă dimineaţă cu Joe şi Tata în oraş. Se aşeză în metrou, rezistă la pumnii lui Joe şi se gândi, iar când scoase căruciorul din lift la etajul al treilea, se îndreptă direct spre Phil, care stătea astăzi la un birou dintr-o sală de şedinţe, posomorât şi alb la faţă.

Charlie îndreptă exemplarul din *Post* ca un băţ spre Phil, care îl văzu şi tresări teatral.

– Bine! spuse el, ridicând o palmă ca să oprească atacul. Bine, trage-mi şuturi! Haide! Dar îţi spun că m-au obligat să o fac.

Transforma discuţia într-o altă dezbatere de birou, aşa că Charlie se repezi cu gura.

– Cum adică te-au obligat? Ai cedat, Phil. Ai trădat!

Phil clătină din cap vehement.

– Am căpătat mai mult decât am dat. Vor trebui oricum să reducă emisia de carbon, n-o să mai căpătăm alte concesii de la ei…

– Ce vrei să spui? strigă Charlie.

Andrea şi alţi câţiva ieşiră din birouri şi chiar şi Evelyn aruncă un ochi, deşi mai mult pentru a-l saluta pe Joe. Era scandalul obişnuit: Charlie îl certa pe Phil pentru că făcuse compromisuri, Phil recunoştea deschis şi îl înfuria şi mai tare pe Charlie care rămânea hotărât să-şi sublinieze punctul de vedere, chiar dacă asta însemna să-şi joace rolul obişnuit. Chiar dacă nu-l convingea pe Phil, grupul lui avea să fie mai puţin blând cu el…

Charlie îl pocni pe Phil cu ziarul.

– Dacă ai fi rămas pe poziţie, am fi putut capta miliarde de tone de carbon. Toată lumea ţine cu noi în problema asta!

Phil făcu o grimasă.

– Dacă aş fi rămas pe poziţie, Charlie, mi-aş fi rupt picioarele. Nici Casa nu era acolo. Aşa măcar am căpătat ce se poate. Am trecut de comisie, la naiba, şi asta nu e puţin lucru. Am obţinut pădurea fără drumuri şi refugiul arctic şi eliminarea forărilor marine, iar preşedintele deja a promis că semnează.

– Dar ţi-ar fi dat astea oricum! Numai dacă mureai nu ţi le-ar fi dat. Dar tu ai renunţat la chestiunile cruciale! Te-au jucat pe degete.

– Ba nu.

– Ba da.

– Ba nu.

– Ba da!

Da, acesta era nivelul discuţiilor din biroul unuia dintre cei mai importanţi senatori ai ţării. Se ajungea întotdeauna la asta.

Dar de această dată Charlie nu se bucura ca de obicei.

– La ce n-ai renunţat? întrebă el cu amărăciune.

– Numai la apele de pădure şi la petrolul din America de Nord!

Audienţa râse. Încă li se mai părea o discuţie academică. Phil

îşi linse un deget şi îl ridică, apoi zâmbi spre Charlie, un zâmbet marca Chase, răutăcios.

Charlie era neconsolat.

– Sper să găseşti nişte submarine să se bucure de asta.

Şi acest lucru stârni râsul. Şi Phil ridică din nou degetul pentru Charlie, cu acelaşi zâmbet.

Charlie împinse căruciorul lui Joe din clădire, înjurând supărat. Joe îi auzi tonul vocii şi deveni absorbit de peisaj şi de dinozaurii lui. Charlie îl împinse, asudând, simţindu-se din ce în ce mai descurajat. Ştia că o luase prea în serios, ştia că grupul lui Phil trata încă problema ca pe un joc, să facă puncte şi să nu-şi facă prea multe griji. Cu toate acestea, având în vedere situaţia, nu se putea abţine. Parcă fusese lovit în stomac.

Asta nu se întâmpla prea des. De obicei găsea o cale să compenseze în minte necazurile din ziua respectivă. Să privească partea bună a lucrurilor sau să-şi imagineze o răzbunare. Să-şi imagineze o fantezie în care toate lucrurile mergeau bine. Astfel că atunci când descurajarea îl lovi, o resimţi ca pe o forţă cu care nu era obişnuit. Devenise o problemă globală în faţa căreia nu avea nicio apărare; nu mai vedea pădurea din cauza copacilor, nu mai vedea nicio parte bună a lucrurilor. Norii negri nu aveau nicio parte luminoasă. Totul mergea prost! Prost prost prost prost prost.

Urcă în liftul metroului, coborî cu Joe în adâncuri. Urcă într-un vagon, ajunseră în staţia Bethesda. Charlie ieşi cu Joe, ca un zombi. Prost prost prost. Stare de spirit *à la* Sartre, indusă de o clipă de realitate întrezărită; îngrozitor să fie aşa. Era îngrozitor ca natura realităţii să fie atât de teribilă. Aerul dogorit din lift era de nerespirat. Gravitaţia era prea mare.

Ieşi din lift şi intră pe Wisconsin. Bethesda era prea puţin importantă. Câteva birouri şi blocuri de locuinţe, evident organizate (dacă putea folosi acest cuvânt) pentru confortul maşinilor ce treceau în goană. O utopie ridicolă, inumană. Ca şi cum ar fi fost în Orange County.

Se târî pe trotuar spre casă. Intră pe uşa din faţă. Uşa cu plasă de trânti în spatele lui cu zgomotul caracteristic.

Din bucătărie:

– Bună, dragă!

– Bună, Tata!

Era ziua în care Anna şi Nick veneau împreună de la şcoală.

– Mama mama mama!

– Bună, Joe!

Refugiu.

– Salutare, spuse Charlie. Avem nevoie de o barcă. O s-o ţinem în garaj.

– Fain!

Anna îi auzi tonul vocii şi ieşi din bucătărie cu un tel în mână, îl îmbrăţişă şi îl pupă pe obraz.

– Hmm, toarse el.

– Ce s-a întâmplat, iubitule?

– Ce nu s-a întâmplat…

– Sărăcuţul de tine.

Charlie începu să se simtă mai bine. Îi dădu drumul lui Joe din cărucior şi o urmară pe Anna în bucătărie. Anna îl ridică pe Joe şi îl ţinu în braţe în timp ce continua să gătească. Charlie începu să-şi organizeze povestea zilei în minte, ca să-i poată povesti ei cu tot dramatismul.

După ce-i povesti şi tună puţin, deschise şi bău o bere, apoi Anna spuse:

– Ai nevoie de ceva care să treacă peste procesele politice.

– Hopa! Nu ştiu ce vrei să spui tu acolo.

– Nici eu nu ştiu.

– O revoluţie, nu?

– Nici gând.

– O revoluţie total lipsită de violenţă şi pozitivă?

– E o idee bună.

Nick apăru în prag.

– Hei, tată, vrei să jucăm puţin baseball?

– Sigur. Bună idee.

Nick rareori propunea asta, de obicei era ideea lui Charlie, aşa că atunci când o făcu Nick, Charlie se simţi mai bine. Părăsiră răcoarea casei şi se jucară în curtea aburind, sub ferestrele acoperite ale apartamentelor, ca nişte ochi orbi. Nick se aşeză cu spatele la zidul de cărămidă al casei în vreme ce Charlie îi arunca mingi pe care el le lovea cu o bâtă de plastic. Charlie încerca să le prindă. Aveau ca o duzină de mingi şi după ce le împrăştiau prin iarbă, le culegeau şi le adunau într-o grămadă în faţa lui Charlie şi începeau iarăşi, de data asta cu Charlie la lovire. Mingile erau bune, plecau în zbor cu un zbârnâit satisfăcător, fără să fie dureros atunci când te loveau, după cum află repede Charlie. Asudară şi râseră, încercând să facă o minge să zboare

drept.

Charlie îşi scoase tricoul şi se lăsă să transpire liber.

– Bine, uite aruncarea. Sandy Koufax se pregăteşte, aruncă cu boltă! De ce n-ai lovit-o?

– Mingea a căzut înainte să ajungă la mine, tată.

– Bine, mai încerc o dată. Doamne. Nu-i nimic.

– De ce spui doamne, tată?

– E o poveste lungă. Bine, uite altă minge. Acum de ce n-ai lovit?

– A căzut în faţă!

– Nu mult. Poţi să faci şi tu un pas.

– Zona de lovitură e marcată pe casă, tată. Aruncă una să ajungă aici şi eu o s-o lovesc.

– Bine, uite. O, foarte frumos. Aşa, dă în asta!

– Asta a căzut în spatele meu.

– Ai nevoie de pricepere să o iei din zbor.

– Aruncă mingi normale!

– Încerc. Bine, uite una, bum! Frumos! Hopa, a rămas agăţată în copac, ai văzut?

– Oricum, ne-am săturat.

– Corect, dar uite, pot să pun un picior pe ramura asta… dă-mi puţin bâta. Să o luăm cât timp ne mai amintim unde este.

Charlie se căţără pe copac, se echilibră, dădu frunzele la o parte, se aplecă şi se ţinu de trunchi, lovi mingea cu bâta lui Nick.

– Gata!

– Hai, tată, ce e iedera asta care creşte pe copac? Nu e otrăvitoare?

VIII
O schimbare de paradigmă

Să recapitulăm ce am aflat până acum.

Suntem primate, foarte apropiate de cimpanzei şi alte maimuţe antropoide. Strămoşii noştri s-au desprins de maimuţe în urmă cu cinci milioane de ani şi au evoluat pe linii paralele, cu subspecii amestecate, devenind hominizi cu vreo două milioane de ani în urmă.

Africa de Est în acea perioadă devenea tot mai uscată. Pădurea s-a transformat în savană punctată din loc în loc cu arbori. Am evoluat pentru a ne adapta la acest mediu: căderea părului, poziţia ridicată, glandele sudoripare şi alte caracteristici fizice. Toate acestea ne-au făcut capabili de a alerga pe mari distanţe în soarele ecuatorului. Alergam să supravieţuim şi acopeream suprafeţe mari. Alergam vânatul până ce obosea, uneori după zile întregi.

În acest mod relativ stabil de viaţă, generaţii s-au perindat şi în timp de milenii, mărimea creierului hominid a evoluat de la trei sute de milimetri cubi la nouă sute de milimetri cubi. Acesta este un fapt ciudat, pentru că restul a rămas neschimbat. Aceasta se datorează faptului că trăiam atunci într-un mod foarte stimulant pentru creşterea creierului. Aproape fiecare aspect al vieţii hominizilor a fost propus ca factor de influenţă pentru creştere, de la calcularea traiectoriei pietrei la capacitatea de a visa, dar cu siguranţă că printre cei mai importanţi factori au fost limbajul şi viaţa socială. Vorbeam, ne înţelegeam; e un proces dificil, necesită multă gândire. Pentru că reproducerea este crucială pentru orice succes evolutiv, înţelegerea cu grupul şi cu sexul opus este o adaptare fundamentală, aşa că a fost probabil un factor important pentru creşterea dimensiunii creierului. Am crescut atât de mult încât abia am mai încăput pe canalul de naştere. Am crescut ca să încercăm să-i înţelegem pe ceilalţi, celălalt sex şi uite unde am ajuns.

ANNA ERA mulţumită să-l vadă pe Frank înapoi în biroul lui, aşa agitat şi repezit cum era. Cu el alături, lucrurile erau mai interesante. O răbufnire împotriva camioanelor se transforma într-o explicaţie generală în termeni de da şi nu, sau într-o

discuţie despre inteligenţa socială a gibonilor, sau într-un calcul algebric a diviziunii eficiente a muncii în laborator. Era imposibil de prevăzut ce avea să spună mai departe. Frazele începeau rezonabil, apoi deviau ciudat, sau invers. Annei îi plăcea asta.

Părea, cu toate acestea, impresionat cel mai tare de teoria jocului.

– Dar dacă numerele nu corespund cu cele din realitate? îl întrebă ea. Dacă nu iei cinci puncte când tu trădezi şi celălalt nu, dacă sunt alte valori sau sunt inversate? E un alt fel de joc, nu?

– Păi…, se replie Frank.

O privelişte rară. Imediat începu să gândească. Acesta era un alt lucru care-i plăcea Annei; el chiar cugeta bine înainte să vorbească.

Atunci sună telefonul Annei şi ea răspunse.

– Charlie! Dragule, ce faci?

– Ţip în agonie.

– O, dragă. Ţi-ai luat pastilele?

– Le-am luat. Nu au niciun efect. Am început să am vedenii. Cred că mâncărimea mi-a ajuns la creier. Înnebunesc.

– Ai răbdare. Steroizii au nevoie de vreo două zile să-şi facă efectul. Continuă tratamentul. Joe te lasă în pace?

– Nu. Vrea să se hârjonească cu mine.

– O, Doamne, nu-l lăsa! Ştiu că doctorul a spus că nu e transmisibil, dar…

– Nu te teme. N-am nicio şansă să mă hârjonesc.

– Nu-l atingi?

– Şi nici el nu mă atinge pe mine. E destul de furios pe chestia asta.

– Ţi-ai pus mănuşi de plastic când l-ai schimbat?

– Da da da, tortura naibii, când le-am scos, le-am scos cu tot cu piele, cu sânge, şi a început să mă mănânce ca naiba.

– Sărăcuţul. Să nu faci nimic.

Atunci Charlie trebui să alerge după Joe prin bucătărie. Anna închise.

Frank se uită la ea.

– Iederă otrăvitoare?

– Mda. S-a urcat într-un copac pe care crescuse. Nu avea tricoul pe el.

– O, nu.

– L-a prins destul de tare. Nick a recunoscut planta şi l-am dus imediat la urgenţe, doctorul l-a uns cu ceva şi l-a pus sub

tratament cu steroizi înainte să apară băşicile, dar tot e destul de afectat.

– Îmi pare rău să aud asta.

– Ei, măcar bine că e ceva superficial.

Atunci sună telefonul lui Frank şi el plecă în cubul lui de sticlă să răspundă. Anna nu se putu abţine să nu audă cuvintele pe care nu le desluşea, apoi, pe măsură ce conversaţia înainta, vocea lui Frank se ridică de câteva ori. La un moment dat spuse „Glumeşti” de patru ori la rând, de fiecare dată sunând mai neîncrezător. După aceea rămase doar să asculte o vreme, bătând darabana cu degetele în masă lângă tastatură.

În sfârşit, spuse:

– Nu ştiu ce s-a întâmplat, Derek. Tu eşti în poziţia cea mai bună să ştii… Da, aşa-i. Au avut, probabil, motivele lor… O să fie bine, indiferent ce se întâmplă, erai asigurat, nu?… Toţi au opţiuni pe care nu le pun la bătaie, nu te gândi la asta, gândeşte-te la acţiunile pe care le ai… Hei, ăsta e un bilet câştigător. Dă-te la fund, fă-te public sau lasă-te cumpărat. Felicitări… Mda, o să fie fascinant de văzut, sigur. Sigur, Mda, păcat. Bine, da. Sună-mă din nou când ai toată povestea şi nu sunt la servici. Da, pa.

Închise. În cubul lui se lăsă o lungă tăcere.

În sfârşit, se ridică de pe scaunul care scârţâia. Anna se răsuci pe al ei ca să vadă şi uite-l pe Frank în prag, aşteptând-o să se întoarcă.

Făcu o grimasă caraghioasă.

– Era Derek Gaspar, din San Diego. Compania lui, Torrey Pines Generique tocmai a fost cumpărată.

– Nu mai spune! E cea pe care ai ajutat-o la înfiinţare?

– Mda.

– Ei, felicitări. Cine a cumpărat-o?

O companie mai mare de biotehnologie, Small Delivery Systems, ai auzit de ea?

– Nu.

– Nici eu. Nu e una dintre companiile farmaceutice, Derek spunea că e de dimensiuni medii. Se ocupă mai mult de agro-farmaceutică, spune el, dar i-au făcut o ofertă. Nu ştie de ce.

– Au spus motivul?

– Nu. Cel puţin lui Derek nu-i este limpede.

– Interesant. Deci – e bine, nu? Adică, ştiu că începătorii asta îşi doresc.

– Adevărat…

– Dar nu arăţi ca unul care ar fi devenit milionar.

El alungă iute acest gând.

– Nu e vorba de asta, nu sunt implicat chiar atât. Am fost doar un consultant, UCSD ne permite numai o implicare limitată în afara firmei. A trebuit să mă opresc de tot când am venit aici. Nu poţi lucra pentru stat şi pentru alţii în acelaşi timp.

– Mda.

– Investiţiile mele sunt într-un fond anonim, aşa că nu se ştie. Nu aveam mult la Torrey Pines, iar poate că fondul a fost cedat. Am auzit ceva care mă face să cred asta. Eu aşa aş fi făcut dacă aş fi fost în locul lor.

– Atunci, e păcat.

– Da, da, spuse el, încruntându-se. Dar nu asta e problema.

Se uită pe fereastră, peste hol spre celelalte ferestre. Anna nu mai văzuse această expresie pe chipul lui – întristat. Nefericit.

– Atunci, ce e?

– Nu ştiu, spuse el încet. Sistemul e dat peste cap.

– Ar trebui să vii la prelegerea de mâine de la prânz. Rudra Cakrin, ambasadorul din Khembalung, o să vorbească despre modul budist de a privi ştiinţa. Nu, chiar ar trebui să vii. Tu semeni cel mai mult cu ei, cel puţin uneori.

El se încruntă de parcă ar fi fost criticat.

– Nu, haide. Chiar vreau să vii.

– Bine. Poate, dacă termin o scrisoare la care lucrez.

Se întoarse în biroul lui, se aşeză greu.

– La dracu, îl auzi Anna spunând.

Apoi începu să tasteze. Parcă era sunetul gândurilor lui, o răpăială rapidă cu zgomot de plastic, întreruptă de ţăcănitul tare al degetului mare pe bara de spaţiu. Uneori, tastatura lui suferea din greu.

Încă mai bătea ca un apucat când Anna se uită la ceas şi ieşi val-vârtej pe uşă să încerce să ajungă la timp acasă.

* * *

A DOUA zi dimineaţă, Frank veni la slujbă cu scrisoarea lui de adio într-un plic. Se hotărâse să o elaboreze, să o completeze, să spună tot ce avea pe suflet despre FNS, lucru care îl făcuse să se simtă mai bine. Avea să o dea direct Dianei Chang. Scrisoare privată, un singur exemplar. În felul acesta o putea citi, o putea studia în particular şi putea decide ce avea să facă mai departe. În acest timp, indiferent de părerea ei, după ce el încercase să îmbunătăţească acest loc, se putea întoarce la ştiinţa adevărată

cu conştiinţa împăcată. Să plece liniştit. Să lase în urmă ceva din furia lui.

Revăzuse în profunzime scrisoarea pe care o concepuse în avion, pe drumul înapoi din San Diego. Plină de argumente, cu critică mai precisă, cu unele sugestii concrete de optimizare. Era încă o lucrare devastator de acuzatoare, dar de data aceasta semăna a lucrare ştiinţifică. Nu mai era furioasă, nici elocventă. Cinci pagini la un rând, chiar şi după ce o concentrase la maxim. Aveau nevoie de un şut în fund. Scrisoarea asta era cu siguranţă un astfel de gest.

O mai citi odată, apoi se aşeză în scaunul de la birou, lovind plicul de picior, privind fără ţintă peste hol. Se întreba, printre altele, ce se întâmplase la Torrey Pines Generique. Se întreba dacă angajarea lui Pierzinski avusese vreun rol în asta.

Brusc, se ridică de pe scaun, traversă coridorul spre lift cu plicul în mână, urcă la etajul doisprezece.

Ocoli spre biroul Dianei şi salută din cap pe Laveta, secretara Dianei. Puse plicul în cutia de scrisori a Dianei.

– E plecată astăzi, îi spuse Laveta.

– Nu-i nimic. Să-i spui mâine că are o scrisoare, bine? E personală.

– Bine.

Înapoi la etajul şase. Se aşeză în scaun. Gata.

O auzi pe Anna în biroul ei, lucrând la calculator. Uşa ei era închisă, probabil că folosea pompa ei electrică pentru piept în timp ce lucra. Frank ar fi vrut să vadă asta, nu neapărat din motive legate de sex, ci mai mult ca să o vadă făcând mai multe lucruri deodată. Anna bătea numai cu arătătoarele şi degetele mari, ca un reporter din filmele anilor ’30; nu putea spune dacă o făcea pentru că respingea ideea de secretară sau pentru aşa se întâmpla să bată. Dar punea pariu că era o privelişte atrăgătoare.

Îşi aminti că aceea era ziua în care îl rugase să participe la prelegerea de prânz. Se părea că aranjase cu ambasadorul din Khembalung să vorbească. Frank văzuse evenimentul trecut pe lista de prelegeri anunţate, lipit lângă lift:

„Ţelul ştiinţei din perspectiva budistă”.

Nu-i suna a ceva promiţător. În cel mai bun caz ezoteric, poate mult mai rău. Nu era ceva neobişnuit pentru aceste discuţii de prânz. Oamenii erau sătui de prelegeri obişnuite, ultimul lucru pe care l-ar fi dorit era să audă altele şi la ora

mesei, aşa că prelegerile erau alese în mod deliberat dintre cele distractive. Frank îşi amintea că văzuse titluri de felul „Antarctica – o utopie”, sau „Arta imaginii trupului” sau „Cum ne ajută încălzirea globală”. Aparent, cu cât era mai trăsnit subiectul, cu atât erau mai mulţi spectatori.

Prelegerea aceea avea să aibă, fără îndoială, parte de un public numeros.

Uşa Annei se deschise şi Frank aruncă iute o privire înăuntru, căutând din reflex imaginea zeiţei savante cu pieptul gol, ca un fel de idol francez al libertăţii; fireşte, nu văzu aşa ceva. Anna tocmai pleca spre prelegere.

– Vii? întrebă ea.

– Da, sigur.

Asta îi făcu plăcere Annei. O urmă la lift, clătinând din cap, cu gândul la ea şi la el. Sus, până la zece, pe lângă galeria spectaculoasă de fotografii cu imagini subacvatice din Antarctica, până într-o sală de şedinţe mare. Înăuntru se aflau cam două sute de persoane. Până la sosirea călugărilor, toate locurile erau ocupate.

Frank se aşeză în spate, pretinzând că lucrează la palmtop. Aerul condiţionat sufla spre el ca o binecuvântare. Oamenii care se cunoşteau se strângeau laolaltă, formând bisericuţe, vorbind nimicuri. Călugării se opriră în dreptul catedrei, discutând probleme legate de microfon cu Anna şi Laveta. Bătrânul ambasador, Rudra Cakrin, purta robă maronie, în vreme ce restul grupului era la cămaşă şi pantaloni de bumbac, ca în India. Rudra Cakrin avea nevoie să coboare microfonul. Tânărul lui asistent îl ajută, apoi şi-l potrivi şi pe al lui. Traducere; ce chin. Frank gemu fără zgomot.

Îşi testară microfoanele, apoi zgomotul discuţiilor se potoli. Încăperea era impresionant de plină, Frank trebuia să recunoască asta, oricât ar fi fost de ciudată prelegerea. Aceşti oameni erau încă interesaţi să asculte o prelegere despre filosofia ştiinţei. Era ca în unele departamente de la UCSD, poate şi ca în majoritatea campusurilor, în ciuda ritmului îndrăcit al vieţii. Surplusul de timp şi energie cedat curiozităţii: o trăsătură fundamentală de comportament a hominizilor. Trăsătura de bază care a atras oamenii spre ştiinţă, care a creat ştiinţa, supravieţuind în ciuda regimului modern ameţitor. Şi el era acolo, nu-i aşa, şi nimeni nu era mai sătul şi mai nemulţumit

decât el. Cu toate astea, urma fără să vrea un tropism, asemenea florii-soarelui care se întorcea mereu către soare.

Bătrânul călugăr era o adevărată figură. În cel mai bun caz, cu totul nepotrivit cu locul unde se afla. Poate că audienţa era admirabil de curioasă, dar era formată dintr-un grup de vechi tehnocraţi sceptici.

O încercare dură pentru un înţelept în robă care se uita la ei ca dintr-un alt secol, părând de fapt un hominid timpuriu.

Cu toate acestea, el stătea acolo, iar ei ascultau. Ceva îi adunase împreună, nu numai aerul condiţionat. Stăteau pe scaune, atenţi, politicoşi, deschişi la sugestii. Frank se simţi uşor mândru. Aşa începuse totul, odată cu întâlnirile Societăţii Regale din Londra anilor 1660: ascultau politicos prelegerea unui ciudat care era în mod obligatoriu autodidact; întrebări politicoase; problema cântărită de toată lumea din sală. O înţelegere de a privi lucrurile în mod rezonabil. Aşa începuse totul.

Bătrânul aruncă o privire blândă. Părea să le atragă atenţia, să-i studieze.

– Bună dimineaţa! spuse el, apoi făcu un gest cu mâna să arate că-şi epuizase toate cunoştinţele de engleză, cu excepţia cuvântului care urmă: Mulţumesc.

Asistentul lui tânăr spuse apoi:

– Rimpoche Rudra Cakrin, ambasadorul Khembalung-ului în Statele Unite, vă mulţumeşte că aţi venit să-l ascultaţi.

Puţin redundant, dar bătrânul începu să vorbească în limba lui – tibetană, spusese Anna – o serie de sunete joase, guturale. Apoi se opri, iar tânărul, Drepung, prieten cu Anna, începu să traducă.

– Rimpoche spune că budismul începe cu experienţa personală. Observarea mediului din jurul persoanei, a reacţiilor persoanei şi ale gândurilor ei. Există o... fundaţie ştiinţifică a acestui proces. Adaugă: Dacă înţeleg eu bine ceea ce numiţi voi în Vest ştiinţă. Spune: Sper să-mi spuneţi dacă mă înşel. Dar ştiinţa îmi pare a fi un fapt asupra căruia cu toţii putem cădea de acord.

Rudra Cakrin îl întrerupse pe Drepung ca să-i pună o întrebare, iar el încuviinţă şi adăugă:

– Ceea ce poate fi recunoscut. Un lucru pe care, după ce îl cercetezi, ajungi la această concluzie. Ca toată lumea, de altfel.

Câţiva spectatori încuviinţară.

Bătrânul vorbi din nou.

Drepung spuse:

– Lucrurile asupra cărora putem cădea cu toţii de acord sunt puţine şi generale. Şi cu cât ne apropiem mai mult de timpul lui Buddha, cu atât sunt mai generale. Au trecut două mii şi cinci sute de ani, mai mult sau mai puţin, şi suntem în epoca microscopului, telescopului şi a… descrierii matematice a realităţii. Acestea sunt domenii pe care nu le putem percepe direct cu simţurile noastre. Cu toate astea, suntem de acord cu ceea ce se spune despre aceste domenii. Pentru că ele sunt legate în şiruri lungi de cauze şi efecte matematice, din care să ne dăm seama.

Rudra Cakrin zâmbi scurt, apoi vorbi. Lui Frank i se păru că traducerea lui Drepung era mult mai lungă decât mormăitul bătrânului. Să fi fost tibetana o limbă atât de compactă?

– Această reţea este o mare realizare, adăugă Drepung.

Rudra Cakrin cântă apoi cu voce gravă, cam ca Louis Armstrong, dar cu o octavă mai jos.

Drepung incantă în engleză:

„Cel care înţelege natura lui Buddha,
Trebuie să caute relaţia cauzală.
Viaţa adevărată este viaţa cauzelor.”

Rudra Cakrin continuă cu un discurs ceva mai animat.

Drepung traduse:

– Aceasta aduce vorba despre natura lui Buddha, mai mult decât despre natura în sine. Care este diferenţa? Natura lui Buddha este… răspunsul potrivit către natură. Răspunsul minţii care observă. Filosofia budistă îndeamnă în cele din urmă la observarea naturii aşa cum este ea. Apoi…

Rudra Cakrin vorbi iute.

– Apoi răspunsul, replica, momentul uman – lucrurile pe care le spunem, le facem, le gândim – acel moment soseşte. Ne întoarcem pe tărâmul lucrurilor care pot fi exprimate. Natura realităţii – pe măsură ce ne cufundăm mai mult, cu atât limbajul rămâne în urmă. Nici măcar matematica nu mai este relevantă. Dar…

Bătrânul continuă să vorbească mai mult, până ce Frank îl văzu pe Drepung făcând un gest sau o expresie cu pleoapele, iar Rudra Cakrin se opri pe loc.

– Dar când se ajunge la ceea ce trebuie să facem, expresia

conţine cel mai simplu cuvânt. Compasiune. Acţiune dreaptă. Ajutor celorlalţi. Rămâne întotdeauna atât de simplă. Reducerea suferinţei. Există ceva... liniştitor în asta. Cea mai mare complexitate a ceea ce există, cea mai mare simplitate a ceea ce trebuie să facem. Mult mai preferabil aşa decât invers.

Rudra Cakrin vorbi mult mai calm.

– Aici din nou, continuă Drepung, cele două metode se suprapun şi devin una. Ştiinţa începe odată cu vânătoarea, nevoia de confort şi sănătate. Am învăţat cum funcţionează lucrurile ca să le controlăm mai bine, ca să ne reducem suferinţa. Metodele implicate – observaţia şi încercarea – în tradiţia noastră au fost rafinate în medicină. Asta a continuat multă vreme. În Vest, şi doctorii voştri au făcut asta, iar în timpul acestui proces s-au transformat în savanţi. În Asia, călugării budişti erau doctori şi lucrau şi ei la rafinarea metodelor de observaţie şi încercare, să vadă dacă pot... reproduce succesele lor, atunci când le obţineau.

Rudra Cakrin dădu din cap şi puse o mână pe braţul lui Drepung. Vorbi scurt. Drepung spuse:

– Cele două sunt acum metode paralele de studiu. Pe de o parte, ştiinţa s-a specializat, prin matematică şi tehnologie, asupra observaţiei naturale, să descopere ce este şi să creeze unelte noi. Pe de altă parte, budismul s-a specializat în observaţia umană, pentru a afla cum să ne purtăm. Ce să devenim. Ce să facem. Cum să continuăm. Eu spun că sunt ca doi ochi. Ambii sunt necesari pentru a crea o vedere completă. Sau, cum spune o zicală veche: „Ochi care văd, picioare care umblă”. Putem spune că ştiinţa reprezintă ochii, iar budismul picioarele.

Frank asculta cu iritare din ce în ce mai mare. Iată un om care face apologia unui sistem de gândire care nu a contribuit deloc la cunoaşterea lumii în ultimii două mii şi cinci sute de ani şi care are tupeul să-l pună pe picior de egalitate cu ştiinţa, care adaugă acum milioane de fapte noi la depozitul acumulat de cunoaştere în fiecare zi! Ce farsă!

Cu toate acestea, iritarea lui era împletită cu tulburare. Tânărul translator continua să vorbească despre lucruri pe care Frank le gândise înainte, sau răspundea la întrebări care-l chinuiau chiar în acel moment. Frank, gândea, de exemplu, cum se potriveşte asta dacă ne amintim că suntem primate recent ieşite din savană, culegători cu creiere care au crescut pentru a

se adapta la condiţiile acelea – are vreun sens? Şi în acel moment, răspunzând la o întrebare din public (se părea că trecuseră la acest stil fără să se anunţe formal), Drepung spuse, continuând să traducă pentru bătrân:

– Suntem animale. Animale a căror gândire s-a extins atât de mult încât ne-am dat seama că suntem muritori. Murim. Ştim asta de cincizeci de mii de ani.

O mare parte a energiei noastre mentale este cheltuită încercând să ocolim această informaţie. Nu ne place să ne gândim la ea. Mai mult decât atât, acum ştim că şi cosmosul este muritor, realitatea este muritoare. Toate lucrurile se schimbă neîncetat. Nimic nu rămâne la fel în timp. Nimic nu poate fi păstrat. Întrebarea atunci devine – ce facem cu cunoaşterea noastră? Cum îi dăm un sens?

Într-adevăr. Frank se aplecă în faţă, atins, întrebându-se ce avea să le spună Drepung din cele ce spunea bătrânul acum. Glasul acela grav, mârâind sunete incomprehensibile – era ciudat să ştii că exprimă atâta înţeles. Frank dori brusc să afle ce spunea.

– Unul dintre termenii ştiinţifici de comparaţie, spuse Drepung, privind în tavan după un cuvânt, voi îi spuneţi… altruism. Asta e o problemă în studiile voastre pe animale. Există oare altruismul şi dacă da, este el o adaptare bună? Cu alte cuvinte, compasiunea funcţionează? Aţi făcut studii care sugerează că altruismul este cea mai bună strategie adaptativă, dacă e privit în contextul grupului. Apoi devine un fel de… dojană. Să practici compasiunea pentru a evolua cu succes – şi asta venind din partea ştiinţei, care se vrea a fi doar descriptivă! Care doar descrie mecanismele care ne-au făcut ceea ce suntem, dar în budism s-a spus întotdeauna, dacă vrei să-i ajuţi pe ceilalţi, practică compasiunea; dacă vrei să te ajuţi pe tine, practică compasiunea. Acum ştiinţa adaugă, dacă vrei să-ţi ajuţi specia, practică compasiunea.

Acest lucru stârni râsul, şi Frank chicoti şi el. Începu să se gândească la asta în termenii strategiei „dilemei prizonierilor”; era o invocaţie către toţi să facă întotdeauna mişcarea generoasă, pentru a mări la maxim profitul grupului, dar şi al individului… De aceea nu reuşi să prindă ceea ce spuse Drepung mai departe, absorbit mai mult de un sentiment decât de un gând: *Dacă aş putea crede în ceva, aş fi, fără îndoială, mai uşurat.* Toată raţiunea lui, tot scepticismul lui acid; brusc nu-i

veni greu să simtă că era doar un fel de boală.

În acel moment, Rudra Cakrin se uită direct la el, numai la el din tot publicul, iar Drepung spuse:

– Un exces de raţiune este în sine o formă de nebunie.

Frank se lăsă pe spate în scaun. Care fusese întrebarea? Încercă să-şi amintească, dar nu reuşi.

Acum pierduse din nou şirul conversaţiei. Pielea i se încreţea.

– Experienţa iluminării poate fi bruscă.

Nu auzi aceste cuvinte, cel puţin nu conştient.

– Părţile împrăştiate ale conştiinţei se adună uneori brusc într-un întreg.

Nici acest lucru nu-l auzi, aşa cum era pierdut în gânduri. Toată siguranţa lui se clătina. Îşi spuse, un exces de raţiune era o formă de nebunie – asta e povestea vieţii mele. Iar bătrânul ştia.

Se trezi ridicându-se în picioare. Toată lumea o făcea. Prelegerea se terminase. Lumea ieşea. Erau adunaţi în grupuri mari lângă lifturi. Cineva îi spuse lui Frank „Ei, ce spui?”, aşteptând în mod clar o remarcă ascuţită, ceva caracteristic lui, iar gura lui era, într-adevăr, gata să rostească cuvintele „Nu-i prea mult după două mii cinci sute de ani de studii concentrate”. Dar spuse „Nu” şi se opri, cutremurându-se din pricina propriilor obiceiuri. Putea să fie aşa un măgar…

Uşile liftului se deschiseră şi îl salvară. Se strecură înăuntru, îşi frecţionă antebraţele de parcă ar fi vrut să le încălzească. Răspunse privirilor întrebătoare din jurul lui:

– Interesant.

Unii dădură din cap, alţii zâmbiră uşor. Chiar şi acel cuvânt, deseori expresia cea mai înaltă de recunoaştere în limbajul ştiinţific, exprima greşit ceea ce voia să spună. Se făcea de râs. Grupul aştepta de la el să se comporte conform personalităţii sale. Aşa funcţiona dinamica grupului. Oamenii surprinzători erau ceva neobişnuit, uşor nedoriţi. Dar era el o astfel de persoană? Lumea plătea ca să fie surprinsă; exista comedia, exista arta. Se putea dovedi prin analiză. Acum nu era sigur de nimic.

– … să fii atent la lumea reală, spunea cineva.

– O expresie empirică slabă.

– Cum adică?

Uşile liftului se deschiseră; Frank văzu că era etajul lui. Ieşi şi se îndreptă spre biroul lui. Rămase în prag, privindu-şi toate lucrurile, împrăştiate, care pentru aruncat, care de împachetat

pentru a fi trimise colet spre vest. Teancuri de cărţi, reviste, lucrări, copii capsate, grafice rulate, hărţi şi tabele. Memoria lui exterioară, urma de hârtie a vieţii lui. Un exces de raţiune.

Rămase gânditor.

Anna intră.

– Bună, Frank, cum ţi-a plăcut discuţia?

– Interesantă.

Ea îl privi.

– Şi eu cred asta. Ascultă, Charlie şi cu mine facem o petrecere cu ei acasă, o mică sărbătorire. Dacă vrei, poţi să vii şi tu.

– Mulţumesc, spuse el. Poate am să vin.

– Ar fi frumos. Trebuie să plec să mă pregătesc.

– Ne vedem poate mai târziu.

– Bine.

Cu o ultimă privire curioasă, Anna plecă.

Uneori, anumite imagini sau fraze, idei sau expresii, melodii sau frânturi de melodie rămân în memorie şi se repetă la nesfârşit. Pentru unii asta poate fi o problemă, dacă rămân blocaţi prea des sau prea mul timp în această buclă. Cei mai mulţi trec la idei noi sau bucle noi destul de des – alţii cu o viteză înspăimântătoare, opusul buclei problemă.

Frank se considerase întotdeauna drept un individ instabil în această privinţă, trecând brusc de la o extremă la alta. Trecerea de la o stare obsesiv-compulsivă la una deficitară la capitolul atenţie i se întâmpla uneori atât de brusc încât părea că arată o personalitate dublă.

Asta nu era un exces de raţiune!

Sau poate că asta era cauza tuturor lucrurilor. O încercare de a prelua controlul. Bătrânul călugăr se uitase drept în ochii lui. Un exces de raţiune este în sine o formă de nebunie. Poate că, încercând să fie raţional, dorise să rămână imparţial. Cine putea să spună?

Această problemă a lui putea să fie ceea ce budiştii numeau un *koan,* o ghicitoare fără răspuns, asupra căreia dacă cugetai prea mult, mintea ajungea să se golească complet de gânduri şi să renunţe. Să renunţi la a gândi! Ce nebunie. Cu toate acestea, în acele momente, poate că lumea senzorială venea să umple locul liber. Experienţa prezentului, nemediată de limbaj. De

nerostit prin definiţie. Doar simţită. Trăită printr-o cugetare de alt fel, fără limbaj sau cu un limbaj transcendent. Ceva *altfel.*

Frank nu suporta acest fel de misticism. Sau poate că era îndrăgostit de el; de experienţă. Ca oricare intrat vreodată într-un moment de absorbire nonverbală, îşi amintea senzaţia ca pe un fel de binecuvântare. Ca în zilele de demult, când atârna şi spăla geamuri, cântând căţărat, surfing… activităţi unde trebuia să gândeşti mai repede decât puteai să formulezi în minte. Fără îndoială că lumea înconjurătoare era cunoscută printr-un mănunchi de impresii şi gânduri mult mai rapide pentru a putea fi contabilizate de conştiinţă. Conştiinţa era doar o mică parte.

Părăsi clădirea şi ieşi afară, în după-amiaza umedă. Vederea străzii îi stârni oarecare neplăcere. Nu putea conduce maşina acum. Hotărî să meargă pe jos prin districtul dominat de maşini, cu comercianţi cam ieftini din jurul clădirii Ballston, cuprins de gânduri. I se părea că află lucruri noi mergând, lucruri pe care nu le putea exprima în cuvinte, cu toate că erau reale, le simţea ca fiind reale.

Un exces de raţiune. Încercase toată viaţa să fie rezonabil. Încercase din răsputeri. Această încercare fusese felul lui de a trăi. Părea să îl ajute. Fără pasiune; sensibil; calm; rezonabil. O maşină de gândit. Era nebun după poveşti din astea când era copil. Aşa era un savant şi de aceea era el un savant atât de bun. Asta îl deranja la Anna, că era fără tăgadă un savant bun, dar era în acelaşi timp pasională, se arunca asupra lucrului şi asupra ideilor, avea preferinţe şi lua atitudine, total implicată sentimental în munca ei. Îi păsa care din teorii era adevărată. Asta era greşit, dar ea era atât de deşteaptă încât reuşea, cel puţin ea. Dar asta nu însemna ştiinţă, dacă îţi păsa prea mult, scăpai incertitudini în studiu. Nu era o problemă de emoţii. Făceai ştiinţă pur şi simplu pentru că era cea mai bună strategie de adaptare din mediul în care te-ai născut. Ştiinţa era gena care încerca să se transmită cu succes. De asemenea, era modul cel mai bun de petrecere al timpului sau de câştigat bani. Restul era banal. Primate sociale, prinse într-un tehno-cosmos creat chiar de ele; ştiinţa era în mod cert singura cale de a vedea terenul destul de bine pentru a şti în ce direcţie să apuci, pentru a face ceva nou pentru restul grupului. Nu era nevoie de nicio pasiune pentru acea alegere raţională a drumului.

Cu toate acestea, îi trecu lui prin minte, de ce există viaţă? Ce mişca fiinţele cu adevărat? Ce le făcea să depună atâtea eforturi,

când moartea le aştepta la capătul drumului pe toate? Aceste lucruri îndrăzneau budiştii să le întrebe.

Mergea spre Potomac acum, de-a lungul străzii Fairfax Drive, o uriaşă stradă comercială duduind de trafic, aproape congestionată. Şiruri lungi de vehicule, cei mai mulţi ocupanţi vorbind la telefon cu alte persoane de pe planetă. O privelişte ciudată dacă te uitai atent!

Raţiunea nu explicase niciodată existenţa vieţii în univers. Viaţa era un mister; raţiunea încercase şi eşuase să o explice, iar ştiinţa nu o putea reproduce în laborator. Mici entităţi localizate anti-entropice, apărând pentru scurt timp, apoi dispărând, părţi din ele fiind duse în altă parte de lanţuri lungi invizibile de cod din care ieşeau alte entităţi. O succesiune caleidoscopică. Un mister, un fel de miracol – un miracol luptând în condiţii neprielnice, reuşind numai dacă găsea apă, care se aduna sub formă de picături în univers ca pe un geam şi susţinea viaţa. Apa vieţii. Un miracol.

Simţi cum transpiră prin toţi porii. Când hominizii s-au ridicat în picioare, şi-au pierdut părul şi au căpătat glande sudoripare, ca să poată elimina căldura emisă de atâta mers. Dar în junglă, mecanismul nu funcţiona. Copaci mari, multe specii de arbori şi tufe; ar fi putut fi o grădină botanică cu un oraş înăuntru, plante cu o sută de nuanţe de verde. Oameni mergând în grupuri mici. Numai alergătorii erau singuri, şi chiar ei uneori mergeau în pereche sau în grup. O specie socială, ca albinele sau furnicile, cu reguli sociale atât de stabile încât deveneau invizibile, oamenii nu le mai remarcau. O specie operând pe bază de feromoni, norocoasă cu adaptarea ei, instabilă în mediu. Cunoaşterea existenţei viitorului, conştiinţa viitorului ca o parte din calculele vieţii zilnice, în scopul vieţii de zi cu zi. A trăi pentru viitor.

O istorie cosmică descrisă de semne atât de subtile şi de matematice încât numai efortul unui grup imens transtemporal de minţi puternice o putea discerne; dar cei care apăreau mai târziu puteau căpăta întreaga poveste, cu laturile ei neexplorate de unde să pornească. Acesta era proiectul uman, aceasta era ştiinţa, asta însemna ştiinţa. Asta era viaţa.

Stătea cuprins de gânduri, ameţit, neliniştit, înspăimântat. Era un om confuz. O nelinişte fără suport, îşi spuse el neliniştit; numai că avea o cauză limpede. Lumea spunea că noile paradigme apar doar când bătrânii savanţi mor, că individul nu

doreşte schimbarea, e prea încăpăţânat, prea cu ochelari de cal. Schimbarea de paradigmă era mai mult un proces social, o problemă diacronică a generaţiilor succesive.

Câteodată, însă, trebuia să fie altfel. Savanţi individuali, mai deschişi la minte sau mai puţin convinşi decât ceilalţi, trebuiau să treacă prin experienţa acestei schimbări. Frank aproape că se izbi de o femeie care venea din direcţia opusă, aproape spunând „Scuzaţi, doamnă, sunt în mijlocul unei schimbări de paradigmă”. Era dezorientat. Văzu că trecerea de la o paradigmă la alta nu era ca trecerea de la un zgârie-nori la altul, ca în diagramele pe care le văzuse odată într-o carte de filosofia ştiinţei.

Semăna mai mult cu a fi în interiorul unui caleidoscop, unde te-ai obişnuit cu un model, iar acum tubul se răsuceşte şi toate aspectele pe care le cunoşteai se combinau altfel; culori, modele, totul se ştergea. Ca şi cum ai muri şi ai renaşte. Altruism, compasiune, prostie obişnuită, loialitate faţă de oamenii care nu-ţi erau loiali, joaca de-a victima pentru a se profita de tine de către trădători, competiţia, adaptarea, interesul deplasat – sau ceva real, o forţă adevărată în lume, un fel de constantă fizică, asemenea gravitaţiei, sau un atribut de bază al vieţii, precum dorinţa de a-şi propaga ADN-ul generaţiilor următoare. Un motiv de a fi. Ceva dincolo de ADN. O furie de a trăi, o nevoie de bunătate. Dragoste. O forţă verde, elan vital, asta era metafizică, era rău, dar cum altfel puteai explica datele?

Un exces de raţiune nu folosea la nimic.

Genele, pe de altă parte, erau foarte rezonabile, îşi urmau ordinele, se reproduceau. Erau un algoritm viu, creaturi din patru elemente. Şiruri binare, coduri de lungimi imense, coduri care exprimau trupuri. Un soi de raţiune făcea asta. Chiar dacă era o monomanie – un exces de raţiune, aşa cum sugera koan-ul. Poate că erau cu toţii nebuni, nu doar social şi individual, ci şi genomic. Obsesiv-compulsivi din punct de vedere molecular. Şi pornind de acolo, nebunii una peste alta. Doar dacă nu erau infuzaţi cu o altă calitate care nu era raţională, o proprietate târzie, ca altruismul sau compasiunea sau dragostea – ceva ce nu se găsea în cod – altfel totul era degeaba.

I se făcu rău. Era poate numai din pricina căldurii şi umezelii, viteza cu care mergea, ceva ce mâncase, o gânganie care-l înţepase. Se simţea de parcă ar fi păţit toate astea, deşi credea că totul pornise în mintea lui, un fel de infecţie ideatică sau febră morală. Avea nevoie să stea de vorbă cu cineva.

Dar trebuia să fie cu cineva în care avea încredere. Lista era foarte scurtă. Foarte, foarte scurtă. De fapt, Dumnezeule, cine s-ar fi aflat pe acea listă, dacă se gândea bine?

Anna. Anna Quibler, colega lui. Savanta pasionată. O stâncă, de fapt. O stâncă în valuri. În cine puteai avea încredere, de fapt? Într-un bun savant. Un savant care era dispus să abordeze cea mai bună atitudine ştiinţifică în raport cu realitatea. Poate că despre asta vorbise bătrânul lama, dacă prea multă raţiune era o formă de nebunie, poate că raţiunea pasională era răspunsul. Savantul pasional, savantul plin de compasiune, putea oare analiza simplă să determine ce se afla acolo? Poate religia, o formă de umanism sau de biocentrism, philabios, philocosmos. Sau pur şi simplu budism. Asta dacă îl înţelesese pe bătrân corect.

Brusc, îşi aminti că Anna şi Charlie dădeau o petrecere, iar Anna îl invitase. Pentru a celebra dizertaţia de astăzi, destul de ironic. Călugării aveau să fie acolo.

Mergea, asudând, uitându-se după indicatoare, încercând să-şi dea seama unde era. Aha. Aproape de bulevardul Washington. Putea să meargă până la staţia de metrou Clarendon. Făcu asta, coborî cu scara rulantă sub pământ. O acţiune ciudată pentru un hominid – o experienţă religioasă. Urmarea şamanului în peşteră. Nu am uitat asta.

Rămase izolat într-unul dintre vagoane până ce trebui să schimbe linia la Metro Center. Interiorul de acolo părea mai ciudat ca niciodată, ca un magazin universal din iad. Un tren Red Line, Shady Grove trase la peron, urcă şi se opri în mulţime. Era târziu, rătăcise multă vreme. Era aproape de sfârşitul orei de vârf.

Călătorii de la această oră erau aproape toţi îmbrăcaţi de serviciu. Se îndreptau spre casă, venind dinspre părţile prospere din nord-vest şi Chevy Chase şi Bethesda şi Rockville şi Gaithersburg. La fiecare oprire, trenul se golea tot mai mult, până ce reuşi să se aşeze pe unul dintre scaunele cu îmbrăcăminte portocalie.

Stând acolo, începu să se calmeze. Răcoarea, căldura portocaliului, chipurile oamenilor, toate contribuiau la acest sentiment. Chiar şi conductorul contribuia, fiecare oprire într-o staţie era parcă mai lentă decât simţise vreodată Frank, o atingere blândă pe frâne, în timp ce majoritatea conductorilor nu

se puteau abţine să nu bruscheze, măcar puţin. Acest individ încetinea tot mai mult, înainte de fiecare staţie. Era ca un concert. Peşterile de beton îşi schimbau plăcuţele, în rest arătau la fel.

Vizavi de el stătea o femeie purtând un tricou negru şi o cămaşă albă. Părul scurt şi cârlionţat, ochelari, o tuşă aproape nevăzută de machiaj. Breteaua sutienului vizibilă pe umăr. O profesionistă mergând acasă. Cu figură inteligentă şi prietenoasă, nu drăguţă, ci atrăgătoare. Cu picioarele încrucişate, cu un picior ieşind puţin pe interval. Fusta îi alunecase puţin pe picior şi Frank îi putea vedea o coapsă, uşor convexă din cauza poziţiei şi a masei cvadricepsului. Fără ciorapi, piele netedă, câţiva pistrui. Părea puternică.

Ca şi Frank, se ridică să coboare la Bethesda. Frank o urmă afară din vagon. Era interesant cum toate piesele de vestimentaţie erau diferite şi înveleau fiecare trup. Înălţimea fundului, lărgimea şoldurilor, lungimea şi forma picioarelor, a spatelui şi umerilor, proporţiile generale, mişcarea: variaţiile erau infinite, niciuna dintre femei nu semăna cu alta. Deşi Frank se uita tot timpul.

Femeia aceea parcă avea treabă şi se mişca repede. Picioarele ei erau doar uşor mai lungi decât în mod obişnuit, discrepanţă care atrăgea ochiul ca de obicei. Discrepanţa faţă de normă era cea care atrăgea privirea. Parcă purta tocuri, deşi nu purta. Era atrăgătoare; într-adevăr, femeile purtau tocuri ca să arate ca ea. O altă judecată de savană, fără îndoială – abilitatea de a fugi mai repede decât atacatorul ca parte a potenţialului de reproducere. Oricum, arăta bine. Era ca un balsam, după toate prin care trecuse. Înapoi la lucrurile de bază.

Frank rămase în urma ei, mai jos, în timp ce urcă pe primul rând de scări rulante, bucurându-se de priveliştea care îi exagera lungimea picioarelor şi mărimea fundului. În momentul acela era copleşit şi ar fi urmat-o, după cum îi era obiceiul, până ce căile lor aveau să se despartă, doar pentru plăcerea de a o privi mergând. Asta i se întâmpla tot timpul, era unul dintre obiceiurile sale, trăia într-un oraş cu femei frumoase.

Trecu prin porţi, apoi urmă tunelul spre scara rulantă cea mare spre ieşire. Atunci, spre surprinderea lui, ea făcu la stânga, spre lifturile staţiei.

O urmă fără să gândească. Nu urcase niciodată în lifturile staţiei, păreau atât de lente. Cu toate acestea, era acolo, lângă

ea, aşteptând ca liftul să apară, simţindu-se privit, dar neputând să facă altceva, în afară de a privi în sus la luminile ce indicau traseul liftului. Deşi ar fi putut pleca de acolo.

Beculeţul se aprinse. Uşile se deschiseră, liftul era gol. Frank urmă femeia înăuntru, se întoarse şi se uită la uşile care se închideau, roşu la faţă.

Ea apăsă butonul nivelului 0 şi plecară. Liftul bâzâi şi vibră în urcare. Era cald şi umezeală, iar încăperea mică mirosea uşor a ulei de maşină, transpiraţie, plastic, parfum şi curent electric.

Frank cercetă cu atenţie afişajul de lângă uşă. Femeia făcea la fel. Ţinea sub policele unei mâini breteaua genţii. Cotul îi era îndesat în bluză, chiar sub linia taliei. Părul îi era atât de cârlionţat încât părea creţ, deşi nu era; castaniu, tuns scurt, ca o cască peste cap. Ceva mai lung la ceafă, unde două linii de păr fin blond se curbau spre deltoizi. Umeri largi. Un animal impresionant. Putea vedea asta chiar şi numai cu vederea periferică.

Liftul gemu, se scutură şi opri. Surprins, Frank se concentră din nou asupra panoului care încă arăta că urcă.

– La naiba, mormăi femeia şi se uită la ceas.

Aruncă o privire spre Frank.

– Se pare că ne-am blocat, spuse Frank, apăsând pe butonul SUS.

– Mda. La naiba.

– De necrezut, fu de acord Frank.

Ea zâmbi.

– Ce zi.

Trecu o clipă sau două. Frank apăsă butonul JOS: nimic. Făcu un gest spre telefonul dintre cele două butoane.

– Cred că altă soluţie nu mai avem.

– Şi eu cred.

Frank ridică receptorul şi îl puse la ureche. Telefonul deja suna, ceea ce era bine, de vreme ce nu avea taste. Cum ar fi fost să ridice receptorul şi să nu audă nimic?

Dar soneria continuă destul de mult timp ca să-l îngrijoreze.

Apoi se opri şi o voce feminină spuse:

– Alo?

– Bună. Ascultă, ne aflăm în liftul staţiei de metrou Bethesda care s-a blocat.

– Bine. Bethesda, spuneţi? Aţi încercat să apăsaţi butonul ÎNCHIDERE UŞĂ apoi pe cel pe care scrie SUS?

– Nu.

Frank apăsă butoanele.

– Le apăs, dar… nimic. Pare blocat.

– Încercaţi ÎNCHIDERE UŞĂ, apoi JOS.

– Bine.

Încercă.

– Ştiţi cât de sus sunteţi?

– Aproape la capătul de sus.

Aruncă o privire spre femeie şi e încuviinţă.

– E fum?

– Nu!

– Bine. Cineva se îndreaptă spre voi acum. Aşteptaţi şi rămâneţi calm. Sunteţi mulţi?

– Nu, numai doi.

– Atunci e bine. Mi se spune că o să dureze între o jumătate de oră şi o oră, în funcţie de trafic şi de problema liftului. Vă vor suna pe telefon când vor ajunge acolo.

– Bine. Mulţumesc.

– Nicio problemă. Ridicaţi din nou dacă apar schimbări. Am să fiu atentă.

– Aşa am să fac. Mulţumesc din nou.

Femeia deja închisese. Frank făcu la fel.

Rămaseră pe loc.

– Ei bine, spuse Frank, făcând un gest spre telefon.

– Am auzit, spuse femeia, privind împrejur pe podea. Cred că am să mă aşez cât aşteptăm. Mă dor picioarele.

– O idee bună.

Se aşezară unul lângă altul, cu spatele la peretele liftului.

– Obosită?

– Mda. Am alergat astăzi la prânz, mai ales pe trotuare.

– Eşti alergătoare?

– Nu chiar. De aceea mă dor picioarele. Sunt într-un club de ciclism şi participăm la un triatlon, aşa că încerc să mai şi alerg şi să înot. Aş putea doar să pedalez pentru echipă, dar mi-am dat seama că pot să mă pregătesc pentru toate probele.

– Ce distanţe sunt?

– Un kilometru şi jumătate de înotat, treizeci de pedalat şi zece de alergat.

– Aoleu.

– Nu e chiar aşa de mult.

Tăcură.

– Întârzii la ceva?

– Nu, spuse Frank. Adică, depinde, dar e numai un fel de petrecere.

– Păcat să lipseşti.

– Poate. E o chestie de servici. S-a ţinut o prelegere azi şi organizatorul face ceva pentru vorbitori.

– Despre ce au vorbit?

Frank zâmbi.

– O viziune budistă asupra ştiinţei. Erau budişti.

– Şi voi eraţi savanţii.

– Da.

– Probabil că a fost interesant.

– Păi, da. Mi-a dat de gândit. Mai mult decât am crezut. Nici nu prea ştiu ce să le spun în seara asta.

– Hmm, cugetă ea. Uneori mă gândesc la ciclism ca la un fel de meditaţie. De multe ori mă golesc de gânduri şi când îmi revin îmi dau seama că am mers kilometri întregi.

– Probabil că e plăcut.

– Specializarea ta nu e psihologia, nu?

– Microbiologia.

– Bine. Îmi pare rău. Oricum, da, îmi place. Nu cred, totuşi că aş putea s-o fac la comandă. Mi se întâmplă, de obicei în ultima parte a cursei. Poate că e din pricina nivelului scăzut de zahăr. Nu mai am destulă energie să gândesc.

– Posibil, spuse Frank. Gândirea consumă zaharuri.

– Ai văzut?

Rămaseră acolo, consumând zaharuri.

– Dar tu, nu întârzii la ceva?

– De fapt, mă duceam să pedalez puţin. Mâine o să mă doară mai puţin picioarele dacă fac efort. Dar după asta… cine ştie cum am să mă simt. Asta dacă ies de aici destul de curând.

– O să vedem.

– Mda.

Aerul era încins. Stăteau acolo şi transpirau. Era o combinaţie interesantă de confort şi tensiune, respirau împreună, se odihneau, aproape atingându-se… era plăcut. Două animale odihnindu-se unul lângă altul, un mascul şi o femelă. O mulţime de lucruri se întâmplă fără să fie detectate. Îşi relaxară picioarele, care se depărtară unul de altul şi se atinseră, uşor, la nivelul genunchilor, sprijinindu-se unul de altul cu grijă, picioarele ei goale (cu fusta căzută în poală) iar ale lui acoperite

cu pantaloni de bumbac. Se atingeau. Acum, gândurile secrete îl năpădeau pe Frank şi, chiar dacă vorbea mai departe, n-ar fi putut spune imediat despre ce vorbeau.

– Probabil că mergi mult cu bicicleta.

– Mda, destul de mult.

Îi spusese că este într-un club de ciclism.

– E ca orice alt club.

Doar că acesta mergea în excursii lungi cu bicicleta. La sfârşit de săptămână, mai mult în grupuri mici. Şi ea încerca să facă conversaţie.

– Ca un fel de club social. Un fel de Elks Club, dar pentru biciclişti.

– Îmi pare bine pentru tine.

– Da, e distractiv. E un exerciţiu bun.

– Te face puternică.

– Cel puţin picioarele. E bine pentru picioare.

– Da, fu de acord Frank şi folosi prilejul ca să se uite la picioarele ei.

Şi ea se uită, lăsând bărbia în piept şi inspectându-le de parcă nu i-ar fi aparţinut. Fusta îi alunecase, aşa că o coapsă întreagă îi era expusă.

– Îţi întăreşte cvadricepşii, spuse ea.

Frank avea de gând să încuviinţeze, spunând „u-hu”, dar sunetul fu întrerupt, de parcă s-ar fi lovit uşor în plex, aşa că nu ieşi decât un „nnnn”, de parcă ar fi tors. De fapt, un mic geamăt de dorinţă la vederea acelor picioare lungi şi puternice, a pielii netede, a curbei blânde a coapsei. Genunchii ei erau mai înalţi decât ai lui.

Ridică privirea şi o descoperi zâmbindu-i. El ridică din umeri şi privi într-o parte o clipă, da, vinovat, simţindu-şi colţurile gurii ridicându-se într-un zâmbet neajutorat al cuiva prins asupra faptului. Ce putea spune, femeia avea picioare frumoase.

Acum ea se uita la el cu o privire întrebătoare, căutând pe chipul lui ceva anume, parcă, cu ochi obraznici, amuzaţi. Era o privire plină de personalitate.

Şi probabil că îi plăcea ceea ce vedea, pentru că se aplecă spre el, apăsându-se în umărul lui, apoi mai departe, întinzând gâtul, şi îl sărută.

– Mmm, toarse el, răspunzând la sărut.

El se întoarse ca să stea mai bine în faţa ei, cu trupul mişcându-i-se fără control. Şi ea îşi schimba poziţia. Se trase

puţin în spate să se uite din nou în ochii lui, apoi zâmbi larg şi se strânse în braţele lui. Sărutul lor deveni din ce în ce mai pasional, de parcă erau nişte adolescenţi. Se lăsară cuprinşi în acel univers izolat al plăcerii. Timpul trecu, gândurile lui Frank se împrăştiară, era absorbit în senzaţiile stârnite de gura ei, de buzele ei peste ale lui, de limba ei, de stângăcia îmbrăţişării lor. Era foarte cald. Amândoi transpirau cu picături mari, săruturile lor erau sărate. Frank îşi strecură mâna sub fusta ei. Ea gemu şi se sprijini pe un genunchi ca să vină călare peste el. Se sărutară mai tare ca niciodată.

Telefonul din lift sună.

Ea se îndreptă de spate.

– Hopa, spuse ea, trăgând aer în piept.

Chipul îi era roşu şi arăta superb. Întinse mâna în sus şi în spate şi apucă receptorul, rămânând fermă peste el.

– Alo? spuse ea în receptor.

Frank se încordă sub ea, dar ea îi puse o mână pe piept ca să-l oprească.

– Da, suntem aici, spuse ea. Aţi ajuns repede.

Ascultă şi râse.

– Nu, cred că nu auziţi aşa ceva foarte des.

Aruncă o privire spre Frank şi un zâmbet complice, şi în acea clipă Frank se simţi cel mai legat de ea. Erau o pereche şi nimeni nu ştia asta în afară de ei.

– Da, sigur – o să fim aici!

Se dădu jos de pe el şi închise.

– Au spus că au rezolvat problema şi sunt pe drum spre noi.

– La naiba.

– Ştiu.

Se ridicară. Ea îşi netezi fusta. Simţiră câteva tresăriri când liftul porni din nou.

– Au, uită-te la noi. Curge apa de pe noi.

– Aşa ar fi fost indiferent de situaţie. E cald aici.

– Adevărat.

Ea se întinse să-şi aranjeze părul şi începură să se sărute din nou, lovindu-se de perete într-o explozie de pasiune, mai puternică decât niciodată. Apoi ea îl împinse deoparte, spunând cu răsuflare întretăiată:

– Gata, terminăm, aproape că am ajuns. Se deschid acum uşile.

– Adevărat.

Confirmându-le gândul, liftul începu să încetinească în felul lui obişnuit. Frank trase puternic aer în piept, expiră, încercă să se adune. Se simţea răscolit, pielea îi era cuprinsă de furnicături. Se uită la ea. Era aproape la fel de înaltă ca şi el.

Ea râse.

– O să ne închidă pentru asta.

Liftul se opri. Uşile se deschiseră. Se aflau încă la un cot sub nivelul străzii, dar era doar un pas de făcut până afară.

Dinaintea lor stăteau trei bărbaţi, doi în salopete, unul în uniformă de metrou.

Cel la costum avea o mapă în mână.

– Sunteţi în regulă? le spuse el.

– Mda. Suntem bine, răspunseră ei împreună.

Cu toţii făcură o pauză.

– Probabil că a fost cald acolo, remarcă bărbatul cu costum.

Cei trei se uitau curioşi la ei.

– A fost, spuse Frank.

– Dar nu prea diferit de cum e afară, adăugă tovarăşa lui la repezeală şi râseră toţi.

Era adevărat, nu simţeau nicio diferenţă de când ieşiseră. Ca şi cum ar fi trecut dintr-o saună în alta. Salvatorii lor transpirau şi ei. Da – aerul de seară din Washington nu se deosebea prea mult de cel din liftul blocat în subteran. Asta era lumea lor: aşa că râseră.

Se aflau pe trotuarul bulevardului Wisconsin, lângă cuşca liftului şi poşta veche. Trecătorii le aruncau priviri. Şeful grupului înmână mapa femeii.

– Vă rog să completaţi şi să semnaţi formularul ăsta. Mulţumesc. Se pare că a trecut o jumătate de oră de la apel până aţi fost scoşi afară.

– Destul de repede, spuse femeia, citind textul de pe formular înainte să completeze nişte căsuţe şi să semneze.

– Nici nu a părut aşa de mult.

Femeia se uită la ceas.

– Bine, mulţumesc foarte mult.

Se întoarse spre Frank, întinse o mână.

– Mi-a părut bine să vă cunosc.

– Aşa este, spuse Frank, strângându-i mâna, căutându-şi cuvintele, chinuindu-se să gândească.

În faţa atâtor martori nu-i veni nimic în minte şi ea se întoarse

şi se îndreptă spre sud pe bulevard. Frank se simţi constrâns de privirile celor trei; dacă avea să fugă după ea totul avea să fie dat în vileag şi, oricum, omul în costum îi întindea mapa. Îi trecu prin minte că o să aibă ocazia să citească ceea ce scrisese ea acolo.

Dar era un formular nou, iar el se uită ca să o vadă făcând la dreapta, pe o străduţă ce se desprindea din bulevard.

Şeful se uită la el fără expresie în timp ce tehnicienii se întoarseră la lift.

Frank arătă spre formular.

– Pot să ştiu numele femeii?

Omul se încruntă, surprins şi clătină din cap.

– Nu este permis, spuse el. Aşa e legea.

Frank simţi o strângere de inimă. Probabil că exista o cauză fiziologică pentru asta, ceva legat de teamă sau de şoc, care pregătea organismul pentru luptă sau fugă. Fuga se potrivea acum.

– Dar am nevoie să iau legătura cu ea din nou, spuse el.

Omul se uită la el cu chip de piatră. Cu siguranţă că-şi exersase expresia aceea în oglindă, parcă era din filme. Poate că era o expresie de-a lui Samuel L. Jackson.

– Trebuia să vă gândiţi la asta cât eraţi blocat acolo cu ea, spuse el, destul de logic.

Arătă în direcţia în care dispăruse ea.

– Încă aţi putea s-o prindeţi din urmă.

Eliberat de aceste cuvinte, Frank porni, la început la pas, apoi alergând, făcând la dreapta pe strada pe care o luase ea. Se uită înainte după fusta ei neagră, după bluza albă, după părul ei scurt castaniu; nu se vedea nicăieri. Începu din nou să transpire, un fel de răspuns de panică. Cât de departe ar fi putut să ajungă? La ce spunea ea că întârzie? Nu-şi mai amintea – oribil, mintea părea să fi uitat multe din cele pe care le spusese înainte de a începe să o sărute. Avea nevoie să ştie totul acum! Era ca un experiment de memorie pentru studenţi, cât de multe vă mai amintiţi înainte de şoc? Nu prea multe! Experimentul funcţiona perfect.

Dar îşi aminti şi îşi dădu seama că nu uitase deloc, că, dimpotrivă, detaliile îi erau foarte precise, cel puţin până ce genunchii lor se atinseseră, moment pe care şi-l amintea perfect, dar ca o senzaţie la nivelul genunchiului, nu sub formă de cuvinte. Se întoarse înainte de acest moment, îl recapitulă, îl

retrăi – ciclism, triatlon, un kilometru şi jumătate, treizeci de kilometri. Bun pentru picioare, Doamne, aşa e. Trebuia să o găsească!

Nu era nici urmă de ea. Dar deja se afla pe Woodson, fugind în stânga şi-n dreapta, uitându-se pe toate străduţele şi prin vitrinele magazinelor, simţindu-se din ce în ce mai disperat. Nu se vedea nicăieri. O pierduse.

Începu să plouă.

* * *

SE AUZI soneria. Anna se apropie de uşă şi o deschise.

– Frank! Doamne, eşti ud.

Fusese surprins de ploaia care începuse cu o jumătate de oră înainte şi care acum aproape că se termina. Era ciudat că nu se adăpostise cât timp turnase. Arăta de parcă s-ar fi scufundat într-o piscină cu hainele pe el.

– Nu te teme, spuse ea în timp ce el ezita pe verandă, ud ca o statuie dintr-o fântână arteziană. Uite, ai nevoie de un prosop pentru faţă.

Ea scoase unul din dulapul de haine din vestibul.

– Te-a prins bine ploaia.

– Mda.

Era oarecum surprinsă să-l vadă. Crezuse că nu era interesat de călugări şi chiar că o refuzase discret. Frank asistase la prelegerea de după-amiază cu o expresie de-a lui, capabilă să afişeze neplăcerea gradat, ca şi cum ar fi spus „Mă chinui să nu dau ochii pe spate”. Nu era o expresie plăcută şi se accentuase pe măsură ce prelegerea continua, până ce se transformase într-o expresie de uluire şi de absenţă totală.

Pe de altă parte, asistase. Plecase în linişte, în mod evident cugetând. Şi acum era aici.

Aşa că Anna era încântată. Dacă putea capta interesul lui Frank, atunci călugării puteau face asta cu orice savant. Frank era cel mai greu de convins.

Acum părea oarecum dezorientat din pricina hainelor ude. Îşi scutura părul.

– Vrei să-ţi dau un tricou de-al lui Charlie? spuse Anna.

– Nu, mă descurc. O să mă usuc.

Apoi ridică braţele şi se uită în jos.

– Ei, poate că un tricou ar merge. O să mi se potrivească?

– Sigur, eşti doar puţin mai mare decât el.

Anna urcă la etaj să ia unul, vorbind tare să se audă:

– Ceilalţi trebuie să apară într-o clipă. A fost o inundaţie pe Wisconsin, după câte se pare, şi nişte probleme la metrou.

– Ştiu, am prins şi eu situaţia!

– Nu mai spune! Ce s-a întâmplat?

Anna coborî cu unul dintre tricourile largi ale lui Charlie.

– Liftul s-a blocat la jumătatea drumului.

– Nu mai spune! Cât timp?

– Cam jumătate de oră.

– Doamne. Probabil că a fost înfricoşător. Erai singur?

– Nu, mai era cineva, o femeie. Am vorbit şi timpul a trecut iute. A fost interesant.

– Foarte bine.

– Da. A fost. Numai că nu îi ştiu numele şi când am ieşit ni s-au dat nişte formulare de completat şi ea a plecat înainte ca eu să-l termin pe al meu, aşa că nu ştiu nimic despre ea. Tipul de la metrou nu mi-a arătat formularul ei, iar acum îmi trag palme. Mi-ar place să mai stau cu ea de vorbă.

Anna îl cercetă din priviri, surprinsă de povestea lui. El se uita în gol, amintindu-şi, poate, incidentul. Frank îi remarcă privirea insistentă şi zâmbi, iar asta o surprinse şi mai tare, pentru că era un zâmbet sincer. Întotdeauna, zâmbetul lui Frank fusese sceptic, atât de ironic încât numai un colţ al gurii se ridica. Acum arăta ca o victimă a unui atac de paralizie căreia îi revenise mobilitatea pe partea imobilă.

Era o privelişte plăcută şi asta din cauza femeii pe care o întâlnise. Anna simţi o bruscă afecţiune pentru el. Lucraseră împreună ceva timp şi o asemenea colaborare putea face ca doi oameni să împărtăşească o anumită experienţă, nu ca familie, nu ca într-o căsătorie, dar ca o legătură destul de adâncă. O prietenie fundamentată la nivel de gândire. Poate că fuseseră întotdeauna astfel. Oricum, el părea fericit şi ea era fericită să-l vadă astfel.

– Femeia aceea spui că a completat un formular…

– Mda.

– Deci ai putea să afli.

– Nu m-au lăsat să mă uit.

– Nu, dar ai putea să faci rost de el.

– Crezi?

Acum era cu totul atent la ea.

– Sigur. Trimite un reporter de la ziarul *Post* să te ajute, sau un detectiv, sau pe cineva de la metrou. Sau de la serviciile de

securitate. Cât timp există un document scris, ceva se poate face. Asta e informatica, nu?

– Adevărat.

El zâmbi din nou fericit. Apoi luă tricoul lui Charlie din mâna ei şi se îndreptă spre bucătărie să se schimbe. Luă un alt prosop de la ea şi se şterse pe cap.

– Mulţumesc. Pot să pun asta în uscătorul tău? În pivniţă, nu?

Păşi peste portiţa montată pentru copii şi coborî.

– Mulţumesc, Anna, strigă el. Acum mă simt mai bine.

Când urcă din nou, însoţit de zgomotul uscătorului, îi zâmbi din nou.

– E mult mai bine.

– Probabil că ţi-a plăcut femeia aceea!

– Mi-a plăcut. Într-adevăr. Nu-mi vine să cred că nu ştiu cum o cheamă!

– Ai să afli. Vrei o bere?

– Sigur.

– Pe uşa frigiderului. Hopa, se aude iar uşa, vine restul grupului.

Curând, călugării şi mulţi alţi prieteni şi cunoştinţe de la FNS umplură sufrageria mică a familiei Quibler şi sala de mese de alături şi bucătăria. Anna se strecura din bucătăria galbenă prin sala de mese spre sufragerie, înainte şi înapoi, ducând băuturi şi tăvi cu mâncare. Annei îi plăcea asta şi depunea eforturi mai mult decât de obicei ca să-l ferească pe Charlie de prea mult efort, pentru că era inflamat din pricina iederii otrăvitoare. Se bucura să-l vadă pe Joe jucându-se cu Drepung şi pe Nick discutând despre dinozaurii din Antarctica cu Curt, care lucra la biroul de deasupra ei; el era unul dintre managerii programului antarctic al FNS. Avea tendinţa de a uita că FNS administra un continent, dar Curt venise la discuţii şi ea era încântată. În acest timp, Charlie, cu pielea devastată de o crustă maronie pe regiuni întinse de pe gât şi de pe piept, cu ochii roşii de somn şi de steroizi, era absorbit de conversaţia cu Sucandra. Apoi o observă alergând de colo-colo şi se duse după ea în bucătărie să o ajute.

– I-am dat lui Frank un tricou de-al tău, îi spuse ea.

– Am văzut. A spus că l-a udat ploaia.

– Da. Cred că urmărea o femeie pe care a întâlnit-o la metrou.

– *Ce?*

Ea râse.

– Cred că asta e ceva grozav. Du-te şi te aşează, dragule, nu te mişca prea mult, o să te mănânce.

– Am depăşit asta. Mă mănâncă numai când mă gândesc la tine.

– Termină. Du-te şi te aşează.

Doar ceva mai târziu îl văzu Anna pe Frank din nou. Stătea în colţul camerei, pe podeaua dintre canapea şi şemineu, discutând cu Drepung despre una sau alta. Drepung părea că se chinuie să-l înţeleagă. Anna era curioasă şi când avu ocazia, se aşeză pe canapea în apropierea lor.

Frank o salută din cap şi continuă să argumenteze, folosindu-se de una dintre frazele lui încuietoare:

– Dar cum funcţionează asta?

– Ei bine, spuse Drepung, ştiu ce spune Rudra Cakrin în tibetană, fireşte. Mesajul lui îmi este clar. Apoi trebuie să mă gândesc cum să îl transpun în engleză. Cele două limbi sunt diferite, dar şi atâtea altele sunt diferite între noi.

– E vorba de o gramatică profundă, sugeră Frank.

– Da, dar şi substantivele sunt diferite. Numele lucrurilor, numele acţiunilor, chiar şi înţelesurile. Echivalenţa la diferite niveluri. Aşa că încerc să îmi exprim înţelegerea a ceea ce spune Rudra în engleză.

– Dar cât de bună este corespondenţa mesajelor?

Drepung ridică din sprâncene.

– De unde să ştiu? Fac şi eu ce pot.

– Ai avea nevoie de un fel de test exterior.

Drepung încuviinţă.

– Să-l audă şi alţi traducători de tibetană pe Rimpoche şi să comparăm versiunea lor în engleză cu a mea. Asta ar fi foarte interesant.

– Aşa-i. Bună idee.

Drepung zâmbi la acest gând.

– Un studiu dublu orb, nu?

– Cred că da.

– Elementar, dragul meu Watson, intonă Drepung, întinzându-se după un biscuit. Dar mă aştept să obţii un fel de plajă de înţelesuri. Poate că nu ai avea prea multe surprize cu studiul tău. Poate că eu sunt un traducător prost. Deşi, trebuie să spun, am o slujbă grea. Când nu-l înţeleg pe Rimpoche, îmi vine şi mai greu să-l traduc.

– Deci inventezi! râse Frank.

Era într-o dispoziţie bună, văzu Anna.
– Am spus asta tot timpul.
Se sprijini de marginea canapelei de lângă ea.
Dar Drepung clătină din cap.
– Nu inventez. Refac, poate.
– Ca ADN-ul şi fenotipurile.
– Nu mă pricep.
– Un fel de cod.
– Dar limbajul nu e numai un cod.
– Nu. E mai mult ca expresia genelor.
– Va trebui să-mi explici.
– De la o secvenţă de instrucţiuni, ca o genă, la ceea ce creează instrucţiunea. De la limbaj la gândire. Sau la înţelegere. La un fel de gândire activă.
Drepung zâmbi.
– Sunt cam cincizeci de cuvinte în tibetană pe care ar trebui să le traduc ca „gândire”.
– Tot aşa cum eschimoşii au pentru „zăpadă”.
– Da. Cum e zăpada pentru eschimoşi, aşa e gândirea pentru noi.
Râse la ideea asta şi Frank râse şi el, scuturat de chicotitul acela pe care-l folosea în loc de râs, dar nu emfatic şi nestăpânit. Anna abia îşi putea crede ochilor. Era exuberant de parcă ar fi fost beat, deşi avea în mână aceeaşi bere pe care o luase de la intrare.
Frank se adună şi deveni serios.
– Aşa că azi, când ai spus, „un exces de raţiune este în sine o formă de nebunie”, nu asta spusese de fapt lama?
– Ba da. A fost uşor de tradus, e un vechi proverb.
Rosti fraza în tibetană.
– Un cuvânt înseamnă „exces” sau „prea mult”, iar *rig-gnas* e „raţiune” sau „ştiinţă”. Apoi *zugs* este „formă” şi *zhe sdang* e „nebunie”, o versiune a cuvântului „urât” dintr-o formă mai veche care înseamnă „furios”. Una dintre cele trei dug gsum, Cele Trei Otrăvuri ale Minţii.
– Iar bătrânul a spus asta?
– Da. O zicală veche. Cred că a lui Milarepa.
– Vorbea despre ştiinţă, totuşi?
– Toată prelegerea era despre ştiinţă.
– Da, da. Dar găsesc această idee deosebit de percutantă.
– Un gând bun e acela pe baza căruia poţi acţiona.

– Asta spun matematicienii.
– Sunt sigur.
– Deci lama spune că FNS e nebun? Sau că ştiinţa vestică e nebună? Pentru că e teribil de raţională. Tocmai asta e. E metoda folosită de noi.
– Cred că da. Până la un punct. Cu toţii suntem nebuni într-un fel sau altul, nu? Nu a vrut să fie critic. Nimic din ce trăieşte nu este în echilibru perfect. Poate că a vrut să sugereze că ştiinţa este dezechilibrată. Picioare fără ochi.
– Eu am crezut că ochi fără picioare.
Drepung clătină din mână: se putea privi oricum.
– Ar trebui să-l întrebi pe el.
– Dar tu ai traduce, aşa că mai bine te întreb pe tine şi sărim peste intermediar.
– Nu, spuse el râzând. Eu sunt intermediarul, te asigur.
– Dar ai putea să-mi spui ce-ar spune el, îl necăji Frank. Hai să trecem la subiect!
– Dar el mă surprinde de multe ori.
– Dă-mi un exemplu.
– Ei bine, săptămâna trecută mi-a spus…
Dar în acea clipă Anna fu chemată la uşa de la intrare şi nu mai auzi exemplul lui Drepung, ci numai râsul deosebit al lui Frank, ieşind în evidenţă din vacarmul discuţiilor.
Până ce ajunse înapoi la Frank, el era deja înapoi în bucătărie cu Charlie şi Sucandra, spălând vase şi făcând curăţenie. Charlie stătea deoparte şi vorbea. Discuta cu Frank despre Great Falls, amândoi recomandând locul lui Sucandra.
– E cel mai tibetan loc din oraş, spuse Charlie, iar Frank chicoti din nou, mai ales când Anna exclamă:
– Hai, dragă, nu seamănă deloc!
– Nu, da! Spun doar că dintre toate locurile din oraş, acela se apropie cel mai mult.
– Cum adică? ceru ea să se lămurească.
– Apă! Natură! Apoi: Cer, spuseră Frank şi Charlie în acelaşi timp.
Sucandra încuviinţă.
– Mi-ar prinde bine nişte cer. Poate chiar şi nişte orizont.
Cu toţii chicotiră.
Anna se întoarse în sufragerie să vadă dacă avea nevoie cineva de ceva. Se opri să se uite la Rudra Cakrin şi Joe jucându-se iar cu cuburile pe jos. Joe era fericit să aibă asemenea

companie, aşeza cuburile şi gângurea. Rudra dădea din cap şi i le înmâna. Făcuseră asta cea mai mare parte a serii. Lui Anna îi trecu prin minte că erau singurii doi de la această petrecere care nu vorbeau limba engleză.

Se întoarse în bucătărie şi luă locul lui Frank de la chiuvetă, apoi îl trimise pe Frank în pivniţă să-şi scoată cămaşa din uscător. El se întoarse îmbrăcat cu ea şi se sprijini de tejghea, vorbind.

Charlie o văzu pe Anna sprijinită şi ea de tejghea şi îi scoase o bere din frigider.

– Uite, dragă, ceva de băut pentru tine.

– Mersi, scumpete.

Sucandra întrebă despre tapetul din bucătărie, care era supărător de galben, decorat cu păsări în diverse stadii de zbor. Era destul de ciudat să-l priveşti cu atenţie.

– Îmi place, spuse Charlie. Mă trezeşte. E puţin cam ţipător, dar e în regulă.

Frank spuse că vrea să plece acasă. Anna îl conduse spre ieşire.

– Ai să poţi prinde ultimele metrouri, spuse ea.

– Da, o să mă descurc.

– Mulţumesc că ai venit, a fost distractiv.

– Da, a fost.

Din nou îi văzu Anna zâmbetul luminos pe chip.

– Şi cum era domnişoara?

– Ei – nu prea ştiu!

Râseră amândoi.

– Cred că ai să-ţi dai seama când ai să dai de ea, spuse Anna.

– Mda, spuse Frank şi o atinse uşor pe braţ, ca şi cum ar fi vrut să-i mulţumească pentru grija ei.

Când coborî pe trotuar, se uită peste umăr şi strigă:

– Sper că e ca tine!

* * *

FRANK îi părăsi pe Anna şi pe Charlie şi se plimbă prin căldura umedă a serii până la metrou, cugetând profund. Când ajunse la liftul cu pricina, se opri dinaintea lui, încercând să-şi pună gândurile în ordine. Îi era imposibil – mai ales aici. Continuă drumul lipsit de convingere, de parcă părăsind acel loc ar fi lăsat în urmă irevocabil experienţa trăită. Deja era ceva de domeniul trecutului. Coborî spre intrarea metroului. Păşi pe scara rulantă lungă şi coborî gânditor sub pământ.

Îşi aminti de Anna şi de Charlie în casa lor cu atâţia oaspeţi. Felul în care stăteau alături, sprijiniţi unul de altul. Felul în care Anna pusese mâna pe Charlie când se apropiase de el – în seara asta evitând locurile lui dureroase. Felul în care treceau printre copii, fără să pară că-i observă. Nenumăratele apelative drăgăstoase pe care şi le ofereau, un obicei pe care Frank îl mai observase şi înainte, deşi ar fi preferat să nu o facă: nu numai cele obişnuite ca dragă, iubire, scumpule, ci şi ceva mai exotice sau sugestive – ursuleţ, balconaşe, zăhărel, porumbel, plăcinţică, îngeraş, pisicuţă, era de necrezut până unde putea merge monogamia, narcisismul inconştient – dezgustător! Cu toate acestea, Frank îşi dorea acelaşi lucru, acea intimitate lejeră, profundă pe care unii o aveau la dispoziţie şi în care se puteau pierde. Primată caută partener pe toată viaţa. O nevoie observată în întreaga cultură umană şi la mai multe specii. Nu era ceva nebunesc din partea lui să-şi dorească aşa ceva.

De aceea era nedumerit acum. Voia să o găsească pe femeia din lift. Şi Anna îi dăduse speranţe că putea reuşi. Poate că îi va lua ceva timp, dar, cum sublimase Anna, toată lumea se găseau undeva într-o fişă. În Departamentul de Securitate, dacă nu în altă parte; dar şi în altă parte, fireşte. Cât putea să fie de greu să ajungă la dosarele metroului? Erau şi indivizi care reuşeau să descopere secrete ale genomului!

Dar nu putea s-o facă din San Diego. Sau poate că o putea căuta de acolo – puteai da pe Google peste oricine – dar dacă reuşea să dea de ea, nu i-ar fi folosit la nimic. Era un continent mare. Dacă o găsea, dacă voia să aibă importanţă relaţia cu ea, trebuia să se afle în zona Washington-ului.

Şi ce să facă dacă o găsea?

Nu se putea gândi la asta acum. Nu se putea gândi la nimic dincolo de momentul în care avea să o găsească. Era de ajuns. Mai ales că nu o cunoştea bine. După cum sărise pe el (îl apucă frisonul când îşi aminti, încă mai avea senzaţia în carne), după cum sărise pe el, un străin într-un lift stricat după douăzeci de minute de conversaţie. Nu avea nicio îndoială că ea fusese cea care declanşase relaţia; numai că nu-şi dăduse seama. Poate că era un inocent sau un idiot, dar aşa stăteau lucrurile, poate că, pe de altă parte, ea nu era decât o aventurieră; multă lume vorbea despre femei care se aruncau fără să gândească, deşi nu prea văzuse bărbaţi cu personalitate ca să fie convins. Deşi aşa fusese şi cu Marta, dacă se gândea bine.

Oricum, fusese acolo, în lift, şi se simţea responsabil pentru cele întâmplate. Şi bucuros – era bucuros şi uimit în acelaşi timp. Voia s-o găsească.

Dar după asta – dacă ar fi reuşit – orice s-ar fi întâmplat – ar fi trebuit să rămână în Washington.

Bine. Aşa stătea situaţia.

Dar tocmai pusese scrisoarea de adio în cutie poştală a Dianei, iar mâine dimineaţă ea avea să o citească. O scrisoare care era, acum că se gândea mai bine, virulentă şi critică, chiar dispreţuitoare – cât de prost putea să fie, cât de nepoliticos, de iraţional, de neadaptat – la ce dracu se gândise? Fusese furios. Ceva îl supărase. O făcuse ca să rupă orice legătură, ca atunci când Diana avea să o citească, el să fie compromis total la FNS.

Dacă n-ar fi fost acea scrisoare, ar fi fost o chestiune simplă să rămână încă un an acolo. Anna îl rugase să o facă şi vorbise deja cu Diane, Frank era sigur de asta. Încă un an, după care ar fi ştiut exact cum stau lucrurile.

În sfârşit, un metrou intră duduind în staţie, stârnind un curent de aer. Stând înăuntru, în timp ce se zguduia prin întunericul de sub oraş, îi veniră în minte imagini şi gânduri despre cele întâmplate, toate amestecate într-un soi de caleidoscop sau de mandala: algoritmul lui Pierzinski, şedinţa de evaluare, Marta, Derek, prelegerea; Anna şi Charlie sprijiniţi unul de altul la tejgheaua din bucătărie. Nu le putea lega. Fiecare parte era logică, dar nu putea extrage o teorie din întreg. Erau doar o parte din senzaţia generală că lumea se ducea de râpă.

Şi, în acest context, voia el să se întoarcă într-un laborator? Avea să suporte el să lucreze la un fragment atât de minuscul din mozaicul gigantic al problemelor globale? Aşa lucrase până acum şi poate că nici nu se putea altfel; dar nu ar fi fost mai bine să-şi folosească eforturile într-un fel care să le dea importanţă, să le folosească în lupta cu guvernul, cu Fundaţia Naţională de Ştiinţă? Despre asta scrisese atât de furios în scrisoarea către FNS – despre frustrarea lui că nu se ocupă decât de o mică parte a problemei? Dacă nu găsesc un punct de sprijin, nu pot mişca lumea, nu despre asta vorbea Arhimede?

Oricum, scrisoarea lui se afla în cutia Dianei. Deja îşi dăduse foc la sfoară. Era o mare prostie să mai calculeze variante în această situaţie. Era un prost. Îi venea greu să recunoască, dar trebuia. Dovezile erau limpezi.

Dar se putea întoarce acum la FNS şi să ia scrisoarea înapoi.

Securitatea avea să fie acolo, ca întotdeauna. Dar se mai ducea lumea la slujbă şi mai târziu, putea avea o explicaţie. Cu toate acestea, biroul Dianei avea să fie încuiat. Paznicii aveau să-i dea drumul în biroul lui, dar să-l lase la etajul doisprezece? Nu.

Poate că reuşea să fie primul la slujbă dimineaţă, să se strecoare şi să o ia.

Dar se ştia că de obicei, prima persoană care ajungea la etajul doisprezece era chiar Diana Chang. Lumea spunea că ajunge la slujbă la ora patru dimineaţă. Aşa că... Putea să se afle acolo când avea ea să ajungă la slujbă. Să-i spună că trebuia să-şi ia înapoi scrisoarea pe care o pusese în cutia ei. Ea ar putea să ceară să o citească mai întâi, sau s-ar putea să i-o dea înapoi direct, nu putea fi sigur. Oricum, ar fi aflat că e ceva în neregulă cu el. Şi ceva îl făcu să dea înapoi. Nu voia să afle nimeni despre asta, nu voia să pară că acţionează sub impulsul emoţiilor sau că e nehotărât, sau că ar fi avut ceva de ascuns. Cele câteva întâlniri cu Diane îl făceau să creadă că nu era o persoană ce suporta proştii şi detesta să fie considerată una dintre ei. Era destul că trebuia să-şi recunoască singur asta.

Şi dacă voia să continuie treaba la FNS, trebuia să fie în stare să şi-o facă. Avea nevoie de respectul Dianei. Ar fi fost mai bine să-şi recupereze scrisoarea înainte să afle ea că a lăsat-o.

Un gând mai vechi îi veni în minte. Stătuse deseori în biroul lui, privind pe fereastră spre holul central şi gândindu-se să se caţere pe telefonul mobil de acolo. Avea o încrucişare la mijloc, unde se îmbinau piesele, o lungime de lanţ care părea dificilă pentru cei care voiau să se urce liber pe ea. Iar o cădere ar fi fost fatală. Ar fi trebuit să vină în rapel dinspre luminatorul de deasupra holului. Nici măcar nu ar fi trebuit să coboare până la mobil. Birourile Dianei se aflau la etajul doisprezece, ar fi fost doar o coborâre scurtă. Şi-ar fi folosit echipamentul de alpinism şi îndemânarea de spălător de geamuri. Să coboare prin luminator, să penduleze de deasupra mobilului până la fereastra ei, să o deschidă, să intre, să ia scrisoarea din cutie, să se urce înapoi şi să închidă în urmă fereastra. Nicio cameră de supraveghere nu era îndreptată în sus pe hol, remarcase asta într-una dintre fanteziile lui de căţărător; nu existau alarme pe ferestre; totul avea să fie bine. Iar vârful clădirii era accesibil pe o scară de serviciu prinsă de peretele sudic. Observase asta când trecuse odată la plimbare, pierdut în gânduri, încercând să rezolve o problemă abstractă sau doar să scape de plictiseala de

a sta pe scaun toată ziua.

Acum avea un plan complet, gata să fie executat. Nu încerca să pretindă că era cel mai raţional plan pe care-l făcuse vreodată, dar avea urgentă nevoie să facă ceva fizic, atunci şi acolo. Tremura de tensiunea acţiunii ţinute în frâu. Nu se putea gândi decât la setul de operaţii fizice şi, astfel stând lucrurile, la factorii care-l puneau în situaţia de a o face. Trebuia s-o facă, trebuia să devină o dată responsabil pentru viaţa lui, să se îndrepte în direcţia pe care o dorea. Să facă o schimbare, să înceapă ceva nou – oricum ar fi decurs relaţia mai târziu cu femeia din lift.

Era un lucru ce trebuia făcut.

Coborî la staţia Ballston, continuând să cugete adânc. Se îndreptă spre uşa garajului FNS prin partea sudică a clădirii, pentru a-şi confirma că scara exterioară este coborâtă. Avea nevoie doar de o cutie pe care să se urce. Se îndreptă spre maşina lui şi conduse spre vest, către apartamentul lui, pe străzi ude şi goale, fără să vadă nimic.

Când ajunse la apartament, luă din dulap echipamentul de căţărat. Sub el, ca într-un şantier arheologic, se găseau uneltele de spălat geamuri.

Când termină de împrăştiat tot echipamentul pe podea, parcă se pregătise de asta întreaga viaţă. Pentru o clipă, cântărind în mână pistolul pentru chit, ezită la gândul situaţiei complet ciudate. În primul rând, pistolul nu avea chit şi nu avea de unde să cumpere. Trebuia să lase tăieturi pe marginea geamului pe care cineva avea să le observe până la urmă.

Apoi îşi aminti iarăşi de femeia din lift. Încă îi mai simţea săruturile. Trecuseră doar câteva ore, deşi de atunci mintea îi depănase de parcă ar fi trecut ani. Dacă voia să aibă vreo şansă să o vadă din nou, trebuia să acţioneze. Urmele de pe geam nu contau. Puse tot echipamentul în sacul lui roşu de alpinism care se sfâşiase într-o parte din pricina unei căderi la Fourth Recess, cu mult timp în urmă. Făcuse nişte nebunii pe atunci.

Merse la maşină, aruncă sacul înăuntru, porni pe străzile întunecate spre Arlington, pe lângă staţia Ballston. Parcă pe o stradă udă departe de clădirea FNS. Nu era nimeni prin preajmă. Existau opt milioane în imediata vecinătate, dar era ora două noaptea şi nu se vedea nimeni. Cine putea nega sociobiologia în acel moment! Ce semn al naturii lor animale complet diurne în tehnomediul societăţii postmoderne, adormite aproape sigur pe

timp de noapte. Implacabil intrate într-o stare cerebrală ce era încă puţin înţeleasă. Frank se simţi puţin exaltat să fie martorul acestei dovezi copleşitoare a naturii lor animale. Un oraş întreg de primate adormite. Cumva îi confirma sentimentul că făcea ceea ce trebuia. Că se trezise el însuşi pentru prima oară după mulţi ani.

Ajuns pe partea sudică a clădirii NFS, îi trebui doar o clipă să aşeze o cutie de plastic şi să se caţere pe scara de serviciu prinsă pe peretele de beton, apoi să urce cele douăsprezece etaje până pe acoperiş, folosindu-se de muşchii picioarelor pentru propulsie. Când ajunse aproape de vârf se simţi expus şi îi trecu prin minte că, într-adevăr, excesul de raţiune era o formă de nebunie, dar el era vindecat. Doar dacă acest lucru era cel mai rezonabil de făcut – aşa cum simţea el că este.

Trecu peste margine pe acoperiş, ateriză într-o baltă de ploaie. În mijlocul acoperişului plat, luminatorul holului.

Era o noapte înăbuşitoare, norii groşi având nuanţe portocalii din pricina luminilor oraşului. Îşi scoase echipamentul. Luminatorul mare central era o piramidă cu patru laturi de panouri de sticlă triunghiulare. Se apropie de cel dinspre scară şi curăţă sticla, apoi prinse pe ea o ventuză.

Tăie poliuretanul ars de soare cu care era chituit geamul. Îl îndepărtă şi descoperi şuruburile, pe care le desfăcu. Apucă de mânerul ventuzei celei mari şi smulse ca să elibereze geamul, apoi trase uşor; geamul se desprinse. Legă apoi un capăt al frânghiei de scară. Deschizătura era destul de mare ca să-i permită să treacă. Aerul răcoros venea în valuri din pricina presiunii uşor mai ridicate în clădire.

Puse un prosop pe cadrul metalic, îmbrăcă hamul de alpinism şi strânse centura în jurul taliei. Nu mai rămânea decât să se strecoare în deschizătură şi să coboare pe frânghie până în locul de unde avea să înceapă balansul.

Se aşeză cu grijă pe marginea înclinată. Mai simţea încă efectul berii pe care o băuse la Anna, încetinindu-i uşor reflexele, dar nu trebuia decât să se caţere, nu păţea nimic. O făcuse în condiţii mult mai proaste în tinereţe, ce nebun mai fusese. Deşi poate că acum era un moment nepotrivit să-şi critice tinereţea.

Se întoarse cu spatele şi se aplecă spre hol, testă cremaliera să aibă fricţiune bună şi îşi dădu drumul. Trase de frânghie disperat şi frână; se opri, atingând ceva, o surpriză oribilă pentru că nu credea să fi ajuns atât de repede la pământ şi de aceea fu

nedumerit pentru o clipă – apoi văzu că atinsese partea de sus a imobilului, iar acum atârna deasupra lui; se îndreptă în jos, prinzându-se de barele de metal şi de frânghie în acelaşi timp.

Era foarte bucuros că ajunsese acolo. Căderea scurtă îl afectase ca o electrocutare. Pielea îl ardea. Trase cu pricepere de coardă; părea în regulă, legată solid de scara de pe acoperiş. Poate că, atunci când montase cremaliera, uitase să întindă sistemul, nu-şi amintea s-o fi făcut. Poate că uitase o acţiune instinctivă pentru orice căţărător, dar nu se putea abţine să nu se îngrijoreze în noaptea aceea. Mintea lui era plină, prea plină.

Strecură cu atenţie mâna în sacul de la brâu. Scoase două carabine şi le montă pe ham, apoi le conectă la coarda de deasupra, trecu coarda pe sub el, strânse şi privi împrejur. Trebuia să mai urce până în punctul perfect de balans de unde să ajungă la geamul Dianei.

Mobilul se răsucea uşor. Frank îl ţinu cu mâna până ce se opri, de teamă ca nu cumva vreun paznic să treacă prin hol şi să remarce mişcarea. Brusc, spaţiul cel mare îi păru prea luminat pentru ca să se simtă bine, chiar dacă nu era vorba decât de o lucire verzuie creată de luminile de noapte din unele birouri.

Partea de sus a mobilului era o bară îndoită sub forma unui cerc mare, atârnând de un lanţ prins într-un punct pe circumferinţa lui, din care se desprindeau două bare – una cam la treizeci de grade de sus, îndoită în formă de scară, cealaltă peste cerc şi îndreptată în jos, ambele bare îndoite desenând o scară. Bara curbă atârna la vreo cinci metri sub cerc. În întuneric păreau cenuşii, deşi Frank ştia că erau colorate. Pentru o clipă i se păru că sunt ireale.

În sfârşit, tot sistemul se opri din mişcare. Frank ridică o cremalieră pe frânghie, se trase cu toată greutatea. Fiecare mişcare trebuia să fie delicată şi pentru moment nu se mai gândi la nimic, adâncit în acţiune pură.

Puse cealaltă cremalieră şi mai sus şi trecu cu grijă greutatea pe ea, apoi o desprinse pe prima. Era un proces mecanic şi simplu. Voia să se depărteze de mobil fără să-l mai atingă.

Dar a doua cremalieră alunecă atunci când se lăsă cu toată greutatea şi se prinse instinctiv cu mâna de coardă şi se arse la palmă înainte să se blocheze prima cremalieră. O arsură complet lipsită de sens.

Acum chiar că începea să transpire. O cremalieră stricată era semn rău. Asta aluneca puţin înainte să prindă, poate că se

lovise în cădere de mobil şi se stricase. Carcasa cremalierelor era deseori turnată şi bulele rămase la turnare slăbeau materialul. I se mai întâmplase asta şi ştia ce înseamnă adrenalina. Nimeni nu putea urca pe o coardă mult fără ajutor.

Dar cremaliera ţinu după câteva alunecări şi, pipăind cu degetele, simţi că mecanismul revenise în poziţie normală. Astfel, cu răbdare, cu dinţii strânşi, cu răsuflarea tăiată, cu efort antigravitaţional, se putea folosi de cealaltă pentru salturile mari, iar cu cea stricată să se sprijine cât timp se pregătea pentru următorul salt.

Până la urmă ajunse la înălţimea pe care o dorea, în sfârşit gata de treabă. Era leoarcă de sudoare şi mâna dreaptă îl ardea. Încercă să estimeze cât timp pierduse, dar nu reuşi. Între zece minute şi jumătate de oră, presupunea. Ridicol.

Balansarea era uşoară şi curând ajunse să se legene destul cât să poată monta o ventuză pe geamul biroului. O apăsă uşor şi reuşi să o prindă din prima.

Se ţinu de geam şi scoase o bară în formă de T din sacul de la brâu şi o strecură în canalul de scurgere a apei. Apoi legă o sfoară deasupra geamului şi o legă de ventuză, ca să ţină fereastra deschisă.

Totul era pregătit. Se strecură în birou cu agilitatea unui gibon din grădina zoologică, apoi îngenunche pe mochetă, gâfâind cât mai încet posibil.

Prinse coarda de piciorul unui scaun ca să nu se tragă înapoi în hol şi să-l lase blocat acolo. Se furişă prin biroul secretarei spre cutia poştală a Dianei unde lăsase scrisoarea.

Nu era acolo.

Cotrobăi pe birou, dar nici acolo nu o găsi.

Nu-i venea în minte unde să mai caute. Holul avea camere de supraveghere şi, apoi, unde să mai caute? Ar fi trebuit să fie acolo, Diane fusese plecată atunci când pusese scrisoarea în cutie. Laveta fusese acolo şi o recepţionase. Laveta?

Neajutorat, căută peste tot, prin sertare, pe birou, dar scrisoarea nu era acolo. Nu mai putea face nimic. Se întoarse la fereastră şi desprinse coarda. Îşi montă iarăşi cremalierele, asigurându-se că aceea bună se află deasupra şi că frânghia era bine întinsă înainte să se lase cu toată greutatea pe ea. Se puse dinaintea ferestrei, alungă orice gând referitor la scrisoarea dispărută, se gândi pentru ultima oară la Laveta şi la privirea pe care o remarcase câteodată în ochii ei.

Poate că furase scrisoarea. Pe de altă parte, poate că se întorsese Diane. Dar gata cu asta acum; era timpul să se concentreze. Trebuia să se concentreze. Senzaţia de vis a coborârii încetase şi acum era doar transpiraţie şi lumină slabă, o treabă grea, stângace, oarecum primejdioasă. Să iasă, să coboare fereastra, să o prindă înapoi în şuruburi, să lase chitul tăiat ca să aibă de ce să se mire cel care avea să spele geamurile... Din fericire, în ciuda sentimentelor amestecate, îndemânarea lui automată după sute de ore de exerciţiu ieşi la iveală. Până la urmă era o experienţă veche, o îndemânare din copilărie, ceva ce putea face în orice condiţii.

Ceea ce era un lucru bun, pentru că nu se putea concentra total. Mintea îi duduia la diferite niveluri. Ce se întâmplase? Cine avea scrisoarea lui? Avea să o găsească pe femeia din lift?

A doua zi dimineaţă, când intră în clădire în felul obişnuit, se uită în sus aproape fără să se gândească şi observă că mobilul atârna acum la un unghi de nouăzeci de grade faţă de poziţia iniţială. Dar nimeni nu băga de seamă.

IX

Evenimentul declanşator

Departamentul de Securitate Naţională
CONFIDENŢIAL

Transcrierea FNS 3957396584
Telefoanele 645d/922a
922a: Frank, eşti gata pentru asta?
645d: Nu ştiu. Kenzo, tu să-mi spui.
922a: Casper Fantoma Prietenoasă a petrecut ultima săptămână înotând între Islanda şi Scoţia şi nu a prins niciodată o salinitate de peste 34.
645d: Au. Cât de adânc a mers?
922a: La suprafaţă, la mijloc şi la partea de sus a apei de adâncime. Şi niciodată nu a trecut de 34. La suprafaţă a prins o dată 33,8, când a intrat în Marea Norvegiei.
645d: Au. Şi temperaturile?
922a: 0.9 la suprafaţă, 0.75 la trei sute de metri. Mai cald spre răsărit, dar nu cu mult.
645d: O, Doamne. N-o să se mai scufunde.
922a: Exact.
645d: Ce-o să se întâmple?
922a: Nu ştiu. S-ar putea să se oprească.
645d: Cineva ar trebui să ia măsuri.
922a: Mult noroc amice! Eu personal cred că a început distracţia. O mie de ani de distracţie.

ANNA lucra cu uşa deschisă şi auzi din nou discuţia lui Frank la telefon. Pentru că mai trăsese cu urechea odată, acum i se păru mai uşor; şi, la fel ca prima dată, vocea încordată a lui Frank îi atrase atenţia. Mai ales fraze rostite tare, ca:

– Ce? De ce să facă asta?

Apoi tăcere, numai scaunul scârţâia şi se auzea bătaia cu degetele în masă.

– Aha, mda. Ei, poţi să spui şi aşa. E păcat. Sigur, e aiurea… Mda. Dar, ştii şi tu. O să fie bine. Mâna de lucru o să aibă probleme, atât. Nu, nu, înţeleg. Ai făcut tot ce se putea. Nu mai poţi face nimic după ce ai vândut. Nu ai hotărât tu, Derek… Da,

ştiu. Vor găsi de lucru în altă parte. Doar sunt locuri pentru ei, acolo e capitala biotehnologiei, nu? Da, sigur. Să-mi dai de ştire când ştii ceva... Bine, aşa am să fac. Pa.

Trânti telefonul şi înjură printre dinţi.

Anna privi prin uşa deschisă.

– S-a întâmplat ceva?

– Mda.

Anna se ridică şi se îndreptă spre uşă. El se uita în jos, clătinând dezgustat din cap.

Ridică privirea şi se uită în ochii ei.

– Small Delivery Systems a închis Torrey Pines Generique şi a dat afară aproape pe toată lumea.

– Nu mai spune! Dar nu tocmai îi cumpărase?

– Da. Dar nu au avut nevoie de oameni, rânji el. Au fost interesaţi de ceva ce avea Torrey Pines, vreun patent. Sau vreun om dintre cei pe care i-au păstrat. Câţiva au fost invitaţi să meargă la laboratorul Small Delivery din Atlanta. Cum ar fi matematicianul despre care ţi-am spus. Cel care ne-a trimis lucrarea aceea, nu ţi-am povestit?

– Una dintre lucrările care au fost respinse?

– Aşa-i.

– Comisia ta nu a fost foarte impresionată, din câte îmi amintesc.

– Corect, dar nu sunt sigur că a avut dreptate, spuse el, ridicând din umeri. Acum n-o să mai ştim niciodată. O să-l pună să semneze un contract care le dă dreptul să beneficieze de munca lui, apoi o s-o patenteze sau o să o păstreze ca secret sau poate chiar o s-o îngroape dacă interferă cu vreun produs de-al lor. Cum va crede departamentul lor legal că e mai profitabil.

Anna îl privi şi spuse, în sfârşit:

– Ei, bine.

El îi aruncă o privire.

– Un astfel de tip ar trebui să fie aici, la FNS.

Anna ridică o sprânceană. Cunoştea atitudinea ambivalentă şi chiar negativă a lui Frank faţă de FNS, pe care o lăsase să se înţeleagă de multe ori.

Frank îi înţelese privirea şi spuse:

– Dacă l-aţi avea aici, l-aţi putea folosi la maxim.

– Nu avem un program pentru el.

– Ar trebui să creaţi unul, asta încercam să spun.

– Ai putea să pui problema asta pe ordinea de zi în consiliul de

azi, spuse Anna.

Şi ea se gândi la asta. Pierzinski era o maşinărie care căuta soluţii matematice...

Frank nu părea amuzat.

– În consiliu o să am problemele mele, mormăi el. Nu ştiu de ce Diane mi-a cerut să vorbesc astăzi.

– Ca să ne împărtăşeşti din înţelepciunea ta, nu?

– Mda, sigur.

Frank se uită la o mapă cu hârtie galbenă mâzgălită cu notiţe.

Anna îl cercetă, simţind din nou atracţia aceea iritantă, ca în seara petrecerii. Avea să-i ducă dorul după plecare.

– Vrei să coborâm la o cafea?

– Sigur.

Frank se ridică încet, pierdut în gânduri, şi întinse mâna să închidă calculatorul.

– Au, ce ai păţit la mână?

– A. M-am ars puţin într-o cădere. M-am prins de coardă.

– Doamne, Frank.

– Eram asigurat, dar a fost o mişcare reflexă.

– Pare dureros.

– Este, când strâng pumnul.

Părăsiră biroul şi se îndreptară spre lift.

– Ce mai face Charlie cu rănile lui?

– Încă se mai smiorcăie. Cele mai multe băşici s-au vindecat, dar mai sunt câteva. Cred că partea cea mai proastă e că-l ţine treaz peste noapte. Nu prea a mai dormit de când s-a întâmplat. Din cauza asta şi a lui Joe, a luat-o puţin razna.

Când ajunseră la Starbucks, ea spuse:

– Eşti pregătit pentru discuţia din consiliu?

– Nu. Nici n-am să fiu mai pregătit vreodată. Cum ţi-am spus, nu ştiu exact de ce vrea Diane să vorbesc.

– Poate pentru că pleci. Vrea să te mai audă o dată. Mai face asta uneori cu cei care pleacă. E un semn că e interesată în viziunea ta.

– Dar de unde ştie ea care e?

– Habar n-am. Nu de la mine. Eu aş spune numai lucruri bune, fireşte, dar pe mine nu mă întreabă.

El se frecă uşor cu un deget pe arsura din palmă.

– Spune-mi, zise el, ai auzit de cineva vreodată să primească un raport şi să nu-l bage în seamă?

– Se întâmplă tot timpul.

– Nu mai spune.
– Sigur. În anumite situaţii e cel mai bine aşa.
– Hmm.
Ajunseră în faţă la coadă şi se opriră să facă comanda şi să aştepte până ce li se pregătea cafeaua. Frank continua să stea pe gânduri. Îi aminti lui Anna cum ajunsese el la petrecere, ud leoarcă, şi spuse:
– Auzi, ai găsit-o pe femeia cu care ai rămas blocat în lift?
– Nu. Voiam să-ţi spun. Am făcut ce mi-ai sugerat şi am luat legătura cu birourile metroului şi am cerut celor de la service numele ei din raport. Am motivat că am nevoie să o trec în raportul meu de asigurare.
– Nu mai spune! Şi?
– Şi funcţionarul mi l-a citit, fără probleme. Mi-a citit tot ce a scris. Dar s-a dovedit că a scris numai aiureli.
– Cum adică?
Ieşeau din Starbucks şi intrau din nou în clădire.
– A pus o adresă greşită. Nu există nicio locuinţă acolo. Iar la nume a trecut Jane Smith. Cred că e inventat.
– Ciudat! Nu v-au verificat actele?
– Nu.
– Credeam că aşa se face.
– Cei scoşi din lifturi blocate nu prea au chef să arate actele.
– Nu, cred că nu.
Un lift se deschise şi intrară. Erau singuri.
– Ca şi prietena ta, după câte se pare.
– Mda.
– Mă întreb de ce a scris greşit.
– Şi eu.
– Dar ţi-a mai spus câte ceva – despre un club de ciclism, nu?
– Am încercat. Nimeni nu vrea să dea lista membrilor. Am pus mâna pe una din Bethesda, dar nu era nicio Jane Smith acolo.
– Tu chiar te-ai preocupat!
– Da.
– Poate că e o nălucă. Hmm. Poate că ar trebui să te duci la fiecare club, măcar o dată. Să te înscrii şi să mergi cu ei, să le arăţi poza ei.
– Ce poză?
– Foloseşte un program de calculator să generezi portretul robot.
– Bună idee, deşi, oftă el, n-ar semăna cu ea.

– Nu, niciodată nu seamănă perfect.

– Ar trebui să mă antrenez pentru pedalat.

– Bine că nu face paraşutism.

Frank râse.

– Adevărat. Ei, am să mă gândesc la asta. Dar mulţumesc, Anna.

Mai târziu, în cursul după-amiezii, se întâlniră din nou pe drumul spre întâlnirea stabilită de Diane cu consiliul director al FNS. Ajunseră la etajul doisprezece şi traversară holul. Ferestrele care priveau afară arătau că ziua era mohorâtă, nori negri se repezeau spre Atlantic, aruncând cu ploaie în drumul lor.

În sala mare de şedinţe, Laveta şi alţi câţiva aranjau tabla şi ecranul de proiecţie după instrucţiunile Dianei. Frank şi Anna erau primii sosiţi.

– Intraţi, spuse Diane, ocupată cu ecranul, cu spatele la Frank.

Restul oamenilor începu să se scurgă înăuntru. Consiliul de conducere al FNS era compus din douăzeci şi patru de oameni, deşi de obicei existau vreo două locuri libere, pe cale de a fi ocupate. Directorii aveau puterea totală în domeniul lor ştiinţific, numiţi de preşedintele Statelor Unite din listele furnizate de FNS şi de Academia Naţională de Ştiinţe, pe o perioadă de şase ani.

Acum păreau uzi şi bătuţi de vânt, intrând în sală câte unu sau doi. Unii dintre directorii din aceeaşi divizie cu Anna intrară şi ei. Până la urmă, cincisprezece sau şaisprezece oameni se aşezară în jurul mesei mari, inclusiv Sophie Harper, omul lor de legătură cu Congresul. Lumina în încăpere avea momente de licărire din pricina fulgerelor de afară. Lumea cenuşie de afară arăta ca un acvariu.

Diana le ură bun venit şi trecură iute la problema introductivă din program. După aceea, înşiră o listă de proiecte mai largi care fuseseră propuse sau discutate cu un an în urmă, cerând scurte rapoarte din partea membrilor consiliului care fuseseră desemnaţi să le studieze. Printre acestea se găseau proiecte de reglare a climei, multe dintre ele foarte speculative, toate foarte scumpe. Un plan de captare a carbonului din atmosferă implica reîmpădurirea, lucru care ar fi folosit şi la controlul inundaţiilor; Anna îşi notă să spună celor din Khembalung despre asta.

Dar nimic din ceea ce discutară nu funcţiona la nivel global, datorită naturii masive a problemei şi a bugetului foarte restrâns al FNS. Zece miliarde de dolari; şi chiar proiectele de cincizeci de

miliarde de dolari din listă se adresau numai unei părţi mici a problemei globale.

În momente ca acestea, Anna nu se putea abţine să nu se gândească la Charlie care se juca cu dinozaurii lui Joe, ridica un şoricel galben, unul dintre primele mamifere şi exclama „Hei, uite, ăsta-i FNS-ul!”

O spusese ca un compliment faţă de priceperea lor de a supravieţui în lumea mare, dar din nefericire, comparaţia era de asemenea adevărată în termeni de dimensiune. Se strecurau, încercând să supravieţuiască într-o lume cu dinozauri pe moarte – mai rău, încercând să salveze şi dinozaurii – unde era mecanismul? Sau, cum ar fi spus Frank, cum ar putea să funcţioneze?

Îşi alungă aceste gânduri şi îşi prezentă propriul raport despre infrastructura programelor de distribuţie pe care le studiase. Acestea funcţionau de ani de zile şi de aceea putea să ofere date statistice, să cuantifice rezultatele ştiinţifice din ţările participante. O mulţime de echipamente fuseseră răspândite în ultimii zece ani. Concluzia Annei era că programele erau încununate de succes şi ar fi trebuit mărite; primi încuviinţări din toate părţile, ca şi cum ar fi fost evident. Dar şi scump.

Se făcu o pauză, timp în care consilierii se gândiră.

În sfârşit, Diane se uită la Frank.

– Frank, eşti gata?

Frank se ridică să răspundă. Nu arăta uşurinţa lui obişnuită. Se apropie de tablă, luă un marker roşu şi se jucă cu el. Era roşu la faţă.

– Toate programele descrise până acum se concentrează pe adunarea de date şi adevărul e că avem destule date. Clima globală deja s-a schimbat. Gheţarii rupţi ai Oceanului Arctic au inundat suprafaţa Atlanticului de Nord cu apă dulce, iar datele cele mai recente arată că au oprit scufundarea apei de suprafaţă şi a blocat circulaţia marelui curent atlantic. Acest lucru a fost identificat ca un factor declanşator major pentru istoria climatică a Pământului, după cum majoritatea dintre voi o ştiu, fără îndoială. Modificările climatice abrupte au început deja.

Frank se uită la tablă, cu buzele ţuguiate.

– Deci, întrebarea este ce facem. Nu mai putem continua ca până acum. Pentru voi, efortul trebuie să se îndrepte spre metode cu un impact mai larg decât până acum.

– Scuză-mă, spuse unul din membrii consiliului, puţin iritat, un

bărbat la vreo şaizeci de ani cu barbă sură ca a lui Lincoln, pe care Anna nu-l recunoscu. Cum diferă asta de ceea ce făceam până acum? Vreau să spun că discutăm asta de când s-a înfiinţat consiliul. Întotdeauna ne-am întrebat cum să facem să obţinem cel mai mare rezultat pentru banii alocaţi.

– E posibil, spuse Frank. Dar nu a funcţionat.

– Ce vrei să spui, Frank? zise Diane. Ce ar trebui să facem şi nu am încercat încă?

Frank îşi drese glasul. El şi Diane se uitară unul la altul mult timp, încleştaţi într-un fel de conflict nedefinit.

Frank ridică din umeri, merse la tablă, scoase capacul markerului.

– Să vă fac o listă.

Scrise un 1 şi îl încercui.

– Unu. Trebuie să comasăm totul.

Scrise *Sinergii în FNS.*

– Înţeleg prin asta că ar trebui să stimulaţi eforturile sinergice între discipline pentru a rezolva problema. Apoi, desenă el un 2, ar trebui să căutaţi aplicaţiile imediate relevante care reies din cercetarea fundamentală a FNS. Aceste aplicaţii ar trebui căutate de oameni aduşi special pentru asta. Ar trebui să aveţi o echipă permanentă de inovare.

Se referă la matematicianul pe care tocmai l-a pierdut, gândi Anna.

Nu-l mai văzuse niciodată atât de serios pe Frank. Felul lui de a fi obişnuit dispăruse, odată cu masca de cinism şi siguranţă pe care o purta de obicei, atitudinea lui care parcă spunea că totul este un joc la care consimte să participe deşi toată lumea deja a pierdut. Acum era serios, chiar puţin furios. Supărat cumva pe Diane. Nu voia să se uite la ea şi nici în altă parte, în afară de cuvintele roşii de pe tablă.

– Trei, ar trebui să delegaţi munca care credeţi că trebuie făcută, decât să aşteptaţi lucrări propuse şi burse venite din altă parte. Nu ne mai putem permite să fim atât de pasivi. Patru, ar trebui să orientaţi până la cincizeci la sută din bugetul anual al FNS pentru cea mai mare problemă identificată, în acest caz modificarea catastrofică a climei, şi să dirijaţi comunitatea ştiinţifică să o atace şi să o rezolve. Şi cercetarea publică şi cea privată, întreaga cultură. Efortul poate fi organizat prin ceva de genul Institutelor Max Planck din Germania, care este finanţat de guvern pentru a cerceta probleme specifice. Sunt vreo

douăsprezece şi există atât timp cât există problema, după care se desfiinţează. E un model bun.

Cinci, ar trebui să faceţi mai multe eforturi pentru a mări puterea ştiinţei în deciziile politice de oriunde. Adunaţi toate organismele ştiinţifice din lume într-o singură structură, un fel de ONU al organizaţiilor ştiinţifice, care să lucreze apoi în problemele importante şi care să insiste în grup să fie finanţate, pentru generaţiile următoare.

Se opri şi se uită la tablă. Clătină din cap.

– Toate astea sună, poate, ciudat. Grandios. Revoluţionar. Anti-democratic, elitist – ceva ce ştiinţa n-ar trebui să fie.

Omul care obiectase înainte spuse:

– Nu suntem în poziţia de a înscena o lovitură.

Frank îl trimise la plimbare.

– Gândiţi-vă la asta în termenii paradigmelor lui Kuhn. Modelul de paradigmă pe care Kuhn l-a descris în *Structura Revoluţiilor Ştiinţifice.*

Omul cu barbă încuviinţă, era de acord.

– Kuhn postula că în condiţii obişnuite există o convenţie generală faţă de un nucleu de credinţe care structurează teoriile publice, faţă de o paradigmă, iar cercetarea făcută în acest cadru se numeşte „ştiinţă normală”. El se referea la o înţelegere teoretică a naturii, dar haideţi să aplicăm acest model comportamentului ştiinţific social. Noi facem ştiinţă normală. Dar după cum arăta Kuhn, apar anomalii. Evenimente de netăgăduit se petrec, evenimente care nu se integrează în vechea paradigmă. La început, savanţii strecoară cum pot aceste anomalii. Apoi, când se adună prea multe, paradigma începe să se prăbuşească. În încercarea de a reconcilia ireconciliabilul, devine la fel de stranie ca sistemul astronomic al lui Ptolemeu.

Ne aflăm în acest punct. Avem universităţile noastre, Fundaţia şi restul, dar sistemul e prea complicat şi împrăştiat. Incapabil să cuprindă datele aberante.

Frank privi scurt spre omul care obiectase.

– Până la urmă, se propune o nouă paradigmă care ia în calcul anomaliile. Le cuprinde mai bine. După o perioadă de confuzie şi dezbateri, oamenii încep să o folosească pentru a structura o nouă ştiinţă normală.

Bătrânul încuviinţă.

– Sugerezi că avem nevoie de o schimbare de paradigmă asupra interacţiunii dintre ştiinţă şi societate.

– Da.
– Dar care e noua paradigmă? Ne aflăm încă în perioada de confuzie, din câte îmi dau seama.
– Da. Dar nu avem o idee clară despre următoarea, de aceea este treaba voastră acum, ca savanţi, să forţaţi lucrurile şi să o produceţi, folosind toate resursele într-un fel organizat. Ca să depăşim mai repede momentul. Banii şi puterea instituţională pe care FNS a adunat-o de la începuturi trebuie să fie folosite ca unelte. Să nu-i mai tratăm pe ceilalţi ca nişte clienţi pe care trebuie să-i satisfacem ca să rămânem în relaţii cu ei. Să nu mai mergeţi la Congres cu căciula în mână, să cerşiţi mărunţiş şi să-i lăsaţi pe ei să dicteze cum să cheltuiţi banii.
– Hei, obiectă Sophie Harper. Au dreptul să aloce fonduri federale şi sunt foarte geloşi pentru acest drept, credeţi-mă.
– Sigur că sunt. Asta e sursa puterii lor. Sunt guvernul ales, nu neg. Dar am putea merge la ei să le spunem, uite ce-i, gata cu distracţia. Avem nevoie de fonduri pentru proiectele de pe lista asta, altfel civilizaţia va avea de suferit zeci de ani de acum înainte. Să le spuneţi că nu pot da cinci sute de miliarde de dolari pe an armatei şi lăsa salvarea şi reconstrucţia lumii la voia întâmplării şi la îndemâna unei religii de piaţă liberă. Nu mai merge aşa, iar ştiinţa e singura cale de a ieşi din problemă.
– Te referi la desfăşurarea efortului ştiinţific în aceste cauze, spuse Diane.
– Cum vrei să-i spui, răbufni Frank, apoi făcu o pauză, ca şi cum ar fi înţeles ce spunea Diane.
Chipul i se înroşi şi mai tare.
– Nu ştiu, spuse un alt consilier. Am încercat să ne extindem, să facem mai mult lobby în Congres. Nu sunt sigur că intensificarea eforturilor în direcţia asta ar duce la vreo schimbare majoră.
Frank încuviinţă.
– Nici eu nu sunt sigur. Nu am altă idee mai bună.
– Până la urmă, FNS este o agenţie mică, spuse altcineva.
– Şi asta e adevărat, dar gândiţi-vă ca la o cascadă informaţională. Dacă tot FNS-ul s-ar concentra o vreme pe acest proiect, impactul nostru va fi multiplicat. Vom avea un efect în cascadă. Matematica asta e destul de probabilistică. Dacă dai drumul la multe elemente deodată şi dacă sunt elementele potrivite şi situaţia este sub unghiul de echilibru sau mai mare, bum. Cascadă. Schimbare de paradigmă. Concentrarea

ulterioară pe problemele mari cu care ne confruntăm.

Cei din jurul mesei cugetau.

Diane nu-şi luă deloc privirea din ochii lui Frank.

– Mă întreb dacă ne aflăm pe un vârf de deal atât de evident încât lumea să ne asculte dacă încercăm să declanşăm o asemenea cascadă.

– Nu ştiu, spuse Frank. Cred că am trecut de unghiul de echilibru. Curentul Atlantic s-a oprit. Ne îndreptăm spre o perioadă de schimbare climatică rapidă. Asta înseamnă că vor exista probleme pe care ştiinţa normală nu le poate rezolva.

Diane zâmbi încordată.

– Sugerezi că trebuie să salvăm lumea pentru ca ştiinţa să poată continua?

– Da, dacă vrei să spui aşa. Dacă nu ai alt motiv mai bun.

Diane îl privi ofensată. El îi suportă privirea fără să pară că-şi cere scuze.

Anna urmări acest conflict de pe marginea scaunului. Se petrecea ceva între cei doi şi nu avea nicio idee ce. Ca să uşureze suspansul, scrise pe foaie *salvarea lumii pentru ca ştiinţa să continuie.* Principiul lui Frank, după cum avea să-l denumească mai târziu Charlie.

– Ei, spuse Diane rupând tăcerea, ce credeţi?

Urmă o discuţie. Consilierii aruncau idei: să creeze un înlocuitor mascat al Biroului de Evaluate a Tehnologiei; să lupte pentru ca postul de consilier ştiinţific al preşedintelui să fie un post de cabinet, chiar să scrie un nou amendament la Constituţie pentru a ridica Academia Naţională de Ştiinţe la nivelul de ramură a guvernului. Să se transforme într-un organism internaţional, să finanţeze un număr de organisme ştiinţifice pentru a împinge lucrurile, să creeze o civilizaţie viabilă. Aceste idei şi altele se vehiculară, la început cu ezitare, apoi cu tot mai mult entuziasm pe măsură ce îşi dădură seama că fiecare avea idei de acest fel, viziuni de obicei prea mari sau ciudate pentru a fi discutate cu alţi savanţi. „Nişte noţiuni cam extremiste”, după cum observase cineva.

Frank le trecu pe tablă.

– Problema este că, în felul în care suntem organizaţi acum, savanţii sunt separaţi de deciziile politice, tot aşa cum armata nu se amestecă în treburile civile. Asta se întâmplă de la Al Doilea Război Mondial încoace, de pe vremea când ştiinţa era militară. Savanţii s-au ferit de decizii politice şi s-a creat o structură care

permitea controlul civil al ştiinţei.

Dar eu spun să terminăm cu asta! Ştiinţa nu e ca armata. E soluţia, nu problema. Aşa că trebuie să insiste asupra ei înseşi. De aceea ideile par extremiste, savanţii ar trebui să ia poziţie şi să devină o parte a procesului de decizie politică. Dacă spuneau asta tipii de la Pentagon, aş fi fost de acord că e un motiv de îngrijorare, deşi ei se amestecă mai tot timpul. Spun doar că e o reacţie perfect legitimă pentru noi, chiar una necesară, pentru că nu suntem militari, suntem deja civili şi deţinem singurele metode de luptă împotriva problemelor globale de mediu.

Grupul tăcu un moment, gândind. Ploaia ca un muson curgea pe ferestrele sălii într-un infinit de modele delta. Nori negri se rostogoleau, luând din lumina încăperii, scufundând-o până ce nu mai rămase decât un cub luminat cu neon plutind într-un cenuşiu acvatic.

Carnetul Annei era acoperit cu mâzgăleli şi cuvinte izolate. Atât de multe probleme erau legate împreună într-o singură problemă mare. Atât de multe soluţii sugerate erau fie parţiale, fie nepractice. Nimeni nu putea pretinde că găsise o strategie grozavă. Sophie Harper parcă stătea să ridice mâinile în aer, poate pentru că interpreta discuţia lui Frank ca pe o critică la adresa eforturilor ei de până atunci, ceea ce Anna presupunea că putea fi privit şi aşa, deşi nu asta dorise Frank să spună.

Diane făcu o mişcare din mână ca să taie discuţia.

– Frank, spuse ea, subliniindu-i numele; Fraannnnk – tu eşti cel care a deschis discuţia, de parcă am putea face ceva în privinţa asta. Aşa că ar trebui să conduci un comitet care să aibă sarcina de a găsi o soluţie. Să facă o listă serioasă cu încercări şi să raporteze rezultatele acestui comitet. Ai putea pleca de la ideea că această comisie a ta va croi drumul spre noua paradigmă.

Frank rămase cu ochii la cuvintele roşii pe care le scrisese atât de violent pe tablă. Continuă să se uite la ele mult timp, cu tristeţe. Mulţi dintre cei aflaţi în încăpere ştiau că trebuia să se întoarcă la San Diego. Alţii nu ştiau. Oricum, oferta Dianei li se păru un alt exemplu al stilului ei managerial, direct, public şi deseori conţinând un element de provocare. Când apărea cineva care avea păreri puternice în legătură cu o anumită acţiune, deseori ea spunea, Bine, atunci ocupă-te tu de asta. Preia conducerea dacă eşti atât de convins.

În sfârşit, Frank se întoarse şi se uită în ochii ei.

– Da, sigur, spuse el. Aş fi bucuros să o fac. Am să fac tot ce pot.

Diane arătă doar o clipă de lucire de triumf. Odată, pe când Anna era mai tânără, văzuse un maestru de şah jucând cu o întreagă încăpere de adversari şi unul singur dintre ei îi crea probleme; când dăduse mat persoanei, trecuse la următoarea masă cu aceeaşi expresie satisfăcută pe chip.

Acum, în sala de şedinţe, Diane trecea deja la următorul punct de pe agendă.

* * *

DUPĂ ACEEA, grupul de bioinformatică se adună în birourile Annei şi al lui Frank de la etajul şase, sorbind cafea rece şi privind spre hol.

Edgardo intră.

– Deci, spuse el vesel. Să înţeleg că şedinţa a fost o completă pierdere de vreme.

– Nu, se răţoi Anna.

Edgardo râse.

– Diane a schimbat FNS-ul de la un capăt la altul?

– Nu.

Edgardo se duse să-şi toarne şi el nişte cafea.

– Mi s-a părut că i-ai spus Dianei că mai vrei să stai un an, îi spuse Anna lui Frank.

– Mda.

Edgardo se întoarse uluit.

– Nu se mai termină minunile! Sper că nu ai renunţat încă la apartament.

– Ba da.

– O, nu! Păcat!

Frank alungă acest gând cu mâna lui arsă.

– Oricum, tipul se întoarce acasă.

Anna îl privi.

– Deci tu chiar te-ai răzgândit.

– Păi…

Se stinseră luminile, se stinseră şi calculatoarele. Cădere de curent.

– La naiba.

Pană. Fără îndoială, din pricina furtunii.

Acum holul era cu adevărat întunecat, birourile erau luminate doar de lucirea verde a semnelor de ieşire de urgenţă. EXIT. Umbra viitorului.

Apoi porni generatorul auxiliar, făcând să bâzâie uşor toată clădirea. Electricitatea reveni cu piuituri de calculatoare.

Anna ieşi pe coridor să se uite pe fereastra din colţul de nord care dădea afară. Arlington era cuprins de întuneric până la orizontul înceţoşat de ploaie. Multe generatoare porniseră şi altele porneau chiar sub ochii ei, aprinzând parcă focuri de tabără în ploaie. Norul de deasupra Pentagonului capta lumina de dedesubt şi lucea negricios.

Frank ieşi şi se uită peste umărul ei.

– Aşa o să fie de acum înainte tot timpul, prezise el mohorât. Ar trebui să ne obişnuim.

– Cum o să funcţioneze asta? întrebă Anna.

El zâmbi scurt. Dar era un zâmbet real, o versiune mică a celui pe care Anna îl văzuse acasă.

– Nu mă întreba.

Se uită pe fereastră la oraşul întunecat. Răpăitul ploii era străpuns de sunetul înfundat al unei sirene.

* * *

HIPERNIÑO, care intrase în a patruzeci şi doua lună, declanşase un alt sistem tropical în Pacificul de Est, la nord de ecuator, iar furtuna cea mare se rostogolea spre nord-est, spre California. Era a patra dintr-o serie de furtuni cu aspect de ananas care se îndrepta pe acest curs, excepţional de iute direct spre coasta nordică a districtului San Diego. La cincisprezece kilometri înălţime, vântul sufla cu viteză de peste două sute cincizeci de kilometri pe oră, astfel că aerul de dedesubt era târât peste sol cu o sută de kilometri pe oră, sfâşiat, comprimat, storcând ploaie din momentul intrării pe uscat. Falezele din La Jolla, Blacks, Torrey Pines, Del Mar, Solana Beach, Cardiff-by-the-Sea, Encinitas şi Leucadia sufereau cu toate, iar în multe locuri gresia, mâncată de valuri de jos şi saturată cu apă de sus, începu să se prăbuşească în mare.

Leo şi Roxanne Mulhouse aveau locuri în faţă la acest spectacol, fireşte, pentru că poziţia casei lor din Leucadia era pe marginea falezei. Leo petrecuse multe ore la fereastra dinspre apus sau chiar pe verandă în bătaia vântului, privind furtunile apropiindu-se de ţărm. Era uimitor să vezi atâta vreme proastă aruncându-se spre coastă. Norii şi cerul păreau să se scurgă peste orizontul de sud-vest. Furtunile trecură pe deasupra lor, cu toate acestea faleza şi casa rezistară, făcând vântul să urle de neputinţă, comprimat şi intensificat de acest prim asalt asupra

pământului.

În dimineaţa aceea era şi mai rău. Ramurile copacilor se scuturau violent; trei eucalipţi fuseseră răsturnaţi peste Neptune Avenue. Şi Leo nu mai văzuse marea aşa niciodată. Până la norii negri ce se apropiau şi care mascau orizontul, oceanul era ca o pânză frământată de valuri. Milioane de valuri înspumate se rostogoleau spre uscat, stropind şi urcându-se unul peste altul, la nesfârşit, peste apa cenuşie tulburată de vânt. Norii treceau iute pe deasupra sau se izbeau direct, odată cu ploaia, peste latura de apus a casei. Raze scurte de soare străpungeau printre aceşti nori, dar nu reuşeau să lumineze suprafaţa apei ca de obicei; apa era prea sfârtecată. Stâlpii cenuşii de lumină păreau erodaţi de picăturile de apă.

De-a lungul bulevardului Neptune Avenue, faleza se prăbuşea. Se întâmpla ici-colo, în unele locuri de la vârf, în altele de la bază, în altele de la mijloc.

Eroziunea nu era ceva nou. Falezele din San Diego se tot sfărâmaseră de când apăruse oraşul şi, cu siguranţă, de secole întregi. Dar de-a lungul acestei faleze întinse la nord şi la sud de Moonlight Beach, casele fuseseră construite aproape de margine. Cercetătorii care studiaseră fotografiile făcute între 1928 şi 1965, când începuseră construcţiile, nu văzuseră mari modificări ale marginilor falezei. Nu aflaseră că în data de 12 octombrie 1889 căzuseră douăzeci de centimetri de ploaie în Encinitas în numai opt ore, provocând o inundaţie şi o prăbuşire atât de severă încât străzile A, B şi C ale noului oraş dispăruseră în mare. Nu înţeleseseră nici că terasarea şi adăugarea canalizării distruseseră drenajul natural. Astfel, construiseră case şi blocuri acolo din pricina priveliştii, apoi cheltuiseră ani de zile de eforturi pentru a consolida faleza.

Acum, printre alte probleme, faleza era pe alocuri nenatural de verticală din pricina eroziunii. Beton şi bariere de oţel, pereţi de lemn şi buşteni, plastic, ghips, bolovani – toate aceste eforturi fuseseră făcute în aceeaşi perioadă în care plajele nu mai erau reîmprospătate cu nisip, iar nisipul lor era spălat în lagune spre nord pentru că acestea aveau sistem natural de scurgere şi râurile lor aruncau mai puţin nisip în mare. Astfel, în timp, plajele dispărură şi valurile băteau acum direct la baza falezei. Starea de echilibru fusese demult depăşită.

Acum, ferocitatea fenomenului Hiperniño depăşea toate aşteptările, copleşind deodată tot efortul de un secol. Cu o zi în

urmă, chiar la sud de proprietatea Mulhouse, o secţiune de faleză de treizeci de metri lungime şi cinci metri lăţime se prăbuşise, îngropând o barieră de beton de la baza ei. Două ore mai târziu, o emisferă cu raza de cincisprezece metri căzuse în valuri chiar la nord de ei, lăsând o prăpastie între două blocuri de locuinţe – o prăpastie care se transformă repede într-o albie noroioasă care păta cu noroi apa pe sute de metri în larg. Curentul obişnuit se îndrepta spre sud, dar furtuna împingea oceanul şi aerul spre nord, astfel că apa era tulburată de curenţi haotici, murdară de aluviunile aduse de apele rapide, de pământ spălat de valurile mari, agitată de vântul permanent care ridica stropi. Era o vreme atât de rea încât nimeni nu încerca să facă surfing.

Dimineaţa întunecată era pe sfârşite, mulţi locuitori de pe Neptune Avenue ieşiseră afară să-şi cerceteze parcelele. Diferite autorităţi erau şi ele prezente, iar spectatori interesaţi umpleau intersecţiile care duceau spre coastă, se adunau în locurile publice de-a lungul falezei. Mulţi locuitori participaseră cu o seară în urmă la o prelegere ţinută de Corpul Ingineresc al Armatei la biblioteca oraşului, unde se explicase planul de stabilizare a falezei în locurile cele mai vulnerabile cu ajutorul unei mari cantităţi de bolovani răsturnaţi de sus. În unele locuri, ca să treacă cu încărcătura de bolovani, trebuiau să distrugă stratul vegetal. Alte locuri aveau să capete aspect de şantier. Având în vedere situaţia, se considera că pagubele se justificau în raport cu avantajele. Se promisese că aveau să fie reparate iar după trecerea crizei. Fireşte, unele lucruri nu mai puteau fi reparate; în unele locuri, plaja, şi aşa îngustă, avea să fie îngropată, devenind un zid de bolovani chiar şi în timpul refluxului. Unii oameni se plânseseră în timpul şedinţei de pierderea unor puncte de interes, o plajă care avusese patru sute de metri lăţime în 1920 şi acum, chiar aşa restrânsă cum era, definea peisajul oraşului San Diego. Erau unii care spuneau că plaja cu pricina era mai valoroasă decât casele construite prea aproape de margine. Nu aveau decât să se prăbuşească!

Dar proprietarii de clădiri de pe faleză argumentaseră că pierderile lor nu erau în mod necesar sfârşitul poveştii. Cu toţii ştiau povestea celei mai apusene străzi din Encinitas, numită Strada D. Tot oraşul era pe marginea unei faleze de gresie, dacă stăteai şi te gândeai bine, o faleză fracturată puternic. Dacă eroziunea s-a petrecut în trecut, avea să se petreacă şi de acum înainte. O simplă privire aruncată Pacificului care se repezea spre

ei era de ajuns ca să-i convingă de această posibilitate.

Astfel că, ceva mai târziu în dimineaţa aceea, Leo se trezi stând la marginea falezei de la capătul sudic al Leucadiei, cu hainele de ploaie lipite de el din pricina vântului, în timp ce împingea o roabă peste un podeţ de scândură. Roxanne era plecată să o ajute pe sora ei, aşa că el era liber şi bucuros că poate să-şi ocupe timpul cu ceva. Un camion al Corpului Ingineresc al Armatei era parcat pe Europa şi oamenii cărau bolovani de granit cu roaba. O mulţime de amatori roiau împrejur, arătând ca o brigadă de pompieri voluntari care nu se mai întâlnise până acum. Oamenii primăriei şi ai armatei supravegheau operaţiunea, dirijând încărcăturile spre diferite puncte de pe faleză de unde să le arunce.

În acest timp, sute de oameni ieşiseră în furtună să stea de-a lungul autostrăzii sau în parcările de lângă faleză, ca să privească bolovanii aruncaţi de pe faleză şi prăbuşiţi în mare. Era deja ultima atracţie pentru spectatori, ca un sport extrem nou. Unele pietre aruncate plonjau mult, sau se răsuceau în aer, sau stropeau mult. Surferii care nu dădeau o mână de ajutor (nu puteau avea decât un număr limitat de voluntari) însoţeau cu urale cele mai dramatice plonjoane. Toţi surferii din ţinut erau acolo, atraşi ca moliile de lumină, căzuţi în transă, abia abţinându-se să nu iasă în larg; dar asta nu era posibil. Apa înnebunise peste tot, iar valurile nu aveau unde să se ducă şi se spărgeau de stânci. Se ridicau valuri uriaşe, se dezintegrau cu spumă şi jeturi de stropi, rămâneau suspendate o clipă – mase leneşe de apă care se adunau de pe pereţii falezei – apoi cădeau şi se împingeau înapoi în mare, forţându-se în valurile ce veneau şi producând coliziuni tumultoase, până ce întreaga suprafaţă devenea un haos.

Şi în tot acest timp vântul urla peste ele, printre ele, împotriva lor. Vântul era cald, poate vreo cincisprezece sau şaisprezece grade. Leo nu reuşi să-i estimeze viteza. Deşi faleza era aici mai joasă decât cea de la Torrey Pines – numai de vreo douăzeci şi cinci de metri şi nu o sută – blocajul era destul de mare şi făcea ca vântul să ţâşnească în sus, peste ei, astfel că într-un loc putea fi relativ calm, în vreme ce lângă marginea falezei se stârneau brusc jeturi de aer, ca nişte upercut-uri ale unor pumni invizibili. Leo avea impresia că s-ar fi putut apleca peste margine şi să rămână suspendat – sau să sară şi să plutească până jos. Tinerii

surferi de vânt aveau să încerce asta destul de curând, surferi cu costume modificate ca să semene cu un fel de veveriţe zburătoare. Nu că ar fi vrut să intre în apă. Înălţimea valurilor albe ce se loveau de stânci era greu de imaginat, cu adevărat uluitoare; jeturi de apă ţâşneau la intervale regulate în vânt şi erau duse spre uscat peste casele şi oamenii deja uzi.

Leo îşi trecu roaba peste scândură şi lăsă un grup de oameni să apuce mânerele odată cu el, să-l ajute să răstoarne bolovanii în locul potrivit. După asta, se dădu la o parte şi rămase o clipă nemişcat, privind lumea muncind. Accesul interzis în anumite părţi ale falezei mai slabe însemna că acolo avea să fie de lucru zile întregi. Acum, bolovanii dispăreau pur şi simplu în valuri. Nu se vedea niciun rezultat.

– Ca şi cum ai arunca pietre în ocean, spuse el nimănui.

Zgomotul vântului era uriaş, un urlet constant, ca nişte avioane cu reacţie care decolau, întrerupt de izbituri dese peste urechi. Putea vorbi singur fără să-i fie teamă că era auzit şi se apucă să-şi povestească întâmplările zilei. Ochii îi lăcrimau în vânt, dar acelaşi vânt care îi smulgea lacrimile îi limpezea din nou privirea.

Era o reacţie fizică normală; era pur şi simplu foarte fericit să se afle acolo. Era fericit să se distreze în furtună. Un dezastru public, un eveniment natural; cumva, acesta îi punea pe toţi în aceeaşi barcă, într-un fel, acest lucru îl inspira – nu doar reacţia oamenilor, ci şi furtuna însăşi. Vântul ca spirit. Se simţea înălţat. De parcă vântul îl ducea departe de viaţa lui.

Cu siguranţă, situaţia crea o altă perspectivă. Să pierzi o slujbă, şi ce? Ce însemnătate avea asta, cu adevărat? Lumea era atât de vastă şi de puternică. Existau mici creaturi în ea, ca nişte gângănii, cu probleme mici ca şi ele.

Se întoarse la camion şi luă un bolovan mare, încercând să-l păstreze în echilibru în roabă: să-l întoarcă, să-l treacă peste scânduri, să-l arunce în apă. I se părea de-a dreptul minunat.

Ducea roaba goală înapoi spre stradă, când îi văzu pe Marta şi pe Brian coborând din camioneta Martei parcată la capătul străzii.

– Hei!

Era o surpriză plăcută – nu erau un cuplu, nici măcar prieteni în afara laboratorului, din câte ştia Leo, şi se temuse că, odată cu închiderea laboratorului, nu mai avea să-i vadă niciodată.

– Marta! urlă el fericit. Bri-*man!*

– LEO!

Erau bucuroşi să-l vadă. Marta alergă şi îl îmbrăţişă. Brian făcu la fel.

– Cum merge? Cum merge?

Erau mobilizaţi de furtună şi de şansa de a face ceva. Fără îndoială că fuseseră două săptămâni lungi şi pentru ei, fără servici, fără ocupaţie. Acum puteau ieşi afară, să facă ceva. Acum erau aici şi Leo se bucura.

Intrară repede în ritm, porniră să care bolovani spre faleză. O dată, Leo se trezi urmând-o pe Marta peste scândură şi îi privi umerii umflaţi şi cârlionţii uzi cu o pornire bruscă de prietenie şi admiraţie. Era o fată care făcea surfing, cu şolduri înguste, umeri largi, cu capul ridicat în vânt, urlând şi ea drept răspuns vântului. Avea să-i ducă dorul. Şi lui Brian. Îi părea bine că trecuseră pe acolo; dar natura lucrurilor presupunea că ei aveau să-şi găsească altă slujbă şi aveau să se îndepărteze. Niciodată nu dura mult relaţia dintre vechii colegi, legătura nu era destul de puternică. Slujba îţi permitea doar să apari şi să te bucuri împreună cu cei care fuseseră angajaţi şi ei pentru aceeaşi treabă. Să te bucuri nu doar de discuţia cu ei, ci şi de felul în care munceau, de experienţele pe care le făcuseră împreună. Fuseseră o echipă bună de laborator.

Militarii le făceau semne să se îndepărteze de marginea falezei. Acolo fusese o peluză, care acum era distrusă. Apăruse un individ care stătea aplecat peste o cutie mare de metal pe care scria USGS. Brian le strigă la ureche: descoperiseră o fractură în gresie paralelă cu marginea falezei şi se părea că se simţise o mişcare uşoară a solului, iar instrumentul individului de la USGS era montat să detecteze mişcarea. Faleza se prăbuşea. Toată lumea aruncă bolovanii pe loc şi se îndreptară cu roabele goale spre stradă.

Chiar la timp. Cu un muget scurt şi cu un duduit care se confunda cu zgomotul vântului şi al valurilor – marginea falezei se prăbuşi. Privind spre locul unde fusese, nu mai văzură decât marea cenuşie ducând pământul la sute de metri în larg. Marginea falezei era acum cu cinci metri mai aproape de ei.

Înspăimântător. Mulţimea scoase un ţipăt colectiv care se putea auzi în vânt. Leo, Brian şi Marta înaintară odată cu restul mulţimii să arunce o privire în furia apelor murdare de dedesubt. Spărtura se întindea o sută de metri spre sud, poate vreo cincizeci spre nord. O pierdere modestă în cadrul general, dar

aşa se petreceau lucrurile, puţin câte puţin, de-a lungul întregii coaste. Tipul de la USGS le spuse că era o serie întreagă de fracturi în gresia de acolo, toate paralele cu marginea, aşa că erau şanse mari să se cojească bucată cu bucată pe măsură ce valurile distrugeau baza falezei. Aşa dispăruseră şi străzile A, B şi C, într-o singură noapte. Se putea întâmpla pe toată fâşia până la autostradă, spunea individul.

Uimitor. Leo nu putea decât să spere că locuinţa mamei Roxannei fusese construită într-o zonă mai solidă. Lui aşa i se păruse atunci când coborâse treptele şi verificase; casa stătea pe un fel de colţ de stâncă. Dar, privind oceanul şi simţind vântul, nu avea niciun motiv să creadă că va rezista vreo zonă. Tot cartierul avea să dispară. Pe toată coasta se construise aproape de margine, aşa că situaţia va fi aceeaşi în multe locuri.

Nicio casă nu se prăbuşise sub ochii lor, dar una din partea de sud îşi pierduse o parte din peretele de apus, sfâşiat de vânt. Toată lumea stătea şi privea, arăta cu mâna, strigau fără să fie auziţi din pricina vântului furios. Roiau cu toţii, încercând să vadă câte ceva.

Nu se mai putea face nimic. Bucata de drum pavată cu scândură dispăruse împreună cu restul. Militarii şi oamenii primăriei scoteau capre de lemn şi role de bandă de plastic, ca să izoleze partea aceea de stradă, să o evacueze şi să treacă la lucru pe platforme mai sigure.

– Doamne, ce vânt! rosti Leo în furtună, simţindu-şi cuvintele smulse din gură şi zburând spre est. Stăteam chiar acolo!

– S-a dus! strigă Marta. Bucata asta e terminată! Ca şi Torrey Pines Generique.

Brian şi Leo încuviinţară. Să cadă în mare locul acela blestemat!

Se retraseră la camioneta Martei, marca Toyota, se aşezară la adăpostul ei şi băură cafea din termosul din maşină, deja răcită în paharele de plastic.

– O să fie mai mult de muncă, le spuse Leo.

– Asta e sigur.

Se refereau la căratul bolovanilor.

– Am auzit că autostrada de coastă e tăiată la sud de Cardiff, spuse Brian. Laguna San Elijo este complet acoperită, iar valurile bat acum direct în gura râului. Restaurantul Row e complet distrus. Pasarela a căzut şi apa e de ambele părţi ale drumului.

– Nu mai spune!

– O să fie o nebunie. Pun pariu că la fel se va întâmpla şi la Torrey Pines.

– În toate lagunele mari se va întâmpla asta.

– Poate că da.

Sorbiră din cafea.

– Îmi pare bine să vă văd! spuse Leo. Mulţumesc că aţi trecut pe aici.

– Mda.

– Asta e partea cea mai grea, spuse Leo.

– Mda.

– Păcat că nu ne-au mai păstrat – acum îşi mută tot calabalâcul.

Marta şi Brian se uitară la Leo. Se întrebă cu care parte din ceea ce spusese nu erau ei de acord. Acum că nu mai lucrau pentru el, nu mai avea niciun drept să-i forţeze să-i spună ceva. Pe de altă parte, nu avea nici un motiv să se ferească.

– Ce?

– Tocmai am fost angajată de Small Delivery Systems, spuse Marta, aproape ţipând ca să se audă peste zgomot.

Marta aruncă o privire jenată spre Leo.

– Eleanor Dufours lucrează acum pentru ei şi m-a angajat şi pe mine. Vor să lucrăm la chestia aceea cu algele.

– A, înţeleg! Bravo! Îmi pare bine pentru tine.

– Mda. Atlanta.

Se auzi un fluier din partea militarilor. Un grup întreg de locuitori ai Leucadiei se adunau în spatele lor pe stradă, la sud de un alt camion care tocmai sosise. Altă treabă de făcut.

Leo, Marta şi Brian îi urmară, întorcându-se la muncă. Unii plecaseră, sosiseră alţii. O mulţime de indivizi înregistrau evenimentele cu camere video şi aparate de fotografiat. Pe măsură ce trecea ziua, voluntarii se bucurau să ia de la militari mănuşi de protecţie ca să-şi apere palmele de bătături.

Cam pe la ora două după-amiază, cei trei se hotărâră să renunţe. Palmele le erau distruse. Lui Leo îi tremurau picioarele şi îl durea spatele şi îi era foame. Munca de pe faleză avea să continuie şi nu duceau lipsă de voluntari cât timp ţinea furtuna. Nevoia era evidentă şi în plus era distractiv să stai afară şi să faci ceva. Munca părea să fie o contribuţie practică aici, deşi mulţi stăteau doar şi priveau.

Cei trei stăteau într-un loc ceva mai la nord de Swami, aplecaţi în furtună şi minunându-se de spectacol. Marta sărea pe

călcâie, plină de energie, agitată; părea în acelaşi timp entuziasmată şi furioasă şi striga la valurile cele mai mari care loveau stâncile încăpăţânate de la Pies.

– Vai! Uită-te la asta. Afară, afară!

Era udă leoarcă, cum erau toţi, ploaia îi lipea cârlionţii de frunte, vântul îi lipea tricoul de piept; arăta de parcă ar fi câştigat o versiune extremă a unui concurs de tricouri ude, cu sânii şi buricul şi coastele şi claviculele perfect delimitate sub pânza udă. Era o forţă, o zeiţă a surfului din San Diego şi bine că se angajase la Small Delivery Systems. Din nou, Leo simţi o căldură anume pentru acea tânără colegă a lui.

– E grozav! strigă el. Mai degrabă aş face asta decât să muncesc în laborator!

Brian râse.

– Nu te plăteşte nimeni să faci asta, Leo.

– Şi ce. Tot e mai bine.

Şi urlă către furtună.

Brian şi Marta îl îmbrăţişară; plecau.

– Să încercăm să păstrăm legătura, spuse Leo sentimental. Haide. Cine ştie, poate ajungem din nou să lucrăm împreună odată.

– Bună idee.

– Eu o să fiu probabil disponibil, spuse Brian.

Marta ridică din umeri, privind într-o parte.

– O să fim sau nu.

Apoi plecară. Leo făcu din mână Martei care pornea camioneta şi dădea cu spatele. Îi trecu brusc prin minte – avea să-i mai vadă vreodată? Reflexia farurilor din spatele camionetei mânjea două linii roşii pe asfaltul ud. Semnalizare la dreapta – şi plecară.

X

Impact Lărgit

Nu e nevoie de multă pricepere pentru a decoda sistemul mondial de azi. Un procent minuscul din populaţie este imens de bogată, unii sunt bine, mulţi alţii se descurcă, dar şi mai mulţi suferă. Numim asta capitalism, dar în el zac îngropate modelele reziduale ale feudalismului şi ale ierarhiilor mai vechi. Nedreptăţi clasice ne marchează modul de organizare. Toată lumea trăieşte într-o relaţie imaginară cu situaţia reală; asta e lumea noastră. Mergem cu ochelari de cal şi vedem numai ce credem.

Şi suntem în permanenţă pe trotuarul abisului. Există insule de timp când lucrurile par stabile. Nu se întâmplă mai nimic, zilele trec la fel. Mai târziu, aceste insule se sfărâmă. După ce va trece destul timp, nimeni dintre cei care trăiesc acum nu va mai fi aici; toată lumea va fi diferită. Apoi vor fi poveştile care leagă generaţiile, istoria şi ADN-ul, lanţuri lungi de elemente simple – guanină, adenină, citozină şi timină – dragoste, speranţă, teamă, egoism – toate recombinându-se la nesfârşit, până ce se întâmplă un miracol şi organismul face un salt înainte.

CHARLIE, TREZIT de sunetul unei alarme, sări în picioare şi rămase la capătul patului, cu mâinile ridicate ca un boxer din secolul nouăsprezece.

– Ce e? strigă el din pricina zgomotului puternic.

Nu era o alarmă. Era Joe în cameră, plângând. Se uită uluit la tatăl lui.

– Bi.

– Doamne, Joe.

Senzaţia de arsură începu să îl cuprindă pe piept şi pe braţe. Se foise necăjit mai toată noaptea, ca în fiecare noapte de când avusese accidentul cu iedera otrăvitoare. Adormise probabil cu o oră sau două mai devreme.

– Cât e ceasul? Joe, nici măcar nu e şapte! Nu zbiera aşa. Nu trebuia decât să mă baţi uşurel pe umăr dacă dormeam şi să-şi spui, „Bună dimineaţa. Tata, poţi să-mi încălzeşti un biberon?”

Joe se apropie şi-l bătu pe picior, privindu-l împăcat.

– Ma Ta. Vrea bi.

– Bravo, Joe. Foarte bine! Am să-ţi încălzesc biberonul

imediat! Foarte bine! Ascultă, ai făcut în scutec? Ar trebui să-l scoatem şi să ne aşezăm pe oliţă ca un băiat mare, să faci ca Nick şi după aceea să vii în bucătărie şi biberonul o să fie gata. Ce zici?

– Ga Ta.

Joe se îndreptă împleticit spre baie.

Charlie, uimit, îl urmă şi coborî treptele încet, să nu-şi zgândăre mâncărimea. În bucătărie, aerul era răcoros, parcă mângâia. Nick era acolo, citea o carte. Fără să ridice privirea, spuse:

– Vreau să merg în parc să mă joc.

– Credeam că ai lecţii de făcut.

– Într-un fel. Dar vreau să mă joc.

– Fă-ţi întâi lecţiile şi după aceea te joci, în felul ăsta, atunci când ai să te joci, o să te poţi bucura până la capăt.

Nick ridică fruntea.

– E adevărat. Bine, am să-mi fac lecţiile mai întâi.

Ieşi cu cartea sub braţ.

– Ia-ţi şi pantofii în cameră dacă tot urci.

– Sigur, tată.

Charlie se uită la reflexia lui în geamul cuptorului. Avea ochii mari.

– Hmm, spuse el.

Puse sticla lui Joe în oală şi îşi puse casca telefonului în urechea stingă.

– Telefon, dă-mi-l pe Phil… Alo, Phil, voiam să te prind cât mi-e proaspăt în minte, mă gândeam că dacă am încerca să introducem din nou moţiunea legată de aerosolii din China, atunci am putea cuprinde toată problema aerului şi să pornim un proces care va termina cu uzinele pe cărbune de pe Coasta de Est; în cel mai rău caz, le va bloca activitatea, înţelegi?

– Vrei să spui să mergem din nou pe mâna chinezilor?

– Mda, dar ca parte din pachetul de eforturi.

– Şi, chiar dacă merge, chiar dacă nu, ne oferă un avantaj pe care putem să-l folosim în altă parte? Hmm, bună idee, Charlie, am uitat de moţiunea aceea, dar era bună. Am să încerc. Sună-l pe Roy şi spune-i să se pregătească.

– Sigur, Phil, e ca şi făcut.

Charlie luă biberonul din oală şi îl şterse. Joe apăru în prag, gol, întinzând scutecul lui Charlie pentru inspecţie.

– Vai, Joe, foarte bine! Ai făcut la oliţă? Foarte, foarte bine,

uite biberonu' e gata. Ce recompensă pavloviană perfectă!

Joe smulse biberonul din mâna lui Charlie şi se îndepărtă, trăgând după el o rolă de hârtie igienică, cu un capăt prins între fese.

Rahat, gândi Charlie. Un fel de-a spune.

Îl sună pe Roy şi îi spuse că Phil autorizase reintroducerea moţiunii chineze. Lui Roy nu-i venea să creadă.

– Cum adică, am luat-o rău de tot cu asta, am fost de râsul târgului şi acum o să fie şi mai rău!

– Ba nu, am pierdut atunci, dar moţiunea era bună, am căpătat o mulţime de credit pe care l-am folosit în altă parte şi o să se întâmple la fel şi a doua oară pentru că aşa trebuie, Roy, avem dreptatea de partea noastră.

– Da, fireşte, nu e vorba de asta, dar...

– Nu e vorba de asta, ce, te-ai descurajat aşa de tare că nu ţi se mai pare relevantă dreptatea?

– Nu, fireşte că nu, nici despre asta nu e vorba, e ca un joc de şah, fiecare mişcare face parte dintr-un joc mai mare, înţelegi?

– Sigur, pentru că asta e analogia pe care o folosesc eu, dar tocmai asta spuneam, că e o mişcare bună, îi pune în şah şi vor trebui să sacrifice regina ca să nu fie făcuţi mat.

– Chiar crezi că ne va da un avantaj aşa de mare? De ce?

– Pentru că Winston are legături cu industria chineză şi nu se poate justifica foarte bine, *realpolitik*-ul creştin nu e o filosofie supercoerentă, aşa că este *vulnerabil,* nu vezi?

– Mda, fireşte. Spui că Phil şi-a dat deja acceptul?

– Da.

– Bine, mie îmi ajunge.

Charlie închise şi dansă niţel în bucătărie, dând ocol până în sufragerie, unde Joe stătea pe jos, încercând să-şi pună din nou scutecul. Ambele benzi adezive se rupseseră.

– Bună încercare, Joe, lasă-mă să te ajut.

– Da Ta.

Joe întinse scutecul.

– Hmm, spuse Charlie, brusc suspicios.

O sună pe Anna.

– Hei, dulceaţo, ce mai faci, da, te-am sunat să-ţi spun că te iubesc şi să-ţi propun să luăm bilete de avion spre Jamaica, să găsim pe cineva să aibă grijă de copii şi să plecăm acolo, să închiriem o plajă întreagă şi să petrecem o săptămână sau două, ne-ar prinde bine.

– Adevărat.

– Acum e chiar ieftin acolo din pricina tulburărilor, aşa că o să avem totul la dispoziţie.

– Corect.

– Atunci am să sun la agenţie să-i spun să treacă cheltuielile pe card.

– Bine, aşa să faci.

Apoi se auzi un scârţâit şi Charlie se trezi de-adevăratelea.

– La naiba.

Ştia ce se întâmplase, pentru că i se mai întâmplase şi înainte. Mintea lui adormită devenise sceptică asupra unei idei din visul care mergea prea bine sau prea rău – în acest caz puterea lui de convingere imposibilă – aşa că visase scenarii încă şi mai improbabile, într-un fel de încercare a rezistenţei, până ce visul pocnise şi el se trezise.

Relaţia pe care o avea cu visele era aproape caraghioasă. Numai că uneori se opreau în cele mai nepotrivite momente. Era mai pervers să testezi limitele credibilităţii decât să te laşi în voia valului, dar aşa lucra mintea lui Charlie. Nu putea face nimic, doar să geamă şi să râdă şi să încerce să-şi înveţe mintea să caute situaţii mai uşor de îndeplinit.

În lumea reală, aceea era o zi de lucru acasă pentru Anna, programată pentru a-i da lui Charlie, necăjit de problema lui cu iedera otrăvitoare, o zi în care să nu mai trebuiască să aibă grijă de Joe. Charlie plănuia să profite de asta ca să se ducă la birou singur de data asta şi să vorbească cu Phil pe internet despre un set de moţiuni mai mici care să cuprindă cea mai bună parte a moţiunii celei mari.

Coborî şi dădu peste Anna care făcea clătite copiilor. Joe le folosea ca pe nişte discuri de aruncat.

– Bună dimineaţa, iubire.

– Bună, dragă.

O sărută pe ureche, trăgând în piept mirosul părului ei.

– Am avut un vis extraordinar. Eram în stare să conving pe toată lumea de ceea ce voiam.

– Şi cum de era un vis?

– Nu mai spune! Nu râde de mine, e evident că nu pot convinge pe nimeni de nimic. Nu, a fost în mod clar un vis. De fapt, l-am împins prea departe şi l-am ucis. Am încercat să te

conving să pleci cu mine în Jamaica şi tu ai spus da.

Ea râse încântată de acest gând, iar el râse de râsul ei şi de amintirea visului.

Se uită pe monitorul calculatorului din bucătărie după ştiri. *Luni – furtuni,* proclamau meteorologii. Furtuni mari scăpau de la tropice, iar albastrul rece al Oceanului Arctic era punctat cu alb, cu pete care se îndreptau toate spre sud. Fotografiile din satelit, acoperind cea mai mare parte a emisferei nordice, îi aminteau lui Charlie cum arăta pielea lui după accident. O băşică uriaşă albă acoperise California de Sud cu o zi în urmă; o alta se îndrepta spre ei dinspre Canada, o băşică adevărată – mare, udă, ceva mai caldă decât de obicei, lăsând ploaie adusă din Saskatchewan.

Meteorologii de la televizor erau deja agitaţi, făceau previziuni şi analize, nu numai din pricina frontului arctic, ci şi din pricina unei furtuni tropicale ce părăsea acum Bahamas-ul, chiar dacă provocase mai puţine pagube decât fusese prevăzut.

– Neimpresionant, aşa-i spune tipul ăsta. Doamne! Toţi au ajuns comentatori. Acum se fac *recenzii la starea vremii.*

– Nişte norişori cirrus plini de gust, cită Anna de undeva.

– Mda. Şi am auzit pe cineva vorbind despre o „furtună ostentativă”.

– E o melodramă, îşi dădu cu părerea Anna. Climatul ca artă de prost gust, ca telenovelă. Ca un spectacol de *reality-TV.*

– Sau regizat.

– Crezi c-ar trebui să stai acasă?

– Nu, o să fie bine. Am să fiu la servici.

– Bine, dar să ai grijă.

– Aşa am să fac. O să stau înăuntru.

Charlie urcă din nou la etaj ca să se pregătească. O ieşire fără Joe! Era ca o mică aventură.

Deşi, după ce ieşi pe Wisconsin, descoperi că îi lipseşte micul păpuşar. Opri la colţ, aşteptând semaforul să se facă verde, iar când un camion trecu pe lângă, spuse cu voce tare „Oo, camionul mare!”, lucru care-i făcu pe ceilalţi care aşteptau să-i arunce o privire. Jenant, dar îi venea greu să se obişnuiască să fie singur. Umerii continuau să i se încordeze, neobişnuiţi cu lipsa hamului şi a greutăţii. Simţea curentul în ceafă. Îşi dădu seama că şi-ar fi dorit să-l aibă cu el pe Joe. Doamne, Quibler, ce-ai ajuns.

Se simţea bine, numai să nu aibă hamul peste piept. Chiar şi aşa, la atingerea cămăşii, pielea îl ustura. De când avusese întâmplarea aceea din copac, dormise puţin, petrecând atât de mult timp treaz noaptea, incapabil să se scarpine, încât o luase uşor razna. Medicul îi prescrisese pastile cu steroizi şi îi făcuse şi vreo două injecţii, poate că şi din cauza asta nu era în apele lui. Sau poate numai din pricina mâncărimii. Îmbrăcatul era ca un fel de electrocutare.

Îi trebuiseră doar câteva zile să ajungă într-o stare semi-halucinantă. Acum, după o săptămână, era şi mai rău. Ochii îl usturau; obiectele aveau aură împrejur; zgomotele îl făceau să tresară. Era ca o mahmureală de drogat. Un creier plutind în vată, amorţit.

Luă metroul până la Dupont Circle, unde coborî numai ca să se plimbe fără Joe. Se opri la Kramer şi îşi luă o cafea, apoi ocoli piaţa rotundă spre Dupont Second Story, dar se opri când îşi dădu seama că făcea exact lucrurile pe care le făcea atunci când era cu Joe.

Se îndreptă de data asta spre sud-est, plimbându-se pe bulevardul Connecticut spre Mall. Admiră din mers marele spectacol al norilor, turnuri vaste de abur alb în cerul înalt şi palid.

Se opri la minunatul magazin de hărţi de pe Eye Street şi se pierdu pentru o vreme în formele de nori ale altor ţări. Afară, norii creşteau pe loc, fără să se deplaseze spre vest sau sud-est. Pălării luminoase se desfăceau la douăzeci de mii de metri deasupra, formând o hiper-Himalaya care părea de duritatea marmurei.

Scoase telefonul şi puse casca în urechea stângă.

– Telefon, apelează Roy.

După o secundă:

– Roy Anastophoulus.

– Roy, e Charlie. Vin acolo.

– Dar eu nu sunt la birou.

– Atunci haide!

– Bine. Când a fost ultima dată când te-am văzut?

– Nu mai ştiu.

– Ai doi copii, nu?

– O, n-ai auzit asta până acum?

– Ha ha ha. Aş vrea s-o văd şi pe asta.

– Doamne, nu.

– Pentru ce te duci la birou?

– Trebuie să vorbesc cu Phil. Am avut un vis în dimineaţa asta în care puteam convinge pe oricine să facă orice. L-am convins pe Phil să reintroducă moţiunea chinezilor şi tu ai aprobat.

– Iedera aia otrăvitoare chiar te-a turbat.

– Foarte adevărat. O fi şi de la steroizi. Adică, norii astăzi parcă *pulsează.* Nu ştiu în ce direcţie să o apuce.

– Probabil că ai dreptate, astăzi sunt două sisteme de joasă presiune care se ciocnesc, n-ai auzit?

– Cum să nu fi auzit.

– Se spune că o să plouă foarte tare.

– Se pare că am să ajung la birou înaintea ploii, totuşi.

– Bine. Ascultă, când vine Phil, să nu te iei prea tare de el. Deja are mustrări de conştiinţă.

– Chiar?

– Ei, nu. Nu-i chiar aşa. Când l-ai văzut tu pe Phil având mustrări de conştiinţă?

– Niciodată.

– Corect. Dar, ştii şi tu. Dacă ar fi stilul, s-ar simţi prost. Şi trebuie să ţii minte că e destul de priceput să scoată untul din moţiunile astea. Vede limitele şi face ce poate. Întotdeauna câştigă ceva. Nu pune problema că noi am fi de cealaltă parte a baricadei.

– Dar uneori suntem de partea cealaltă.

– Aşa e. Dar el priveşte în ansamblu. Mai târziu, unii dintre ei vor fi printre noi. Între timp, el găseşte tot felul de trucuri. Poate că spargerea în bucăţi a moţiunii mari a fost o metodă bună. O să mai vorbim mult despre asta mai târziu.

– Poate. Nu am mai încercat să reintroducem moţiunea chinezilor.

– Încă nu.

Charlie se opri să mai asculte ca să fie atent la strada pe care o traversa. Când porni din nou să asculte, Roy spunea:

– Deci ai visat că erai Xenofon, nu?

– Cine-i ăsta?

– Xenofon. A scris *Anabasis,* în care se povesteşte cum el şi un grup de mercenari greci au rămas blocaţi şi au trebuit să-şi croiască drum spre Grecia prin Turcia. Tot timpul se certau cum să facă, iar Xenofon câştiga de fiecare dată, iar toate planurile lui au funcţionat perfect. Cred că această carte e prima mare fantezie politică. Tu pe cine ai mai convins?

– Ei, l-am făcut pe Joe să facă la oliţă, apoi am convins-o pe Anna să lase copiii acasă şi să meargă cu mine într-o vacanţă în Jamaica.

Roy râse cu poftă.

– Visele sunt atât de caraghioase.

– Da, dar îndrăzneţe. Atât de îndrăzneţe. Uneori mă trezesc şi mă întreb de ce nu sunt la fel de îndrăzneţ tot timpul. Ce aş avea de pierdut?

– Jamaica, băiete. Hei, ştiai că unele hoteluri de pe ţărmul de nord fac rezervări pentru cupluri care doresc să facă sex în public, prin piscină şi pe plajă?

– Tocmai vorbeai de fantezii.

– Da, dar nu crezi că ar fi interesant?

– Îmi pari, hai să nu spunem disperat, dar oarecum înfometat.

– Aşa-i. Au trecut săptămâni întregi.

– Sărăcuţul. La mine au trecut săptămâni de când n-am mai ieşit din casă.

De fapt, pentru Roy, câteva săptămâni însemnau o pauză mare între două întâlniri amoroase. Unul dintre secretele nu chiar atât de secrete ale Washington-ului era că tinerii ambiţioşi, necăsătoriţi, adunaţi acolo să conducă lumea, făceau o mulţime de sex între colegi.

– Cred că am să mă duc să dansez diseară, spuse Roy.

– Săracul de tine! Eu am să stau acasă şi am să încerc să nu mă scarpin.

– O să fie bine. Tu ai deja acasă tot ce-ţi trebuie. Ascultă, a venit mâncarea.

– Dar unde eşti?

– La Bombay Club.

– Hopa.

Era un restaurant condus de o pereche de americani de origine indiană, cu decor Raj şi mâncare excelentă. Un loc favorit pentru personalul din politică. Charlie adora locul acela.

– Somon tandoori? spuse el.

– Exact. Arată şi miroase fantastic.

– Eu am avut ieri la prânz spanac pentru copii.

– Nu! Chestia aia nu se mănâncă!

– Ba da. Nu e chiar aşa de rău. Îi trebuie puţină sare.

– Termină!

– Mda, eu amestec puţin spanac şi ceva banană…

– Te-am rugat să termini!

– Pa.
– Pa.

Cerul se întuneca continuu. Ploaia avea să pornească în curând. Partea de jos a norilor era neagră. Charlie grăbi pasul şi ajunse în biroul lui Phil chiar înainte să înceapă potopul.

Se uită prin uşile de sticlă la ploaia care devenea tot mai puternică, plesnind toată zona Mall-ului. Cerurile se desfăcuseră. Picăturile de apă rămâneau mari; parcă se adunase în nori o grindină de mărimea mingilor de baseball şi se topise cumva înainte să ajungă jos.

Charlie urmări un timp spectacolul, apoi urcă la etaj. Acolo află de la Evelyn că zborul lui Phil întârziase şi că s-ar putea să se întoarcă din Richmond cu maşina.

Charlie oftă. Nu avea chef să stea de vorbă cu Phil astăzi.

Citi rapoartele şi făcu nişte însemnări pe care să le citească Phil după ce avea să se întoarcă. Se duse să-şi golească căsuţa poştală. Fereastra biroului lui Evelyn avea vedere spre sud, cu Capitoliul în stânga, iar dincolo de Mall, Muzeul Aerului şi Spaţiului. În lumina lăptoasă, zgârie norii căpătaseră o aură feerică. Păreau casele unor uriaşi.

Trecuse de prânz şi lui Charlie îi era foame. Ploaia parcă se mai domolise faţă de primele momente, aşa că ieşi să-şi ia un sandwich de la barul iranian de pe Strada C, ferit de ploaie cu o umbrelă pe care o luase de la uşă.

Afară ploua continuu, dar uşor. Străzile erau pustii. Multe intersecţii se inundaseră şi în unele locuri apa ajunsese pe trotuar.

În bar sfârâia grătarul, dar locul era aproape la fel de gol ca şi strada. Doi bucătari şi casieriţa stăteau sub un televizor care atârna de tavan într-un colţ, privind ştirile. Când îl recunoscură pe Charlie se întoarseră la ştiri. Mirosul caracteristic de orez şi carne prăjită îl învălui.

– Vine furtună mare, spuse casieriţa. Vrei să comanzi?

– Da, mersi. O să iau ca de obicei, sandwich cu pastramă şi orez şi cartofi prăjiţi.

– Şi inundaţie, spuse unul dintre bucătari.

– Serios? răspunse Charlie. Adică, mai mare decât de obicei?

Casieriţa dădu din cap, continuând să privească la televizor.

– Două furtuni şi maree puternică. Peste tot.

– Doamne.

Charlie se întrebă ce înseamnă asta. Rămase să se uite la ştiri împreună cu ceilalţi. Fotografiile sateliţilor meteo arătau un strat mare alb revărsându-se peste New York şi Pennsylvania. În acelaşi timp, furtuna tropicală trecea de Bermude. Se părea că se formează o altă furtună perfectă, ca în 1991. Nici nu era nevoie de o furtună perfectă pentru ca statele de pe coasta Atlanticului să pară că au probleme. La televizor se vorbea despre cicluri mareice de unsprezece ani, despre cel mai lung şi mai puternic El Niño înregistrat vreodată. „E o pânză de apă de paisprezece mii de mile pătrate”, se spunea la televizor.

– O să fie umezeală mare, observă Charlie.

Iranienii dădură tăcuţi din cap. Cu cinci ani înainte probabil că ar fi închis restaurantul, dar era pentru a patra oară în ultimii trei ani când se petrecea o combinaţie sinergică de tipul „furtunii perfecte” şi se obişnuiseră, ca toată lumea. Nu mai credea nimeni în dezastru după ce cele trei furtuni de dinainte fuseseră declarate dezastre majore, cel puţin în unele locuri. Dar niciodată în Washington. Acum, lumea se asigura numai că are provizii şi echipament şi-şi vedea de treabă, cu umbrela şi telefonul în mâini. Charlie era şi el asemenea celorlalţi, chiar dacă jucase rolul unui agent de panică în probleme de situaţie globală. Iată-l acum, mâncând un sandwich cu pastramă şi gândindu-se să se întoarcă la slujbă.

I se părea cel mai bun mod de a trata problema.

Iranienii îi pregătiră comanda în timp ce priveau imaginile: câmpuri inundate, în amonte pe Potomac, lângă Harpers Ferry.

– Trei metri, spuse casieriţa dându-i restul, dar Charlie nu ştia sigur la ce se referă.

Bucătarul tăie sandwich-ul în două înainte să-l împacheteze.

– Primul e cel mai rău.

Charlie luă pachetul şi se grăbi să traverseze strada ce se întuneca. Trecu pe lângă o fereastră luminată, dincolo de care erau câţiva lucrând la calculatoare, arătând ca personajele din tablourile lui Hopper.

Începuse să plouă din nou tare şi vântul mugea printre copaci şi şuiera la colţurile clădirilor. Arhitectura curioasă a oraşului lăsa să se vadă pete mari de cer prin perdeaua de ploaie.

Charlie se opri la colţul unei străzi şi se uită în jur. Pielea îl ardea. Lucrurile păreau prea ude şi neluminate ca să fie reale; parcă era un decor de scenă pregătit pentru un moment tragic. Din nou i se păru că trecuse într-un spaţiu în care lumea reală

luase înfăţişare de vis, suprarealist, nepotrivit şi frumos şi îndesat cu înţelesuri ascunse. Uneori era suficient să iasă afară pe vreme rea.

Ajuns înapoi la slujbă, se aşeză la birou şi mâncă privind peste lista cu lucruri de făcut. Sandwich-ul era bun. Cafeaua din automat era proastă. Scrise un raport lui Phil, rugându-l insistent să urmărească elementele din moţiune care părea să fi scăpat atenţiei. *Trebuie să facem lucrurile astea.*

Sunetul ploii de afară îl făcu să se gândească la Khembalung şi la insula lor de joasă altitudine. Cum i-ar fi putut ei ajuta? Tot gândindu-se la asta, căută pe Google „Khembalung" şi, când văzu că apar peste opt mii de referinţe, căută „Khembalung + istorie".

Căpătă o duzină de rezultate şi îl selectă pe cel care îi păru interesant, un site numit „Studii Shambhala" din domeniul .edu.

Primul paragraf îl lăsă cu gura deschisă: Khembalung, un regat nomad. Cunoscut mai înainte ca Shambhala… Trecu mai jos pe pagină, încet:

… când războinicii Hanului vor invada Tibetul central, va veni rândul Khembalung-ului. O persoană numită Drepung va veni de la Răsărit, o persoană numită Sonam va veni din Nord, o persoană numită Padma va veni dinspre Apus…

– Fir-ar să fie…

… prima încarnare a lui Rudra a fost regele Olmolungring, în anul 16.017.

… apoi necinstea şi lăcomia va câştiga şi ideologia materialismului brutal se va răspândi peste pământ. Tiranul va crede că nu a mai rămas nimic de cucerit, dar ceţurile se vor ridica şi vor dezvălui Shamhala. Furios să descopere că nu stăpâneşte totul, tiranul va ataca, dar în acest moment Rudra Cakrin se va ridica şi va conduce o campanie puternică împotriva invadatorilor. După o mare bătălie, răul va fi distrus (vezi Planşa 4).

– Măi să fie.

Charlie continuă să citească, cu nasul lipit de ecranul care devenise singura sursă de lumină din încăpere. *Reapariţia regatului… reîncarnarea preoţilor…* Începea o secţiune în care se descriau metodele folosite pentru a localiza preoţii reîncarnaţi. Părul de pe braţele lui Charlie se ridicase şi un fior îi străbătu corpul. Ţânci care vorbeau în limbi ciudate, recunoscând obiecte

personale din încarnări anterioare…

Telefonul sună şi el sări în picioare.

– Alo!

– Charlie! Eşti bine?

– Bună, scumpo, m-ai speriat.

– Îmi pare rău. Eram îngrijorată, am auzit la ştiri că zona e inundată, că Mall-ul e acoperit cu apă.

– Ce spui?

– Eşti la birou?

– Mda.

– Mai e cineva acolo cu tine?

– Sigur.

– Sunt acolo şi lucrează liniştiţi?

Charlie crăpă uşa să se uite. De fapt, etajul era liniştit de parcă ar fi fost pustiu. Parcă toată lumea se adunase în biroul lui Evelyn.

– Am să verific şi apoi te sun eu, îi spuse el Annei.

– Bine, sună-mă când afli ce se întâmplă!

– Aşa am să fac. Mersi că m-ai prevenit. Hei, înainte să plec, ştiai că Khembalung e un fel de reîncarnare a Shambalei?

– Cum adică?

– Exact cum îţi spun. Shambhala, oraşul magic ascuns…

– Da, ştiu…

– … ei bine, se pare că e un fel de oraş nomad. Când este descoperit, sau când vine vremea, se mută în alt loc. Au găsit recent ruinele lui în Kashgar, ştiai asta?

– Nu.

– Ca şi cum ar fi descoperit Troia sau Atlantida pe insula Santorini. Dar Shambhala nu s-a sfârşit la Kashgar, ci s-a mutat. Mai întâi în Tibet, apoi într-o vale în Nepalul de Est sau în Bhutan-ul de Vest, o vale numită Khembalung. Când chinezii au cucerit Tibetul, bănuiesc că au fost forţaţi să se mute pe insula aceea.

– De unde ştii asta?

– Tocmai citesc pe internet.

– Charlie, asta e foarte interesant, dar în clipa asta du-te şi află ce se petrece la birou! Cred că eşti în zona care poate fi inundată!

– Bine, aşa am să fac. Dar, uite ce-i – acum traversa holul – Drepung ţi-a vorbit vreodată cum îşi dau ei seama în ce trup se reîncarnează un preot de-al lor?

– Nu! Du-te şi verifică situaţia!

– Asta şi fac, dar ascultă, dragă, vreau să vorbeşti cu el despre asta. Îmi amintesc de prima cină împreună când bătrânul se juca cu Joe şi cu cuburile lui, iar lui Sucandra nu i-a plăcut.

– Şi ce?

– Vreau să fiu sigur că nu se petrece ceva aici! Sunt serios, iubito. Indivizii ăia care-l căutau pe Panchen Lama au pus un nenorocit de copil într-o groază de necazuri cu câţiva ani în urmă şi nu vreau să am de-a face cu situaţii de genul ăsta.

– Ce spui? Habar n-am ce vorbeşti tu acolo, Charlie, lasă că discutăm mai târziu. Află care e situaţia la tine.

– Bine, bine, dar ţine minte.

– Am să ţin!

– Bine. Te sun peste câteva clipe.

Intră în biroul lui Evelyn şi văzu lumea adunată la fereastra de sud, în vreme ce alţii stăteau în jurul televizorului de pe birou.

– Uită-te la asta, îi spuse Andrea, făcând un gest spre ecran.

– Asta e camera video de la intrare? exclamă Charlie recunoscând peisajul. E camera video de la intrare!

– Aşa-i.

– Dumnezeule!

Charlie se apropie de fereastră şi se ridică pe vârfuri să vadă peste mulţime. Mall-ul era acoperit de apă. Străzile era inundate. Bulevardul Constituţiei era acoperit de cel puţin o jumătate de metru de apă.

– Incredibil.

– La dracu!

– Uită-te la asta.

– Ia uitaţi-vă!

– De ce nu m-aţi chemat? strigă Charlie, şocat de privelişte.

– Am uitat că eşti aici, spuse cineva. Niciodată nu eşti la birou.

– S-a întâmplat în ultima jumătate de oră, adăugă Andrea, poate chiar în mai puţin timp. Parcă s-a petrecut brusc. Sub ochii noştri. Ca o rupere de nori, ploaia nu a mai avut unde să se scurgă şi s-au format bălţi mari şi gata, cum vezi şi tu.

– O baltă mare.

Bulevardul Constituţiei arăta ca Marele Canal din Veneţia. Mai încolo, Mall-ul arăta ca un lac plouat. Apa se întindea plan pe străzi, trotuare şi peluze. Charlie îşi aminti şocul pe care-l avusese cu ani în urmă, când ieşise din staţia de tren din Veneţia şi văzuse canalul chiar dincolo de uşă. Un oraş cu podea de apă. Aici era puţin adâncă, fireşte, dar treptele din faţa tuturor

clădirilor ajungeau în apa murdară care părea un lac sau o mare. Albastru-maronie, maroniu-albăstrie, cenuşiu-maronie, maronie, cenuşie, alb-murdară – toate nuanţele urbane ale apei. Ploaia stârnea o infinitate de cerculeţe şi rafalele de vânt lăsau urme încreţite.

Charlie se apropie de fereastră pe măsură ce lumea pleca din dreptul ei. I se părea că apa de la distanţă curgea încet spre ei; pentru o clipă i se păru (şi chiar simţi) că ridicaseră ancora şi se îndreptau spre vest. Charlie simţi o strângere în stomac şi se prinde de pervaz ca să-şi păstreze echilibrul.

– La naiba, ar trebui să plec acasă, spuse el.

– Cum ai să faci asta?

– Am fost sfătuiţi să rămânem pe loc, spuse Evelyn.

– Glumeşti.

– Nu. Uită-te şi tu. Ar putea fi primejdios. Nu ai ce face – uită-te ce-i afară!

O maşină electrică plutea sau mai degrabă era trasă de apă pe stradă, aproape răsturnată pe o parte.

– Poţi fi dat jos din picioare.

– Doamne.

– Mda.

Charlie nu era destul de convins, dar nu voia să se certe. Apa era sigur mai adâncă de jumătate de metru şi ploaia îi tulbura suprafaţa. Ar fi fost prea ciudat să iasă din clădire.

– Cât e de întinsă inundaţia? întrebă el.

Evelyn trecu pe canalul local de ştiri, unde o femeie foarte veselă spunea că se prevedea un mare val mareic, pentru că se aflau în perioada de maxim a ciclului mareic de unsprezece ani. Continuă spunând că această maree avea să fie accentuată din cauza furtunii tropicale Sandy care intrase în golful Chesapeake. Apele combinate ale mareei şi ale furtunii urcau pe Potomac spre Washington, pierzând din înălţime şi putere pe parcurs, dar împiedicând curgerea râului, fenomen care are o suprafaţă de paisprezece mii de mile pătrate, după cum auzise Charlie în barul iranian – suprafaţă pe care în această dimineaţă se înregistraseră ploi record. În ultimele patru ore căzuseră douăzeci şi cinci de centimetri de apă în diverse zone, iar toată această apă se scurgea acum la vale şi se întâlnea cu mareea, chiar în zona metropolitană. Căderea celor zece centimetri de apă din Washington în timpul ploii de la prânz, oricât de spectaculoasă ar fi fost, nu făcea decât să se adauge la

problema generală; pe moment, toată această apă nu avea unde să se scurgă. Reportera povesti toate acestea cu zâmbetul pe buze.

Afară, ploaia cădea mai violent decât în furtunile de vară. Dar potopul era constant şi cădea peste altă apă.

– Uimitor, spuse Andrea.

– Sper ca asta să dea la fund Fondul Monetar Internaţional.

Remarca deschise barajul discuţiei, se făcu o listă cu toate clădirile şi agenţiile pe care cei din încăpere voiau să le vadă rase de pe faţa pământului. Cineva strigase „Capitoliul”, dar acesta se afla pe dealul de la est, pe o culme ce se continua până la Anacostia. Cei care se aflau acolo nici măcar nu erau izolaţi, având la dispoziţie o fâşie de pământ înalt care se îndrepta spre est şi nord.

Spre deosebire de ei, care se aflau cu vreo doisprezece metri sub acel nivel:

– O să stăm aici o vreme.

– Trenurile cu siguranţă nu mai merg.

– Dar metroul? Doamne.

– Trebuie să sun acasă.

Mai mulţi spuseră asta în acelaşi timp, printre care şi Charlie. Oamenii se împrăştiară pe la birourile lor. Charlie spuse:

– Telefon, dă-mi-o pe Anna.

Obţinu repede un răspuns: „Toate liniile sunt ocupate. Vă rugăm încercaţi mai târziu”. Era o înregistrare pe care nu o mai auzise demult şi fu neplăcut surprins. Fireşte că acela era momentul cel mai potrivit pentru aşa ceva, toată lumea încerca să dea telefon acasă, liniile erau peste tot ocupate. Dar dacă situaţia avea să rămână la fel ore întregi – sau zile? Sau chiar mai mult? Era un gând înfiorător; se simţi cuprins de călduri şi mâncărimea i se răspândi pe toată pielea. Simţea un fel de amorţeală, ca şi cum ar fi fost ameninţat cu amputarea unui membru invizibil – al şaselea simţ, cel care îl lega de Anna. Brusc îşi dădu seama că i se păruse firesc să se afle în comunicare permanentă cu ea. Vorbeau de zeci de ori pe zi şi se baza pe aceste conversaţii ca să ştie ce să facă mai departe.

Acum era separat de ea. Judecând după glasurile din birouri, nimeni nu reuşise să prindă legătura. Se adunară din nou; avea vreunul o legătură? Nu. Exista vreun sistem de urgenţă pe care să-l poată folosi? Nu.

Exista, totuşi, e-mail-ul. Se aşezară cu toţii la tastatură şi

scriseră mesaje acasă. Preţ de câteva minute, birourile parcă erau toate ocupate de secretare sau de operatori de telegraf.

După aceea nu mai aveau ce face decât să se uite pe ecran sau pe fereastră. Se foiau agitaţi, spunând mereu aceleaşi lucruri, încercau telefoanele, scriau la tastatură, priveau pe fereastră şi verificau canalele de ştiri şi internetul. Elicopterele obişnuite ale televiziunii treceau pe deasupra şi luau imagini cu totul neclare din pricina furtunii violente, dar toate posturile transmiteau aceste imagini în direct, iar una dintre staţiile meteo lansase baloane meteo cu camere de luat vederi şi transmiteau şi ei, mai mult nori învârtejiţi, dar şi imagini uimitoare cu copaci şi clădiri în mijlocul unor lacuri. O cameră de pe vârful Monumentului Washington oferea o privelişte splendidă a inundaţiei masive din jurul Mall-ului, care-ţi tăia răsuflarea. Râul Potomac aproape că acoperise insula Roosevelt şi se revărsa peste maluri până ce dispărea în lacul imens pe care-l forma, deci spre Mall şi dincolo de el, până la treptele casei Albe şi ale Capitoliului, ambele clădiri aflându-se pe mici înălţimi, a Capitoliului ceva mai mare. Întregul district de sud-vest era acoperit cu apă, deşi clădirile lui cele mari se vedeau limpede; valea largă a Anacostiei părea un rezervor. Oraşul la sud de bulevardul Pennsylvania era un lac presărat cu clădiri.

Şi numai acolo. Potopul umpluse Rock Creek până sus şi apa se scurgea peste curbele ascuţite ale defileului prin oraş spre Potomac. Camerele video de pe podurile străzii M filmau imagini uluitoare cu revărsarea furioasă a apelor spre liceul Francis şi spre sud, pe strada 23 spre Foggy Bottom, intrând în lacul ce acoperea Mall-ul.

Apoi, alt canal de ştiri, altă cameră. Clădirea Watergate era într-adevăr un stăvilar[5], ca o porţiune de baraj rămasă în picioare. Apa Potomac-ului se scurgea în jurul curbei sale ca şi cum ar fi vrut să dărâme clădirea. La fel se întâmpla şi la Centrul Kennedy, aflat la sud. Lincoln Memorial, în ciuda piedestalului, era acoperit cu apă până la picioarele statuii. Dincolo de Potomac, apa inunda partea de jos a Cimitirului Naţional Arlington. Aeroportul Reagan dispăruse complet.

– De necrezut.

Charlie se întoarse la fereastră. Apa era tot acolo. O voce spunea la televizor ceva despre milioane de hectare de apă

[5] Watergate – poartă de apă, baraj, stăvilar (N.T.).

adunându-se spre zona metropolitană, parţial blocate de maree. Se prevedea şi mai multă ploaie.

Pe fereastră, Charlie văzu oameni ieşind pe stradă în mici ambarcaţiuni, în ciuda vântului şi a ploii. Bărci, caiace, un waterski, canoe, de toate. Apoi, odată cu venirea serii, ploaia reveni la intensitatea de dimineaţă. Căderea de apă făcea primejdioasă orice ieşire. Cele mai multe ambarcaţiuni erau ocupate cu oameni care păreau că nu au nicio treabă acolo. Ieşiseră deja vânătorii de senzaţii tari!

– Parcă e Veneţia, spuse Andrea, parcă citind gândul lui Charlie de mai devreme. Mă întreb cum ar fi dacă situaţia ar fi permanentă.

– Poate că o să aflăm.

– La ce înălţime faţă de nivelul mării suntem aici?

Nimeni nu ştia, dar Evelyn găsi repede şi afişă o hartă topografică pe ecran. Se înghesuiră în jurul ei sau luară adresa şi o afişară pe ecranele lor.

– Uită-te la asta.

– Trei metri deasupra nivelului mării? Chiar aşa?

– Nu degeaba se cheamă Bazinul Mareic.

– Dar oceanul nu e la vreo optzeci de kilometri distanţă? Sau la vreo o sută cincizeci?

– O sută patruzeci în Golful Chesapeake, spuse Evelyn.

– Mă întreb dacă metroul a fost inundat.

– Cum să nu fie?

– Corect. Presupun că s-a umplut în unele locuri.

– Şi dacă e în unele locuri, nu se întinde apa?

– Sunt secţiuni mai joase şi altele mai înalte. Cele joase sunt cu siguranţă inundate. Oriunde intrările sunt sub apă.

– Da.

– Măi să fie. Ce nebunie.

– La naiba, eu am ajuns aici cu metroul.

– Şi eu, spuse Charlie.

Se gândiră la asta o vreme. Nici taxiurile nu mergeau.

– Mă întreb cât ar dura să merg pe jos până acasă.

Dar Rock Creek curgea între Mall şi Bethesda.

Trecură orele. Charlie îşi verifica des e-mail-ul şi primi în sfârşit o notă din partea Annei: *suntem bine aici, mă bucur că eşti bine la birou, să stai acolo până se poate ieşi în siguranţă,* o *să vorbim când liniile telefonice se eliberează, cu dragoste, A şi*

băieţii.

Charlie trase adânc aer în piept, simţindu-se mult mai uşurat. Când avu la îndemână harta, verifică mai întâi Bethesda şi descoperi că graniţa dintre Washington şi Maryland din dreptul bulevardului Wisconsin se afla la vreo optzeci de metri deasupra nivelului mării. Iar Rock Creek era mult mai la est.

Little Falls Creek se afla mai aproape, dar destul de departe ca să nu pună probleme. Fireşte, Wisconsin Avenue era acum un pârâu care curgea spre Georgetown – şi n-ar fi grozav dacă orăşelul acela de snobi ar avea şi el o parte din necazurile astea, dar se afla pe o culme lângă râu, la fel de sus geografic ca şi economic. Mai sus decât Capitoliul. Întotdeauna fusese aşa; săracii locuiau în blocuri în partea de sud-vest a văii râului Anacostia, acum inundată de la un capăt la altul.

Continua să plouă. Liniile telefonice rămâneau ocupate şi nu se putea vorbi. Oamenii din biroul lui Phil se uitau la televizor, întinşi pe canapele sau chiar pe jos, încercând să doarmă pe pernele luate de pe fotolii. Afară, vântul bătea, se potolea, începea din nou să bată. Ploaia cădea tot timpul. Toate staţiile TV pălăvrăgeau ca să nu adoarmă în încăperi goale şi întunecate. Era straniu să se vadă implicaţi într-un eveniment evident istoric, chiar în mijlocul evenimentului, şi totuşi să-l privească la televizor.

Charlie nu putea să doarmă, ci bântuia pe holurile clădirii. Vizită echipa de pază de la uşile din faţă, care folosise bandă adezivă de la Departamentul de Securitate Naţională folosită contra atacurilor cu gaze ca să încerce să izoleze pragurile uşilor. Cu toate acestea, podeaua devenise umedă şi beciul era aproape inundat, deşi sigilarea fusese făcută bine, iar beciul nu era plin până sus. În clădirile Muzeului Smithsonian, sute de oameni mutau lucrurile la etaj. În clădirea lor, oamenii stăteau în faţa monitoarelor, deşi se raporta o dificultate de conectare la reţea. Dacă avea să cadă internetul, aveau să fie complet izolaţi.

În sfârşit, Charlie se plictisi de atâta umblat şi obosi de atâta nesomn şi se întoarse în biroul lui Phil ca să se întindă pe o canapea şi să încerce să doarmă.

Se aşeză cu grijă să nu se atingă de partea care îl deranja. Auuuu. Durerea îl făcea să plângă şi brusc îşi dori atât de mult să fie acasă încât nici nu se mai gândi la durere. Gemete cu gândul la Anna şi la copii. Avea nevoie de ei; nu era în apele lui aici, separat de ei. Aşa era când te aflai într-o situaţie de urgenţă –

nici nu-ţi venea să crezi, dar îţi dădeai seama că se puteau întâmpla lucruri rele. Mâncărimea îl tortura. Credea că asta o să-l împiedice să doarmă; dar era atât de obosit încât, după o perioadă de foială, timp în care amintirea potopului îi revenea ca un coşmar despre care ştia că nu e real, alunecă în lumea viselor.

* * *

DINCOLO DE râu, situaţia era alta. Frank se afla la FNS când se stârnise furtuna. Căpătase autorizaţie din partea Dianei să convoace un nou consiliu de conducere; acceptarea misiunii lui declanşase un întreg val de comunicaţii pentru a oficializa întoarcerea lui pentru încă un an la FNS. Departamentul lui de la UCSD era de acord; erau interesaţi să aibă oameni în FNS.

Acum stătea în faţa ecranului, navigând pe Google şi, din cine ştie ce motiv, ajunsese la site-ul Small Delivery Systems. Navigând prin paginile lui, dăduse peste o listă de publicaţii ale savanţilor companiei; acesta era mijlocul cel mai bun pentru a vedea cu ce se ocupă de fapt o companie. Şi aproape pe loc observă o lucrare în colaborare a preşedintelui companiei, dr. P.L. Emory şi a dr. F. Taolini.

Căută repede „consultanţi” şi obţinu o listă. Acolo găsi Dr. Francesca Taolini, Institutul de Tehnologie din Massachusetts, Centrul de Studii Biocomputaţionale.

– Măi să fie.

Se lăsă pe spate, cugetând. Taolini fusese încântată de lucrarea lui Pierzinski; îi dăduse un „foarte bine” şi insistase să fie finanţată, destul de mult ca să-l sperie. Îi văzuse potenţialul…

Atunci sună Kenzo, urlând despre furtună şi inundaţie, iar Frank se alătură celorlalţi din clădire care se uitau la ştirile TV şi la site-ul NOAA, încercând să înţeleagă ce se petrecea. Deveni limpede că situaţia era gravă atunci când un canal arătă imagini cu râul Rock Creek revărsându-se peste maluri şi scurgându-se pe străzi spre Foggy Bottom; apoi imaginile arătară Foggy Bottom, acoperit de apă până la brâu, apoi districtul de sud-vest inundat până la acoperiş, inclusiv clădirea cu coloane a liceului militar de la confluenţa Potomac-ului cu Anacostia, ieşind din apă ca un templu din Atlantida.

Muzeul Memorial Jefferson era în aceeaşi situaţie. Camerele bătute de ploaie de pe acoperişuri transmiteau imagini din tot oraşul, iar Frank se uita fascinat; oraşul era un lac.

Tipii de la climă, de la etajul nouă, afişau deja hărţi

topografice cu previziuni asupra inundaţiei. Dacă apa avea să se ridice cu şapte metri deasupra nivelului mării la confluenţa râurilor Potomac şi Anacostia, ceea ce Kenzo credea că este o previziune rezonabilă, noua linie a ţărmului avea să treacă pe la Capitoliu, de-a lungul bulevardului Pennsylvania până la Rock Creek. Asta însemna că dealul Capitoliului şi probabil şi casa Albă aveau să scape; în schimb, tot ce se afla la sud şi la vest era deja inundat, după cum confirmau şi imaginile video.

Staţiile de monitorizare din amonte arătau că maximul nu sosise încă.

– Totul s-a combinat! exclamă Kenzo la telefon. S-au adunat toate peste noi!

Tonul lui, de obicei doct, se transformase în acela al unui impresar – Stăpânul Dezastrului – căpătând chiar o oarecare mândrie părintească. Frank nu-l mai auzise atât de entuziasmat.

– Ar putea să fie din cauza blocării curentului atlantic? întrebă Frank.

– O, nu, mă îndoiesc. Cred că asta e ceva separat, o furtună de coliziune. Deşi blocajul s-ar putea să aducă şi mai multe furtuni. Cu vânt mai puternic şi mai rece. Aşa o să fie!

– Isuse... Poţi să-mi spui ce se petrece în Virginia?

Nu avea cum să treacă dincolo de Potomac până ce furtuna nu se potolea.

– Mai sunt oameni la slujbă?

– Se fac stăvilare de saci de nisip la Cimitirul Arlington, spuse Kenzo. E o filmare pe canalul 44. Cheamă voluntari.

– Nu mai spune!

Frank plecă. Coborî pe scări până în subsol, să fie sigur că nu rămâne blocat în lift şi ieşi cu maşina pe stradă. Existau locuri inundate, dar cu adâncime de câţiva centimetri. Curând, poate că situaţia avea să devină mai gravă. Canalizarea nu mai avea să reziste mult, dar deocamdată se putea ajunge la râu.

Făcu la dreapta şi opri la semafor, văzu clienţii de la Starbucks pe trotuar, împărţind pachete cu mâncare şi căni de cafea la maşinile din faţa lui. Frank deschise geamul când se apropie de el o angajată care îi dădu o pungă cu plăcinte, apoi o cană cu cafea.

– Mulţumesc! strigă Frank. Ar trebui să vă ocupaţi voi de serviciul de urgenţe!

– Deja o facem. Du-te, depărtează-te de locul ăsta, îi strigă ea, făcându-i din mână.

Frank se îndreptă spre est, spre râu, râzând în timp ce înfuleca plăcintele. Ca toată lumea din trafic, mergea cu zece kilometri la oră. Cinci camioane trecură cu viteză ceva mai mare, făcând valuri.

Când traversă intersecţia, Frank zări un trio care se furişa în spatele unei clădiri, cărând ceva. Să fi fost hoţi? Era în stare cineva de asta acum? Cât de trist era să se gândească la oamenii care nu reuşeau să iasă din concepţia lor de trădători, chiar dacă aveau şansa de a schimba totul. Ce irosire de oportunităţi!

Ajunse până la urmă la un blocaj şi parcă, urmând instrucţiunile unui om cu vestă portocalie. Ploaia se pornise tare. La distanţă, vedea oameni trecând saci cu nisip din mâna în mâna, chiar la est de Muzeul Memorial al Puşcaşilor Marini. Se îndreptă spre ei să ajute.

De unde lucra putea să vadă râul Potomac curgând pe Boundary Channel între uscat şi Insula Columbia, rupând podurile şi ameninţând Cimitirul Naţional Arlington. Sute, poate chiar mii de oameni munceau în zonă, ducând saci cu nisip care arătau ca sacii cu ciment de zece kilograme, şi care cu siguranţă nu erau mai uşori. Unii mai solizi îi ridicau din camioane şi îi dădeau oamenilor care îi treceau din mână în mână sau îi duceau pe umeri, spre secţiuni mai apropiate sau mai îndepărtate ale stăvilarului de saci sub capătul dinspre Virginia a podului Memorial Bridge, unde pompierii dirijau construcţia.

Zgomotul râului şi al ploii împiedica auzul. Oamenii strigau unii la alţii, îşi împărtăşeau comenzile şi ştirile. Aeroportul era sub apă, Alexandria era inundată, valea Anacostiei plină pe kilometri întregi. Mall-ul era un lac, fireşte.

Frank dădea din cap la tot ce se spunea în direcţia lui, fără să se chinuie să înţeleagă, lucrând ca un derviş. Era foarte satisfăcut. Se simţea fericit şi, privind împrejur, îi văzu pe ceilalţi la fel de fericiţi. Ca şi cum ar fi privit un tablou chinezesc cu cărăuşi. Era nevoie de ceva de genul ăsta pentru ca oamenii să se simtă liberi să fie fericiţi.

Mai târziu, se aşeză pe parapetul de saci. De acolo avea o imagine bună asupra potopului. Vântul se potolise, dar ploaia cădea la fel de greu. În unele momente, se părea că e mai multă apă decât aer.

Echipei lui i se dăduse o pauză din lipsă de saci. Spatele îi era înţepenit şi se întindea, făcând cercuri din talie, aşa cum

făcuseră copacii dimprejur toată ziua. Vântul îşi schimbase direcţia des, bătuse fie dinspre vest, fie dinspre nord, în izbucniri vicioase. Dar acum era un fel de armistiţiu aerian.

Apoi şi ploaia se mai potoli. Deveni o burniţă uşoară. Dincolo de apa înspumată din Boundary Channel putea să vadă bine până la Potomac; o suprafaţă roşcată care se întindea spre răsărit cât vedeai cu ochii. Monumentul Washington era un obelisc înceţoşat pe fundalul unui orizont de apă. Lincoln Memorial şi Centrul Kennedy erau amândouă nişte insule. Nori negri formau un tavan jos şi între apă şi nori simţea aerul aruncat de colo-colo. În ciuda palelor de vânt, era încălzit, ud dar încălzit, numai mâinile şi urechile îi erau puţin reci din pricina vântului. Îşi încorda spatele, simţindu-şi muşchii obosiţi.

O barcă cu motor trecu lent, mârâind, pe Boundary Channel. Frank o privi trecând, întrebându-se cât era de adâncă apa. Era o ambarcaţiune lungă de vreo zece metri, o barcă de salvare vopsită într-un verde care o făcea aproape invizibilă, cabina luminată dezvăluia o persoană care stătea în picioare la pupa, părând să fie unul dintre personajele filmului *„Don’t Look Now”.*

Persoana se uită spre barajul de saci şi Frank îşi dădu seama că e femeia din liftul din Bethesda. Şocat, puse mâinile la gură şi strigă, HEI!, cât putu de tare, golindu-şi brusc plămânii.

În mugetul potopului şi al ploii, ea nu dădu semne că l-ar fi auzit. Nici nu-i făcu din mână. Când ambarcaţiunea dispăru aproape la curba canalului, Frank zări însemnele albe de pe chilă – GCX88A.

Frank scoase telefonul din buzunar, strecură casca în ureche şi formă numărul biroului de climă de la FNS. Din fericire, Kenzo fu acela care răspunse.

– Kenzo, aici e Frank – ascultă, scrie ce-ţi spun, e foarte important. GCX88A, ai scris? Citeşte-mi. GCX88A. Bine. Grozav. Mamă. Bine, ascultă, Kenzo, e indicativul unei ambarcaţiuni, e o barcă cu motor de vreo zece metri lungime. Nu pot să spun dacă e una publică sau privată, bănuiesc că e publică, dar trebuie să ştiu a cui este. Poţi afla asta pentru mine? Sunt aici în ploaie şi nu pot să-mi văd bine tastatura să caut pe Google.

– Am să încerc, spuse Kenzo. Stai puţin… se pare că ambarcaţiunea aparţine marinei din Insula Roosevelt.

– E de înţeles. Ai vreun număr de telefon?

– Să vedem – ar trebui să fie în dosarele de la Garda de Coastă. Aşteaptă, nu sunt informaţii publice. Aşteaptă puţin, te

rog.

Kenzo adora aceste mici probleme. Frank aşteptă, încercând să nu-şi ţină răsuflarea. Un alt act instinctiv. În timp ce aştepta, încercă să-şi schiţeze chipul femeii în minte, gândindu-se că ar putea folosi un program de calculator să-i deseneze trăsăturile pe care şi le amintea. Părea serioasă şi îndepărtată, ca una dintre Ursitoare.

– Da, Frank, uite. Vrei să sun şi să te pun în legătură?

– Da, te rog, dă-mi şi mie numărul.

– Bine, am să ţi-l dau şi am să închid. Trebuie să mă întorc la lucru.

– Mulţumesc, Kenzo, mulţumesc mult.

Frank ascultă, cu un deget în cealaltă ureche.

După o pauză, telefonul sună. Apelul era insistent, ca şi cum ar fi fost făcut să se ia la întrecere cu sunetul unui motor de barcă. De trei ori, de patru, cinci ori; dacă dădea peste un robot, ce avea să spună?

– Alo?

Era vocea ei.

– Alo? spuse ea din nou.

Trebuia să spună ceva, altfel ea avea să închidă.

– Bună, spuse el. Bună, eu sunt.

Se lăsă o tăcere plină de pârâituri.

– Am fost blocaţi în liftul din Bethesda amândoi.

– O, Doamne.

O altă tăcere. Frank o lăsă să-şi revină. Nu ştia ce să-i spună. Se părea că era rândul ei şi, cu toate acestea, tăcerea continua, iar lui i se făcea din ce în ce mai teamă.

– Nu închide, spuse el, surprins de propria reacţie. Tocmai ţi-am văzut barca trecând, sunt aici lângă autostrada Davis, la parapet. Am sunat la informaţii şi am luat numărul bărcii tale. Ştiu că n-ai vrut – adică am încercat să te găsesc după aceea, dar n-am reuşit şi mi-am dat seama că nu vrei – că nu vrei să fii găsită. Aşa că am vrut să o las baltă, sincer.

Se auzea cum minte şi adăugă în grabă:

– N-am vrut, dar n-am ştiut ce să fac. Aşa că, atunci când te-am văzut, am sunat un prieten care mi-a dat numărul de telefon. Cum să nu o fac, dacă te-am văzut?

– Ştiu, spuse ea.

El trase aer în piept. Se simţea încordat, spatele i se îndrepta. Ceva din tonul vocii ei când spusese „Ştiu” îl aduse din nou la

viaţă. Parcă ea ar fi refăcut legătura dintre ei.

După un timp, el spuse:

– Vreau să te văd iar. M-am gândit la clipele acelea din lift, cred că...

– Ştiu.

Frank se încălzi. Parcă era cuprins de flăcări, nu mai simţise aşa ceva până atunci.

– Dar, spuse ea şi Frank fu cuprins de un alt sentiment nou; o spaimă care i se cuibări în piept.

Aşteptă lovitura.

Tăcerea continuă. O rafală izolată de ploaie trecu peste el, după care râul Potomac se văzu din nou limpede. O lume uriaşă de apă, uluitoare şi onirică.

– Dă-mi numărul tău, spuse ea.

– Ce?

– Dă-mi numărul tău, repetă ea.

Îi dădu numărul, apoi adăugă:

– Numele meu este Frank Vanderwal.

– Frank Vanderwal, spuse ea, repetând numărul.

– Ăsta e.

– Acum lasă-mă o vreme, spuse ea. Nu ştiu cât.

Şi legătura se întrerupse.

* * *

A DOUA ZI a furtunii trecu ca un moment suspendat, totul continuă ca în ziua de dinainte, toată lumea îndura, aşteptând să se termine. Ploaia nu mai era torenţială, dar căzuse atât de multă în ultimele douăzeci şi patru de ore încât băltea încă peste tot şi zonele erau la fel de inundate. Norii continuau să se izbească deasupra capului şi mareea era mai mare decât de obicei, aşa că întreaga regiune Piedmont din jurul golfului Chesapeake era inundată. Cu excepţia actelor imediate de salvare, nu se putea face nimic. Tot transportul era înecat. Telefonul continua să nu funcţioneze, iar căderile de curent lăsaseră sute de mii de oameni fără electricitate. Aproape toţi jurnaliştii puneau mai mult preţ pe pielea lor decât pe meserie şi chiar dacă reporteri din toată lumea veneau spre capitală ca să prezinte cea mai spectaculoasă poveste – capitala hiperputerii înecată şi strivită – cei mai mulţi nu se apropiară decât de marginile furtunii sau a inundaţiei; înăuntru era stare de urgenţă şi toată lumea era preocupată de salvări şi de mutări. Garda Naţională intrase în acţiune şi elicopterele participau la efort;

imaginile generate pentru lumea întreagă erau pe planul al doilea; legea obişnuită fusese suspendată şi se făceau presiuni să se revină la situaţia de dinainte, când orice clipă putea fi un spectacol. O parte a Gărzii Naţionale era postată pe străzile din afara zonei, pentru a opri potopul de oameni.

Foarte devreme în a doua zi de dimineaţă deveni evident că, deşi majoritatea zonelor fuseseră acoperite de apă, debitul râului Rock Creek nu ajunsese la cota maximă. În noaptea aceea, zonele din amonte avuseseră parte de una dintre cele mai puternice furtuni şi pământul deja saturat nu mai putea decât să trimită apa spre râu. Cursul râului spre Bazinul Mareic era abrupt pe alocuri, iar în cea mai mare parte, râul curgea pe fundul unui canion îngust săpat în terenul înalt al districtului de nord-vest. Nu exista niciun loc care să reţină debitul în exces.

Toate astea însemnau necazuri mari pentru Grădina Zoologică Naţională care era localizată pe o peninsulă creată de trei meandre ale râului şi de aceea direct expusă canionului. După potopul din noaptea trecută, personalul grădinii zoologice se adunase la sediul principal să discute situaţia.

Aveau la îndemână câţiva demnitari care fuseseră în vizită şi fuseseră obligaţi să petreacă noaptea acolo; câţiva membri ai ambasadei Khembalung veniseră acolo dimineaţa trecută ca să ia parte la o ceremonie de primire a doi tigri bengalezi aduşi din ţara lor. Furtuna le făcuse imposibilă întoarcerea în Virginia, dar păreau fericiţi să petreacă noaptea la zoo, îngrijoraţi de soarta tigrilor şi de a celorlalte animale.

Acum priveau cu toţii ecranul unuia dintre calculatoare care arăta imagini ale canionului rupt şi spălat de potop. Copaci pluteau şi se izbeau de poduri, formând baraje temporare care forţau apa să inunde zonele învecinate, până ce podurile cedau ca nişte baraje şi zidurile grele de resturi sfărâmau şi mai tare pereţii canionului. Marginea răsăriteană a grădinii zoologice era partea cea mai primejdioasă: torentul maroniu devasta parcul la doar câţiva metri de gardul grădinii. Lucrul acesta şi imaginile văzute pe computer îi convinsese că terenul urma să fie copleşit foarte curând. Se părea că avea să se transforme într-un al doilea potop al lui Noe, de această dată inversat, în care aveau să supravieţuiască majoritatea speciilor, cu excepţia a două exemplare din fiecare.

Delegaţia din Khembalung imploră personalul Parcului Naţional să evacueze animalele cât mai curând. Timpul şi

vehiculele necesare pentru o evacuare normală lipseau cu desăvârşire, fireşte, după cum sublimase superintendentul, dar călugării răspunseră că evacuarea însemna să deschidă cuştile şi să lase animalele să scape. Paznicii erau sceptici, dar călugării păreau să fie experţi în inundaţii, obişnuiţi cu rutinele necesare în asemenea situaţii. Căutară iute fotografii ale paznicilor grădinii zoologice din Praga plângând pe trupurile elefanţilor lor înecaţi, ca să le arate ce se putea întâmpla dacă nu se luau măsuri drastice. Apoi deschiseră site-ul Reţelei de Informaţii asupra Dezastrului Global, care imaginase un protocol complet pentru acest scenariu (grădini zoologice ameninţate), împreună cu fotografii din satelit şi date. Reieşea că animalele nu aveau să se îndepărteze prea mult, rareori puneau în primejdie oamenii (care, oricum, erau de obicei închişi în clădiri) şi erau uşor de prins după ce apele se retrăgeau. Iar datele arătau că debitul râului Rock Creek avea să crească în continuare.

Această previziune era uşor de crezut, dacă priveau apele murdare care mugeau la marginea terenului şi dând aproape pe dinafară. Animalele erau deja convinse şi îşi cereau gălăgios libertatea. Elefanţii trâmbiţau, maimuţele ţipau, felinele mugeau şi răgeau. Toate creaturile, oameni şi animale, erau îngrozite de această gălăgie. Vacarmul era teribil, mai ceva ca în filmele cu junglă. Panica plutea în aer.

Bulevardul Connecticut semăna cu canalul lui George Washington de la Great Falls: o fâşie netedă şi îngustă de apă, paralelă cu un torent sălbatic.

Toate străzile laterale erau şi ele inundate. Totuşi, nicăieri apa nu era prea înaltă – cam treizeci de centimetri – şi de aceea superintendentul fu mirat să se audă spunând:

– Bine, să le dăm drumul. Mai întâi cuştile, apoi ţarcurile. Începem de la poartă şi ne îndreptăm spre fundul parcului. Haideţi, sunt o mulţime de lacăte de deschis.

În atmosfera întunecată de ploaie, în vecinătatea torentului care mugea, personalul şi vizitatorii ieşiră afară şi începură să elibereze animalele. Le mânară spre Connecticut atunci când trebuia, deşi cele mai multe animale nu aveau nevoie de niciun îndemn, ţâşneau imediat prin porţile deschise. Totuşi unele se ghemuiră în ţarcurile lor şi nu puteau fi mânate afară. Nu era vreme de pierdut cu o singură cuşcă; dacă animalele refuzau să plece, paznicii treceau mai departe şi sperau să mai aibă timp să se întoarcă.

Cu tapirii şi căprioarele se descurcară uşor. Păstrară cele mai mari cuşti cu păsări închise, în speranţa că nu vor fi inundate până sus. Apoi zebrele, după care gheparzii, creaturile australiene, cangurii fugind cu plescăituri mari; urşii panda ieşind metodic în grup, de parcă ar fi plănuit asta de ani de zile. Elefanţii la paradă; girafele; hipopotamii şi rinocerii, castorii şi marmotele; după câteva consultări, băgară felinele mari în camioane şi dădură drumul pumelor şi felinelor mai mici; apoi bizonii, lupii, cămilele, focile şi leii de mare, urşii, toată trupa de giboni, strigând triumfători; jaguarul singuratic strecurându-se primejdios prin mocirlă; reptilele, creaturile amazoniene care se simţeau deja ca acasă; câinii de preerie, Insula Maimuţelor cu podul coborât, provocând o altă îmbulzeală de primate cuprinse de panică; gorilele urmau grupul mai încet. Acum valurile de apă murdară se revărsau peste partea de nord a parcului şi se scurgeau pe cărări, iar partea mai joasă era deja inundată. Foarte puţine animale continuau să stea în ţarcuri sau se îndreptaseră din greşeală spre canion; mugetul apei era pur şi simplu prea înspăimântător, mesajul lui prea evident. Instinctul de supravieţuire al creaturilor le mâna spre locuri sigure.

Apa se ridică din nou. Părea să crească în valuri distincte. Avură nevoie de două ore de muncă frenetică să descuie toate porţile şi, când terminară, un muget mai mare decât înainte îi copleşi şi o viitură murdară se revărsă peste tot parcul. Ceva din amonte probabil că cedase. Toate animalele rămase în porţiunea joasă a parcului aveau să fie înecate pe loc. Repede, oamenii duseră felinele mari şi urşii polari cu camioanele spre ieşirea de pe bulevardul Connecticut. Acum nu mai rămăsese din districtul de nord-vest decât grădina zoologică. Camionul care adusese tigrii înotători din Khembalung se îndreptă spre nord pe Connecticut Avenue, având tigrii în spate şi delegaţia din Khembalung înghesuită în cabină. Mergeau foarte încet şi cu grijă pe străzile întunecate şi inundate. Norii ameninţători dădeau impresia că era deja seară.

Tigrii înotători se loveau de pereţi. Păreau speriaţi şi furioşi, poate simţind că se întâmplă din nou acelaşi lucru. Nu voiau să stea în spatele camionului şi răgeau într-un fel care îi făcea pe oamenii din cabină să se aplece în faţă. Se auzea de parcă tigrii se băteau între ei; trupurile mari se izbeau de pereţi şi răgetele deveniră mai furioase.

Pasagerii din Khembalung dădeau sfaturi şoferului şi

paznicului. Ei dădeau din cap şi continuau să meargă spre nord pe Connecticut. Orice vale ar fi făcut drumul de netrecut, dar Connecticut mergea constant la deal spre nord-vest. Apoi, Bradley Lane permise şoferului să ocolească cea mai mare parte pe la vest de Wisconsin. Când o groapă îi făcură să oprească, se întoarseră şi îşi văzură de drum spre nord în continuare, urmând străzile fără gropi, până ce ajunseră la Wisconsin Avenue, semănând acum cu un râu larg, curgând cu putere spre sud, dar cu o adâncime de numai cincisprezece centimetri. Merseră încet contra curentului până ce reuşiră să facă ilegal la stânga pe Woodson şi de acolo în parcarea unei case mici având în spate un bloc de locuinţe.

Călugării coborâră şi bătură la uşa bucătăriei. O femeie apăru şi, după o scurtă conversaţie, dispăru.

Curând după aceea, dacă cineva din bloc s-ar fi uitat pe fereastră ar fi asistat la un spectacol curios: un grup de oameni, unii în robe maronii, alţii în uniformele kaki ale Parcului Naţional, scoteau un tigru din spatele unui camion. Tigrul avea o zgardă de care erau prinse trei lese. Când animalul ieşi, oamenii închiseră repede uşa camionului. Cel mai bătrân dintre ei stătea în faţa tigrului cu mâna ridicată. Luă una dintre lese, conduse fiara udă prin parcare şi coborî în pivniţă. Tigrul se opri în ploaie la marginea scărilor şi se uită împrejur. Bătrânul îi vorbi pe un ton poruncitor. De la fereastra bucătăriei de deasupra, două chipuri mititele se uitau cu ochii mari. Pentru o clipă, nimic nu păru să mai mişte. Apoi tigrul intră pe uşă.

* * *

CÂNDVA ÎN timpul nopţii ploaia se opri şi chiar dacă zorii celei de-a treia zile sosiră posomorâţi şi cenuşii, norii se împrăştiară în timpul zilei, zburând spre nord cu viteză. Pe la nouă, soarele ieşi dintre norii pufoşi şi lumină oraşul inundat. Aerul era răcoros şi neliniştit.

Charlie îşi petrecuse şi a doua noapte la birou şi când se trezi, se uită pe fereastră, sperând ca vremea să se fi îndreptat destul ca să încerce să plece acasă. Liniile telefonice erau tot căzute, deşi e-mail-urile de la Anna îl ţineau la curent şi îl linişteau – cel puţin până când primi vestea că sosiseră călugării din Khembalung, lucru care îl alarmă oarecum, nu numai din pricina tigrului din beci, ci şi din pricina interesului lor pentru Joe. Nu spusese nimic din toate astea în e-mail-urile lui, fireşte. Dar voia să ajungă acasă, hotărât lucru.

Elicopterele se aflau în aer în mare număr. Acum, toate posturile TV din lume puteau dezvălui întinderea potopului de sus. Mare parte din periferia Washington-ului rămânea sub apă. Un mare lac puţin adânc ocupa exact partea cea mai faimoasă şi publică a oraşului; ca şi cum cineva hotărâse să lărgească fântâna din faţa Mall-ului dincolo de orice raţiune. Râurile şi pârâiaşele care convergeau în acest bazin larg încă mai aduceau apă care ţinea pe loc lacul. În lumina spălăcită, lacul avea culoarea cafelei cu lapte, cu spumă.

Din lac, fireşte, se ridicau sute de clădiri devenite insule şi câteva insule adevărate, ca şi câteva viaducte, devenite acum poduri peste valea Anacostia. Râul Potomac continua să se scurgă pe la capătul vestic al lacului, dând pe dinafară. Suprafaţa lui era presărată cu gunoaie plutitoare, mai lente decât apa care le ducea. Se părea că apele scăzute ale oceanului abia începeau să tragă în larg acest bol uriaş de apă.

Pe măsură ce dimineaţa trecea, tot mai multe vase apăreau. Imaginile TV din aer păreau să arate un fel de sărbătoare navală în Mall, semănând cu cele chinezeşti. Mulţi ieşiseră cu ambarcaţiuni încropite care nu păreau în stare să plutească. Şalupele poliţiei aflate în patrulare începură să ceară oamenilor să nu intervină, să plece, deşi în mod clar nu aveau un mare impact. Situaţia era nouă şi legea nu se restabilise complet. Bărcile cu motor treceau iute, lăsând în urmă valuri bej. Barcagii vâsleau, înotătorii înotau; unii mergeau chiar cu hidrobiciclete care fuseseră odată prizoniere ale lacului oraşului şi care acum se plimbau maiestuoase prin Mall ca nişte minuscule vase cu zbaturi.

Deşi imaginile de la Mall dominau ştirile, unele canale dădeau ştiri şi despre restul regiunii. Spitalele erau pline. Cele două zile de furtună uciseseră mulţi oameni, nimeni nu ştia câţi; mulţi fuseseră salvaţi, în prima parte a celei de-a treia zile, elicopterele televiziunii îşi întrerupseră rondurile pentru a lua oameni de pe acoperişuri. Ambarcaţiunile culegeau oameni de prin tot districtul de sud-vest, până la Anacostia Basin. Aeroportul Reagan rămânea sub ape şi nu era niciun pod practicabil peste Potomac până la Harpers Ferry. Marea cascadă a râului Potomac nu mai era decât o uriaşă turbulenţă într-o mare de apă dulce. Preşedintele plecase la Camp David şi declara acum Virginia, Maryland şi Delaware zone calamitate; Washington-ul, după cuvintele lui, „mai rău de-atât”.

Telefonul ciripi şi Charlie se repezi să-l înşface.

– Anna?

– Charlie! Unde eşti?

– Sunt încă la birou! Tu eşti acasă?

– Da! Sunt aici cu băieţii, nu am plecat deloc. I-am adus pe călugări aici, mi-ai primit e-mail-urile?

– Da, ţi-am răspuns.

– A, ai dreptate. Au fost prinşi la grădina zoologică. Am încercat să te prind la telefon tot timpul ăsta!

– Şi eu, doar când dormeam nu. M-am bucurat că ţi-am primit e-mail-urile.

– Asta e bine. Sunt bucuroasă că eşti bine. E o nebunie! Clădirea ta e complet inundată?

– Nu, deloc. Ce mai fac băieţii?

– O, sunt bine. Le place. Abia îi pot ţine în casă.

– Ţine-i acolo.

– Da, da. Deci clădirea ta nu e inundată? Nu e Mall-ul inundat?

– Da, fără îndoială, dar nu şi clădirea asta, oricum, nu prea rău. Ţin uşile închise şi au izolat pragurile. Nu e perfect, dar nu suntem în primejdie. Nu trebuie decât să stăm la etaj.

– Vă funcţionează generatoarele?

– Da.

– Am auzit că o mulţime s-au acoperit cu apă.

– Da, normal. Nimeni nu se aştepta la asta.

– Nu. Generatoarele la subsol, mi se pare o prostie.

– Acolo e şi al nostru.

– Ştiu. Dar e pe masa aceea şi funcţionează.

– Cum staţi cu mâncarea, avem de toate?

Charlie încercă să-şi imagineze dulapurile de acasă.

– Da, avem câte ceva. Ştii şi tu. Nu e grozav. O să fie o problemă dacă nu facem rost repede de provizii. Dar cred că suntem asiguraţi pentru câteva săptămâni.

– Asta e bine. O să se rezolve până atunci.

– Cred şi eu. Avem nevoie şi de canalizare.

– Se golesc destul de repede canalele?

– De unde să ştiu eu?

– Habar n-am, tu eşti savantul în casă.

– Te rog.

Se ascultară unul pe celălalt respirând.

– Mă bucur să te aud, spuse Charlie. Nu mi-a plăcut deloc să fiu rupt de tine atâta timp.

– Nici mie.

– Sunt o mulţime de bărci împrejur acum, spuse Charlie. Am să încerc să vin acasă cât pot de repede. După ce ajung pe uscat, pot veni pe jos.

– Nu neapărat. Podul Taft de peste Rock Creek s-a dus. Nu poţi trece decât pe podul de pe bulevardul Massachusetts, din câte am văzut la ştiri.

– Mda, am văzut inundaţia de pe râu, a fost uluitor.

– Ştiu. Grădina zoologică s-a dus, şi tot. Drepung spune că majoritatea animalelor vor fi recuperate, dar eu nu sunt aşa de convinsă.

Anna era supărată de moartea animalelor de la zoo la fel de mult ca a oamenilor. Nu făcea nicio deosebire.

– Am să merg pe podul acela atunci, spuse Charlie.

– Sau ai putea să le spui să te lase la vest, în Georgetown. Oricum, fii atent. Nu fă vreo prostie doar ca să ajungi mai repede aici.

– N-am să fac. Am să fiu atent şi am să te sun regulat, cel puţin aşa sper. A fost îngrozitor să fiu izolat.

– Ştiu.

– Bine… Nu vreau să închid, dar cred că trebuie. Dă-mi-i pe băieţi mai întâi.

– Da, bine. Uite, vorbeşte cu Joe, a fost supărat că nu eşti aici, tot întreabă de tine. Te cere, de fapt, aici.

Brusc, auzi:

– Tata?

– Joe?

– Ta! Ta!

– Da, Joe, e Tata! Mă bucur să te aud, băiete! Sunt la serviciu, am să vin acasă repede, amice.

– Ta! Ta!

Apoi, cu un fel de bocet:

– Vreau Taaaaaa!

– Bine, Joe, spuse Charlie cu un nod în gât. Am să vin repede de tot. Nu te teme.

– *Ta!*

Anna luă din nou receptorul.

– Îmi pare rău, îl apucă năbădăile. Uite, şi Nick vrea să-şi vorbească.

– Hei, Nick! Ai grijă de Mama şi de Joe?

– Da, dar Joe e puţin supărat acum.

– O să-i treacă. Cum e pe-acolo?

– Ştii, a trebuit să ardem lumânările acelea mari. Şi am făcut un turn mare de ceară topită, a fost fain. Şi după aceea a venit Drepung şi Rudra şi au adus tigrii, avem unul în camion şi unul în beci!

– Bravo, e foarte fain. Să ai grijă să ţii uşa de la beci închisă.

Nick râse.

– E încuiată, Tata. Mama are cheia.

– Bine. A plouat mult la voi?

– Cred că da. Se vede strada cam inundată, dar mai merg încă maşini. Chestiile serioase le-am văzut numai la televizor. Mama a fost îngrijorată pentru tine. Când te întorci acasă?

– Cât de repede pot.

– Bine.

– Da. Ei, pentru asta cred că o să ai câteva zile de vacanţă. Bine, dă-mi-o din nou pe mama. Bună, dragă.

– Ascultă, poţi să stai liniştit până ce găseşti un mijloc sigur să te întorci acasă.

– Aşa am să fac.

– Te iubim.

– Şi eu vă iubesc. Vin acasă cât pot de repede.

Apoi Joe începu din nou să se văicărească şi legătura se întrerupse.

Charlie se alătură celorlalţi şi le spuse veştile. Ceilalţi vorbeau şi ei, în sfârşit, la celulare. Toată lumea vorbea. Apoi se auziră strigăte din hol.

O şalupă a poliţiei se afla la ferestrele de la etajul al doilea, pe partea Pieţei Constituţiei, gata să ducă lumea pe uscat. Şalupa aceea mergea spre vest şi, da, avea să oprească în Georgetown, dacă voia cineva să coboare. Era perfect pentru Charlie ca să se întoarcă acasă.

Astfel, când îi veni rândul, se urcă pe fereastră şi sări în ambarcaţiune. O strofă dintr-o poezie a lui Robert Frost învăţată în şcoală îi reveni în minte:

Trecură mulţi ani, dar se auzi în sfârşit un ciocănit,
Şi m-am gândit că uşa nu are încuietoare…
Ciocănitul s-a auzit din nou, fereastra era larg deschisă;
M-am urcat pe pervaz şi am coborât afară.

Râse în timp ce înainta ca să facă loc următorilor refugiaţi.

Ciudat ce-i mai trecea prin minte. Cum era mai departe poezia? Ceva, ceva; nu-şi mai amintea. Nu mai conta. Partea relevantă şi-o amintise, după atâţia ani. Acum ieşise pe fereastră şi pleca.

Şalupa dudui, se îndepărtă de clădire şi făcu o curbă largă pe bulevardul Constituţiei. Apoi la stânga spre deschiderea Mall-ului.

Galeria Naţională îi amintea de Taj Mahal; aceeaşi reflexie în apă, aceeaşi piatră albă superbă. Toate clădirile Muzeului Smithsonian arătau uimitor. Fără îndoială că se muncise toată noaptea pentru a urca lucrurile deasupra nivelului apei. Ce mizerie avea să fie.

Charlie se sprijini de copastie, simţindu-se atât de ameţit încât avea impresia că o să cadă. Poate din cauza bărcii, poate din cauza lui. Imaginile TV fuseseră ceva, dar realitatea era altceva; abia îşi credea ochilor. Nori albi dansau pe cerul albastru şi lacul maroniu lucea în lumina soarelui, reflectând ceva din albastrul cerului, cu aspect atât de compact – mai real decât crezuse. Niciuna dintre viziunile lui nu fusese atât de reală ca acest lac.

Pilotul manevră spre sud. Aveau să treacă pe lângă partea sudică a Monumentului Washington. Trecură încet pe lângă el. Monumentul se ridica asemenea unui obelisc în apele umflate ale Nilului, făcând ca toate ambarcaţiunile să pară minuscule.

Clădirile muzeului păreau inundate cu trei metri de apă. Partea de sus a uşilor publice ieşeau din apă ca nişte uşi de vapor. Pentru unele clădiri avea să fie o catastrofă. Altele aveau trepte sau aveau fundaţii înalte. Mizerie peste tot.

Şalupa lor se îndrepta spre vest cu viteză mică. Copacii care flancau partea de vest a Mall-ului păreau de la distanţă ca nişte tufe. Vietnam Memorial era, fără îndoială, sub apă. Lincoln Memorial stătea pe dealul lui, dar la nivelul apei care îi ajungea la trepte; statuia lui Lincoln se udase la picioare. Charlie nu putea ghici, din pricina copacilor acoperiţi parţial de apă, cât de adânc era acolo.

Tot felul de ambarcaţiuni erau presărate pe lacul cel lung şi maroniu, îndreptându-se în toate direcţiile. Hidrobicicletele albastre din lac erau deosebit de festive, dar şi caiacele, bărcile de lemn sau gonflabile adăugau pete de culoare, iar catamaranele îşi afişau pânzele triunghiulare. Lumina strălucitoare a soarelui umplea norii şi cerul albastru. Ideea de festival era întreţinută şi de hainele celor de pe apă – Charlie văzu cămăşi hawaiene, costume de baie şi chiar măşti de

carnaval. Se vedeau mult mai multe chipuri negre decât era obişnuit Charlie să vadă în Mall. Parcă o sărbătoare din Trinidad fusese întreruptă de o noapte de furtună şi îşi revine triumfătoare a doua zi. Oamenii îşi făceau din mână, îşi strigau diverse lucruri (elicopterele de deasupra făceau mult zgomot), stând în picioare în bărci în poziţii nesigure, întorcându-se în cerc ca să prindă imagini la trei sute şaizeci de grade cu camerele video. Nu mai era nevoie decât de un individ care să facă ski nautic pentru ca tabloul să fie complet.

Charlie se apropie de pupa vasului şi rămase acolo privind. Ţinea gura deschisă ca un câine. Efortul de a ieşi pe fereastră îi reinflamase pieptul şi braţele; acum era cuprins de flăcări, arzând în vânt, îmbătat de viziunea maritimă. Vasul lor se îndrepta spre vest ca un vaporaş într-o lagună largă din Veneţia. Nu se putea abţine să nu râdă.

– Poate că ar trebui să păstreze locul aşa cum e acum, spuse cineva.

O şalupă a marinei urca pe Potomac spre ei, ridicând un val cu botul. Când ajunse la Mall, se strecură printre cireşi, reduse motoarele şi se domoli, apoi continuă leneş spre est. Avea să treacă destul de aproape de ei, iar Charlie simţi şalupa lor încetinind de asemenea.

Apoi zări un chip familiar printre cei care stăteau la pupa şalupei. Era Phil Chase, făcând din mână vaselor care treceau ca un mareşal de paradă, aplecându-se peste balustradă ca să strige saluturi. Ca multă lume de pe apă din dimineaţa aceea, şi el avea expresia aceea fericită a cuiva care făcuse ceva pentru ţinut.

Charlie făcu semne cu ambele mâini, aplecându-se peste marginea şalupei. Se apropiau unul de altul. Charlie făcu palmele pâlnie la gură şi strigă cât putu de tare:

– HEI PHIL! Phil Chase!

Phil îl auzi, se uită împrejur, îl văzu.

– Hei, Charlie!

Îi făcu vesel din mână, apoi îşi făcu şi el palmele pâlnie la gură.

– Îmi pare bine să te văd! E toată lumea bine la birou?

– Da!

– Bine! Asta e bine!

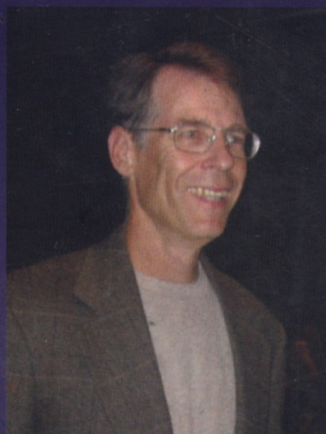
Phil se înălţă şi arătă cu un gest larg inundaţia.

– Nu e uimitor?

– Da! Sigur! spuse Charlie. Deci, Phil! De data asta ai să faci ceva referitor la încălzirea globală?

Phil zâmbi cu zâmbetul lui frumos.

– Să văd ce pot face!

KIM STANLEY ROBINSON

40 de SEMNE de PLOAIE

„Este o carte despre echilibru, indiferent dacă este vorba despre dragoste sau muncă, spiritualitate sau politică."

Gavin J. Grant

„Lui Robinson chiar îi pasă de viitorul planetei noastre, și îl determină și pe cititor să-i pese."

Publishers Weekly

„O demonstrație de neuitat a ceea ce se poate întîmpla atunci cînd echilibrul ecologic se strică."

New York Times Book Review

„Ar fi foarte bine dacă mai mulți oameni influenți de azi ar citi cartea lui Kim Stanley Robinson."

Independent

ECO-THRILLER

fiction.ro

ISBN 973-733-097-8
ISBN 978-973-733-097-0

